

מצעוד שנתקה

להגלות עם ישראל ולכות שילה סעדי ומשפחתו הי"ו

יחד מפזרים תורה ומקדשים שם שמיים!

"עליהם עוף השמים ישכון...
מושקה הרים מעליותיו
מזרני מעשיך תשבע הארץ
ברכי נפשי את ה' תללני-ה"

3

חיצוניות מול פנימיות

11

סגולה לבנים גדולי ישראל

12

האם מברכים על טלית של בית הכנסת?

13

האם מותר לחזן לשתות תה קודם קריאת התורה?

41

קנס כפול

	כניסה	יציאה	ר"ת
י-ם	16:21*	17:12	17:45
ת"א	16:18	17:09	17:41
חיפה	16:17	17:08	17:40
ב"ש	16:21	17:12	17:45

*ליתר ביטחון יציאתנו 15 דקות לפני

תורה

המערכת

עמותת 'משכן שילה' פועלת להפצת תורה וחסד ברחבי הארץ ללא מטרת רווח. העמותה חרטת על דגלה עשייה תורנית באהבה ואמונה, בדרך ישראל סבא, לאחדות וקירוב לבבות בית ישראל לאביו שבשמיים. העמותה מנוהלת בהכוונת גדולי ישראל ואינה מקיימת במה פוליטית או עסקית.

דרכי התקשורת

- טלפון רב קווי: 073-222-4-999
- קבלת גיליונות 'משכן שילה' להפצה הינה ע"י תרומה סמלית לעמותה. חל איסור למכור את הגיליון.
- פקס: 077-444-8-666
- אימייל לכל מטרה: a0732224999@gmail.com
- לקבלת הגיליון באימייל: mishkanshilot@gmail.com
- כתובת למשלוח דואר: ת.ד. 8038 אשדוד, מיקוד: 70800

לתדומות

- בנק לאומי (10) סניף 932
- מס' חשבון: 53090068
- מס' עמיתה: 580560803
- לעמותה סעיף 46 לצורכי מס הכנסה.
- ניתן לתרום בכרטיס אשראי.
- לקבלת קופת צדקה של 'משכן שילה' נא ליצור קשר טלפוני.
- קוד מוסד להקמת הרשאה לחיוב חשבון בבנק: 53483
- ניתן לתרום גם דרך 'נדרים פלוס'.

ברכת הרבנים

הרה"ג אליהו דוסתמי שליט"א
ראש מוסדות "אודות אליהו"
ומחבר סידרת הספרים "אודות אליהו"

לעורכי הגיליון המדהים
"משכן שילה" שנותנים במה
לכל החוגים, עם ישראל חיוב
לכם הכרת הטוב. אצלנו
בקהילה העלון נחטף כמו
לחמניות חמות. בבית אין
כניסה בלי 'משכן שילה'.

חיזקו ואימצו להמשיך לגדל
את שמו יתברך.

בברכת 'כל הישועות'

מתבים למערכת

אתמול הלכנו לארון בבני ברק
ששם מונחים העלונים של משכן
שילה....

הקלדנו את הקוד פתחנו את הארון
וכל הדרך אנשים פוזלים לעבר
השקית המלאה העלונים...

היה ממש מסוכן כל רגע פנו
אלינו ילדים: "אפשר עלון אחד?"
היה ממש מפחיד שלא יקפצו
עלינו ויחטפו לנו את הכל.

אמרתי להם שזה ממש ממוספר
ואין לי מספיק.....

י"שר כח על העלון המיוחד
הילדים שלי מאוד נהנים

וכן השכנים

משפחת שאער

לכבוד מערכת 'משכן שילה'

רציתי לומר שאתם מקדשים שם
שמים בכל מקום אפשרי, אשרכם.

ביקרתי השבוע בבית חולים, במיין
באשדוד, מיד באזור הקבלה, ראיתי
שמונח שם עלונים של 'משכן
שילה'. ולכן בזמן שנכחתי שם
יכולתי להתמלאות ולמלאות את
כל כולי, בעידוד, תקווה ואמונה, ע"י
קראתי ב'נפלאותיו בתודה' ועוד.

ברצוני גם לציין, שראיתי כמה
פרמדיקים של מד"א, שהגיעו לשם
להביא מטופלים, והם לא עזבו את
המקום לפני שלקחו איתם עלונים
בשמחה. זה היה מרגש מאד לראות
איך כולם, ילדים לאבא אחד
ומעיינים בשקיקה בעלון, כמו מים
זכים על נפש עייפה.

חיזקו ואמצו, ה' יחזק ידכם, ותזכו
להמשיך להפיץ את התורה בכל
מקום ובכל פינה.

מאת ט. ב. אשדוד

זמני היום

חומשים עפ"י לוח 'אור החיים'

ירושלים	תל אביב	חיפה	באר שבע	משנת עתים ומתחיל את החומשים שעות תרף!
ב' כסליו - ט' כסליו	ב' כסליו - ט' כסליו	ב' כסליו - ט' כסליו	ב' כסליו - ט' כסליו	עלות השחר
5:07 5:14	5:15 5:22	5:14 5:21	5:11 5:18	הפטרה: "משא דבר"
5:14 5:20	5:21 5:28	5:20 5:27	5:18 5:24	זמן טלית ותפילין
6:15 6:21	6:24 6:30	6:20 6:27	6:21 6:27	הגין החמה
8:17 8:21	8:21 8:26	8:20 8:25	8:24 8:29	סוף זמן ק"ש (מ"א)
8:48 8:52	8:52 8:56	8:51 8:56	8:55 8:59	סוף זמן ק"ש (נ"א)
9:41 9:44	9:44 9:48	9:43 9:47	9:47 9:51	סוף זמן תפילה (נ"א)
11:26 11:29	11:28 11:30	11:30 11:27	11:31 11:28	חצות יום ולילה
11:57 11:59	11:58 12:01	12:00 11:58	12:01 11:59	מסחה גדולה
15:48 15:48	15:46 15:45	15:45 15:45	15:48 15:48	פלג המנחה
16:41 16:40	16:38 16:37	16:37 16:36	16:40 16:41	שקיעה
16:54 16:53	16:50 16:49	16:50 16:49	16:53 16:54	צאת הכוכבים

הערות: לעיון זמני טלית ותפילין ראוי להמתין עד 60 דקות לפני תגין בקיץ ועד 50 דקות לפני תגין בחורף. כמו כן, ראוי להתרחק ולתקשר כ-10 דקות לפני זמן השמיעת המופיע בלוח

פרשת תולדות

הפטרה: "משא דבר"

ב' כסליו ה'תשפ"ג

שנה א' לשמיטה

שנת מעשר שני

השבת:

הלימוד היזמני

בבלי: נדרים לב

ירושלמי: ברכות יג

כושנה: שבת ג א

הלכה: שו"ע או"ח שכה, לד

תחומי

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
א	ב	ג	ד	ה	ו	ז
ז	ח	ט	י	יא	יב	יג
יג	יד	טו	טז	יז	יח	יט
יט	כ	כא	כב	כג	כד	כה
כה	כו	כז	כח	כט	ל	מ

לעילוי נשמת מו"ר הרה"ג
רבי משומר צוברי זצ"ל
מרא דאתרא - גן יבנה
גלב"ע ז"ר תשרי ה'תש"פ
תנצב"ה

נהגות בפרשה

הרה"ג שלום מאיר וולך שליט"א

יעקב ועשוי – חיצוניות מול פנימיות

בדעתו לצייר סדרת תמונות נוף המבוססות על מראות מן הטבע. לצורך כך, הוא לקח את כן הציור ואת הצבעים המשמשים אותו בעבודתו ושם פעמיו אל הכפר הסמוך. משהגיע לכפר, דפק על הדלת הראשונה שנקרתה לפניו. משזו נפתחה, הוא סיפר לאיכר שלפניו על רצונו לצייר ציורי נוף. מאחר שאין מקום מתאים לכך יותר מהכפר, בקשתו היא להתארח אצלו בתשלום. האיכר הסכים לבקשה, והצייר פרש לחדרו.

"מהיכן לדעתך כדאי להתחיל לצייר?" שאל הצייר את האיכר בבוקר המחרת. "כעת זהו זמן טוב לצייר את שדות התבואה, מכיוון שבעונה זו היא עומדת בקמותיה", השיב האיכר. "אני מעוניין שתיקח אותי לשדה תבואה מוכנה, כדי שאוכל לצייר ציור מוצלח", ביקש הצייר. "אל דאגה, אקח אותך לשדה המשובח שבשדותי", אמר האיכר.

אכן, האיכר הביא את הצייר אל שדה שהיבול שלו הצליח ביותר. כל שיבולת הייתה מלאה בגרעיני תבואה כבדים, עד שמרוב הכובד רבצו כל השיבולים כשטיח על פני האדמה. "אין כאן מה לצייר", אמר הצייר באכזבה, "המראה הוא של שטיח צהוב". "יש לי רעיון", אמר האיכר, "אקח אותך לשדה שבו התבואה לא הצליחה, וכל הגרעינים ריקים ושדופים. על כל השיבולים עומדות זקופות וגאות במלוא הדרן". משנכנסו לשדה, פלט הצייר קריאת התפעלות. "איזה שדה יפה! כאן יש מה לצייר".

לדעת האיכר השדה המלא הוא היפה, ולדעת הצייר השדה השדוף הוא המוצלח. עם מי הצדק, עם האיכר או עם הצייר? התשובה לכך נעוצה במה שהאדם רוצה להפיק מן השדה. האיכר מעוניין שהשדה יצמיח לו יבול רב, ועל כן אין זה מעניין אותו אם השיבולים שוככות או עומדות, העיקר שיש לו ממנו יבול רב, והשדה הראשון עמד במשימה זו בכבוד. לעומתו הצייר מעוניין רק במראה החיצוני של השדה, על כן בעיניו השדה השני הוא היפה יותר.

זה היה הוויכוח בין יעקב לעשוי. הם לא התנצחו על החלק לעולם הבא, משום שהוא אכן אינו של בני האדם; הוויכוח ביניהם היה איזה חלק ייטול כל אחד מהם בעולם הזה. עשוי בחר את החלק החיצוני שבעולם הזה, את הקש ואת התבן היפים בחיצוניותם אך השדופים בתוכנם. לעומתו יעקב אבינו בחר את החלק הפנימי שבעולם הזה, את הגרעינים. רבי ירוחם ממיר זצ"ל אמר שמי שסובר שהסיבה לברכת המזון היא מכיוון שיש לברך לאחר האכילה, טעות בידו. כל סיבת האכילה היא כדי שנוכל לברך ברכת המזון. איננו נמצאים במדרגה הזו, ואכילתנו נובעת מחמת הרעב, אך עלינו לדעת שהסיבה לכך שהקב"ה יצר לנו תלות במזון, ומאיך גיסא נתן לפנינו שפע כה מגוון, היא רק כדי שנתבונן היטב בברכת המזון. הארוחה היא רגעית, אך את ברכת המזון אנו נוטלים עימנו לנצח. זהו חלקו של יעקב אבינו, העולם הבא הטמון בעולם הזה.

מי שסובר שהסיבה לברכת המזון היא מכיוון שיש לברך לאחר האכילה, טעות בידו. כל סיבת האכילה היא כדי שנוכל לברך ברכת המזון.

"וַיֵּצֵא הָרָאוֹן אֶדְמוֹנִי כָּלֹּ פְּאֶדְתָּת שְׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עָשׂוּ. וְאַחֲרָיו כֵּן יֵצֵא אַחֲיו וַיָּדוּ אַחֲזֵת בַּעֲקֵב עָשׂוּ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ יַעֲקֹב"
(כה, כה-כז)

המהר"ל מפראג מביא ששם האדם מבטא את מהותו. את משמעות השם "עָשׂוּ" מפרש רש"י: **עשוי**, גמור, מושלם. **בספר הישר** (מדרש עתיק) מובא שעשוי נראה בלידתו ככדור פרווה. כל שערותיו, לרבות זקנו, כבר צמחו לתפארה, ובפיו ניצבו כל שלושים ושתים שיניו על עומדן.

הדבר טעון ביאור. פנימיות האדם היא המסמלת את מהותו. אם כן, מדוע כונה עשוי על שם מראהו החיצוני, שאינו אמור להשפיע על מהותו? **אלא שיש לדעת שהחיצוניות היא מהותו של עשוי.**

אנו מוצאים אצל עשוי דבר חריג. לאחר שהוא ביקש לאכול "מֵן הָאֲדָם הָאֲדָם הַזֶּה", השתנה שמו: "עַל כֵּן קָרָא שְׁמוֹ אֶדְמוֹן" (כה, ל). אכן, בפרשת חוקת מזכירה התורה את בקשת בני ישראל אדם לעבור בארצו, ואף אנו עצמנו מצויים בעיצומה לגלות אדם. מדוע שונה שמו של עשוי בעקבות בקשה תמימה לטעום מהתבשיל?

ביאר רבי יעקב גלינסקי זצ"ל: עשוי מגיע מהשדה כולו עיף, והוא רואה על הכריים סיר מבעבע. מובא בחז"ל שבאותו יום נפטר אברהם אבינו, ויעקב הכין תבשיל עדשים לסעודת האבלים. הוא מרים את המכסה, וכשהוא מבחין שצבעו של התבשיל אדום, הוא מיד מביע את רצונו לטעום ממנו. הכיצד? **אולי התבשיל שטביר הוא בכלל צבע לביעית קירות?...** עשוי כלל אינו טורח לברך את הדבר, אלא בוחן את התבשיל רק על פי צבעו. זו צורת התנהגות האופיינית לאדם שהחיצוניות היא מהותו.

החתם סופר זצ"ל מוסיף ואומר ששמותיו של עשוי מבטאים את נטייתו לחיצוניות. כשעשוי היה ילד קטן, כולם יצאו מגדרם לנוכח המראה החריג של ילד עם זקן, ולכן קראו את שמו **עשוי**. משהתבגר, כבר לא היה הבדל בינו לבין בני גילו, ועל כן קראו את שמו **אדום**, לאות שהחיצוניות היא מהותו.

על הפסוק (כה, כב): **"וַיִּתְרַצְצוּ הַבְּנִים בְּקַרְפָּה"** מובא **בתנא דבי אליהו** (אליהו זוטא, פרשה יט): **"כשעשוי יעקב ועשוי במעי אימם, אמר יעקב לעשוי: עשוי אחי, שניים אנחנו לאבינו ושני עולמות יש לפנינו, העולם הזה והעולם הבא. העולם הזה - יש בו אכילה ושתיה, משא ומתן, לשאת אישה ולהוליד בנים ובנות, אבל העולם הבא אינו כן בכל המידות הללו. רצונך טול אתה העולם הזה ואני אטול העולם הבא? באותה שעה נטל עשוי בחלקו העולם הזה ונטל יעקב העולם הבא"**.

דברי המדרש אינם מובנים. ניתן לריב על חלק בעולם הזה, אך **כיצד שייך לריב על חלק בעולם הבא?** האם יש למאן זהו בעלות עליו? היא רק הקב"ה הוא הנותן לאדם את חלקו בעולם הבא, על פי מעשיו בעולם הזה!

רבי לייב חסמן זצ"ל ענה על כך במשל: מעשה בצייר שגמר

יום שבת - ג' כסליו

- ר' אליעזר ספינו, מרבותיו של הרב חיד"א.
- ר' יחזקאל כהן, רבה של רחובות.
- ר' שילה רפאל, אב"ד בירושלים.
- ר' בנימין וולף פאפר.
- ר' יוסף דוד, מחבר הספר "בית דוד".
- ר' מאיר כ"ץ, אביו של הש"ך.
- ר' חיים גמליאל, משרתם של גדולי ירושלים.

יום ראשון - ד' כסליו

- ר' אליהו קובן, אב"ד בסלונקי, מחבר ספר השו"ת "אדרת אליהו".
- ר' יהודה שטרית, רבה של עפולה.
- ר' רפאל מדר צבאן, רבה של תניבות.
- ר' ברוך אברהם טולדנו, אב"ד בנקנסק, מחבר הספר "שאלו לברוך".
- ר' אריה פרנקל, חבר בית הדין בפתח תקווה.
- ר' יעקב דוד קאליש, האדמו"ר מאמשינוב.

יום שני - ה' כסליו

- ר' אפרים פיגל, מגדולי רבני אויטליה.
- ר' רפאל חקק, מחבר הספר "ליקוטי רפאל".
- ר' שמואל אליעזר הלוי אידלס (המחש"א).
- ר' דניאל אלקלעי.
- ר' ברוך דב בער לייבוויץ, מקבניץ.

יום שלישי - ו' כסליו

- ר' יוסף גרג'י, מחבר הספר "עדות ביהוסף".
- ר' שלמה עזריעבי.
- ר' יעקב שיק מקרלין, מחבר הספר "משכנות יעקב".
- ר' יחזקאל שרגא הלברשטאם, האדמו"ר מסטרטאפוק.

יום רביעי - ז' כסליו

- ר' שלמה בנימין אשלג (האדמו"ר), בנו של בעל הסולם.
- ר' יחזקאל משה הלוי, ראב"ד בבבל.
- ר' יעקב משה חרל"פ.

יום חמישי - ח' כסליו

- ר' אברהם הכהן יצחק, מגדולי רבני תוניס ודייניה, מחבר הספר "משמרות כהונת".
- ר' אברהם לומברוז השני.
- ר' דוד אשכנזי, מחכמי ארץ ציבאן.
- ר' דוד הלוי קארמל, מחכמי סלונקי ודייניה, מחבר הספר "ידו דוד".
- ר' יצחק נבון, בן הרב "קריית מלך".
- ר' מרדכי צולון, מחבר הספר "מציוץ ומליץ".
- ר' אשר לעמיל לוי.
- ר' אהרון בן רבי מרדכי, מצ'רנוביל.

יום שישי - ט' כסליו

- ר' נתן סאלם, מחכמי ישיבת "פורת יוסף" בירושלים ורבניה.
- ר' דב בער, האדמו"ר האמשינועי מחב"ד.
- ר' משה שפירא מסלאוואטא, בן רבי פינחס מקוריץ.
- ר' מאיר חיים אויבך.

קדימת ההלים

בוואו וטלוד חלק בקדימת ספרי התהילים מידי שבת להצלחת עם ישראל!

אי"ה מידי חודש תיערך הגרלה בין הלומדים על שובר כסך 200 ש"ח לרכישת ספרי קודש.

לימוד משניות

האם גם אתם מעוניינים שכשבת האזכרה של יקיריכם ילמדו משניות לעילוי נשמתם?

פנו למערכת הוצאתי לעשרות הלומדים וזכו את יקיריכם בנתת אמירת!

לומדי המשניות וכאם להקדיש את גיליון "משכן שילה" לע"ג יקיריכם ד"ל בשבת האזכרה, ללימוד התורה של כ-90,000 משפחות מעמק ישראל מהגיליון ולימוד המשניות החרדי יעמיד גם לעילוי נשמתם.

אי"ה מיד חודש תיערך הגרלה בין הלומדים על שובר כסך 200 ש"ח לרכישת ספרי קודש.

073-222-4-999

שלוחה 4

שֵׁשׁ אֲבֵי יוֹדָה

לקט עצות, הדרכות ומכתב

הגאון הגדול **דבי דאבון שלום שרבאני זצ"ל**
מראשו ישיבת "וקירו ירושלים"

היא לעשות חסד ולהיטיב לשני גם כשלא נוח לך.

אדם יסתכל על עצמו - כמה פעמים הוא בירך ברכות לבטלה, כמה פעמים הוא הכעיס את בוראו, ובכל אופן הקב"ה סובל אותו וממשיך להיטיב עימו. כך גם אנחנו צריכים לעשות משום "ובו תִּדְבֹּק", להיטיב לשני גם כשזה קשה לנו.

זקני **חכם יהושע שרבאני** היה הולך לבית החולים למצורעים בירושלים, ושם היה עושה חסד לחולים שאף אחד לא רצה להיות בקרבתם, והוא היה איש **אסטניס** ובטבעו לא היה מסוגל לכך, ובכל אופן **התגבר על טבעו ועשה חסדים**. הייתה גם תקופה שהרב הצדיק והחסיד **רבי נתן סאלם** היה בבית חולים זה מכיוון שחלה, וחכם יהושע היה הולך לשם כל יום לבקר אותו, ולמדו שם בחברותא, ובאותו פרק זמן סיימו ביחד מסכת קידושין. ואין ספק שזו אחת מהסיבות שזכה חכם יהושע **להשגות רוחניות גדולות**, לפי שדיבק עצמו במידותיו של הקב"ה לשם שמיים.

(דרש בחוכמה)

גמילות חסד גם כשעה שהננמל כפוי טובה

דבר גדול צריכים לדעת, והוא שצריך לעשות טוב לשני גם כשהשני עושה לנו רע. זוהי מידת החסד האמיתית! בטבע העולמי אצל הגויים, כל עשיית החסד שלהם היא כשהמוטב אינו מזיק להם, ואם יראו שהוא מרע להם אין שום אפשרות בעולם שיעשו איתו חסד. עד כאן יכולה להגיע סאת החסד שלהם. אבל היהודי הדבק במידותיו של הקב"ה, צריך שגמילות החסדים שלו תהיה רק בשביל הרצון להיטיב, ולכן ייטיב גם למי שעושה לו רע.

בזאת תהיה ההבחנה אם עשיית החסד של האדם היא אמיתית או רק בשביל הרגעת מצפונו והמייית רחמי ליבו על עצמו - **אם יעשה טוב גם למי שעושה לו רע, זו החוכמה האמיתית, זה החסד האמיתי וזוהי הקדושה האמיתית**. לפעמים מזדמן לאדם איש הזקוק לחסד, אבל הוא איש פשוט וחסר אישיות. יש לו ריח מהפה ולבושו מרושל ולא כל כך נקי. מי שיש לו נפש עדינה אינו יכול להתקרב לאיש כזה, הוא מנסה להתחמק ממנו ולא להתייחס אליו. אבל באמת כמו שדיברנו, זו לא חוכמה לעשות חסד רק כשנוח לך; **החוכמה**

הגאון הגדול **רבי יהודה צדקה זצ"ל**
ראש ישיבת "פורת יוסף"

מצות כיבוד אב ואם

"וּשְׁמַע יַעֲקֹב אֶל אָבִיו וְאֶל אִמּוֹ וְיָלַךְ פְּדֹנָה אֲרָם" (כח.ו.)

יש להבין, **מדוע חזרה התורה לומר לנו זאת?** והלא כבר נאמר שציווהו ואמר לו: "קום לך פְּדֹנָה אֲרָם בֵּיתָה בְּתוֹאֵל אָבִי אִמְךָ וְקַח לְךָ מִשֵּׁם אִשָּׁה מִבְּנוֹת לְבָן אַחֵי אִמְךָ. וַיִּשְׁלַח יַצְחָק אֶת יַעֲקֹב וַיֵּלֶךְ פְּדֹנָה אֲרָם אֶל לְבָן בֶּן בְּתוֹאֵל הָאֲרָמִי אַחֵי רֵבֶקָה אִם יַעֲקֹב וְעֵשָׂו" (כח.ב-ה). ועוד, למה הדגישה התורה: **"אֶל אָבִיו וְאֶל אִמּוֹ"**, ולא די באחד מהם - או אביו או אימו?

ונראה לומר בסייעתא דשמיא, כי התכוון הכתוב ללמדנו כי הליכת יעקב לא הייתה מפני שפחד מְעֵשָׂו, אלא **כדי לקיים מצות כיבוד אב ואם**. לכן הדגיש הפסוק שיעקב שמע לאביו ולאימו ולכן הלך, ולא מפני הסכנה! עוד אפשר לבאר, כי אביו ציווה אותו ללכת כדי שישא אישה ממשפחתו, ואילו אימו ציוותה אותו מפני הסכנה, וכל אחד היה לו טעם משלו. אומנם

יעקב היו לו שני טעמים ללכת - **גם הטעם של אביו וגם הטעם של אימו**. לכן הדגיש הפסוק שיעקב שמע לאביו ולאימו.

דע לפני מי אתה עומד

באתי להזכיר לעצמי ולאחרים! זהירות בתפילה ובברכות! אין הכוונה חס וחלילה שמי שהוא מבני תורה אינו זהיר בתפילה או בברכות, אלא צריך זהירות רבה לאומרם בכוונה.

שנינו במסכת ברכות (כח.) תנו רבנן: כשחלה רבי אליעזר נכנסו תלמידיו לבקרו, אמרו לו רבינו! למדינו אורחות חיים ונזכה בהם לחיי עולם הבא! הדגישו בדבריהם, **"ונזכה בהם לחיי עולם הבא"**, כי הלימוד כשהוא לעצמו, בלי מידות טובות ויראת שמיים, אינו מבטיח עולם הבא. אמר להם 'היזהרו בכבוד חבריכם ומונעו בניכם מן ההיגיון והושיבוים בין ברכי תלמידי חכמים, וכשאתם מתפללים דעו לפני מי אתם עומדים'.

והנה המאמר כשהוא לעצמו מעורר ומחזק. ואם רבי אליעזר הגדול, הוצרך להזהיר את תלמידי הגדולים על שלושת הדברים הללו, **זהירות בכבוד חברים, זהירות בתפילה וחיון הבנים**, מה נאמר אנו.

(קול יהודה)

סדרה

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם

שְׁלוֹם עֲלֵיכֶם מִלֵּאכֵי הַשָּׁרֵת, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בּוֹאֲנֶם לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּרִכּוֹנֵי לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּשִׁבְתְּנֶם לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:
בְּצִאתְנֶם לְשִׁלּוֹם מִלֵּאכֵי הַשָּׁלוֹם, מִלֵּאכֵי עֲלִיוֹן, מִלֵּךְ מַלְכֵי הַמַּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא:

מי מלאכיו יצוה לה, לשמור בכל דרכיו: "ישמר צאתך ובוואה, מעתה ועד עולם".

זְקֵנֵךְ וְיֹאמְרוּ לְךָ

הגאון הגדול **רבי ישי שדעבני זצ"ל**
רב שכונת מרמורק בהר הזיתים

מעלת תפילת צדיק בן צדיק

"וַיַּעֲתֶר יִצְחָק לֵאמֹר לִנְפֹחַ אֲשֶׁתוֹ כִּי עֲקָרָה הִיא וַיַּעֲתֶר לוֹ ה' " (כ"א)

על הפסוק: **"וַיַּעֲתֶר לוֹ"** אומר רש"י: "לו ולא לה, שאינה דומה תפילת צדיק בן רשע לתפילת צדיק בן צדיק". דברים אלו צריכים הסבר. הרי ידועים דברי חז"ל (ברכות לד:): "מקום שבעלי תשובה עומדים, צדיקים גמורים אינם עומדים", והטעם ברור ומוכן: כיוון שבעלי תשובה עמלים קשה במאבק עם היצר הרע ועם הסביבה שבה הם גרים ומשנים את הרגליהם, הרי שהתמודדות שלהם קשה יותר מהתמודדותו של צדיק, שכל חייו גדל בבית צדיקים ובסביבה של צדיקים וקיבל חינוך טוב.

ואם כן, נשאלת השאלה: מדוע דווקא יצחק זכה שתפילתו תיענה משום שהוא צדיק בן צדיק? אדרבה, **דווקא רבקה, שהיא צדיקה בת רשע, הייתה צריכה להיענות, מכיוון שעבודתה הייתה קשה משל יצחק, ומדוע מעלת יצחק גדולה יותר?**

ונראה בביאור העניין, שהרי ידוע שאברהם אבינו היה עמוד החסד וכל הנהגתו הייתה חסד, ויצחק היה גבורה ודין, כמו שאומרים חז"ל - יצחק תבע ייסורים. **יצחק לא הסתפק בהנהגת אביו, אלא סלל לעצמו דרך חדשה בעבודת ה', ויש בזה מעלה נוספת על זו של בעלי תשובה**, כיוון שעל פי דרך הטבע, למה לו לחפש דרכים חדשות בעבודת ה'? והרי דרך אביו דרך טובה וישירה היא! ובכל זאת עמל יצחק ויגע בסלילת דרך חדשה נוספת. מה שאין כן רבקה - הייתה לה סיבה ללכת בדרך חדשה, כי די היה להביט בדרך הרעה של בית אביה, וזה כבר נותן סיבה לחפש דרך חדשה טובה. נמצא שמצד אחד בעל התשובה קל לו יותר, שכן רואה למול עיניו כמה מתועבת דרך הרשעים, מה שאין כן אצל יצחק, שאדרבה, ראה דרך טובה והיה יכול להמשיך בדרכי אביו, ואף על פי כן עמל לסלול לעצמו דרך חדשה וקנה לעצמו מעלה כאילו לא היה בנו של אברהם, ומחמת כן **"וַיַּעֲתֶר לוֹ ה' "**.

(מנחת יש" המבואר בהוצאת מכון המאורות)

כ"ק **רבי מנחם מנדל שניאורסון זצ"ל**
האדמו"ר מליובאוויטש - האדמו"ר השביעי בחסידות חב"ד

גם על עשיו לא אומרים לשון הרע!

על הפסוק: **"וַיְהִי כִּי זָקַן יִצְחָק וַתִּקְהֵן עֵינָיו מִרְאֵת" (כ"א)** כתב רש"י, שהטעם לזה שכהו עיני יצחק הוא: "כדי שייטול יעקב את הברכות". ולכאורה תמוה, **הרי כדי שייטול יעקב את הברכות היה הקב"ה יכול לגלות ליצחק שעשיו הוא רשע**, ובפרט שיצחק ידע ש"אין דרך עשיו להיות שם שמיים שגור בפיו" (רש"י כ"ז, כ"א), וכבר היה חשוד אצלו. ואם כן, כבר היה הקב"ה יכול לגלות לו את כל האמת על רשעת עשיו, וממילא היה מברך את יעקב במקומו, ומדוע היה צריך הקב"ה להכהות את עיני יצחק?

אלא שמזה רואים עד כמה יש להתרחק מלשון הרע! שמוטב היה להכהות את עיני יצחק, שבשל כך היה 'כלוא בבית' וחשוב כמות (רש"י וצ"ח כ"ז, יג) במשך שאר חמשים ושבע שנות חייו, ובלבד שלא לומר לשון הרע על עשיו (אף שהיה ישראל מומה, ראה קידושין יח). ואם בעשיו כך, על אחת כמה וכמה שיש להיזהר כך בנוגע לכל אחד ואחד מישראל.

לעצמך צמצם, לזולת תן בהרחבה!

בהנהגתו של יצחק אבינו אנו רואים דבר והיפוכו: מצד אחד הייתה מידתו **גבורה ויראה, מידת הדין והצמצום**, וככתוב: **"וַיִּפְחֵד יִצְחָק" (לא, מב)**. אך מצד שני, כשבירך יצחק את יעקב אבינו, **בירכו בברכות נעלות מאוד ובהרחבה הכי גדולה**, שבירכו: **"וַיִּתֵּן לָהֶם הָאֱלֹקִים מִטַּל הַשָּׁמַיִם וּמִשְׁמַנֵּי הָאָרֶץ" (כ"ז, כח)**, שיהיה לו כל טוב הן ברוחניות - "שמיים", והן בגשמיות - "ארץ". ומזה יש ללמוד הוראה נפלאה לכל אחד ואחד: אפילו מי שמחמיר על עצמו בכל דבר והנהגתו היא בקו הגבורה והיראה, הרי זה שייך רק כשמדובר **בנוגע לעצמו. אך בדברים הנוגעים לזולתו אסור לו להתנהג בקו הגבורה, כי אם עליו להתנהג בקו החסד ולתת בהרחבה גדולה ובלי הגבלה!**

(על פי "ליקוטי שיחות" חלק טו עמוד 215 ואילך)

השבת

אשת חיל

אשת חיל

מי ימצא ורחק מפנינים מכרה: בטח בה לב בעלה ושלל לא יחסר: גמלתהו טוב ולא רע כל ימי חייה: דרשה צמר ופשתים ותעש בחפץ כפיה: היתה כאנוניות סוחר ממרחק תביא לחמה: ותקם בעוד

לילה ותתן טרף לביתה וחק לנערותיה: זממה שדה ותקחהו מפרי כפיה נטעה כרם: חגרה בעוז מתניה ותאמץ זרעותיה: טעמה פי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה: ידיה שלחה בכישור וכפיה תמכו פלך: כפה פרשה לעני וידיה שלחה לאביון: לא תירא לביתה משלג כי כל ביתה לבש שנים: מרבדים עשתה לה וש ארגמן לבושה: נודע בשערים בעלה בשבתו עם

זקני ארץ: סדין עשתה ותמכר וחגור נתנה לכנעני: עז והדר לבושה ותשחק ליום אחרון: פיה פתחה בחכמה ותורת חסד על לשונה: צופיה הליכות ביתה ולחם עצלות לא תאכל: קמו בניה ויאשרוה בעלה ויהללה: רבות בנות עשו חיל ואת עליית על פלגה: שקר החן והבל היפי אשה יראת ה' היא תתהלל: תנו לה מפרי ידיה ויהללה בשערים מעשיה:

פרפראות ופנינים

נישואי יצחק בשמחה ועצב

"ויהי יצחק בן ארבעים שנה כקחתו את רבקה" (ב. כה. ג.)
הגאון רבי חיים סינוואני זצ"ל הקשה בפסוק זה: הלא כאן מסופר על נישואיו של יצחק עם רבקה, ומדוע הזכירו כאן לשון "ויהי"? הלא ידוע שכל לשון "ויהי" לשון צער היא, ומה צער שייך כאן? הלא ליום זה של נישואיו קיווה יצחק אבינו כל ימיו, בפרט אחר שלא נשחט בעקידה והמשיך את דרכו של אביו בהפצת אמונת ה' בעולם!
וביאר הרב, כי אף על פי שבאמת יום נישואי יצחק היה יום שמחה, מכל מקום **עצב וצער היו מהולים בו**, שכן ביארו חז"ל כי שרה אימנו עליה השלום נפטרה מחמת צערה על שנלקח בנה לעקידה, וזה היה בהיות יצחק בן ל"ז שנה, ואם כן, בזמן חופת יצחק לא הייתה שרה אימו בעולם. **ולכן אמר כאן לשון "ויהי", על היעדר שרה, שלא ראתה בחופת בנה.**

ולפי זה דברי הפסוק מתבארים היטב, שהוא כנתינת טעם: "ויהי יצחק", ונשאלת השאלה: מדוע כתובה לשון "ויהי", שהיא לשון צער? על זה מבאר, שזהו מטעם ש"ויהי יצחק בן ארבעים שנה כקחתו את רבקה", וכיוון שנישא רק בן ארבעים ואימו נפטרה בהיותו בן ל"ז, על כרחך שאימו לא הייתה בחופתו, ולכן הזכיר כאן לשון צער.

(מקום מקדש)

רבקה הייתה תמה

"רבקה בת פתואל הארמי" (ש. כ)

הגאון רבי **יעיש קוריני** זצ"ל מצא בתיבות "רבקה בת פתואל הארמי" רמז לתכונתה של רבקה אימנו עליה השלום, וזו לשונו: "רבקה בת פתואל הארמי, ראשי תיבות 'רבקה', על שם זכתיב: 'רבקה כצמח השדה נתתי'. כלומר, אף על פי כי את עקרה עכשיו, אל תיראי, כי רבבה כצמח השדה אתן את זרעך. וסופי תיבות גימטרייה תמה, כלומר, רבקה אימנו עליה השלום הייתה **תמה ושלימה ונקייה בכל מעשה טוב** ובכל דבר כשר, וגם הייתה תמה וברה כחמה, שלימה מכל מום ומיופה בכל מיני יופי".

(מחמדי שמיים)

עשוי מהותו שווא

"ויקראו שמו עשו" (ש. כה)

כתב הגאון רבי **שלמה בדיחי** זצ"ל כי לכך נקרא שמו עשוי, שכן אם נחליף בו את האות ע"ן באות א"ף, המתחלפת עימה בחשבון האה"ע אותיות הגרון, נרכיב את המילה "שווא", המסמלת את מהותו של עשוי, שהיה כל ימיו **רודף אחר השווא והשקר** - תאוות העולם הזה.

(עולת שלמה)

הטעם שהייתה רבקה עקרה

כתב הגאון רבי **יהודה גספאן** זצ"ל בפסוק זה, וזו לשונו: "שמוא יש לשמר שהטעם שהייתה עקרה הוא לסיבת הברכה שאמרו לה: 'אחתנו את ה'י' לאלפי רבבה', ולזה באה לה העקרות. **שלא יתלו הדבר בברכתה, שכל טובתן של רשעים רעה היא אצל הצדיקים**, ולזה הוצרך יצחק להתפלל עליה ולהמשיך עליה שפע ממקור הברכה, וזהו אומר: 'ונעתר לו ה' - לו ולא להם, אז יתת רבקה אשתו'".

(פנים חדשות)

ספר דברי עובדות והנהגות

מנושא: חזק

את הדגל שלו...

הרב מפוניבז' נפעם. הוא לא ציפה להוראה כזו. התברך ופנה לצאת. קרא לו החפץ חיים שיחזור. "הבנת מה אמרת?" שאל החפץ חיים. אמר: "כן, יש להצטרף לצד החזק!" שאל החפץ חיים: "ומי הוא הצד החזק?" ענה הרב מפוניבז': "הם, שהכסף בידם והיכולת בידם." "אם כך", אמר החפץ חיים, "לא הבנת! **הצד החזק הוא הקב"ה**..."

סוף דבר, התייצב הרב מפוניבז' בפני הוועד והודיע שהוא מסרב לחלוטין, **אין על מה לדבר, ואם רצונם - פיטרוהו!** "לא, מה פתאום?" אמרו, "רק הבענו משאלה, וההחלטה בידך..." כך מנצחים מתוך עקשנות דקדושה.

(הפותח)

מה שצריך לשמוע, אני שומע!

בערוב ימיו נחלש מרן הראשון לציון **רבינו עובדיה יוסף זצוק"ל**, ואף שמיעתו באוזן ימין נחלשה. לאחר שנים מספר, גם שמיעתו באוזן שמאל נחלשה, והיה צריך לצעוק לפניו כדי שישמע את הדברים הנאמרים לו. בתחילה, כשאיירע לו כך, היה קשה לו מאוד שאינו שומע את שליחי הציבור. אך אט אט התרגל הוא, והתרגלו גם שליחי הציבור שלו להרים את קולם, כדי שישמע את תפילתם.

בנו הרה"ג רבי משה, בראותו את צערו, רכש עבורו מכשיר שמיעה זעיר, כדי שמרן יוכל לשמוע טוב יותר. ואכן, באותו היום צהלה העיר ושמחה. אך לא לזמן רב היה זאת, כי לאחר יום או יומיים ביקש מרן שיוציאו ממנו מכשיר זה, כי הוא מפריע לו ללמוד... שומע הוא את המתלחשים לידו, והדבר מפריע לו ללמודו. כשניסו לשכנעו

מיהו הצד החזק?

מרן הרב מפוניבז' זצ"ל חולל בעירו מהפכה. הוא ייסד תלמוד תורה ובית ספר לבנות, ישיבה קטנה, ישיבה גדולה וכולל אברכים. מספר התלמידים במוסדות החינוך שלו עלה על אלפיים, והם שימשו מגדלור לכל האזור.

יום אחד נקרא לוועד הקהילה. הם פתחו בשבחים על מפעלי החינוך המשגשגים וציינו שהוא מקבל עזרה וגיבוי מהקהילה בכל מפעליו, מה שנוון. אבל עם זאת, הלא יבין, אין תכלית בלימוד התורה לבדו. מאין ישיגי אלפיים משרות רבנות? **יש להכין את התלמידים לחיים! רצונם שיכניס לימודי חול לישיבה**... אמר: "לא יעלה ולא יקום!" הבהירו לו שהם בעלי הבית. לא זו בלבד שבידם לעכב תקציבים, אלא שבידם לפטרו, ואז יקבלו 'רב' המזדהה עם הצורך בלימודי חול. יודעים הם שהוא מתנגד, ואם ייאלץ להכניס לימודי חול ימעט בהם ככל האפשר, והם מוכנים לכך. אבל אם יסרב, הכח בידם...

הודיע שחייב הוא לשקול בדבר. הסכימו וקצבו לו זמן. קם ונסע לרבו מרן החפץ חיים זצ"ל. התקבל במאור פנים ושטח את שאלתו. מצד אחד, אין זה לרוחו. אבל מצד שני הכח בידם, והם עלולים לפטרו, ואז מה ירוויח?... אמר לו החפץ חיים: "לא תמיד יהיה לך החפץ חיים' להיוועץ בו... לכן שמעני, ואענה לך מה הכלל בדבר".

סיפר: "כשניטשה המלחמה ברוסיה בין כנופיות ה'אדומים' וה'לבנים', הסתגרו רוב התושבים בבתיים וחיכו עד יעבור זעם. פעם כבשו ה'אדומים' את אחת העיירות, וגזרו שכל בית חייב להניף דגל, להודיע במי הוא תומך. ובית שלא יונהף עליו דגל - ישרף. באו התושבים במבוכה. איזה דגל יניפו? ניפו דגל אדום - למחר יבואו ה'לבנים' וינקמו בהם... מה יעשו?" שאל החפץ חיים. וענה: "אין ברירה. **חייבים לברר איזה צבא חזק יותר ולהניף**

קדושי ליל שבת

יום ראשון: ויכלו השמים והארץ וכל צבאם: ויכל א-להים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה וישבת ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה: ויברך א-להים את יום השביעי ויקדש אותו כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא א-להים לעשות:

סברי מרנן לחיים.

ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, בורא פרי הגפן: ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר קדשנו במצותיו, ורצה בנו, וישבת קדשו באהבה וברצון הנחילנו, וזכרון למעשה בראשית, תחלה למקראי קדש, וזכר ליציאת מצרים. וישבת קדשך באהבה וברצון הנחלתנו: ברוך אתה יי, מקדש השבת:

ברכת הבנים

לאחר הקידוש, על הבנים לנשק ידי הוריהם, וטוב שהאב יניח ידיו על ראשם ויברכם:

בני: **ישמך א-להים כפארים וכמנשה:**

לבת: **ישמך א-להים כשרה, רבקה, רחל ולאה:**

יברכה יי וישמרה: יאר יי | פניו אליך ויחנה: ישא יי | פניו אליך, וישם לך שלום: וישמו את שמי על בני ישראל, ואני אברכם.

הדלקים

לאהבה
וראת ה'

להשאיר
אמר: "מה שאני
צריך לשמוע, אני שומע.
מה שאני צריך לשמוע, איני
שומע!"

(קניין התורה)

מה חשוב יותר?

כחם נעים אליהו זצ"ל (אחיו של הרב מרדכי אליהו זצוק"ל) סיפר, כי בימים ההם היו אנשים בירושלים העתיקה שראו את העוני הגדול ורצו לעודד את הילדים ללימוד תורה. הם היו מחלקים להם מידי פעם פרסים כספיים על מבחנים שונים. כל הילדים היו קונים בכסף הזה חלקום (ממתק העשוי מקמח תירס וסוכר), אך מרן הרב מרדכי אליהו זצ"ל היה קונה בו חצי בלוק קרח ומניחו בתוך קערת מים. הוא היה מניח בקערה את רגליו על מנת שלא יירדם בלילה, בעת שהיה לומד תורה.

(אביהם של ישראל)

"יתגבר כארי" - כפשוטו!

מספר ומעיד הרב י"ל, שהיה לן בביתו של הגה"צ המקובל רבי מרדכי שרעבי זצ"ל בתקופה שבה הייתה הרבנית עליה השלום מאושפזת בבית חולים: חודש ימים ברציפות ישנתי בבית הרב, ולילה אחר לילה הייתי עד ראייה לצורת השינה של הצדיק. השעה הייתה עשר בלילה, והרב עלה לשכב במיטתו, עיפף ויגע מעמל היום, באומריו לי: "אנחנו ישנים קצת וקמים". סגר עיניו, ודומייה השתררה בחדר. עצרתי את נשימתי

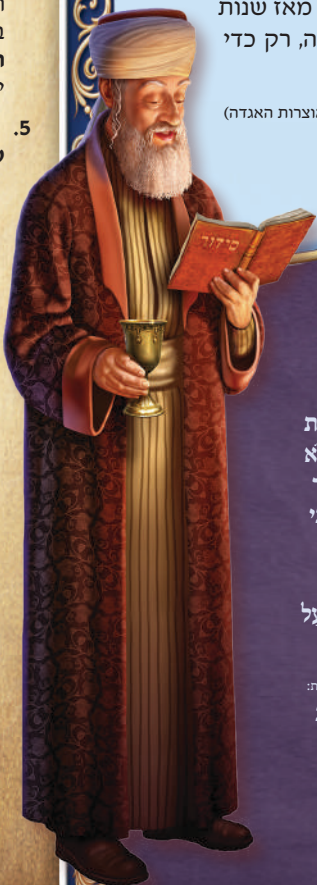
כדי לא להפריע לצדיק במנוחתו. לפתע שמעתי את קולו הקורא אליי: "מה השעה?" הבטתי בשעון. הלפו חמישה רגעים בלבד. "עשר וחמש דקות", עניתי. הרב סגר שוב את עיניו, ואני קיוויתי בכל ליבי שעתה יירדם. אך לאחר חמש דקות, שוב שמעתי את קולו העדין קורא לי: "מה השעה?" "עשר ועשר דקות", עניתי, ובליבי תמהתי: מה, הרב עדיין לא נרדם? המשכתי בעיסוקי בחדר השני, ושוב נשמע קולו המבקש לדעת את השעה.

נדהמתי, כשמחוגי השעון הורו על השעה עשר ועשרים, והרב התרומם ממשכבו ואמר לי בפנים שוחקות: "די לנו, התיקון בשינה כבר נעשה. העיקר שמנו הראש על הכרית, זה די בשבילנו. עתה נקום לעבודת שמיים". בטרם עיכלתי את דבריו, ראיתי שהתגבר כארי לקום מעל יצועו, נטל ידיו כדת וכדין ופתח בסדר לימוד ארוך ומייגע שנמשך עד לאחר עלות השחר.

חשבתי שאך מקרה הוא שרבינו לא הצליח להירדם כהלכה, וקיוויתי שבלילה הבא תהיה שנתו כראוי, אבל תקוותי התבדתה, כי בכל הלילות שלנתי אצלו ראיתי שהרב נהג בקביעות לעלות על יצועו בשעה עשר, וכעבור עשרים דקות הזדרז לקום לעבודת שמיים.

לא יכולתי להחריש לנוכח מראה עיניי. סיפרתי זאת לרבנית בשובה לביתה, והיא אישרה בפה מלא שזו הנהגתו הייחודית של הרב - להסתפק בעשרים דקות שינה בכל לילה ולילה. רק ביום היה נח קצרות לאחר זמן קבלת הקהל. הרבנית הוסיפה שכך הרגיל הרב את גופו מאז שנות נעוריו, למעט ככל האפשר בשינה, רק כדי קיום הגוף ולא יותר.

(אוצרות האגדה)

קדוש יום שבת

מִזְמוֹר לְדָוִד, "רַעִי לֹא אֲחַסֵּר: בְּנֵאוֹת דָּשָׁא יִרְבִּיעֵנִי, עַל מֵי מַנְחוֹת וְנַחֲלֵנִי: נִפְשִׁי יִשׁוּבֵנִי בְּמַעְגְלֵי צֶדֶק לִמְעַן שְׂמוֹ: גַּם כִּי אֵלֶךְ בְּגֵיאַי צְלָמֹת לֹא אִירָא רַע כִּי אֲתֵרָה עִמָּדִי, שִׁבְטֶךָ וּמִשְׁעֲנֵתֶךָ הִמָּה יִנְחַמֵּנִי: תַּעֲרֹךְ לִפְנֵי שַׁלְחָן נֶגֶד צַרְדֵי, דִּשְׁנָת בְּשִׁמְךָ רֵאשִׁי כּוֹסֵי רוּחַ: אֶךְ טוֹב וַחֲסֵד יִדְבְּפוּנִי כֹל יְמֵי חַיִּי, וְשַׁבְתִּי בְּבֵית יי לְאַרְךָ יָמִים:

אִם תִּשִּׁיב מִשְׁבֶּת רִגְלֶךָ עֲשׂוֹת חֲפָצֶךָ בְּיוֹם קִדְשִׁי, וְקִרְאתָ לְשַׁבֶּת עֲנֵנִי לְקִדּוֹשׁ יי מְכַבֵּד, וּכְבֹדָתוֹ מַעֲשׂוֹת דְרָכֶיךָ, מִמִּצְוֹת חֲפָצֶךָ וְדַבַּר דְּבַר: אִזּוֹ תִתְעַנֵּג עַל יי וְהִרְכַּבְתִּיךָ עַל בְּמַתִּי אֶרֶץ, וְהִאֲכַלְתִּיךָ נַחֲלַת יַעֲקֹב אֲבִיךָ כִּי פִי יי דַּבֵּר: וְשִׁמְרוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶת הַשַּׁבֶּת, לַעֲשׂוֹת אֶת הַשַּׁבֶּת לְדֹרֹתֵם בְּרִית עוֹלָם בְּנֵיהֶם: בְּנֵי וּבְנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל אוֹת הֵיא לְעֹלָם, כִּי שִׁשַׁת יָמִים עָשָׂה יי אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ וּבַיּוֹם הַשְּׁבִיעִי שָׁבַת וַיִּנְפֹשׁ עַל כֵּן בָּרַךְ יי אֶת יוֹם הַשַּׁבֶּת וַיְקַדְּשֶׁהוּ:

סַבְרֵי מְרֻנָּה (עֵינֵיהֶם) לַחַיִּים.
בָּרוּךְ אַתָּה יי אֱלֹהֵינוּ מֶלֶךְ הָעוֹלָם, בּוֹרֵא פְרֵי הַגֶּפֶן:

נפלאות התורה

וְהָיָה
שְׂמֵעוֹן יוֹחֵאֵל יִפְרֹחַ
שְׁלִישִׁי א'

מדוע יצא עשיו הרשע אדמוני?

"וַיֵּצֵא הָרֵאשׁוֹן אֲדָמוֹנִי כְּלוֹ פֶּאֶדְרֵת שֶׁעַר וַיִּקְרָאוּ שְׁמוֹ עֲשׂוֹ" (כה, כה)

1. עשיו הרשע נולד אדמוני, וזה מורה על מידותיו הרעות, שהיה רגזן וכעסן עד מאוד ונוטה לכעוס בכל עת, כי דרך האדם שבהיותו כועס פניו וגופו מתלהטים ונעשים בצבע אדום, וכך היה עשיו הרשע (דברי שמעיה, תולדות - לרבי שמעיה דייטש).

2. טבע האדם, תכונותיו ומידותיו, לטוב או לרע, נגזרים ונקבעים על פי היחס בין ארבעת היסודות שמהם הוא מורכב, ואלו הם: עפר, מים, רוח ואש. ומי שיסוד האש גדול אצלו ביחס ליסודות האחרים, הרי הוא אדמוני ואיש חמה. ולכן יצא עשיו אדמוני, היות שיסודותיו לא היו מאוזנים ברמה הממוצעת (עולת שבת, תולדות).

3. עשיו הרשע נולד אדמוני, וזה מורה ומרמז ששורשו היה במידת הדין התקיפה והקשה, דוגמת פרה אדומה, שמידת הדין אחוזה בה. עשיו הרשע, לא הייתה בו שום אחיזה של מידת הרחמים והחסד, אלא כל כולו היה במידת הדין (מזבח אליהו, לרבי אליהו הכהן, מדרש חוקת).

4. עשיו הרשע יצא מבטן אימו בחופזה, במרוצה ובבהילות, כיוון שהיה נחפז ומשתוקק לטעום מתאוות העולם הזה ומהנאותיו, ולכן, ברוב בהילותו וחפזונו, פגע באימו ופצע אותה ויצא ממנה דם רב, והתלכלך עשיו מאותו הדם, ולכן יצא אדמוני (רבי שבתי הכהן מצפת, תולדות).

5. עשיו הרשע נולד אדמוני מפני שהדם שלו לא נספג ונבלע כראוי באיבריו, ומחמת כן חשש יצחק אבינו לעשות לו ברית מילה, שמה יסתכן ולא ייקרש דמו כראוי, ונמנע מלמול אותו (דעת זקנים מבעלי התוס', תולדות).

6. עשיו הרשע נולד אדמוני, כלומר נולד במזל מאדים, ואמרו חכמים בגמרא (שבת קנז) שכל הנולד במזל מאדים יהיה אכזרי ושוֹפֵךְ דָּמִים, ותיקונו ורפואתו שיהיה שוחט בהמות, מוהל או רופא מנתח ומקזיז דמים, וכך ניתב את מידתו לדרך חיובית ומועילה (ברית חיים - פלאגי, דרוש ב' למילה).

7. עשיו הרשע נולד ראשון ויצא אדמוני, וזה מורה ומלמד שכל הזוהמה והטומאה נדבקה בו ובגופו, ולכן יצא אדמוני, שזה רומז לחטאים ולעוונות, שנאמר: "אִם יְהִי חֲטָאִיכֶם כְּשָׁנִים" - שהוא צבע אדום, ומחמת כן יצא יעקב נקי וזך מכל טומאה, והיה תם ושלם (ברית אברהם לרבי אברהם בושערה, דרוש למתן שכה).

דברי תורה לסעודה

מתורת ה"אור החיים" הקדוש
רבינו חיים בן עטר זיע"א

שרית כהלכה מתוך החוברת 'בהלכה ובאגדה מאת:
הרה"ג דוד שלום נקי שליט"א

מה העיקר בעולם הזה?

ונסביר את דברי קודשו: יצחק אבינו בירך את יעקב בברכות רוחניות גדולות ונשגבות, אלא שהתורה הקדושה הצפינה והסתירה זאת ורק אמרה: "וַיְבָרְכֵהוּ", ובהמשך לברכות אלו ובתוספת להן הוסיף יצחק אבינו ובירך את יעקב גם בברכות גשמיות, והברכות הללו הן הברכות הכתובות במפורש בפסוק. ולכן נאמר תחילה בפסוק: "וַיְבָרְכֵהוּ", והכוונה היא לברכות רוחניות נשגבות ועצומות, ולאחר מכן המשיך יצחק לברכו אף בברכות גשמיות, ובהן פתח ואמר: "וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים" - עם ו' החיבור, כי ברכות אלו הן המשך לברכות הרוחניות שכבר נאמרו.

והלך נפלא! יצחק אבינו בחר לברך את יעקב בנו בברכות רוחניות, ורק לאחר מכן המשיך לברכו גם בעניינים גשמיים, ללמדך שצריך האדם לדעת ולהבין שהרוחניות היא העיקר!

"ויאמר אליו יצחק אביו גשה נא... ויגש... ויברכהו... ויאמר... ויתן לך האלקים מטל השמים ומשמני הארץ" (כו, ט-כה)

הקשה מרן ה"אור החיים" הקדוש זיע"א: מדוע פתח יצחק אבינו את הברכות באות ו' החיבור ואמר: "וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים"? מלשון זו משמע שיש כאן תוספת ברכה והמשך לברכות שכבר נאמרו קודם, והרי המתבונן יראה שלא מזוכרות שום ברכות לפני כן, ואם כן, היה צריך יצחק לפתוח את דבריו ולומר: "וַיִּתֵּן לָךְ הָאֱלֹקִים" - בלי ו' החיבור!

והירץ הצדיק וכתב בנועם קודשו: "טעם אומרו וא"ו בתחילת עניין, להיות שקדם ואמר: 'וַיִּרַח אֶת רִיחַ בְּגָדָיו וַיְבָרְכֵהוּ, הוסיף עוד לומר: 'וַיִּתֵּן לָךְ'... ובירכו יצחק ברכות רוחניות וגשמיות: כנגד הרוחניות אמר בהיעלם 'וַיְבָרְכֵהוּ', וכנגד הגשמיות אמר: 'וַיִּתֵּן לָךְ' - בתוספת וא"ו, לומר: מלבד עולם העליון אשר בחר אברהם לבניו, שהוא עיקר תכלית זרע ישראל, עוד ייתן לו ברכות בעולם הזה".

שו"ת בהלכה

שאלה: על מי אין מצווה לקנות מעדנים לכבוד שבת?
תשובה: כתב בספר חסידים: לא יאמר אדם: אקנה מעדני שבת, ויודע שסופו לריב ולהתקוטט עם אשתו או אביו ואימו ולאשר עימו, כי טוב פת חרקה [יבשה] ושלמה ביה, מפני מלא זכתי ריב" (משלי יז, א). וכן נאמר: "וּכְבַדְתוּ",

זהו כבוד השבת שלא יריב בו. וכתוב בזוהר הקדוש: כל הכועס בשבת, כאילו הדליק אש של גהינום. והלא אמרו חז"ל: מי שיש לו מעט כסף לקניית יין לקידוש או נר לשבת, יקנה נר לשבת (שנתקן בשביל שלום בית, שבזמנם לא היה אור החשמל), כי שלום הבית עדיף מין לקידוש. ואין יהפוך ידו בריב ומדנים בעצם היום הקדוש? (שבת א כ).

סעודה ראשונה

סעודה שנייה

מתורת ה'בן איש חי' הקדוש רבינו יוסף חיים זיע"א

אהבת ה' לבניו

"וַיִּדַע יַעֲקֹב נֵיד וַיְבֹא עִשׂוּ מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף" (כה, כט)

הקשה רבינו ה'בן איש חי' זצ"ל בספרו "עוד יוסף חי - דרשות": לכאורה המילה "וְהוּא עֵיף" האמורה בפסוק מיותרת, שהרי אפשר היה לכתוב בלעדיה: "ויבוא עשיו מן השדה עיף", ומדוע האריכה התורה בלשון הפסוק?

אלא השיב הצדיק: חכמים במדרש גילו לנו כי כשבא עשיו הרשע מן השדה לבית, באותה שעה תקף אותו חולי הבולמוס, וכדי להינצל מחולי זה חייב האדם לאכול מיד, שהרי משנה מפורשת היא במסכת יומא (נ, ה): "מי שאחזו בולמוס [ביום הכיפורים], מאכילין אותו אפילו דברים טמאים, עד שייארו עיניו!" והביא הקב"ה על עשיו חולי זה, כדי שיצטרך לאכול מניזד העדשים שהכין יעקב אבינו באותה שעה, ובתמורה לכך ייאלץ לתת את בכורתו ליעקב.

ולכן האריכה התורה וכתבה: "וַיְבֹא עִשׂוּ מִן הַשָּׂדֶה וְהוּא עֵיף", לרמוז שעשיו הרשע בא מן השדה בריא ושלם בגופו, ורק לאחר מכן כשהגיע הביתה, אז הביא עליו הקב"ה את חולי הבולמוס, ולא לפני כן, ובגלל זה הוא נכנס אל

שו"ת בהלכה

ובאגדה" הלכות הפרשת חלה.

אחר ההפרשה ישרוף את החלה (החלק המופרש מן העיסה) באש. ומצוותה בשריפה דווקא ולא יזרקה לאשפה, שאין לזלזל בקדושת החלה. ורק במקרה שאי אפשר לשורפה, יעטפה בנייר ויזרוק לאשפה. ומכל מקום לאחר ששרף את החלה רשאי לזרוקה לאשפה, כיוון שכבר נעשתה מצוותה, ואינו נחשב כמזלזל במצווה.

שאלה: האם יש מצווה לאפות חלות בבית לכבוד שבת?

תשובה: מכבוד שבת ללוש עיסה ביום שישי ולקיים מצות הפרשת חלה. ובתנאי שהדבר מתאפשר בנחת לבעלת הבית, אבל אם הדבר גורם לה לחץ - יקנו חלות מוכנות.

כמות הקמח שיש בה חיוב הפרשת חלה היא 520 דרהם, וכל דרהם הוא 3 גרם, סך הכול: 1 ק"ג ו-560 גרם, ותברך ותפריש חתיכה קטנה (שבת א יד. שר"ת יחוזה דעת חלק ט"ס נה. שר"ת מעין אומר חלק ה פרק ה סימן ב. ועיין בחוברת "מצוות הארץ בהלכה

תוכן העניינים

חביבי..... 21	ברוך א-ל עליון..... 16	אגדלך א-להי..... 25	שרים חסידים (פני א-ב): 33-36	סדר ההבדלה: 56
היש חיש..... 20	בתי צאי..... 32	אל גליל..... 22	שרים לסעודה שלושת: 37-42	שבע ברכות: 57
ידיד נפש..... 26	גואל יבוא..... 39	אלוף אקרא י-ה..... 11	ק"ש שעל המיטה: 58	ברכת המזון: 60-61
ידידי השכחת..... 16	דרור יקרא..... 29	אעופה אשכנזה..... 17	ברכת המזון: 60-61	ברכת מעין שלוש: 61
יהלומה..... 30	ואמרתם כה לחי..... 27	אערך מהלל ניבי..... 28	שרי תימן: 43 ואילך	
י-ה אכסף..... 27	זהו א-לי וגואלי..... 31	אשורר שירה..... 27		

מתורת ה'אביר יעקב'
רבינו יעקב אביחצירא זיע"א

לח הצדיקים!

וַיַּעֲתֵר יַעֲחֵק לֵה' לִנְכַח אֲשֶׁתוֹ כִּי עָקְרָהּ הָיָא, וַיַּעֲתֵר לֵה' וַתֵּהָרֵר רַבְקָה אֲשֶׁתוֹ" (ב"ר א)

הקשה רבינו יעקב אביחצירא זיע"א בספרו "מחשוף הלבן": הרי כלל בידינו מפי חכמים (מועד קטן כח), כי **"בני, חיי ומזוני - לא בזכותא תליא מילתא!"** דהיינו, ילדים ופרי בטן, וכן חיים ואריכות ימים, מזונות ופרנסה אינם תלויים בזכותיו של האדם, אלא רק ברצונו העליון של הקב"ה. ואם כן, מה טעם ראה יצחק אבינו להתפלל אל הקב"ה שיזכהו בפרי בטן?

אלא השיב הצדיק: בתפילות העמידה של ראש השנה ויום הכיפורים אומרים ארבע פעמים את המילה "ובכן": **"ובכן יתקדש שמך"**, **"ובכן תן פחדך"**, **"ובכן תן כבוד לעמך"**, **"ובכן צדיקים יראו וישמחו"**. ותמצא שהמילה **"ובכן"** היא בגימטרייה 78, כמניין המילה **"מזלא"**, שגם היא בגימטרייה 78, וארבע הפעמים שאנו מזכירים זאת הן

כנגד ארבע רגלי המרכבה, הרומזות אל אברהם, יצחק, יעקב ודוד. וכך סדר הדברים: **"ובכן יתקדש שמך"** - כנגד אברהם אבינו, שקידש את שם הקב"ה בעולמו; **"ובכן תן פחדך"** - כנגד יצחק אבינו, הנקרא "פחד יצחק"; **"ובכן תן כבוד לעמך"** - כנגד יעקב אבינו, שתיקן ואמר את נוסח "ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד"; **"ובכן צדיקים יראו וישמחו"** - כנגד דוד המלך, כי הצדיקים הם המלכים האמיתיים המולכים ושולטים על גופם ויצריהם.

ויצחק אבינו, כשהתפלל לה' שיזכהו בפרי בטן, ניסה לעורר את זכות צדיקי העולם, שזכותם תעמוד לו, ובעבורם ישנה הקב"ה את מזלו, כי צדיקים גוזרים והקב"ה מקיים רצונם. ונרמז הדבר במילה **"וַיַּעֲתֵר"**, ששורשה הוא ע-ת-ר, ובגימטרייה 670, ותמצא שגם המילים: **אברהם ויצחק ויעקב ודוד** הן בגימטרייה 670, ואכן בזכותם נעתר לו ה' ובירכו בתאומים.

ללמדך מה כוחם של הצדיקים בכל העולמות כולם!

שו"ת בהלכה

אפילו דברי תורה לאחר זמן מנחה
קטנה (שבת א מ).

בשו"ת מן השמיים (סימן לב) כתב: "אוהב ה' שערים המצויינים בהלכה, כשמחדשים חידוש בהלכה ומעמידים אותה על ברור, אותם שערים נאהבים לפני המלך הגדול יותר מכל משכנות יעקב המקיימים בהם שאר המצוות. ויש לחוס על אבידת המורגליות היקרות האלו, לכותבם ולחותמם למען לא יאבדו, והכותב והחותם יקבל שכר עליהם". על כן מצווה רבה שיכתוב ויחדש עד סמוך לכניסת השבת ממש.

שאלה: האם מותר לכתוב דברי תורה ביום שישי לאחר זמן מנחה קטנה?

תשובה: סופר סת"ם (כתב ספרי תורה, תפילין ומוזות), אסור לו לכתוב לאחר זמן מנחה קטנה, אלא אם כן הוא דחוק בפרנסתו, כדי לקנות בכסף צורכי שבת. ומכל מקום מותר להגיה את ספר התורה לצורך הקריאה של אותה שבת (א עב).

מותר ומצווה לכתוב ולחדש דברי תורה כל היום, בין ביד בין במחשב. אבל מקלד העובד בהקלדה, לא יקלד

סעודה שלישית

סעודה רביעית

מתורת החסידות רבינו ה'בעל שם טוב' ותלמידיו זיע"א

מדוע אהב יצחק את עשיו?

היה אומר רבי חיים בתפילתו: **"ריבונו של עולם! יהי רצון שתתנהג עם בניך במידת הרחמים כפי שאני נוהג עם בני, שאף על פי שסר מדרך הישר בכל זאת אני מרחם עליו ומספק לו את כל צרכיו"**.

והוסיף ואמר הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן: לעניות דעתי, התורה מרמזת על כך שזו הייתה גם הנהגתו של יצחק אבינו ביחסו אל עשיו בנו, שנאמר: **"וַיֶּאֱהָב יַצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד כִּפְיוֹ"**. ולכאורה, מדוע הראה יצחק אבינו פנים אוהבות לעשיו בנו, שהיה רשע? אלא יצחק אבינו בוודאי צפה ברוח הקודש שלעתיד לבוא יפנה אליו הקב"ה בטענה קשה כנגד בני ישראל ויאמר לו: **"בניך חטאו לי!"** והוא יצטרך ללמד עליהם זכות. לכן הקדים יצחק אבינו תרופה למכה, ככתוב: **"וַיֶּאֱהָב יַצְחָק אֶת עֵשָׂו"**, כדי שתהיה לו תשובה מוכנה ומזומנת בפיו להשיב לקב"ה, וכך יוכל אף הוא לטעון ולהשיב: **"הנה גם אני אהבתי את בני, אף על פי שהיה זה עשיו הרשע..."**

"וַיֶּאֱהָב יַצְחָק אֶת עֵשָׂו כִּי צִיד כִּפְיוֹ" (ב"ר כח)

מסופר על האדמו"ר הצדיק רבי מאיר מפרמישלאן זצ"ל, שאמר פעם למקורביו ולחסידיו: דעו לכם, כי למורי ורבי, האדמו"ר רבי חיים מצ'רנובין, בעל ה"באר מים חיים" זצ"ל, היה בן שעזב את דרך האבות הקדושים ולא הלך בדרך הישר. אולם למרות זאת ואף על פי שהדבר היה למורת רוחו של אביו האדמו"ר, בכל זאת נטה אליו חסד ולא הרחיק בן זה מעל פניו, ולמרות העובדה שסר מדרך האבות דאג רבי חיים לכל צרכיו, בדיוק כפי שנהג עם שאר ילדיו. ובעקבות זה תמיד

שו"ת בהלכה

של מנחה בשביל תשלומי שחרית, כדי שירוויח מעלה של תפילה בציבור, ואחר כך יתפלל מוסף. אבל אם הוא מתפלל ביחידות, יתפלל עמידה של מנחה ואחר כך מוסף, כי זה זמנה, ועתה יתפלל שוב עמידה של מנחה בשביל תשלומי שחרית (חזו"ע תוכחה רסד). מי שלא התפלל מוסף ונזכר בלילה, אין לו תשלומין (סימן קה ס"ו).

שאלה: אדם שנאנס ולא התפלל תפילת שחרית ומוסף ביום השבת, מה עליו לעשות?

תשובה: מי שנאנס בבוקר ולא התפלל שחרית ומוסף, ועתה הגיע זמן המנחה, אם הוא מתפלל בציבור, יתפלל עמידה של מנחה, ויחד עם חזרת הש"ץ יתפלל שוב עמידה

תוכן העניינים

13..... עֲזַרְתִּי א-ל ח'.....	22..... לְמוֹלַדֶּת שׁוֹבֵי רִנִּי.....	14..... יָפֵה וְתַמָּה.....	17..... י-ה רבון.....	11.....
18..... עַת דּוֹדִים כִּפְלָה.....	23..... מֵה לְדִידוֹת.....	25..... יִשְׁמַח הַתֵּנִי.....	19..... יוֹדוּךָ רַעֲיוֹנֵי.....	19.....
25..... צוּר מִשְׁלוֹ אֶכְלֶנּוּ.....	13..... מוֹלֵא-לִי וְגִדְלוֹ.....	26..... יִשְׂמַח מִשָּׂה.....	24..... יוֹם זֶה מִכְבֹּד.....	41.....
23..... רָפָא צִירִי.....	15..... מְנוּחָה וְשִׂמְחָה.....	10..... כִּי אֲשַׁמְרָה שַׁבֶּת.....	18..... יוֹם שַׁבְּתוֹן.....	18.....
19..... שְׁלוֹם לְבֵן דּוֹדִי.....	20..... מִקְהֵלוֹת עַם.....	39..... כָּל מִקְדָּשׁ.....	19..... יוֹצֵר מִיָּדוֹ.....	19.....
12..... שִׁמַּח בְּנֵי.....	10..... נְגִילָה הַלְלוּנָה.....	22..... לְדוֹד שִׁיר וּמְזֻמּוֹר.....	15..... יְחִיד א-ל דְּגוּל.....	42.....

שאלות ותשובות

האנרובי מאיר מאזוז שלישי

שאלה: אני עובד לפרנסתי כמתכנת בחברת היי-טק. המעסיק שלי נתן לי משימה לכתוב תוכנית לטובת חברה ישראלית המספקת חשמל בארץ. התוכנית כוללת חישוב הריביות וחייב הלקוח על האיחורים בתשלום החשבונות.

האם מותר לי לבצע את המשימה הזו? ואם לא, מה האיסור?

תשובה: אם זה ב"היתר עסקה", אפשר לקבל את המשימה. ואם לאו - נקרא מסייע ביד עוברי עבירה.

שאלה: במקום שבו אני גר יש לי הרבה תורים מכל מיני ישיבות. הם מגלחים את זקנם, ואני אינני מגלח.

כאשר אני מגיע הביתה בבין הזמנים או בשבתות חופשה, לפעמים הם לועגים לי על כך. מה כבוד הרב מייעץ לי לעשות?

תשובה: תרגיש עצמך גבוה ונעלה מהם, ואל תתבטל אליהם. אמרו חז"ל בפרק שישי דאבות, שהתורה מגדלת ומרוממת על כל המעשים, וכתוב: **וַיַּגְבֵּה לְבוּ בְּדַרְכֵי ה'** (דברי הימים ב' יז, י).

ומכל מקום מותר לסדר את הזקן, וכמו שכתב הגאון **רבי יוסף חיים זצ"ל בשו"ת סוד ישרים** ח"ד (ונשמטה תשובה זו בדפוסים אחרונים). וכן ראינו לגדולי עולם.

שאלה: האם מותר לבטל יחיד הלומד כדי להשלים מניין? **תשובה:** מותר בשעת הדחק, וטוב שייקח איתו ספר לעיון בין קדיש לקדיש וכדומה.

תורת החסידות

תפילה כהלכתה
מציע שהאדם יעבוד על עצמו כדי שתפילתו תעלה לרצון בשלבים, שלב אחר שלב, שלא להיתקל במחשבות זרות בתפילה.

למעשה, המחשבות מעידות שהאדם לא התנתק מהחומר כאשר הוא בא לדבר עם ה' יתברך. **"חסידי הראשונים היו שוהין שעה אחת, ומתפללין שעה אחת, וחוזרין ושוהין שעה אחת"** (ברכות לב). למה היו שוהין? מפני שאם תיכנס ישר מהמרוץ של העולם הזה, של העסקים, העבודה והבנק, אתה פשוט תמשיך לעבוד את אותה העבודה גם בתפילה.

דברי מרדכי

אבידות של מוסר והשקפה מסורתית של ד"ר אש"ר האנרובי מרדכי אליהו זצ"ל

באר מים חיים
בשמות אשר קרא להן אביו. אבימלך, שבתחילה גירש את יצחק, התחרט וביקש לזכות עימו ברית, וכך אמר לו (שם נח): **"כִּי יִרְאוּ לְאֵינִי כִּי הָיָה ה' עִמָּךְ"**, ודרשו חז"ל (בראשית רבה סד, י) והוא ברש"י: **"כִּי יִרְאוּ"** - באביו, **"לְאֵינִי"** - בך. אומר לו יצחק: אני מגלה את העפר ואשתמש בבארות, במים החיים, ובאותם השמות. ולא בכדי הורונו חז"ל (פרקי דרבי אליעזר מח) שאחת הסגולות שהיו בישראל ביציאת מצרים הייתה שלא שינו את שמם. ומעתה יצחק מלמד אותנו כי **הבאר של אברהם אביו קדושה היא**, ואני בדרכו אעבורה להמשיך ולהשקות מאותם המים.

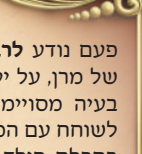
שניני מוסר

מועד בטרון ואמנון ועוד, משולחני של ד"ר אש"ר האנרובי אהרן יהודה לייב שטיינמן זצ"ל

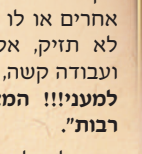
"האם אינו דואג לזכויות שלו?"
פעם נודע לרבי יצחק לוינשטיין זצ"ל, ממקורביו של מרן, על ילד שלא התקבל לתלמוד תורה בשל בעיה מסוימת שהייתה לו. מתוך ייסורי ביקש לשוחח עם המנהל ואמר לו: **"אם יש בעיה אמיתית בקבלת הילד - אם קבלתו עלולה להזיק לילדים אחרים או לו עצמו - אינני מבקש. אך אם קבלתו לא תזיק, אלא שהיא תדרוש מכם התמודדות ועבודה קשה, אני מתחנן לפניכם: אנא, קבלו אותו, למענתי!!! המצב שלי גרוע, ואני זקוק לזכויות רבות"**. המנהל, שלא ידע איך עליו לנהוג, בחר בצעד הנכון:

שניני מוסר

"האם אינו דואג לזכויות שלו?"

שניני מוסר

שניני מוסר

זמירות לשבת

נגילת הללויה נגילה, כא זמן הנגילה.
א-ש-די קבין נהיה וידידי, וגרש משנאי, נפשי בהם נעלה: נגילה הללויה וכי:
שלה לי בן ישי גואלי, וקנה לי בית היכלי, באויבי עשה כלה: נגילה הללויה וכי:
רחמן חוס על עם לא אלקן, ושלה להם ציר נאמן, ובשר עם סגלה: נגילה הללויה וכי:
חוק זכור זרע יצחק, וקבצם ממרחק, ונסדר שיר ותהלה: נגילה הללויה וכי:

<p>לעילוי נשמת ויטוריו בן משה רבא ז"ל אינס בת מזל רבא ז"ל תנצ"ב</p>	<p>להוצלת מאיר ואורלי רבא ז"ל החללים עירן, ט"ב, דנה, נטע והבלרות לאה ז"ל</p>	<p>לחוקרות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת משה סגן בן מסעודה ז"ל נלכ"ע ר"ס חתומים תנצ"ב</p>	<p>להוצלת אילן זמיה סגן ז"ל והחללים נריה יוסף ואחיה משה ז"ל לרצות ניסים בן עליה מזל יוסף ז"ל</p>
---	--	--	---	--

תפילת העוזרים: ריבוננו של עולם, יהי רצון מלפניך ה' אלוקינו, שלא יארע דבר תקלה על ידנו, ולא ייכשל בדבר הלכה, וישמחו בנו חברינו... ויהי רצון שכל מעשינו יהיו לקדש את שחך בעולם, ללא פגיות אישיות ולא למטרות כבוד ותהילה.

שאלות ותשובות

הגאון רבי בנין מנחם שליט"א

שאלה: אודה לרב אם יאמר דברי חיזוק על אמירת הקורבנות בבוקר ללא דילוגים, ולא להתחיל מ'הודו'. אני מנסה מאוד להסביר את חשיבות הדבר בבית הכנסת, ולצערי אינני מצליח.

תשובה: א. כתב תלמיד רבינו הארי" ז"ל, המקובל רבינו מאיר פאפירש זצ"ל ("אור צדיקים"): "יזהר מאוד להתפלל כסדר, ולא להפך בזה הצינורות". ב. כתב מרן הבית יוסף בספר "מגיד מישרים" (פרשת בשלח): "כי אינך הולך לבית הכנסת בהשכמה, ולכן אתה צריך לומר התפילה על ידי טלאי, להקדים המאוחר ולאחר המוקדם, והלא ידעת כי כל סדר התפילה מיוסד ומסודר על יסוד וסדר נכון, ואילו תאחר המוקדם הרי אתה מפריד ומקלקל הסדר. לכן חדל לך מעשות כן ויחד לבבך לעבודתי וראיתי ותורת, לייחד ייחוד גמור כאשר הורתך".

ג. כתב הגאון החסיד רבינו אליעזר פאפו זצ"ל ("חסד לאפים"): "ראוי לאדם להשתדל בכל עוז להיות זריז להקדים לבית הכנסת, ואם יש בית הכנסת אחר בעיר שמאחרים להתפלל, ויכול להתפלל שם עימם בלא דילוג, לא יעשה שרר בנפשו להתפלל בדילוג חלילה. וממוצע דבר אתה תשמע, גנות המנהג שנוהגים איהו אנשים, שבשבתות ובמועדים באים בהשכמה ונשארים בעזרה, שמה ישובו כיושבי קרנות עד שיגיע שליח הציבור ל'ברוך שאמר', ואז נכנסים לבית הכנסת ומתפללים תפילה חטופה וקטופה, שיתקע הדבר, והוא למי שיש בידו למחות שימחה בידם ולא תהא כזאת בישראל!
"ואמרו רבותינו ז"ל במדרש: בשעה שהקב"ה בא לבית הכנסת ומצא שאומרים הזמירות, מקצתם מאחרים ומקצתם מקדימין, שכונה מסתלקת (רדב"ז בשם 'מדרש העלם'). על זה ידו כל הזוהרים, וזריזים מקדימים למצוות, והוא זריז ונשכר שכר הרבה!"

הרה"ג אבא שלום שבי זצ"ל רב כיהדות תימן וגדולי משורריה

הרה"ג אהרון קוטלר זצ"ל רבי ליקוד, ממקימי עולם התורה בארה"ב

הרה"ג אלעזר אבוחצירא זצ"ל מקובל (בכור של הבא סא"ל)

הרה"ג חיים חובארה זצ"ל מחכמי תימן, דיין ור"ע ענף חיים ירושלים

הרה"ג יעקב יצחק גליסקי זצ"ל מגדולי בעלי המוסר, רבי ונבחר דוק

הרה"ג ציון חביב בוכה זצ"ל מחכמי מקובלים ושליח ציבור בשיבת 'תור שלום'

הרה"ג רפאל הלל זצ"ל מייסד מוסדות 'אור החיים' ב"ב

מאור ישראל

התנחלת הירושלית קידוש מפני מן פאר הדור האחרון רבי עבדיה יוסף זצ"ל

להתנהג במידה הבינונית בשאר המידות

הרמב"ם (דעות א. ד) מלמדנו להועיל, שכתב בזו הלשון: "הדרך הישרה היא המידה הבינונית שבכל דעה ודעה מן הדעות שיש לו לאדם, כיצד? לא יהיה בעל כמה ורגון ונוח לכעוס, ולא כמת שאינו מרגיש כלל, אלא בינוני, שאינו כועס אלא על דבר גדול שראוי לכעוס עליו כדי שלא יעשה כן פעם אחרת, וכן לא יתאוה תאוה אלא לדברים שהגוף צריך להם לצורך בריאות ואי אפשר לחיות בזולתם, כענין שנאמר: 'צדיק אכל לשבע נפשו'".

ועוד הוסיף שם הרמב"ם (פס"ב): "לא יהיה אדם פרוץ בשחוק ומהלות, וכמו שאמרו חכמים: שחוק וקלות ראש מרגילים את האדם לערוה, ולא יהיה עצב ואונן, אלא שמח כל ימיו בנחת ובסבר פנים יפות, וכן לא יהיה האדם בעל נפש רחבה ונבהלה, להון, ולא עצל ובטל ממלאכה, אלא בעל עין טובה, ממעט בעסק ועוסק בתורה, ואותו המעט שהוא חלקו - ישמח בו, ולא יהא רודף אחר כבוד. כללו של דבר, ילך במידה הבינונית (ממוצעת) שבכל דעה מן הדעות, והוא ששלמה המלך אומר: 'פֶּלֶס מַעְגַּל רַגְלָךָ וְכָל דַּרְכֶיךָ יִכְנָו'".

(ענף עץ אבות)

אורחות ישר

לקט רבי ח'ל. מירדה ומסר מפני שר הדמיון והאחרים חיים קניבסקי זצ"ל

(הביאורים בכתב הקטן מתוך החוברת 'אורחות המוסר')

חנוך

הנה יש אנשים בזמננו שחושבין שאסור לנגע בגלדים, רק צריך שיבינו מעצמם כל דבר ולא להכריחם, והאמת שמעצמו לא יבין דרך חוכמה ומוסר, דהא כתיב (איוב יא. יב): 'ועיר קרא אדם יגל'". ופירש המצודת דוד: "כל אדם כאשר יוולד הוא כעיר פרא מבלי חוכמה". והיצר הרע נמצא בו כבר מיום היוולדו, כדכתיב (בראשית ח. כא): 'כי יצר לב האדם רע מנעריו', ופירש רש"י: "מנעריו, משנער לצאת ממעי

איימו (כלומר, מיום היוולדו, כבר) ניתן בו יצר הרע". וכל-שכן לא להכותם, ונותנים להם כל מה שרוצים, בחושבם כי רק על ידי זה יטה הילד מעצמו דרכו לעשיית הישר והטוב. ואין זה הדרך הנכונה על פי התורה. ואף שזכונן שאין להרבות להכות, רק לעתים רחוקות, שאם לא פן מאד בזה את כל ההשפעה של המכות, אבל לא שלא ליסרם כלל.

מסדר בשתי

דברי התעוררות ומסר מפני האש"ף התקין רבי שלמה משה עמאר שליט"א

סגולה לבנים גדולי ישראל

את ה', לעזור לתלמידי חכמים, ועל ידי זה לשנות את היצר של הבן שרוצה לצאת לבתי עבודה זרה. הנה יסוד גדול, צריכים לדעת שכשהורים משתדלים ומוסרים נפש על תלמידי חכמים, לא חוסכים מאומה ועוזרים לתלמידי חכמים יותר מכוחם, הבנים רואים זאת. דבר זה נחקק עמוק בנשמת הילדים ומביא אותם לדרך ה' האמיתית. וכך ראינו משפחות אשר לא הייתה בהן הרבה תורה, רק חסד ומסירות נפש לתלמידי חכמים, ולא עברו הימים ואותם אנשים זכו לבנים אשר הם מגדולי עם ישראל.

הגמרא במסכת שבת (כג.) אומרת: אמר רבא, כל מי שמרחם על תלמידי חכמים זוכה לבנים תלמידי חכמים, ומי שמוקיר תלמידי חכמים זוכה לחתנים תלמידי חכמים. והנה, רבקה אימנו רואה דבר של פלא אצלה: כשעוברת ליד בתי כנסיות ובתי מדרשות היא מרגישה שהעופר מנסה ורוצה לצאת, וכן כשעוברת ליד בתי עבודה זרה מרגישה שהעופר שוב מנסה לצאת. עמדה רבקה אימנו בצער גדול וחשבה מה העצה לחזק ולשנות את המצב של הבן, אשר יצרו גובר עליו וללכת למקומות של עבודה זרה. מיד החליטה רבקה ללכת לבתי מדרש לדרוש

זמירות לשבת

אלֵיךְ אֶקְרָא - א-ה-א-5 גוֹרָא א-5 גוֹרָא.
וּפְקַדְךָ נֶפֶשׁ שֶׁהַעֲמִים זְרוּת י-ה, א-5 גוֹרָא.
שׁוֹעֲתָה תִּקְבַּל א-5 שׁוֹכֵן מְרוּמִים, וְתִתְחַדֵּשׁ שְׁחֵרוּתָה לְעַד וְלְעוֹלָמִים.
הַלְעוֹלָם תִּזְנַח עִמָּךְ נִאֲנַח, צוֹעֵק מְבוּר לֹא מֵצֵא עֲזָרָה, א-5 גוֹרָא, א-5 גוֹרָא:
אֵלֶיךָ אֶקְרָא וכו'.
לְהֵם אֵת הָאוֹבֵב כִּי יָדוּ גְבֵרָה, אֲכֹל אֵת פְּרִיָהּ וְעוֹד יָדוּ לֹא קִצְרָה.
שִׁלַּח בּוֹ חֲמָה וְעַם וְנִקְמָה, יִאֶמְרוּ הַעַמִּים שִׂמְךָ נִקְרָא, א-5 גוֹרָא, א-5 גוֹרָא:
אֵלֶיךָ אֶקְרָא וכו'.
מְרוֹם זָכַר נָא בְּרִית אִישׁ הַלֹּם חֵלֶם, תִּרְבֶּה אֵת וְרַעוּ וְתֵן לוֹ שְׁלֹם עוֹלָם.
נָא רַצְהָ נִזְעַר וְתֵן אֵת וְרַעוּ, עַד מָתַי יִהְיֶה שֶׁהַ פְּזוּרָה. א-5 גוֹרָא, א-5 גוֹרָא:
אֵלֶיךָ אֶקְרָא וכו'.
תִּיגַד יִהְיֶה יוֹם בּוֹ מִקְדָּשְׁךָ וְתִכְוֶנְךָ, וְלִנְוָה בְּלֶמֶס כִּי שָׂכַן עֲלֵינוּ הַעֲנָן.
וְשִׁיר וּמְזוֹמֹר לְפָנָיו נִגְמָוֵר, כִּי יָרֵךְ עַל הָאוֹבֵב גְּבֵרָה. א-5 גוֹרָא, א-5 גוֹרָא:
אֵלֶיךָ אֶקְרָא וכו'.

<p>לעילוי נשמת בתיאור לוי בת נעימה ז"ל נלב"ע י"ט תמוז ה'תשפ"א המנצי"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יהודה בן חיים דנין זצ"ל והאהוב גבריאל בן יהודה דנין ז"ל המנצי"ה</p>	<p>להצלת אוריאל ואילנה דנין ומשפחתם הי"ד</p>	<p>להצלת אורון בן חיים ומשפחתו יצחק, איריס, עידן ומעין הי"ד</p>	<p>לעילוי נשמת אודה שאנן בת נסים ושמחה מלמד ע"ה נלב"ע כ"ה תשרי תשפ"ג המנצי"ה</p>
---	--	--	---	--

הדיוט עיניך ידועת את מורדך

הרה"ק רבי שניאור זלמן מלאדי זצ"ל האדמו"ר הזקן בעל התניא ושלחן ערוך הרב

רבי שמואל סלינט זצ"ל רבה ומנהיגה של עדת האשכנזים בי-ם

רבי עזרא עטייה זצ"ל ר"י 'פורת יוסף'

רבי סעדיה בן אור זצ"ל מחכמי תימן, מקובל

רבי חכם ששון קוני עבודל מורחז זצ"ל - מחליל המקובלים, בעל 'באחי לוגי'

רבי אריה לוי זצ"ל רב האמריים (חמיו של הגרי"ש אלישיב)

רבי אפרים מנשה חתן זצ"ל זקן המקובלים (אביו של חכם שלום זקן)

חכמה ומוסר

רבי חיים זוסף דוד אברגל שליט"א האקרובי רבין אלבו שליט"א

נשיאה בעול עם זולתו

לפעמים אדם נכנס לביתו בערב ומוצא את אשתו עסוקה עד למעלה מראשה בטיפול בבית ובילדים. זה קופץ, השני מדלג, השלישי מכה את הרביעי... אף אחד לא רוצה להתקלח, ובבית בלגן ומהומה. אבל הוא ממחר, אין לו זמן, עוד מעט מתחיל כולל ערב... מספיק התאחר בגלל דרשה שהייתה בכולל כעת. אוי, הוא יאחר לכולל ערב... עד שתתארגן הוא יושב ומנגן: "אמר אביי... אמר רבא..." המילים יוצאות מפיו במנגינה מופלאה. מצוי הוא במקום רחוק כל כך מן המציאות של אשתו! הוא אינו חושב לרגע מה עבר עליה מרגע שכל הילדים חזרו הביתה, כמה קשה עבדה עד שלא

עולת יצאה

רבי חיים זוסף דוד אברגל שליט"א האקרובי רבין אלבו שליט"א

שימושה של תורה

בשם הגאון רבי ישראל סלנטר, כי שימוש תלמידי חכמים עכשיו הוא המשא ומתן העיוני העמוק של הפוסקים המסור בדינו. והחלק השני הוא כפי שכתב מהר"ם אלשיך (רב פנינים, משלי א), שצריך לשקוד ולשמוע יום יום את שיחת רבו והנהגתו גם בענייני חול, שהם שקולים כלימוד התורה. ויעקב שימש בבית מדרשו של עבר אף בענייני הגשמיים, וכל זאת כדי לתבוע אולפן מן קדם ה', כלומר להשיג את כל הסברות והפרטים הדקים בעיון התורה.

(קובץ "דברי הפיץ")

תורת רבינו יורם

רבי חיים זוסף דוד אברגל שליט"א

הרוחניות מול הגשמיות

"ויאמר ה' לה שני גיים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר" (בית, מג) אבא היקר, רבינו יורם מיכאל אברגל, רגיל להביא את פירוש רש"י הקדוש, שכתב: "ושני לאמים ממעיך יפרדו" - מן המעיים הם נפרדים, זה לרשעו וזה לתומו. עד כאן. כלומר, מהיסוד של האדם אפשר לראות בו את תכונותיו. ועוד היה רגיל להביא את דברי רש"י הקדוש, שכתב: "ולאם מלאם יאמץ" - פירוש, שיעקב אבינו ועשיו

שאלות ותשובות

החיד אהרן בוסבל שליט"א

שאלה: האם מותר לעשות תשובה בימים שלא אומרים בהם תחנון? תשובה: כתוב בשבט לא מתוודים כי זה מצער (אפילו בשבת שובה מדלגים על "אבינו מלכנו, חטאנו לפניך"). הלוואי שנגיע לדרגה שהוודיו שנגיד יגרום לנו צער. לצערנו איננו במדרגה זו, אך בכל זאת המנהג להחמיר שלא להגיד וידוי מצד שני, מן הרב עובדיה עליו השלום בתשובתו לשאלה אם מותר לבכות בראש השנה ענה שמותר למי שמרגיש צורך להתקרב לקב"ה, ואדרבה - זהו בכי חיובי. לכן צריך לדעת שאם יש צער מעבירות - זהו צער חיובי. על רבי עקיבא נאמר שכשהיה קורא שיר השירים בשבת - היה בוכה בדמעות שליש (היה מוצא בו ביטויים לאהבת ה'), וכן מסופר על ה'אור החיים' הקדוש. אם כן, רואים שמותר לבכות בשבת כשהבכי נובע מתוך קדושה ואהבת ה'. ומכל מקום, עצם התשובה היא מוצאה וראוי לעשותה בכל עת.

שאלה: האם על טלית שלוקח מבית הכנסת צריך לברך? תשובה: ההלכה היא שכדי לברך על ציצית צריך שהיא תהיה בבעלותו. אולם טלית של שותפים ניתן לברך עליה, והטלית בבית הכנסת מוגדרת טלית של שותפים, ולכן אפשר לברך עליה. חשוב לבדוק אם הטלית שהוא לוקח אכן כשרה, כי הרבה פעמים אנשים מניחים בבית הכנסת את הטלית הישנה שלהם. שאלה: האם מותר לחמם בוסטר חלבי בגט עם נקניק בשרי העטוף הרמטית בנייר קפה? תשובה: בשום פנים ואופן.

זמירות לשבת

שמה בני בחלקך לא תקח גם את שורך, השמחה תחידך, העולם לפניך; הולך ברגליך, מנענע ירך, עינים צופים לך, הלב פועם בך; השמחה תחידך, העולם לפניך; מי עשיר ומי שמת, בעולם הזה אורת. לא כחיל ולא בכת, הממון יהיה לך; השמחה תחידך, העולם לפניך; חבט ושא עיניך, מי נתן כל-אלה לך, גם בנים לשלחך. אם תודה רק לבוראך, בן תמיד יהיה לך; השמחה תחידך, העולם לפניך;

יודוך רעיני וי רועי, חי ביום שבת קדש יום השביעי; יום אשר בלית בו כל מלאכה, אומר כי שרית על כל זולתך. ומעשים עשית, אין לבחוקך, אי בן אמתך חיש להרעיני; חי ביום וכו'; שביעי כרתת ראש לכל המנונים, ואותו קדשת בשבועות ושנים. חיש אשר נשאת לגוע אמונים, ופרם מאסונים ארחי ורבעי; חי ביום וכו'; רצה כמנהגתי יום זה יום מנוחה, וביום עבודתי, המצא לי הרוחה. ותכן לשבתתי, מושאת וארחתה, וששון ושמחה יהיה שעשועי; חי ביום וכו'; אל-עולם שבלו, שבת תכוננו, ונרך בחלו, שים אור בערנו. ואף משכן שילה, תשוב תעלנו, מתרח עננו, אורי וישעי; חי ביום וכו';

לעילוי נשמת רות סייילס בת מנחם ז"ל נלב"ע כ"ו טבת ה'תשפ"א תנצב"ה

לעילוי נשמת שמעון יצחק בן עישה (עליה) ז"ל נלב"ע כ"ו ניסן ה'תשע"ח תנצב"ה

לעילוי נשמת מורן אסתר פמסון ז"ל בת סופיה הי"ד נלב"ע ה' סיון ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת עזרא סנרוסי בן שמחה ז"ל נלב"ע ה' סיון ה'תשפ"א תנצב"ה

לעילוי נשמת מטילדה סנרוסי בת זדיה ז"ל נלב"ע י' טבת ה'תש"פ תנצב"ה

- ויאל צפניה, רחל בת, אפרת בת, אסתר, יוסף בן, לאה בת, מיכל עטרה, שרון בת, ככתי רינת, לידור בן, שאנל שרה, יצחק ורות, מרחי, והילדים

הקב"ה יברך אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה. בכל מכל כל, יזכו לעושר ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות אינהגה ונהורא מפליא.

שאלות ותשובות

החזן אורי יצחק מלמד שלישי

שאלה: האם מותר לחזן לשנות תהום קודם קריאת התורה כדי להנעים את קולו?
תשובה: במקום צורך יכול החזן להקל ולשנות משקה חום קודם קריאת התורה (רפ"ג וסק"ט במשנה בורה, וביביע אומר), שבמקום הצורך סומכים על הפוסקים שחובת קודם חלה רק אחר מוסף.

שאלה: מהו סדר הקדימה במאכלים בסעודה שלישית למי שמצטער מאכילת פת?
תשובה: לכתחילה יש לאכול פת בסעודה שלישית, ורק מי שמרגיש שאם יאכל פת יצטער מזה (אפילו שאינה אכילה גסה) יכול להקל ולאכול דברים אחרים. והנה סדר הקדימה במאכלים שאינם פת:

(א) מיני מאפה שברכתם מזוגות כגון בורקס, רוג'לך, עוגות, עוגיות וכדומה.

(ב) תבשיל העשוי מחמשת מיני דגן כגון אטריות, קוסקוס וכדומה (ועדף מבשר ודגים, שכן הוא הסדר בש"ע רצא, ה, וכן הוא במשנה בורה בסימן תמד).

(ג) דברים שמלפתים בהם את הפת כגון בשר ודגים (ועדף מפירות, שלדעה זו אי אפשר לקיימה בפירות אף לא משבעת המינים).

(ד) פירות משבעת המינים כגון ענבים וכדומה (כך מבואר בבית יוסף שם, שפירות משבעת המינים נדיפים מסתם פירות, והביאו הכף החיים שם באות לג).

(ה) שאר פירות או פיצוחים, חטיפים וכדומה.

שאלה: האם מותר להניח סידור או ספר על גבי לחם, חלות, פיתות וכדומה כדי להגביהו?

תשובה: מותר, משום שמותר להשתמש בלחם אם אינו נמאס על ידי השימוש, אף השימוש אינו צורך אכילה. (ואם תחתית הסידור לא מאוד נקייה, יש לתת את הלחם בתוך שקית). **ורק למוסרו בזריקה אסור,** משום שהזריקה נחשבת זלזול וביזיון.

זוהר הפרשה

קטעי זוהר מבראשית שמעתינו של החזן בנידו שמרואלי שלישי

ה' רוצה בתפילתם של צדיקים

על מה שהם צריכים, לפי שעל ידי תפילתם מתווסף כח למעלה, ועל ידי תפילת יצחק יצאו כמה נשמות ונפקדו כמה עקרות. **מאי טעמא, בגין דינתרי ויתוסף רבות קודשא לכל מאן דאצטרין בצלותהון דצדיקיא ומה הטעם בזה? היות שעל ידי תפילתם יתרבה ויתווסף שפע רב של קדושה בסוד שמן משחת קודש לכל מי שצריך, דהיינו לשכינה, כי היא אין לה מעצמה כלום, ועל ידי ששואלים ממנה היא עולה למעלה ושואלת ומבקשת, ועל ידי זה מתייחדת עם דודה ונוטלת שפע וברכה על ידי תפילתם של הצדיקים.**

תא חזי, עשרין שנין אשתיה יצחק עם אתתיה ולא אולידת, עד דצלי צלותיה בוא ראה, עשרים שנים נשתהה יצחק עם אשתו ועדיין לא הולידה עד שהתפלל תפילתו עליה, כי לפי הפשט רבקה הייתה בת שלוש, ואינה ראויה לילד עד גיל שלוש עשרה, ואחר כך שהה עוד עשר שנים מן הדין לדעת אם ראויה לילד, הרי עשרים שנה. והזהר מסביר: בגין דקדשא רבין הוא אתרעי בצלותהון דצדיקיא, בשעתא דבעאן קמיה צלותהון על מה דאצטרין היות שהקב"ה רוצה בתפילתם של הצדיקים בשעה שהם מבקשים לפניו בתפילתם

זוהר ראשונה

זוהר הראשונה עם הארץ ר' חזקוני יוסף פינטו שלישי

עשיו הוא סמל הרוע

והאמון שנתנו בו בני האדם וההשתמשות בהם לצרכיו האישיים ולרוע מעללים, הוא קשה ביותר. האדם אשר חושב להשיג את השגותיו במרמה ובצביעות, בשאלות איך מעשרים את התבן ואת המלח, במשך תקופה מסויימת יכול להצליח בדרכו כביכול, אך לבסוף מאבד ומפסיד את כל עולמו, כפי שעשיו איבד את כל עולמו - איבד את הבכורה ואת הברכות, ולדורי דורות הוא סמל הרוע, סמל של תאוה, שקר וחוסר יושר.

יצחק אבינו האמין כל חייו שעשיו צדיק וחסיד. עשיו היה שואל אותו שאלות, איך מעשרים את התבן ואת המלח. ליד יצחק היה נוהג כצדיק יסוד עולם, אך כשהיה יוצא היה רוצח, גונב, משקר ומלסטם את הבריות. היה מספר לכולם: "אני עושה כיבוד אב ואם, אני משמש את אבי", ובכח זה היה מוסיף חטא על פשע. לכן חרדת יצחק אבינו הייתה חרדה קשה כל כך, יותר מחרדת העקידה. **הכאב של הבגידה באמון, של לקיחת התמימות, היושר**

(חזון יאשיהו)

חלב הארץ

לקד משה וחסידתו שמעתינו של החזן ישראל אברגיל שלישי

מאימתי - מאימתי

מהמשנה, וכך היה. כשהתחיל רבי שמעלקא להסביר את המשנה הראשונה: **"מאימתי קורין את שמע בערבין"**, פירש את המילה "מאימתי" כך: מאיזה זמן מתחילים לקרוא את קריאת שמע? התחיל רבי זושא להתלהט ולבעור באש דקדושה ושאל: מי אמר שפירוש המילה "מאימתי" הוא מאיזה זמן? אולי פירושו **מאימתי** 'י, כלומר: **מאימתי שם הוי"ה ברוך הוא צריך לקרוא את שמע?**

מסופר בספר **אמונת צדיקים** (ורשא, דף יט אות סט), שפעם ניגש רבי זושא מאניפולי לגאון החסיד רבי שמעלקא מניקלשבורג וביקש ממנו שילמדוהו תורה. השיבו רבי שמעלקא כי הוא מוכן ללמדו תורה, בתנאי שהוא ילמד אותו נגלה, והיינו ש"ס ופוסקים, ורבי זושא ילמד אותו קבלה וחסידות. הסכימו ב' הצדדים להסכם הנ"ל, והוסיף רבי זושא תנאי נוסף, שיהיה רבי שמעלקא ראשון, ויתחילו

(חלב הארץ ח"א עמוד 62)

זוהר עיניך וזאת את מוריד

הרה"ג עובדיה חזקיהו זצ"ל חבר בתורן החול בעל ספר 'שכיל עיני ומולו המקובלים'

הרה"ג משה חורגין זצ"ל ר"מ זמפילות שבמרוקו (רבו של הבאבא סאקלי)

הרה"ג מרדכי אליהו זצ"ל הראשון לישראל מקובל, הרב הראשי לישראל

הרה"ג לוי יצחק הלוי חובביץ זצ"ל האדמו"ר מבוטוטון וחבר מועצת גדולי התורה

הרה"ג ישעיהו אשר זצ"ל מנדולי המקובלים

הרה"ג יוסף צבי דושימסקי זצ"ל ראב"ד העדה החרדית בירושלים

הרה"ג אברהם אהרונביץ זצ"ל הגאון מסקוטאד והמגידים המסורתיים

זמירות לשבת

- מול א-ל י וגדלו, ירעד גופי בלו.
- בצר לי אקרא לו, י-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו.
- י-ה צור עוזר לקהלו:
- יצר לו עולם ובצלמו אדם, עושים רצונו באימה בלם.
- בחר נגוע עבדו אברהם, לקדשו לעד לעולם.
- עליהם פורש צלו, והוא עוזר לקהלו.
- שבתיו מי מנה ומי ידמה לו.
- י-ה א-ל עוזר לקהלו: מול א-ל י וגדלו וכו'.
- צרי השמר ואויבי בלה, ועם זריר עליה ועלה.
- א-ל נערץ שועתו ענה, ובבית מעונו לשמך יודה.
- פדה ורומם נא, קריח נאמנה. י-ה עוזר לקהלו, ובטוב לב אשר לו.
- י-ה א-ל עוזר לקהלו: מול א-ל י וגדלו וכו'.

עורני א-ל חי להכניע, את יצר המפתה המריע.
 מבקתך אין מושיע להושיעני:
 דלתי תשובה חי פתח לי, כי שבתו מחטאי ומעלי.
 אנה צורי, שפע קולי, מחר ענני.
 אודה עלי פשעי, אתה תשא עוני:
 סוד וימנה פשוטה, לקבל את נפש המתחרטה.
 ולא תוסיף, תקטא. אלך קוני.
 תרחק נא מעליה, תברת פת הצפוני:

להצלת תחילה ואחר משה אלנרבי היוו הילדים נעמי, יחועתן, איתמר ויוסף היוו

לדפואת גילה בת שרה היוו ושתיכה לשמחה ונתח

לעילוי נשמת שלמה עגן בר יוסף וסעודה ד'ל נלב"ע י"ב תשרי ה'תש"פ תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב שיטריי בן זוהרה ד'ל נלב"ע כ"ד בשבט ה'תש"פ תנצב"ה

לעילוי נשמת משה (מאדו) בן מוזל קרוצני ד'ל נלב"ע כ"ג תמוז ה'תש"פ תנצב"ה

ואלה יעמדו על הברכה:

- אלעד שירם
- ברוך ואלנה
- הדריאל שמועני
- רוני משה
- אבי טימור
- גיר עמר
- אלעזר דנין
- עדי שוחטאל
- ביתא צילא
- עלי ואחיה במנו
- נעם ונועה
- עזרא
- יחיאל ונזל
- הרמס
- הראל וגיא ברזני
- אהרון דהרי
- משפחת טייב
- זיו ותנה ביטון
- תמר בת ציונה רנה

משורחנם של גדולי ישראל

מרן הסטיפלר
הגאון הגדול רבי יעקב ישראל קניבסקי זצ"ל

תשוקת הנפש לחיים רוחניים

הגוף, ורוב בני אדם מתייסרים וסובלים ממחסור בפרנסה או עומס החובות, והעשירים - הלא מרבה נכסים מרבה דאגה, והקנאה אוכלת אותו, והחרטה מנקרת בו (למה לא השכיל בשעתו לעשות או להשיב כך וכך). ופעם התאוה, שמתאוה דווקא למה שאין בידו להשיג, והפחד אודות העתיד, אודות מצבו הפרטי או מצב קרוביו או המצב המדיני.

ועל כולם **תאוות הכבוד**, אשר לא יימלט ממכאוביו. פעם פגעו באמת בכבודו, פעם הוא בדמיונו כמדומה לו שזה הפלוני לא התחשב עימו כהוגן. ובהתקרב ימי הזקנה ירגיש שהוא נדחה מעמדותיו ונעשה טפל, אומנם מתאמץ הוא להחזיק מעמדו כמקודם, אבל לאט לאט נדחה הוא לקרן זווית, ועניו ראות איך אחרים יורשים מקומו בחייו!

ואחר כך הוא נעשה למשא ועול לבני משפחתו ולכל מי שלפני זמן מה היה הוא השליט עליהם... ואחר כך (על פי הרגילות) עוסק ברופאים ורפואות כמה זמנים עד שמגיע יומו, כי הולך הוא לבית עולמו.

ומעתה, הלא תשאלו: למה נברא האדם? לחיות חיים מעורבים, יגון ושמחה, צער ועונג, עליות וירידות, המון תמורות ורובן צער וכאב לב, מה זה ועל מה זה? והתשובה האמיתית היא: **מפני שכל חיי העולם הזה אינם אלא מעבר ופרוודור לחיי הנצח, אשר אין ערוך אליהם!** והדבוק בה' יתברך ובתורתו הקדושה יקבל באהבה כל פגעי הזמן, יהיו מה שיהיו, בידועו כי הקב"ה איתו, וכל מה דעביד רחמנא לטב עביד - כל מה שעושה הקב"ה לטוב הוא עושה.

והנפש בטבעה אינה רואה סיפוק בהבלי תענוגי העולם הזה, ומשתוקקת להידבק לרם ונעלה, מרום וקדוש. והאומות אשר לא ידעו את ה', בחרו להן איזו עבודה זרה לעובדה ולהעריצה, ועל כל פנים, גם הפרוק עול מחפש איזה דבר להעריצו ולעבודו - אם למלכו או לעמו, לשיטתו או למפלגתו. ואומנם אחרי כל זאת, מרגישים **ריקנות ושיממון** בעומק נפשם ומשתדלים להשקיעם בהבלי הבלים.

ואחרי הכול הבור ריק ומרגיש שחסר לו משהו אשר לא ידע לכנותו, והוא מה שאמרו חז"ל במדרש קהלת על הפסוק: "וְגַם הַנֶּפֶשׁ לֹא תִקְלָא" (קהלת 1, 7) - משל למה הדבר דומה? לעירוני (בן כפר) שנשא בת מלך. אם יביא לה כל מה שבעולם אינם חשובים לה כלום, למה? כי היא בת מלך. **כך הנפש - אילו הבאת לה כל מעדני עולם אינם כלום לה, למה? כי היא מן העליונים!**

ואכן, תשוקה זו לרוחניות ולקדושה מעידה בנו **שתכלית בריאתנו בעולמנו היא לעבודת הבורא ברוך הוא**, א-ל חי צורנו ויוצרנו, והנפש לא תימלא ולא תמצא מנוח אלא בהתדבקותה באביה שבשמיים, כי ממנו יתברך נאצלה ונוצרה.

וכתב המסילת ישרים: "ותראה באמת, שכבר לא יוכל שום בעל שכל להאמין שתכלית בריאת האדם היא למצבו בעולם הזה, כי מה הם חיי האדם בעולם הזה, או מי הוא ששמח ושלו ממש בעולם הזה?" וכו'. והמתבונן באמת יראה בעצמו ובמכריו, שרוב ימי חייו הם בצער ובמכאובים שונים ומשונים - חולי

התורה אין ללמוד ולהנהיג למעשה מתוך תפיסה ריש לשאל בכל מקרה לשי'.

טוען שהפרוודור אינו הלכתי

שלום לרב, באתי לתבוע חוב מחבר, והחבר אומר לי: "אינך רשאי לתבוע את החוב, כיוון שאחרי ראש השנה נמחקים החובות". אמרתי לו שעשייתו פרוודול, ועדיין טענתו בפני בית הדין איננו מוכר ויש בתי דינים חשובים יותר ממנו, ולכן **הפרוודול אינו תקף**. האם הוא צודק בטענתו?

תשובה: נקדים שיטתן שלוש שיטות בפוסקים מי הוא בית הדין שניתן לעשות בפניו פרוודול. **שיטה א:** פרוודול נעשה רק בבית דין כבית דינים של רב אמי ורב אסי, וכיום אין לנו בתי דינים כאלו. ולשיטה זו אי אפשר לעשות פרוודול. **שיטה ב:** ניתן לכתוב פרוודול בכל בית דין שהוא חשוב, שהמחוס רבים עליהם, ויש להם כח להפקיע ממנו. **שיטה ג:** כל בית דין יכול לכתוב פרוודול, אפילו שלושה הדייטות.

ולהלכה, מרן השולחן ערוך פסק (ח"מ סי' 50, ה) כשיטה השנייה, וכך לשונו: **פרוודול אינו משמט ואינו נכתב אלא בבית דין חשוב, דהיינו שלושה הבקאים בדין, ובעניין פרוודול, והמחוס רבים עליהם באותה העיר.**

והרמ"א הביא את הדעה שניתן לעשות פרוודול בכל בית דין, אפילו של שלושה הדייטות. ע"ש. ומכאן היה נראה לומר שספרדים שעשו פרוודול בבית דין של הדייטות, הפרוודול אינו תקף.

אלא שהלכה למעשה, פסק מרן בספרו **חזון עובדיה** פרוודול (עמ' 105), שהפרוודול תקף אף לספרדים. וביאר משנתו היטב היטב, כיוון שהמחלוקות לעניין פרוודול דינן כספק דרבנן לקולא לטובת התובע (בשונה מכל דיני ממנות, וממבואר בב"י). וכן פסק גם **באשרי האיש** (פרק י"ד, ט) בשם **הגאון רבי יוסף שלום אלישיב**.

העולה מהאמור: לא ניתן לערער על פרוודול שנעשה בבית דין פשוט, ואף על פי שיש באותה העיר בית דין חשוב יותר ממנו.

זמירות לשבת

לבו לחמו, המיד בלחמו, כי'ג מרות תדרש התורה, קל וחמר בשורה, הקש וגנדה שורה, מסורה מפי גבורה, כל'לים עם פ'רשים, תוציא לאורה, משם יוצאים ארבע נהרות, כלם אורות, פ'רשים עם ק'מים נדרשים, וסודות נעלמים: **יפה ותקת וכו'**

מה טוב דודך, אחותי כל'ה, נפת צוף רבש שפתך, גן נעיל' דלתך, ריח טוב בג'דך, דודך ופי עינך, תהא ול'ג'ת, כלם עמדו מאורך, כי ארך זמם בימך, עשר בשמאך, ברך בראך בג'דך ודודך, א-ל חי העל'מים: **יפה ותקת וכו'**

יורו משפטיך, האינינים, הנאי ואמוראי, גאנו וסבוראי, ור'גנ בתראי ל'תי, מ'דבש יאה, נ'רות שוות, ות'לכות פסוקות, כלם מפי גבורה, וקוקין דגורא, בקולות וברקים מארקים, וקול משמנים: **יפה ותקת וכו'**

שמות הקדש, כך נעלמים, אשר הם נבראו ע'למים, כצורפים נפלאים, והקח כפתונים, חתומים וגם סתומים, מאירים וזוהרים, כסוד ישרים, כי חיים הם למוציאיהם, וחי בהם, אשר יעשה האדם וחי, מויו צור ע'למים: **יפה ותקת וכו'**

יפה ותקת תורה המיוס הנעיקה, מי יוכל להעמיק בסודך סוד א-ל'תים חיים, אור זו תורה, בושר תוך קרבי, תמיד ידרשו אותך רבים, הקים ומצות טובים, את כל למות מ'היבים, נאהבים וגם נשגבים, וכפטיש יפוצין, ס'לים ותרמים, תן דודך ירוו בכל' עת, תורת אמת, מפ'ך אנו חיים מ'ין, סוד א-ל'תים חיים: **יפה ותקת וכו'**

נעל'סכה בגיל, באהבים, כסוד נקדות עם התבות, קתרים עם אותיות, פתוחות עם סתומות, נעל'מות סודם ברמות, אורות ע'ליונים, טוב מזהב ופנינים, מעין גנים בשבעים פנים, כלם חונים, תן אני עבר נ'ציע לך, ק'גן כל'ב שלום: **יפה ותקת וכו'**

לעילוי נשמת **יעקב אלקובי בן עישה ז"ל** נלב"ע ה'ש"ח שבט ה'תשפ"ב הנצב"ה

להקדשות ניתו לפנות למערכת
073-222-4-999

להקדשות ניתו לפנות למערכת
073-222-4-999

לעילוי נשמת **יוסף חרילקר בן אשר חיים ז"ל** נלב"ע א' חשון ה'תשפ"א הנצב"ה

לעילוי נשמת **אשר אווארד קוני בן אברהם ז"ל** נלב"ע י"ב ניסן ה'תשפ"ב הנצב"ה

- ואלה יעמדו על הברכה:**
- יודה ומנחם כירטי
  - איתמר יפרח
  - יהודה אהרן
  - שמעון שושן
  - ראובן פדלון
  - לירן שמתי
  - עידו ח'דד
  - מעין בת
  - סינ ויונתן
  - צברי והילדים
  - מאיר
  - חיים וציביה
  - יוסי מנחם
  - משה ווקר
  - פירחה בת
  - דולי שושנה
  - בת חנה

שמירת הלשון

מאת הרב: אשר וסרמן שליט"א
מחבר ספרי "דרך ברוכה"

פירוט י"ז הלאוים שייתכן לעבור עליהם על ידי לשון הרע (המשך)

הזגמאות מעשיות

יג. שידות מזלזל

חנות המצעים הייתה קטנה, אך יפה ומטופחת, והמוכרת המבוגרת ישבה על כיסאה והדריכה כל לקוחה למצוא את מבוקשה. אך הגברת מילר הייתה מתוסכלת. "בחנות המצעים שבירושלים יש מבחר גדול יותר", היא אמרה לבתה, "וגם השירות שם שונה לחלוטין. המוכרת הזו פשוט מזלזלת..." בעלת החנות המבוגרת, שישבה בצד, הצליחה לשמוע מצויין את מילותיה. היא הצטערה מאוד. אין לה אפשרות כלכלית להרחיב את המבחר, וגם אין לה כוחות לשרת את הלקוחות כבעבר. זוהי אמת כואבת, שיכולה להזיק ו"להבריח" לה לקוחות.

הגברת מילר עברה על אונאת דברים, משום שלא נזהרה מלהשמיע את דבריה, שהכאיבו לבעלת החנות וציערו אותה.

יד. שבן מזיק

שלום השדכן הוא אדם ממוחל וחרף במיוחד, ורבים הם החושבים ששמו אינו מתאים לו והוא אינו מתאים לשמו. אולם במקרה של משפחת שיף הוא היה בטוח שאין לו כל קשר למחלוקת שפרצה.

היה זה כשפגש את מר שיף בדרכו למכולת. מר שיף הביט בו בסקרנות. לפני כמה ימים הציע לו שלום השדכן הצעה מעולה, והוא חיכה בקוצר רוח למענה מהצד השני. אולם שלום השדכן אכזב הפעם. "התברר שזה לא מתאים", אמר שלום. "השכן שלך, מר לוי, טען שהבית שלכם אינו מטופח ונקי כראוי, ובתך תקשה לנהל בית מטופח כדרישתו של הצד השני". מר שיף חש שפניו מחווירות וליבו מחשב להישר. כשעלה במדרגות הבניין ונפגש עם מר לוי, שפך עליו את זעמו. "איך אמרת עלינו השמצות שכאלה?" הוא צעק עליו. "אתה הורס את השידוכים שלנו ומזיק להם עם השקרים שלך". מר לוי נדהם. "מעולם לא אמרתי עליכם כל מילה גנאי", אמר בהיתממות. מר שיף חש שהוא אינו מסוגל להכיל את ההכחשות.

למחרת, כשפגש את שלום השדכן במכולת, נזף בו קשות: "בגללך צעקתי על מר לוי, השכן שלי. הוא טוען שמעולם לא עלו על דל שפתיו רעינות שכאלה". שלום השדכן חיך בערמומיות כהרגלו. "בוא איתי למשפחת לוי, ונראה מי צודק". מר שיף גרר את רגליו אחרי שלום השדכן הנמרץ. כמה דפיקות בדלת, וכשמר לוי פתח, חיך שלום השדכן. "אמרת שהבית שלהם לא מטופח או לא אמרת?" פניו של מר לוי איבדו לחלוטין את צבען. "אמרתי משהו קצת אחר..." הוא גמגם. האמת, שכלל לא אמר את הדברים באופן הזה, וכמובן לא התכוון להזיק לשידוכו של מר שיף, אבל כעת מר שיף כבר לא מוכן לסלוח לו. "אפילו תכחיש אלף פעמים, כבר לא אאמין לך", לחש לו מר שיף כבעס ועלה במדרגות לביתו.

שלום השדכן עבר על לאווין רבים, וביניהם על הלאו "ולא תשא עליו חטא", כיוון שבייש את מר לוי בדברי הרכילות שאמר בפניו.

קיצור הלכות לשון הרע הפני חיים

יג. הלאו השלושה עשר – "ולא תגנו איש את עמיתו"

הרבה פעמים מצוי שמבזה את חברו בפניו על ידי שמספר עליו מעשים שעשה פעם או פגם הנמצא במשפחתו, או מספר שאינו חכם או שאר דברים המצערם את חברו. וכן ברכילות, כגון שמספר לראובן בפני שמעון ששמעון גינה אותו. ובאופנים אלו עובר המספר גם על הלאו "ולא תגנו איש את עמיתו", וקל וחומר אם סיפר בפני עוד אנשים.

יד. הלאו הארבעה עשר – "ולא תשא עליו חטא"

אם מגנה אדם בפניו עד שנשתנו פניו - עובר גם על הלאו "ולא תשא עליו חטא" (מלבד הלאו של "לא תגנו"), ואם גם ביישו ברבים אין לו חלק לעולם הבא.

הרה"ג שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל - ראש ישיבת "קריית מלך"

הרה"ג שמואל אבן דטאן זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג שלמה זלמן אוריבאך זצ"ל - ר"מ קול תורה מחשובי פוסקי ההלכה

הרה"ג משה עטייה זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג מאיר שמוחה מדווינסק זצ"ל האור שמח

הרה"ג יעקב יוסף זצ"ל ראש ישיבת חזון יעקב

הרה"ג אהרן ראטה זצ"ל בעל 'השומר אמיתי'

זמירות לשבת

מגותה ושמתה אור ליהודים, יום שבתו יום מהמרים. שומרינו וזוכרינו המתה מעידים, כי ליששה כל בראים ועומדים: שמי שמים ארץ וימים, כל צבא מרום גבוהים וימים. תנין ואדם וחתת ראמים, כי בן-ה' צור עולמים: הוא אשר דבר לעם סגלתו, שמור לקדשו מבאו ועד צאתו. שבת קדש יום המדתו, כי בו שבת א-ל מכל מלאכתו: במצות שבת א-ל ויחליף, קום קרא אליו וחיש לאמצך. נשמת כל חי וגם נעריצך, אבל בשמתה כי כבר רצך: במשנתה להם וקדושת רבה, ברוב מטעמים ורות נדיבה. וזכו לרב טוב המתענגים בה, כביאת גואל לחיי העולם הבא:

חסין בשם הוא, ואהללו, כי אין כמותו, ואין כמפעלו. הימים ראוהו, כי בשעלו. מרד מימיהם - צדי ואו ריש. ושאוץ גליתם, שין בית ריש: יוצר מירו וכו'.

קום עשה פלא, העלת השבי, מבית הכלא, אל עיר הצבי. שם ורעת שלה, זאב עם לבוא, עז ורך הראה - מס הא ריש. ובאורך נראה, אלף ואו ריש: יוצר מירו וכו'.

יוצר מירו עשר וריש, אשר לבבורו שין יוד ריש: צור מעוז דלים, באמת שמו, רוכב גלגלים, מי וקרמו. מלאכים קלים, רצים לנאומו, וכל וולתו - שין קוף ריש. כי אין צור בלתו, אלף חית ריש: יוצר מירו וכו'.

<p>לעילוי נשמת זיוה שמואל בת ריספו ז"ל מלבי"ע י"ג תשרי התשפ"ב תנצ"ב</p>	<p>לעילוי נשמת רבקה (רונית) בת שבתאי ודלי ז"ל מלבי"ע כ"ב סיון התשפ"ב תנצ"ב</p>	<p>לעילוי נשמת דלי בת דוד ותמרה ז"ל מלבי"ע כ"ה טבת התשפ"ב תנצ"ב</p>	<p>לעילוי נשמת שבתאי בן ראובן ובת ציון ז"ל מלבי"ע י"ב תמוז התשפ"ב תנצ"ב</p>	<p>לעילוי נשמת אבישלום ישראל רוזיליו ז"ל בן יצחק ורחל שידור מלבי"ע כ"ו אייר התשפ"ב תנצ"ב</p>
---	--	---	---	--

ואלה יעמדו על הברית:

נאר ושירת חנן	גבריאל	ליאור	אברהם	רחל תקוה	משפחת אדואר	מוריה לוי	הודה וענבל	שרון וליאור	אילן בן רחל	שרית גבאי	ספיר כהן בת יויואן	בן פורת	נרקיס	הרב שמעון ורביה גואטה
---------------	--------	-------	-------	----------	-------------	-----------	------------	-------------	-------------	-----------	--------------------	---------	-------	-----------------------

שיעור תורה לשבת

הרה"ג גואל אלקריה שליט"א
מחנך הספר 'נאה דורש - בראשית'

מעשה של רגע - עולם ומלואו

"ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכנה" (בה"ב)

הפרשה מלמדת אותנו יסוד חשוב ביותר: אדם יכול לאבד את עולמו בגלל מעשה טעות של רגע. ומאידך, הוא יכול לקנות את עולמו בזכות עקשנות של רגע.

עשוי בא מן השדה עיף ורעב. הוא הרג את נמרוד, כי ידע שנמרוד השליך את סבא שלו אברהם לכבשן האש, וכן היה בין המלכים שנלחמו באברהם, הלא הוא אמרפל מלך שנער. כיצד הרג עשוי את נמרוד? **רבי עובדיה מברטנורא** בספרו **"עמר נקא"** מביא מדרש: לנמרוד היו "בגדי חמודות". היו אלו בגדים מיוחדים שהיו בהם צורות של כל החיות, וכשהיו לוחצים על איזו חיה - הייתה החיה באה וממלאת את רצונו של האדם. מה עשה עשוי? ביקש שנמרוד שישאיל לו את בגדיו. הוא לחץ על צורת האריה, בא אריה וטרף את נמרוד. וכך נשאר בגדי חמודות אלו אצל עשוי.

ומהיכן הגיעו בגדים אלו לנמרוד? הם היו אצל אדם הראשון בגן עדן, וממנו עברו מדור לדור, מאיש לאיש. חם בן נח גנב את הבגדים הללו והביאם לנח אביו, כדי שלא יפגעו בו החיות בתיבה. אחר כך מסרם לבנו כנען, כנען נתנם לכוש וכוש נתנם לנמרוד. נמרוד היה "גבר ציד לפני ה'". הוא היה לוכד את החיות, וכולם התפעלו ממנו כיצד הוא עושה זאת, וסופו שהוא עצמו מת על ידי הבגדים הללו.

כשעשוי הרג את נמרוד הגיבור, הוא מיהר לבשר על כך לאברהם סבן. אמר לו יעקב: "אין למי לבשר, סבא אברהם נפטר היום". הצטער עשוי וחשב בליבו: 'טרחתי להרוג את נמרוד ואיני יכול לבשר על כך לאברהם. אם כן, טרחתי הייתה לשווא'. חלשה דעתו של עשוי ורצה להפיג את צערו באוכל. הוא היה עיף ורעב וראה את יעקב מבשל זניד עדשים, תבשיל אבלים. הוא ביקש מיעקב: **"הלעיטני נא מן האדם האדם הזה פי עיף אנכי"**. אמר לו יעקב: **"מכרה כיום את בכרתך ליי"**, תמורת הנזיד. שאל אותו עשוי: "מהי הבכורה

הזו?" השיב לו יעקב: "היא מיועדת עבור **עבודת כוהנים**". ומתי תהיה עבודת כוהנים? - עוד זמן רב. אמר עשוי: **"הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכנה"**.

עשוי מכר את הבכורה, ולא נחה דעתו עד שלעג ובז לה - **"ויבז עשו את הבכרה"**. ומאחר שמכר את הבכורה, הוא גם הפסיד את כל הברכות. כשהתברר לו ההפסד הגדול שלו, כבר היה מאוחר מדי. **ברגע אחד של חולשה, בגלל תאוה של רגע - הוא איבד את עולמו.**

בין יעקב לעשוי

אומר ה"שם משמאל": "עשוי" לשון עשוי. הוא היה אדם גדול, עשוי. הוא היה הולך על דברים גדולים, בעלי חשיבות. אבל בדברים הקטנים, במצוות קלות שאדם דש בעקביו, הוא היה מזלזל, הן לא נחשבו בעיניו. אך יעקב - **"ויבז עשו את הבכרה"** - **במה שעשוי מזלזל דש בעקביו - יעקב אוזח**. יעקב ידע להחשיב את המעשים הפשוטים. כביכול הוא הקפיד מאוד במצוות הפשוטות. **"ויקרא שמו יעקב"** - ה' קרא לו **יעקב** על שם החיות **"העקב"**, הדברים הקטנים והמזלזלים. זו הייתה מעלתו הגדולה של יעקב, עד שנקרא על שמה. יעקב אבינו אינו מוותר על "פכים קטנים", הוא קנה את עולמו בגלל המעשים הקטנים הללו. **אסור לזלזל בשום דבר. מן המעשים הקטנים באים אל המעשים הגדולים.**

לעומת זאת, עשוי איבד את עולמו בגלל קלות דעת של רגע. וכשהוא ירד - ירד עד עפר. הייתה לו מצווה אחת שהיה מהדר בה מאוד - **כיבוד אב**. עד כדי כך שרבו שמעון ויגאל מעיד על עצמו שכל ימיו היה משמש את אביו ולא הגיע לאחד ממאה ממה שהיה משמש את אביו, כי **"עשוי, בשעה שהיה משמש את אביו, לא היה משמשו אלא בבגדי מלכות**. אמר: אין כבודו של אבא להיות משמשו אלא בבגדי מלכות" (בראשית רבה סה טו).

ועם כל הידור שלו בכיבוד אב, הוא התדרדר לתהומות השפלות, עד שהעז להביא לאביו בשר כלב כמטעמים, וכמו שהביא התרגום **יונתן על הפסוק: "וינעש גם הוא מטעמים ויבא לאביו"**. ומתהום אל תהום שפלה יותר - **עשוי, שכיבד את אביו כל כך, סופו שפעל להמית את יצחק**. וכי יש לך שפל ושפלות גדולים מזה? אמר עשוי: **"יקרבו ימי אבלי אב" - הוא פעל לקרב את ימי**

קנה את עולמו בשעה אחת

בתקופת השואה היה נער חרדי ששהה באחד המחנות. יום אחד הכניסוהו הנאצים לחדר, הורו לו לפשוט את בגדיו ולהיכנס למקלחת. הוא ראה בקיר פתח קטן. רגע לפני שהסיר את בגדיו, הוא החליט להסתכן ולנסות להימלט מן המקום דרך הפתח שבקיר. בשל תנאי החיים במחנה הוא היה שלד מהלך, והוא החליט להפוך את החיסרון ליתרון. בגופו המצומק **השתחל דרך הפתח הקטן ונמלט החוצה**. בדרך נס הצליח לברוח מן המקום ולהגיע ליער. לאחר מכן הצטרף לקבוצת פרטיזנים, וכך שרד.

בסיום מלחמת העולם עלה הנער לאוניית מעפילים שהפליגה לארץ ישראל. האונייה עגנה בגמל חיפה, ושם קידמו את פניהם פעילי עלייה. הם הודיעו להם שעוד מעט יבוא אוטובוס וייקח אותם לאחד הקיבוצים של **"השומר הצעיר"**. הוא לא שמע על "השומר הצעיר", ולא היה לו מושג מהי המשמעות שיש לכך לגבי עתידו הרחוק.

הוא חשב בליבו: **'חבל על הזמן. עד שיבוא האוטובוס, אלך לאיזה בית כנסת בסביבה להתפלל ללמוד'**. אמרו לו: "אין הרבה זמן, האוטובוס אמור להגיע בקרוב, ואם תלך - אתה עלול להפסיד אותו". אך הוא בשלו. כנס לבית כנסת קרוב. אחרי תקופה ארוכה שלא למד גמרא, צפו ועלו בו גרשות עזים. הוא ניגש לארון הספרים והוציא משם כרך גמרא. פתח את הגמרא, ובבת אחת צלל לתוך הסוגיה. הוא חש מתיקות עצומה ולא יכול היה להיפרד מן הגמרא.

כשסיים ללמוד חזר למקום ההתאספות של קבוצת העולים, אך **התברר לו שאיחר את המועד**. האוטובוס הגיע מזמן והסיע את כל הקבוצה.

הרה"ג רפאל אקאנוח זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג ישראל משה זושנסקי זצ"ל - הדיין ממשקסא, אב"ד העדה החרדית בירושלים וה"ח שיבת זושנסקי

הרה"ג יעקב חיים סופר זצ"ל בעל 'מ"ח חיים"

הרה"ג יחיא בן שמואל בידיה זצ"ל - מחכמי תימן

הרה"ג יוסף חיים זוננפלד זצ"ל רבה הראשון של העדה החרדית בירושלים

הרה"ג אפרים חזקוני זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג יוסף וואנקה זצ"ל מחכמי ישיבת עור שנים

זמירות לשבת

ה'רחק קמי חי א-ל קנא, כמוג ל'קב ובמנונה, ונרחיב פה נמלאנה, ל'שוננו לך רנה:
דעה חכמה לנפשה, והיא כתר לראשה. נצר מצות א-להיה, שמר שבת קדשה:

ה'רחק פורח בתוך בכרה, וגם ככל אשר נברה. נתן צרי באר עברה, שמע קולי ביום אקרא:
א-להים תן כבוד רר, תרם שטה בראש תרהר. ולמוהיר ולנוהר, ש'ומים תן כמי נהר:

ה'רוח יקרא ל'בן עם בת, וינצרכם כמו כבת. נעים שמכם ולא ישבת, שבו נוחו ביום שבת:
ה'רוש ניו ואולימו, ואות ישע עשה עמי. נטע שורק בתוך כרמי, שעה שועת בני עמי:

אשיר לא-ל אשר שבת, ממלאכתו ביום שבת. נתנו לעם כבבת, עין תמיד ינצרכהו. שמרו ישראל שבת כי, אות ביני וביניכם הוא: מכבד הוא מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים. ונוח בו ל'ב עגומים, שמה ישמחנהו:
שבת קדש יום מנוחה, בו נסו יגון ואנחה. עם א-ל בהשקט ובבטחה, שבת ענג יקראוהו:
הא-ל אשר בחר בנו, שבת קדשו הנחילונו. מן העמים הבדילנו, להיות לנו לא-להים הוא:
ל'קיום רנה יפצחו, לכבוד שבת כי בו נחו. כל ישראל בו ישמחו, שמת עולם על ראשם הוא:
הזקן ושלה משיחנו, וישיב את שביטנו. ואז נשבות שבתנו, עולם שקלו שבת הוא:

<p>לעילוי נשמת סערה בת אמימה שמי"ה ז"ל נלב"ע כ"ט אדר ב' ה'תשפ"ב תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מימון כמוס בן לויזה שמי"ה ז"ל נלב"ע כ"ב שבט ה'תשפ"ב תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת ר' יעקב מימראן בן שמחה ז"ל נלב"ע כ"ג מרחשוון ה'תשפ"ב תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת אסתר לוי בת רחמים וחיבה ז"ל נלב"ע כ"ג שבט ה'תשפ"א תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מתתיהו לוי בן מדי דוד ושררה ז"ל נלב"ע כ"ו אב ה'תשע"ח תנצב"ה</p>
---	--	---	--	---

ואלה יעמוד על הברית:

הרב אברהם חנו	טל ודורית סמין	דנה ואיתי כחלון	אורי נועה בת אסתר	אופיר וסגדר ונורתי	חוקיה ורחלי נהרי	אתי ומוראל שלום	מאיר דנינו בן רבקה	דוד ואביגיל לויאשילי	מיכל ועמנוס בלולו	דניאל ראובן	דיקה ואור חיים מנלוף	רותי נעמד בת ברכה	חיים חגי צביה כהן
---------------	----------------	-----------------	-------------------	--------------------	------------------	-----------------	--------------------	----------------------	-------------------	-------------	----------------------	-------------------	-------------------

הקב"ח יבקר אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל בכל כל, יזכו לעושר ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ומורא בעל"ז.

פרשת השבוע

יצחק. ועם כל היראה והקדושה של יצחק, עשיו נכנס אליו עם בשר כלב. זו אינה עבירה פעוטה. יצחק הרגיש ברוח קודשו את כל הגהינום שנכנס איתו, ונחרד.

לא היה לו לאן לפנות. הוא חזר לבית הכנסת, ושם פגש יהודי חרדי וסיפר לו שאיחר את האוטובוס שעשה את דרכו לקיבוץ, תוך שהוא הוא נוקב בשם הקיבוץ. כששמע היהודי את שם הקיבוץ, אמר לו: **"דע לך, משמיים הצילו אותך! זה קיבוץ של השומר הצעיר. אילו היית מגיע לשם, מהר מאוד היית עוזב את הדת"**. והוסיף: "בוא איתך, אני אדאג לך למקום מתאים". הוא נסע איתו לירושלים והכניסו לישיבת "חברון". הנער הצעיר פליט השואה נעשה בחור ישיבה. הוא גדל בתורה ונהיה אב בית דין.

חוט השערה הבדיל בין שני מסלולי חיים שונים כל כך. **מה הביא אותו להיות גדול בתורה ואב בית דין ולא קיבוצניק? כמה דקות של לימוד**. היה חבל לו על הזמן עד שיגיע האוטובוס, והוא ניצל את הזמן ללימוד, ומן השמיים דאגו שהלימוד הזה יהיה פתח וכניסה לעולמה של תורה בארץ ישראל. יש מאבד עולמו בשעה אחת, ויש קונה עולמו בשעה אחת.

הברכה לעשיו – מכות התקששות

נתאר לעצמנו: אדם ביקש ממישהו כוס מים. הוא הביא לו כוס מים ובתוכה שם רעל. האדם הצמא נטל את הכוס לידו, אך מן השמיים הצילוהו. רגע לפני שהוא שתה את המים, נפלה הכוס מידו והמים נשפכו על הארץ. עבר שם כלב, ליקק את המים ומת. כעת התברר לו, שהאדם השני רצה להרגיל אותו. הוא ביקש ממנו כוס מים, והוא שם לו רעל במים. לאחר מכן בא אליו האדם שהביא את כוס הרעל ואמר לו: **"הבאתי לך כוס מים, תאמר לי תודה, תברך אותי..."** כיצד יגיב אותו אדם? האם יברך אותו? ודאי שלא! לא ברכה מגיעה לו, אלא קללה נמרצת! הוא ראוי לקללה ולעונש על מה שזמם לעשות לו.

זה בדיוק המקרה של עשיו ויצחק. עשיו מכין 'מטעמים' לאביו - בשר כלב. הוא נכנס לחדרו של יצחק ומגיש לו את המטעמים. יצחק נחרד - **"יִחַרְד יָצָחַק חֲרָדָה גְדָלָה עַד מָאֵד, רוּשׁ מְבִיא אֶת הַמַּדְרֵשׁ: "רְאֵה גֵהִינוּם פְּתוּחָה מִתַּחְתָּיו"**. יצחק היה ירא השמיים הגדול ביותר בעולם - פחד

הקב"ה אינו מביא תקלה על ידם של הצדיקים, **"רְגְלֵי חֵסִידוֹ יִשְׁמֹר"** (שמואל א' ב' ט). עשיו הרשע זמם להכשיל את יצחק אביו, אך זממו לא עלה בידו. ומה עושה אותו רשע לאחר מכן? הוא מעז לומר לאביו: הבאתי לך מטעמים, תברך אותי על כך - **"בְּרַכֵּנִי גַם אַנִּי אָבִי"**. אומר לו יצחק: אינני יכול לברך אותך, כבר נתתי את הברכה לאחר - **"כֹּה אָחִיךָ בְּמַרְמָה וַיִּקַּח בְּרַכְּתָךְ"**.

אבל **עשיו מתעקש**: אולי בכל זאת, הלא אֶצְלַתְּ לִי בְרַכָּה. יצחק שב ואומר לו שכבר בירך את יעקב שיהיה אדון לעשיו, **"וְלָכֵן אָפֹא מָה אֶעֱשֶׂה בְּנִי"**, שהרי מה שקנה עבד - קנה רבו. אבל עשיו אינו מניח לו: **"הַבְרַכָּה אַחַת הוּא לְךָ אָבִי"**, ומוסיף ומפציר בו: **"בְּרַכֵּנִי גַם אַנִּי אָבִי"**. והוא אינו מסתפק בכך ופורץ בבכי - **"וַיִּשָּׂא עֵשָׂו קֶלֶו וַיִּבְרַךְ"**.

וההתעקשות הזו השתלמה לו. **"וַיִּעַן יָצָחַק אָבִיו וַיֹּאמֶר אֵלָיו הֲנָה מִשְׁמֵנֵי הָאָרֶץ וְהִנֵּה מוֹשְׁבֶיךָ וּמִטְל הַשָּׁמַיִם קֶעֶל"**. עשיו קיבל שפע של גשמיות ושל עושר, את כל אוצרות הטבע בעולם - זהב, יהלומים, נפט. ועל מה הוא קיבל את הכול? על המטעמים של בשר הכלבים שהוא רצה להביא לאביו. הייתכן? זו התוצאה המשתלמת של העקשנות. **רגע אחד של התעקשות, של עמידה עיקשת ונחרצת להגשים את הרצון - יכול להצמיח תועלת גדולה ועצומה.**

מכות תפילה אחת

סיפר לי קרוב משפחה, שהיה מוסר שיעור ברמת גן. יום אחד הוא הופתע לראות בשיעור בחור צעיר חוזר בתשובה. הוא פתח איתו בשיחה, והתברר לו שהוא בא ממשפחה רחוקה מאוד מיהדות, בלי ריח של תורה ומצוות. הוא הסתקרן: **"כיצד חזרת בתשובה?"** סיפר בחורו: "פעם שמעתי אותך מדבר, ובתוך דבריך אמרת שגם אם מישהו לא יכול להתפלל את כל התפילות, לא יאמר לעצמו שהכול אבוד, אלא יתפלל לפחות תפילה אחת. "כשהייתי בצבא, פנו אליי באחד הערבים כמה חיילים דתיים בבסיס ושאלו אותי אם אני יכול להשלים מניין. הסכמת, **הרי זו בסך הכול תפילה אחת**... הצטרפתי לתפילה שלהם וביקשתי מהם שיראו לי בתוך הסידור מה צריך לומר. לאחר

התפילה פנה אליי אחד החיילים הדתיים ואמר לי בעדינות: 'נאחזנו כאן רק תשעה חיילים דתיים, נשמח אם תוכל להשלים לנו מניין מחר בבוקר'. ברגע הראשון היססתי, אבל אחרי התגובה הראשונית המהססת באה ההסכמה והשבתי לו: 'בשמחה'.

לאחר תפילת שחרית הם הציעו לי לבוא גם לתפילת מנחה. הסכמת. אחרי מנחה התקיים שיעור. השתתפתי בו, היה מעניין מאוד. כשהגיע זמן תפילת ערבית, כמוכרן הצטרפתי גם לתפילה זו. כעבור תקופה כבר הייתי עמוק בתוך התשובה.

הכול התחיל מתפילה אחת! נתאר לעצמנו, אם הוא היה משיב בשלילה וממשיך בדרכו, הוא היה נשאר במקום שהיה לפני כן. בזכות תפילת ערבית אחת הוא כיום בן תורה.

בהחלטה של רגע – ישיבה או אצטדיון

זו הייתה מעלתו של יעקב - **"וַיְדוּ אֶחָת זֶעְקָב עֵשָׂו"**. אל תזלזל בדברים הקטנים, תאחז במצוות שבני אדם דשים אותן בעקבם. **במעשה אחד קטן אתה יכול לקנות עולם ומלואו**. לעומת זאת, עשיו מזלזל בדברים הקטנים. ברגע אחד של טיפשות וקלות דעת הוא מכר את הבכורה תמורת נזיד עדשים.

היה בקנדה יהודי עשיר גדול בשם בלומפילד. בא אליו **הרב מפוניבז' צ"ל** ואמר לו: "אני רוצה להקים ישיבה בארץ ישראל. אם תתרום סכום כסף גדול, היא תיקרא על שמך". אמר לו העשיר: **"תבוא מחר"**. באותו יום הגיעו אל העשיר צעירים מטעם המדינה ואמרו לו שהם מתכננים להקים אצטדיון כדורגל, אך אין תקציב. הוא שמע והסכים מיד לתרום סכום כסף עצום. להם הוא לא אמר: "תבואו מחר"... לא חלף זמן רב, ועל שמו של אותו בלומפילד הוקם **אצטדיון כדורגל גדול** בתל אביב. העשיר נפטר מן העולם, ומהן הזכויות שלו? משחקי כדורגל, חילולי שבת, ה' ירחם.

וכעת נתאר לעצמנו מה היה קורה אילו לא היה דוחה את הרב מפוניבז' ואומר לו: "תבוא מחר", אלא היה נענה לו מיד ותרום את הסכום הגדול להקמת מקום תורה, הרי היו נזקפים לזכותו בשמיים אלפי דפי גמרא. כמה חבל שבגלל החלטה רגעית וקלת דעת הוא איבד הכול.

הרה"ג משה הלברשטאם זצ"ל ר"י 'דברי החיים בעל שורת 'דברי משה

הרה"ג יצחק יעקב וייס זצ"ל בעל 'מנחת יצחק' אב"ד העדה החרדית

הרה"ג יחיאל עבאלי זצ"ל מחכמי תומן אב"ד העדה החרדית בירושלים

הרה"ג יחיאל יצחק הלוי זצ"ל אב"ד הרב הראשי והראב"ד ליהדות תימן

הרה"ג יהושע ששהביל זצ"ל ממקובלי ישיבת 'ששתים לוד' בירושלים

הרה"ג חיים שמואלביץ זצ"ל ראש ישיבת מיר

הרה"ג בן ציון שווייצר זצ"ל ראב"ד הספרדים בירושלים והרב על חינוך, בעל 'עמודי אמונה'

זמירת השבת

<p>אעופה אשכונה, נארחיקה נדר, בפך בר אלינה, ואלוי אמצא דוד: נשק אהבתו, בלבי בושרה, מיום פרוותו, נפשי עלי מרה: ודיד מני ברת, הלך עובני, איזו דרך ארה, ואלכה גם אני: וצאתי לבקש, דודי בין חברים, לנכרתי במקש, חבוני השומרים: צפיתי לדודי, מתי ובוא אלי, ולישיני עדי, וירחם עלי:</p>	<p>חשף ורועד, לקבין פזורים, גלה קין ישעך, ונדלך הרם: קומי ויחידי, ושובי בתשובה, איותי רעותי, הנה גואלך בא: תמודה וקרה, רבת המעלות, גם מופו נבתרה, צאי נא במחוללות: זכרתי לך חסד, נעורוך נעורים, תיכלך אסר, באבני ספירים: קול דודי הנה בא מרגל על החרים, קומי לך אהובה, כי בא קין דרורים:</p>
---	--

זמירות נוספות:

- ר-ה רבון עלם ועלמאי. אנת הוא מלכא מלך מלכיא. עובר גבורתך ותקומתי. אשר קרמך להתווא:
- שבתיו אסר צפרא ורמשא. לך א-להא קדישא. די ברא כל נפשא. ערין קדישין ובני אנשא. דיות ברא ועופי שמאי:
- ר-ה רבון זבוי:
- רב רבין עובדך ותקפיון. מכיך רמא ונקף כפיון. לו יתיה גבר שנין אלפין. לא יעול גבורתך בחושבנאי:
- ר-ה רבון זבוי:
- א-להא די ליה יקר ורבותא. פרוק ית ענד מפום אריותא. ואפיק ית עמד מנו גלותא. עמד די בחרת כמל אמאי:
- ר-ה רבון זבוי:
- למקדשך טוב ולקדש קודשין. אתר די ביה יתרון ורוחן ונפשוין. ויומרון לך שריון ורשיון. בירושלם קרמא רשופרא:
- ר-ה רבון זבוי:

ועל יסודו על הברכה:

לעילוי נשמת נבריא ברחה ז"ל בן יאסנת החי נלכ"ע י"ד אב ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת שמואל עראסי בן סעיד ז"ל נלכ"ע י"ב אלול ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת יוסף יצחק בן לאה ז"ל נלכ"ע ה' אלול ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת הרחיה חיה בת אל"ם עליוח בן-שושן ז"ל נלכ"ע י' חשון ה'תשפ"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת אל"ים עליוח בת פרוחח בן-שושן ז"ל נלכ"ע י"א תשרי ה'תשפ"ב תנצב"ה
---	---	---	--	--

ישראל אברהם יונה משה עמר אייל סבאג אברהם שלום יונה ומנחם יודל יחיאל בוני יצחק בולנון יגוב לוי משה מועלם יושכר יושכר משה איבון יהודה ויעל משה איהבן שלומי אלחרר

עפי רעת מרן הגאון רבינו עובדיה יוסף דיע"א
הראש"ל הגאון רבי יצחק יוסף שליט"א ועוד

שלוש סעודות • חצות היום

יהושע אומר: חלקה, חציו לה' וחציו לכם. חצי יום תתפלל ותעסוק בתורה, וחצי יום תאכל ותשתה.⁴ ומה ההנהגה לגבי שבת? אמר רבקה: **הכול מודים בשבת דבעינן נמי "לכם"** (שצריך גם "לכם"), דכתיב: **"וְיִקְרָאתָ לְשַׁבָּת עֵבֶדְךָ"**. ונחלקו הפוסקים בביאור דבריו: (א) **הסמ"ג ורבינו ירוחם** כתבו שכוונתו שבשבת צריך שיהיה **דווקא חציו לה' וחציו לכם**, שמתמא הוא כמו דעת רבי יהושע לגבי יום טוב, שצריך חציו לה' וחציו לכם בדווקא (ב"ה בדעתם). (ב) **הבית חדש** כתב שצריך שיהיה בו גם לכם, כלומר שיהיה **רובו לה' ומיעוטו לכם**, והביא ראיה לדבריו מהתלמוד הירושלמי (שבת טו, א) והרמב"ם. וכן דעת **השל"ה** (שבועות פרק תורה אור, אות קל). (ג) דעת **העולת שבת** שצריך שיהיה **רובו לכם ומיעוטו לה'** (הובא במגן אברהם רמב, א, ודחאו; וכן הוא בב"ה ה, ד) יש מפרשים שיעשה **כרצונו**, או רובו לה' ומיעוטו לכם, או רובו לכם ומיעוטו לה', או חציו לה' וחציו לכם אם ירצה (מג"א שם כפירוש הפמ"א). ומדברי הפוסקים נראה שנקטו **כשיטה השנייה**, כדברי הבית חדש. וכן נראה מדברי מרן **הבית יוסף** (ס' רפח ד"ה וימרה) בשם הירושלמי הנ"ל, שפועלים ובעלי בתים שאינם עוסקים בתורה כל ימי השבוע, יעסקו בתורה בשבת⁵ יותר מתלמידי חכמים העוסקים בתורה כל ימי השבוע, ותלמידי החכמים ימשיכו קצת יותר בעונג אכילה ושתיה, שהרי הם מתענגים בלימודם כל ימי השבוע. והובא הלכה **ברמ"א** (רצ, ב). **ונלמד מכאן כמה חשוב לייסד בכל מקום שיעורי תורה בשבת, ללמד את העם דעת, את הדרך אשר ילכו בה ואת המעשה אשר יעשו.** ובגמרא (שבת י: ביעה טו) מובא שאמר הקב"ה למשה: **"מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה, ואני מבקש ליתנה לישראל. לך והודיעם"**. שנדע כיצד לייקר את השבת ולא להעביר אותה רק באכילה, בשנייה ובדברים בטלים.

הרמב"ם כתב שחייב אדם לאכול שלוש סעודות בשבת, אחת בערבית, אחת בשחרית ואחת במנחה, **וצריך להיזהר שלוש סעודות אלו שלא יפחות מהן כלל**, ואפילו עני המתפרנס מן הצדקה סועד שלוש סעודות (שבת ל, טו). סעודות ערבית ושחרית אי אפשר לעשותן בלא פת (שו"ע רעד, ד), וכן סעודה שלישית, לכתחילה צריך לקיימה בכביצה פת, אף אם הוא שבע (שו"ע רצא, א ה). עוד כתב הרמב"ם: **ואיזהו עונג שבת?** אמרו חכמים שצריך לתקן תבשיל שקון ביותר ומשקה מבושם לשבת, הכול לפי ממונו של אדם, **וכל המרבה בהוצאות שבת ובתיקון מאכלים רבים וטובים, הרי זה משובח** (שם, ז; משנ"ב רסב, ט). ואכילת בשר ושתיית יין בשבת עונג הוא לה, והוא שהיתה ידו משגת (רמב"ם שם, ז). **וכן כתב בשולחן ערוך** (ריג, ב) שירבה בבשר, ביין ובמגדנות כפי יכולתו.

וצריך להיזהר שאת סעודת שחרית יקיים **קודם חצות היום**, כי אסור להתענות בשבת עד ששעות (שו"ע רפח, א), ואף אם עסק בלימוד ובתפילה, אסור (רמ"א שם). ואם יודע שבבית הכנסת מאריכים בתפילה עד חצות, נכון שישתה בבוקר קודם התפילה מים, קפה או תה, שאז נחשב שאינו בתענית, והוא הדין בזה לגבי יום טוב (ולקוט יוסף שם, א).

מספר התבשילים

טוב להיזהר **שלא יפחות בשבת משני תבשילים** (וזהו בראשית מח: הובא במג"א א). ונראה שהיינו דווקא אם אוכל בימות החול תבשיל אחד, אזי די בשבת בשניים. אבל אם אוכל בימות החול שני תבשילים צריך להוסיף בשבת ולאכול שלושה, ואם אוכל בחול שלושה יעשה בשבת ארבעה, וכן על זו הדרך, כדי שלא יהא מאכלו של חול כמאכלו בשבת. ובראש חודש שחל להיות בשבת צריך להוסיף עוד תבשיל לכבוד ראש חודש⁶ (ב"ה"ט).

למדת את השעור? בחן את ידיעותיך!

- (א) האם מותר לאדם לאכול בערב שבת סעודה ומשתה שאינו רגיל בהם בימי החול? מה הדין כשאוכל את הסעודה בבוקר? מה הדין בסעודת אירוסין, ברית מילה או פדיון הבן?
- (ב) מאימתי מצווה להימנע אף מאכילת סעודה שרגיל בה בערב שבת?
- (ג) מדוע יש לטעום מהתבשילים בערב שבת? האם מצווה לטעום מכולם? והאם יש מצווה לטעום מהם גם בשבת עצמה?
- (ד) כמה יש לטעום מכל תבשיל? והאם צריך לברך על הטעימה?
- (ה) מאיזה טעם נתקנה מצות הדלקת נרות בשבת? האם מותר לטעוד בחצר שלא במקום הנרות? ועל מה צריך להקפיד בהדלקה זו?
- (ו) כיצד יש לחלק את היום בתנים ובשבתות?
- (ז) האם בעלי בתים צריכים בשבת לנוח יותר או ללמוד יותר? לכמה שעות שקולה שעה אחת של לימוד תורה בשבת?
- (ח) האם שלוש סעודות בשבת הן חובה? האם חובה לקיימן בפת?
- (ט) עד מתי יש לקיים את סעודת שחרית? אם יודע שבבית הכנסת מאריכים בתפילה, כיצד ינהג?
- (י) כמה תבשילים יש לאכול בשבת? ומה הדין בראש חודש שחל בשבת?
- (יא) האם בראש חודש יש עניין להרבות בסעודה או להוסיף מאכל מיוחד?

ה' יזכנו לענג את השבתות בשמחה, אמן.

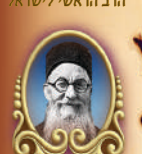
הזיו ענינך
וזאת את מורדך

הרה"ק
רבי שלום נח צ"ל
האדמו"ר מסולוניקי בעל
ה'תנחומים שלום'

הרה"ק
ניסים יצחק צ"ל
הרב הראשי לישראל

הרה"ג
משה נדום צ"ל
מחכמי ארם צבא

הרה"ק
משה כלפון צ"ל
האדמו"ר וראש רבני
לדבא מחס' שערי אשר

הרה"ג
חיים קורח צ"ל
מחכמי תימן מח"ס
ליקוטים לתורה ועוד

הרה"ק
אברהם ישעיה קרליץ צ"ל
החזון איש

הרה"ק
חיים אהרון הכהן צ"ל
מחכמי תימן ד"ר יצחק
ישעיהו ב"ת שרעבי

הרה"ק
חיים אהרון הכהן צ"ל
מחכמי תימן ד"ר יצחק
ישעיהו ב"ת שרעבי

מוצאי צ"ל אמר שמה שכתב שהוא פי אלף אינו דווקא אלא הרבה יותר, וכל שעה אחת בשבת קודש הרי היא כנגד י"ז אלף ריבוא שעות מהחול (ספר שיבת ציון ב, כב), דהיינו 170 מיליון!

6. **להרבות בסעודת ראש חודש** - כמו שנפסק בשולחן ערוך סימן תיט, שמצווה להרבות בסעודת ראש חודש. הרה"ג **עזרא עדס** צ"ל אמר שסימן תיט הוא ראשי תיבות: **ת**אכל יותר טוב... זהו סימן מיוחד שהוקדש להלכה זו, להראות את שביבותה. וכן בסימן זה, שזכרה הלכה אחת לגבי קיום סעודה רביעית, היות שבני אדם מזלזלים בה. והמליצו על כך את הפוסק (מלכים א' י, כא): **"עַד מָתַי אֶתֶּם פְּסָחִים עַל שְׁתֵּי הַפֶּעֳפִים"** (הערות איש מצליח). ומה שכתב הרב **כף החיים** שבראש חודש צריך להוסיף עוד תבשיל, נראה שאינו דווקא, כי לשון השולחן ערוך היא "להרבות" בסעודה, דהיינו לאכול בה כמות רבה יותר מהרגיל, שאם רגיל לאכול שתי פרוסות לחם יאכל שלוש, אבל לא כתב להוסיף מאכל מיוחד. רק האחרונים כתבו שהמקדקים נוהגים לעשות מאכל אחד יותר (משנ"ב ב, כ"ח; ד; עיין גם בבן איש חי ש"ש ויקרא, ז).

היא **תורת חיים**, שאין דרכה בפרישות גמורה מחיי העולם הזה, אלא אדרבה, היא מדריכה אותנו איך להשתמש בחפצי העולם, ודיני האכילה וסדריה - תורה שלמה הם. והייתה רגילה בפיו לשון הגמרא (ברכות מג): **"כיצד סדר הסיבה?"** באומריו: **"ראו כמה דקדקו חז"ל באורחות החיים, עד שגם סדר ההסיבה לסעודה, תורה שלמה הוא, ויש עליו דינים ערוכים בתוספתא ובגמרא"** (ספר הליכות שלמה, ניסן, סוף עמ' שפד).

5. **מעלת עסק התורה בשבת - רבינו יוסף חיים צ"ל** בספרו **בן איש חי** (ש"ש בהקדמה לפרשת שמות) כתב משם המקובלים ז"ל, **שגדול הפועל הנעשה מעסק התורה ביום שבת אלף פעמים יותר מן הנעשה מעסק התורה של ימי החול**. והגאון הצדיק **רבי שלמן**

זמירות לשבת

חיש חיש אלופי, ישעך א-י-ה, דר מרום והפלא,
חסדך א-י-ה, א-ל-י-ה, א-נא א-י-ה
חסדך א-י-ה:

הרם לעד נסי, מלא רחמים, מלא רחמים,
כך שמתי מחסי, שוכן מרומים, שוכן מרומים.
הפלא שוכן מעלה, חסדך א-י-ה, חיש לעם
סגולה, ישעך א-י-ה, א-ל-י-ה וכו'.

שוכן שמי שחק, גורא עליאות, גורא עליאות.
מבני אל תרחק, עושה גדולות, עושה גדולות,
קרב לעם כבדך, חסדך א-י-ה, ולעד לא יחדל,
ישעך א-י-ה: א-ל-י-ה וכו'.

מלך על כל עליון, צור עושה אורה, צור עושה אורה.
עמד לעם אביון, איך אקרא, איך אקרא.
עיניו כדל שואל, חסדך א-י-ה, מקנה יום ולילה,
ישעך א-י-ה: א-ל-י-ה וכו'.

יהלומה יהלומה, יהלומה יהלומה,
ארצנו הנחמרת, ארצנו תקרומה:
יהלומה וכו'.

א-להי דר מרומים, בנה ביתך כרמים,
מתי בו לך אקריב, קרבן ראשית תרומה:
יהלומה וכו'.

חיד ואין לך שני, דלני ושמרני,
כרשא תרביצני, יודע תעלומה:
יהלומה וכו'.

י-ה רצה לתפלת, בשבת מגותית,
והקשב לשועתי, בזכות תורה תמימה:
יהלומה וכו'.

שיום לכן דודי, הצח והארמון,
שיום לך מאת, רקח כמו רמון;
לקראת אחותך ריון, צא נא להושיעה,
וגלה לכן ישי, רבת בני עמון;
מה לך ופהפיה, והעורר אהבה,
ותצלצלי קולך, במקעיל בקול פעמון;
העת אשר תחפין, אהבה אחישנה,
עתה ועלתי, ארד כטף רמון;

לעילוי נשמת
יון מסעד בן שלום ז"ל
מלבי"ע"ש שבט התשס"ב
התנצ"ח

לעילוי נשמת
מישר דוד בן אבדרי מלכה ז"ל
מלבי"ע"ש סיון התשע"ה
התנצ"ח

לעילוי נשמת
יפת חסן בן יהודה ז"ל
מלבי"ע"ש כ"ו אדר ב' התשע"ט
התנצ"ח

לעילוי נשמת
שולמית סלמחה בת אברהם ז"ל
מלבי"ע"ש כ"ה אדר א' התשע"ט
התנצ"ח

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

אנחנו נשמע על הברכות: אליהו וכו', רחלי לוי, מתיין עופרי, טוהר שילבי, נחמד הללי, אברהם מלכה, עילאי בוארון, מועם ראובן בן אורה, יהודית ויעלה, אלעד ארביב, נתנאל אלפסי, אליהו וכו'.

הידון ההלכה

עם הרה"ג בנימין חותה זצ"ל
מחנך מסיני מן הגרעין ז"ל

מתוך הספרים: שולחן ערוך, חזון עובדיה, הליכות עולם, שרית יביע אומה, שרית יהודה דעת, כי בו שבת וכי בא מועד

4. עובדיה גילה שרצועת התפילין שלו נחתכה קצת, ולא ידע מהו השיעור המינימלי שצריך להיות ברצועות התפילין. מה כבודו היה מורה לו בזה?

א. כשעורה, שהוא סנטימטר וחצי.
ב. כשעורה, שהוא שני סנטימטר.
ג. כשעורה, שהוא סנטימטר אחד.
ד. כל שהוא.

1. עמי שניאור יצא לשליחות בחו"ל מטעם עבודתו ונאלץ לשבות בבית מלון לבדו, ולא ידע אם בקידוש יאמר "סברי מרנן" או לא. מה כבודו היה מורה לו?

א. לא יאמר "סברי מרנן".
ב. יאמר בלחש.
ג. יאמר בלשון הקודש ולא בארמית.
ד. המנהג על פי הסוד לומר "סברי מרנן" אף ביחוד.

9. תלמיד בתלמוד תורה שאל מדוע אומרים 'ה' מלך' ב' פעמים, ולא ידע רבו מה להשיבו. מה כבודו היה משיבו?

א. על פי הסוד.
ב. להמליך את הקב"ה על הגופות ועל הנשמות.
ג. תשובות א' וב' נכונות.
ד. כדי לחזק הדבר בליבנו.
ה. כל התשובות נכונות.

2. ישעיהו שאל מה יש לכוון באמירת "א-ל נקמות ה'" שבתחילת תפילת שחרית. מה כבודו היה משיבו?

א. יש לכוון על עשרה הרוגי מלכות.
ב. יש לכוון שהקב"ה ינקום באויביו.
ג. יש לכוון שהקב"ה אינו מוותר לאדם, אלא רק מאריך אפיים.
ד. כל התשובות נכונות.

6. אברהם שאל בבית ההוראה אם עליו להניח תפילין ביום שני בבוקר, כיוון שאביו נפטר ביום ראשון בבוקר ונקבר ביום ראשון בצהריים. מה כבודו היה משיבו?

א. חייב להניח בברכה.
ב. יניח בלי ברכה.
ג. לא יניח.
ד. יניח בצנעה.

3. בבית משפחת בקשי הייתה התלבטות: כיוון שהאב לומד הרבה תורה מבנו, האם חייב האב לקום מפני בנו? והאם הבן חייב לקום מפני אביו? מה כבודו היה מורה להם בזה?

א. האב חייב והבן פטור.
ב. שניהם חייבים לקום זה מפני זה.
ג. האב פטור והבן חייב.
ד. שניהם פטורים.

10. ששון הולך לבקר את הוריו אחת לשבוע, ובכל פעם יש לו ספק מה עליו לעשות, כיוון שהוריו מגישים לו שתייה ועוגה, ואינו יודע אם על פי ההלכה מותר לו להשתמש בהוריו באופן זה. מה כבודו היה מורה לו לעשות?

א. בצנעה יש להקל.
ב. אין חשש בזה כלל.
ג. אסור ליהנות מהם.
ד. יבקש מהם מחילה וייקח מהם.

תשובות

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10.

זמירות לשבת

מקהלות עם פרכו א-ל, הרימו קול בת ו-א-ל. יגל יעקב, ישמח ישראל. ביום שמחתכם, שיר התהלה א-ל. הללוהו גדלוהו כי ברוך הוא נאמן, לקבוד התהן בחור מעם יעקב איש תם: הללוהו...

רוממו א-ל מאיר אורה, גבר חסדו אשר ברא. התן וכלה היא לו לעוירה, ישיר ישראל או את השירה: הללוהו...

דרשו א-ל תי לעולמים, הללוהו במרומים. יוסף עליכם אלף פעמים, עשר וקבור וארך ימים: הללוהו...

מימי צאתכם ממצרים, בעו בעדי עדיים. עין בעין תראו פי שנים, בירושלים בלכם תיים: הללוהו.

תורה א-ל דגול מרבקה, וברך לגברא רבא. אשר את נפשי אהבה, באהבה וקרוב הקה: ש-די הוא וברך אותה, וישמור בואו וצאתו.

כל העם יוצאים לקראתו, ויאמרו לו ברוך הקבא:

עליון ורומם מזלו, והוא ויהיה לעוירה לו. ואוצרו הטוב יפתח לו, וזכה לאתרת טובה: ו-ה יקום כל חילו, שנות תיים יוסף לו. וישם שלום בגבולו, וזכה לאתרת טובה: שרים שירךך: בתי צאי וכו'.

בתי צאי מבית כלָא, זמן קריב עם קדשך יעלה:

א-ל מקרום המל עליה, שם קין וסוף לצרותיה. רחם המל א-ל עושיך, והשיב לך את שבותיהך. תבקי אם נאמנה את כל בגדיך, מרלגים מכל פנה, שבים אלךך: בתי צאי וכו'.

בואי כלָה אל דבירתך, וישגי לימי נעורך. וישמע בחצונת עירך, קול צהלות תפוח בחורךך. תבישי רעה עדינה את לויךך, פיהם מלא שחוק רנה, שרים שירךך: בתי צאי וכו'.

ואלה יעמדו על הברכה:

לעילוי נשמת פריטונה בן-שמחון בת סולשנה ז"ל ירונה אסני בת מימו ז"ל יחזקאל חבה בן שמוחה ז"ל תנצב"ה	לעילוי נשמת אליהו בן-שמחון בן פריטונה ז"ל אבלין בן-שמחון בן פריטונה ז"ל תנצב"ה	לעילוי נשמת יהודה לאון קקון בן מרים ז"ל גלביע בן שבעה התשע"ב תנצב"ה	לעילוי נשמת מרסל קקון בת אסתר ז"ל גלביע בן ארלי התשע"ג תנצב"ה	לעילוי נשמת מרים וגרני בת סעדה ויוסף ז"ל גלביע בן אור א' התשע"ב תנצב"ה
חן מיטון עדי אריק ואביגיל עמר	ניסן מרוזק נילופיל וואילה ז'רחולניסקי	יוסי ודהרה גואטה	רענן ואושרית ידעי	הרב איתו מועדה
דוד נת שרה ופנינה בת נרים	אליגור ווקר בת סימה	שמעון בן שרה ופנינה בת נרים	עדה ויאיר גנדיל	מאיר שילואן
אמנון שילואן	אריק שילואן	כרמי שילואן		

האדמו"ר רבי שלמה הברשטער מאבוב זצ"ל

הרה"ג שמואל מרדכי זסקינד (שמחה יוסף) ברודא זצ"ל רב ירחון חבר מועצת

הרה"ג שלום יצחק הלוי זצ"ל מחכמי תימן, מרבני ישיבת בית אל (שרעב)

הרה"ג סעדיה שיראן זצ"ל מחכמי תימן, רב זח"י שלום בירושלים

הרה"ג יצחק אהרן זצ"ל מחכמי מרוקו

הרה"ג יוסף שירון זצ"ל מחכמי מרוקו

טרייזיה משפחתית

שאלות כלליות ביהדות מיני שולחן השבת
מתוך "יחידות" מאת: הרב"ג ציון מלכה שלישיא ועוד...

14. היכן שמרו את חרבו של גוליית הפלישתי?
א. במשכן בנוב.
ב. בבית המקדש בירושלים.
ג. במערת המכפלה בחברון.
ד. בארמונו של שאול המלך.
15. איזו שבת היא שבת שירה?
א. שבת פרשת ויחי.
ב. שבת פרשת בשלח.
ג. שבת פרשת נשא.
ד. שבת פרשת תרומה.
16. מאיזו ארץ באה אימו של ישמעאל?
א. מארץ פלישתים.
ב. מארץ כנען.
ג. מארץ מצרים.
ד. מארץ כוש.
17. מי היה המנובחר בתלמידי רבן יוחנן בן זכאי?
א. רבי אלעזר בן ערך.
ב. רבי יהושע בן חנניה.
ג. רבי יוסי הכהן.
ד. רבי שמעון בן נתנאל.
18. כל שחוכמתו מרובה ממעשיו, למה הוא דומה?
א. לשדה שזורעה הרבה ומוציאה קמעה.
ב. לשדה שזורעה קמעה ומוציאה הרבה.
ג. לאילן ששורשיו מרובין וענפיו מועטין.
ד. לאילן שענפיו מרובין ושורשיו מועטין.

7. באיזה ניסיון נתנסה אברהם אבינו מיד לאחר כניסתו לארץ ישראל?
א. בניסיון עקידת יצחק.
ב. בניסיון 'ותקח האשה (שרה אשתו) בית פְרָעָה'.
ג. בניסיון המילה.
ד. בניסיון הרעב וירידתו למצרים.
8. אילו נשים קבורות במערת המכפלה?
א. חוה ושרה.
ב. חוה ורחל.
ג. רבקה ולאה.
ד. תשובות א' וג' נכונות.
9. איך בירך בועז את הקוצרים?
א. ה' עימכם.
ב. ה' עימכם, גיבורי החיל.
ג. יברככם ה' במעשה ידיכם.
ד. ייתן ה' לכם זרע לזרע ולחם לאוכל.
10. איזו פרשה מפרשיות השבוע נקראת לאו דווקא בשבת?
א. פרשת שמות.
ב. פרשת כי תישא.
ג. פרשת וזאת הברכה.
ד. פרשת ואתחנן.
11. בן כמה היה יצחק כשלקח את רבקה לאישה?
א. בן 18.
ב. בן 40.
ג. בן 22.
ד. בן 60.
12. היכן גר שמואל הנביא?
א. בירושלים.
ב. בענתות.
ג. בבית לחם.
ד. ברמה.
13. באיזה ספר מוזכר שחגגו את ראש השנה?
א. בספר מיכה.
ב. בספר עזרא.
ג. בספר נחמיה.
ד. בספר דניאל.

1. באיזו עיר נעלמו דלתות השער בלילה?
א. בעיר חברון.
ב. בעיר גרר.
ג. בעיר עקרון.
ד. בעיר עזה.
2. כמה מזמורי "שיר המעלות" ישנם?
א. ארבעה עשר.
ב. חמישה עשר.
ג. שלושה.
ד. תשעה.
3. כמה מזמורי "שיר למעלות" ישנם?
א. חמישה עשר.
ב. אחד.
ג. חמישה.
ד. שבעה.
4. באיזה פרק בתהילים מסופר על בריחת דוד מאבשלום בנו?
א. בפרק עב.
ב. בפרק ה.
ג. בפרק ג.
ד. בפרק לד.
5. מי אמר למי: "מה תנסון את ה'?"
א. יהושע לעם ישראל.
ב. משה לעם ישראל.
ג. יהושע למרגלים.
ד. משה לעדת קורח.
6. מדוע נאסר על יצחק אבינו לרדת לחוץ לארץ?
א. מפני שהיה עולה תמימה.
ב. מפני שעדיין לא הגיע זמן שעבוד מצרים.
ג. כיוון שלאחר מות אברהם נחלשו הגרים שגייר והיה צריך לחזקם.
ד. מחמת טומאה שירדה לחוצה לארץ לאחר מות אברהם.

תשובות:
7. א 18. ב 40. ג 22. ד 60.
8. א חוה ושרה. ב חוה ורחל. ג רבקה ולאה. ד תשובות א' וג' נכונות.
9. א ה' עימכם. ב ה' עימכם, גיבורי החיל. ג יברככם ה' במעשה ידיכם. ד ייתן ה' לכם זרע לזרע ולחם לאוכל.
10. א פרשת שמות. ב פרשת כי תישא. ג פרשת וזאת הברכה. ד פרשת ואתחנן.
11. א בן 18. ב בן 40. ג בן 22. ד בן 60.
12. א בירושלים. ב בענתות. ג בבית לחם. ד ברמה.
13. א בספר מיכה. ב בספר עזרא. ג בספר נחמיה. ד בספר דניאל.

זמירות לשבת

כל שומר שבת כרת מחללו, הן הכשר חבת קדש גורלו, ואם יצא חובת היום אשרי לו, אל א-ל ארון מחוללו, מנתת היא שלוחתה: השומר וכו'.

חמדת הימים קראו א-ל י צור, ואשרי להימים אם יהיה נצור. כתר ה'לומים על ראשם יצור, צור העולמים, רוחו כם נתת: השומר וכו'.

זכור את יום השבת לקדשו, קרנו כי נבחה נור על ראשו. על בן ותן האדם לנפשו, ענג וגם שמחה בהם למשחתה: השומר וכו'.

קדש היא לכם שבת המלכה, אל תוך פתיכם להגית ברכת. בכל מושבותיכם לא תעשו מלאכה, בניכם ובנותיכם עבד וגם שפחה: השומר וכו'.

ברוך א-ל עליון, אשר נתן מנוחה, לנפשנו פדיון משאת ואנחה, והוא ידרש לציון, עיר הנבחה, עד אנה תוגיון נפש נאנחה: השומר שבת הכן עם הבת, לא-ל ירצו כמנתה על מחבת: רוכב בערבות מלך עולמים, את עמו לשבת, און בנעימים. כמאכלי ערבות במיני מטעמים, כמלבושי כבוד זבת משפחה: השומר וכו'.

ואשרי כל חוכה לתשלומי כפל, מאת כל סוכה שוכן בערפל. נתלה לו זיכה בחר ובשפל, נתלה ומנוחה, בשמש לו ירהה: השומר וכו'.

- לעילוי נשמת מרים ציאלה כבודאשוייל בת שרה ויוסף ז"ל נלב"ע י"ו אייר ה'תשע"ה תנצב"ה
- לעילוי נשמת אביעזר אוסקר בן רחל ז"ל נלב"ע כ"ח ססלו ה'תשע"ו תנצב"ה
- לעילוי נשמת יצחק יוסף בן ציפורה ז"ל נלב"ע כ"ח ססלו ה'תשע"ו תנצב"ה
- לעילוי נשמת יפה בת ריחנה כרמי ז"ל שלמה בן יחיא כרמי ז"ל תנצב"ה
- לעילוי נשמת יחיאל בן יחיא כרמי ז"ל מוזל בת חנה סופר ז"ל תנצב"ה
- לעילוי נשמת מרים ציאלה כבודאשוייל בת שרה ויוסף ז"ל נלב"ע ל' תשרי ה'תשפ"ב תנצב"ה

- אריאל דנין
- נירה צדוק
- איתי ובתאל חוברה
- אורן, דגניה, איתמר וטליה בורסקר
- אסף וכנרת גהרי
- אוריאל חקיסקאן
- משפחת דדון
- משפחת מנחם
- אוראל ואביטל טייטל
- שלמה וטסה אוהד, אסף ורואי שמעוני
- יחזקאל וטל בסון
- ישראל ושושנה גרשון תכנן
- שולה בלסטקר
- ארו גרץ

מזמור

סיפורי השגחה פרטית מנפ

חיים באמונה
סיפורי חזקת באמונה
ההגות חיים זאב שטייט

שהדימום יתפשט חלילה בעקבות מדללי הדם שהיא קיבלה, אבל ברוך ה' קרה בדיוק ההיפך, והכול נעלם כלא היה. בסייעתא דשמיא הניתוח עבר בהצלחה, ההחלמה הייתה מהירה במיוחד, **וכעבור שמונה ימים מהניתוח, ערב חג שני של סוכות, כבר שוחררו הביתה.** זכינו לחגוג בבית עם הנס הפרטי שלנו.

במהלך האשפוז זכינו לנס נוסף - פגשונו שם את משפחתו של **חכם מנחם מנשה**, צדיק נסתר שאנחנו עושים לו הילולא בביתנו מידי שנה כבר עשור ברציפות. זכינו שהצדיק יהיה מליץ יושר עלינו, ואפילו נכדו הגיע לברך את בתנו במחלקה שבה היא אושפזה, ובעלי הזמן לסעוד עם המשפחה את סעודת ראש השנה. **מה הסיכוי שנפגוש דווקא בשניידר במהלך החג את משפחתו של הצדיק ונזכה ממנו לברכה באופן ישיר???** ממש השגחה פרטית.

(ר' אביעזר)

גדרטוד

הרה"ג **אילן גזל** שליט"א מספר על יהודי יקר שדאג דאגה גדולה מכיוון **שבנו בן העשרים ושמונה עדיין לא מצא את השידוך המתאים לו.** היהודי התפלל ועשה את כל הסגולות שהוא מכיר, ובאחד הימים יעץ לו תבירו הטוב לסטוע לבני ברק כדי להתברך מפיו הקדוש של שר התורה **רבי חיים קניבסקי** זצ"ל. היהודי אמר: "כנראה אקבל את הברכה הידועה, 'בו"ה'..." (ברכה והצלחה) אבל בכל זאת אעשה מאמץ ואסע לבני ברק."

א-שירה לה' כי גמול עמיו

זה קרה לפני חמש שנים. אנחנו נמצאים לקראת לידה בע"ה, הרופא מזהה **מום לבני** אצל העוברית הקטנה שלי. מום מסוג T.G.A, ומשמעותו שציונות הלב הפוכים. הרופא המליץ על בדיקה דחופה אצל קרדיולוג לב והכין אותי לבראות...

הרופא שהגענו אליו לאחר מכן כבר היה פחות נחמד, הוא הסביר שהניתוח ארוך ומסובך ועלול להסתבך, וילדים עם מומי לב לרוב נולדים עם מומים נוספים, ואני חורצת את גורלה של הבת שלי לחיים מלאי סיבוכים ועוד כל מיני הפחדות... היה לא פשוט לשמוע את כל זה, אבל **הייתה לי אמונה חזקה שהכול יהיה בסדר,** שבורא עולם שומר עלי ועליה.

בהמלצה של קרדיולוג לב החלטנו שכשיגיע רגע הלידה ניסע לבית החולים בלינסון על מנת שהקטנה תקבל את הטיפול הטוב ביותר בבית החולים שניידר. והרגע הגיע... מתי? **ערב ראש השנה,** כשהשולחן כבר ערוך, האוכל מוכן, הסימונים מסודרים, הכול כבר היה מוכן. רק ש... הגוף התחיל לכאוב ולאותת לי שכנראה הגיע הזמן. אני מנסה להדחיק שאולי זה סתם כואב, ובכלל... עכשיו ערב חג! הכול כבר מוכן, לא האמנתי שדווקא עכשיו זה מתחיל. אין ברירה אלא לארגן את הילדים, לארוז תיקים עבור ארבעה ילדים לסוף שבוע ארוך במיוחד ולצאת לדרך... בבית החולים חיכה לי צוות של רופאי ילדים וקרדיולוג לב על מנת לבדוק את הקטנה מיד כשהיא יוצאת. היה חשש רציני לחייה.

זכות קברי צדיקים

מספר לי יהודי יקר שהוא לומד גמרא בשיעור קבוע כל ערב, והנה הם אוחרים בגמרא תענית, ושם למד סיפור נפלא: חוני המעגל עשה עיגול ואמר: "לא אצא עד שיגד גשם", ומיד ירדו גשמי ברכה...

ואז החליט: "בזכות הלימוד על התנא הקדוש אלך ואתפלל על קברו", היות שהוא **לא מצליח לצאת ממעגל החובות.** הוא חיוב למעלה מ-100,000 ש"ח, וכל הזמן טרוד בהלוואות ובהחזר.

נסע עם משפחתו במיוחד לקברו של חוני המעגל בחצור הגלילית, ושם נשא תפילה שבזכות הלימוד על הצדיק **יעתיר חוני המעגל עבורם** אצל הקב"ה שהמעגל יפתח לטובה בענין החובות.

נס מדהים! הוא מספר לי ששם, בקבר חוני המעגל, לפני שיצא חזרה ניגש אליו יהודי עשיר גדול מחו"ל וביקש ממנו לעשות איתו **הסכם ישכר זבולון** - הוא ילמד עבורו, והעשיר יחזיר לו את כל חובותיו ואף ייתן לו משכורת חודשית.

כח לימוד התורה והתפילה בקבר חוני המעגל!

זמירות לשבת

ה'רשו לא- קויו, כל בית ישראל כלו, התפללו שאלו, שלום ירושלים: אל תרוש א- אל תרום, לעום שרפו תרום. גם תוקר לבני ארום, את יום ירושלים: גיו יושי בית תלחמו, יבשר ציון עירי, יאמר לה תנערי, שבר ירושלים:

ל'דוד שיר ומזמור, בתך ובמצלתים. יסודרת על הר מור, צבי ירושלים: דירת קרש נבחרת, מננה תצא אורה. זו תורה מפארת, תבת ירושלים: וכת יתר נמצאות, כל מדות טובות נאות. כי א- להים צב-אות, בחר בירושלים:

אל גליה אל גליה אל גליה, אשרוך ארץ הגליל, כמה נפשי לך הגלילי. אל גדולך צדיקים, אל קדושך המימים, מן צנה הם על אחים. חיים הם בתוכנו, מרום את צמאוננו: ערך שלחן לעמי, יוסף הוא גור תפארת, תרש תבין הצפתי. בזכותו עמד עולם, מרוכס הוא מכלם. נסים עשה לי בזכות אהוב: אל גליה וכו': שמח לעם בשיריו, לבת דודי ליראיו, תקן שלמה בעמיו: בזכותו וכו': אל גליה וכו': עלה ארי וגוריו, משה דרשן ועניו, אשרי תודך תנו פניו: בזכותו וכו': אל גליה וכו':

- ל'עילוי נשמת משה בן אסתר ז"ל יצחק בן שרה ז"ל תנצב"ה
- ל'עילוי נשמת יעב ביום כון בן שרה תרד והדועל ז"ל הרצל ביום ז"ל בן חנה תר"ה תנצב"ה
- ל'עילוי נשמת שילה סער ז"ל בן ליאל עיושה ה"ו
- ל'עילוי נשמת מיכאל אלימלך בן מוזל ז"ל סליביה סאלם בת מוזל ז"ל תנצב"ה
- ל'עילוי נשמת מוזל אלימלך בת עשה ז"ל בלביע ט"ו אלול התשנ"ו תנצב"ה

- ואלה יעמדו על הברכה: רינה ואריה נקרי, משפחת קהלני, יונ ואוהב לדאני, אביבה ואברהם זיאני, אלמוג וטל שוחט, עמרם חי קרצ'י, שמעון ואורטל פרץ, אלחנן וצלבי, מורל יעקב סייסה, סוחר גיימני, גיל גיימני, יונתן ובת שבע גיימני, אסף ולינדי עזורי, פסיה זלבי

למחרת הוא נסע לבני ברק, המתין מעט ונכנס אל הקודש. היהודי אמר את הסיבה שבגינה הוא הגיע, ושר התורה בירך אותו: "בו"ה". היהודי ענה אמון, אך הרגיש שהוא צריך שהרב יאמר לו עוד דבר מלבד "בו"ה". לאחר המתנה נוספת שוב נכנס היהודי אל הרב, והפעם הרב בירך פעמיים: "בו"ה, בו"ה". היהודי שאל: "הרב, מה אני יכול לקבל על עצמי כדי שהבן שלי ימצא את השידוך שלו?" שר התורה אמר: "גגרטור". היהודי אמר תודה ונסע לעבר ביתו.

השתרך פקק תנועה ארוך מאוד שנוצר בעקבות תאונת דרכים. המכוניות לכיוון טבריה עמדו בפקק זמן ממושך, וככל שעבר הזמן כך גבר הלחץ מכיוון שהשבת בפתח. ברגע שנהגי המכוניות הבינו שאין דרך להגיע לטבריה בלי לחלל שבת, אחד מהנהגים החל לפעול ויצר קשר עם משפחות מהעיר וקנעם שיארחו בביתן בשבת את המשפחות שנתקעו בפקק.

השבת עברה בנעימים, והיהודי היקר סיפר את הסיבה שבגינה הוא קיבל על עצמו להשתמש בגרטור. המארכת אמרה שגם להם יש ילדה בת עשרים וארבע שעדיין לא מצאה את שידוכה, והדרך לשידוך בין השניים הייתה קצרה... בזכות ברכה אחת של שר התורה - "בו"ה", ומילה אחת - "גגרטור", נבנה עוד בית קדוש בארץ ישראל.

בזכות סעודה רביעית

באחד הגליונות של "משכן שילה" נכתב על סגולה של הדלקת נר במוצאי שבת לזכר זוד המלך ואכילת סעודה רביעית, ועדיף עם פת. לפני חודשים מספר קיבלתי על עצמי לעשות זאת, וכבר בפעם הראשונה ביקשתי שנזכה לבית רחב. לא עברו כמה רגעים והתקשר מתווך ובפיו הצעה לבית. אומנם הוא יקר מאוד, אך הרגשתי שזה סימן מאת ה'. זאת לאחר שנים שאנו מחפשים דירה מרווחת. תודה רבה לה! מתפללת שנזכה בו לשלווה, נחת ובריאות איתנה, ונעלה מעלה מעלה בעבודת ה'.

(א' בנימין)

מעונינים לפרסם סידור השנה פזרות שארית לכם או שקראתם סידור השנה מיוחד שדווקא אתם? נקח לשלוח לשיחת ופריטים מ"ג לוחי את השבת מוסיפות לפרסם כל סידור סימלה

כשהוא דיבר עם רבו הוא סיפר מה אמר לו שר התורה, ורבו אמר שלפי דעת החזון איש אין להשתמש בשבת בחשמל המגיע מחברת החשמל, מכיוון שישנם יהודים העובדים בשבת בחברת החשמל, ולכן לפי החזון איש יש להשתמש בגרטור, וכך נוהג גם שר התורה רבי חיים קניבסקי. היהודי נבהל ושאל: "אז איך אנחנו משתמשים בחשמל?!". והרב ענה: "בדור שלנו זכינו לגדול הדור, מרן פאר הדור רבינו עובדיה יוסף זצ"ל, שהתיר להשתמש בחשמל של חברת החשמל מכיוון שחולים רבים זקוקים לחשמל, ולכן כולם יכולים להשתמש בו". היהודי שמע את דברי רבו ואמר: "בשביל שהבן שלי ימצא את שידוכו, אני מוכן להחמיר על עצמי ולהשתמש בשבת רק בגרטור".

היהודי היקר, שכאמור קיבל על עצמו להשתמש רק בגרטור בשבת, לא ידע כיצד לנוהג. המארחים עשו ככל יכולתם כדי שהאורחים הלא צפויים יהיו שמחים. היהודי אמר למארחו שהוא נוהג לאכול אוכל קר בשבת. המארח המופתע שאל מדוע, והיהודי אמר: "כך אני נוהג. ואני שותה רק מים מהברז, ולא משקאות קרים מהמקרר". המארח המופתע הבין שיש סיבה נסתרת לבקשתו המוזרה של האורח, והמארכת שאלה את אשתו של היהודי: "אתם באמת אוכלים אוכל קר בשבת?" רעייתו של מידוענו ענתה בשלילה. לבסוף אמר היהודי למארחו שלא נעים לו כלל, אבל הוא קיבל על עצמו להשתמש בגרטור בשבת ולא להשתמש בחשמל אחר. רק שתדע", אמר בעל הבית, "שאני חושב שאני האדם היחיד ביוקנעם שמשתמש בגרטור בשבת, ודווקא אותך ה' זימן להתארח בביתו!"

כל ישראל בני מלכים הם

הגמרא אומרת לנו שגדולי התנאים כולם אומרים שהסטטוס של יהודי בשמיים הוא בן מלך. "כל ישראל בני מלכים הם". כמה יהודי צריך להיות שמח בהבנה הזו. ה' הוא אבא שלי! בין אם עושים רצונו של מקום ובין אם לא עושים.

אבל לפעמים הקב"ה מוריד אותנו דרגה לטובתנו. כי ביציאת מצרים קנה אותו לעבדים, 'פי לי בני ישראל עבדים', עבדי הם. וכשקידש אותו במתן תורה נעשינו בנים למקום. וכל אחד יש מעלותא וגרעותא, כי האבא אצל בנו קשה לכעוס, כי רחמיו מרובים'. אבא דן את הבן לכף זכות, מאריך אפו איתו.

לפעמים ה' מוריד אותנו לדרגת עבד. אין יעלה האדם בחזרה לדרגת בן? רק על ידי קבלת הייסורים באהבה, כמו שאומר הנביא: "מוסר ה' בני אל תמאס". הוא לא מואס בכאבים, לא מואס בהפסדים, לא מואס בצעה, לא מתייאש מזה. מסכן, חולה בדלקת פרקים, לקח סטרואידים, לקח תרופות, ולא עוזר כלום, הבעיה רק מחריפה. אבל הוא לא מואס, אתה רוצה, לעבוד אותך בייסורים". מושך ללמוד תורה, ממשיך להרבות בתפילות - ומיד חוזר להיות בדרגה הגבוהה.

זמירות לשבת

רפא צירי א-ל נאמן, כי אתה רופא אמן. את ראשי, שור תלשי, ותן פח לנפשי: פתח שער תרחמים, רם שוכן במרומים. על עבדך, שים חסדך, אין מרחם בלעדיך: א-ל חי רצה לתפילתי, וחוישה לעורתי. בקהרתה, ררוך קרא, לעם בן הגבירה:

מה זידידות מנחתך, את שבת המלכה. כבן נרוץ לקראתך, בואי בלך נסוכה. לבוש בגדי המודות, לתרליק נר בכרבה. ותכל כל העבודות, לא תעשו מלאכה: להתענג בתענוגים בברורים ושלי יודים: מערב מזמינים, כל מיני מטעמים. מקעוד יום מוכנים תרנגולים מפסמים. ולערוך כמה מינים, שותות יינות מבשמים. ותפנקי מעדנים, בכל שלש פעמים: להתענג וכו': נחלת יעקב יורש, בלי מצרים נחלה. ויכבדהו עשיר וריש, ותזכו לנאלה. יום שבת אם תשמרו, והייתם לי סגלה. ששת ימים תעבדו, ובשביעי נגילה: להתענג וכו': תפציק אסורים, וגם לחשב חשבונות. תרהורים מתרים, ולשדך הכנות. ותנוק ללמדו ספר, למנצח בנגינות. ולתנוגות באמרי שפר, בכל פנות ומחנות: להתענג וכו': תלוךך תהא כנחת, עונג קרא לשבת. והשנה משפחת, כרת נפש משיבת. כבן נפשי לך ערנה, ולתנוגת כחת. כשולשנים סוגה, בו ינחה בן וכת: להתענג וכו': מעין עולם הקא, יום שבת מנחת. כל המתענגים בה, יזכו לרוב שמחה. מתכלי משיח יצלו לרונה. פדתנו תצמחה, וגם יגון ואנחה: להתענג וכו':

- זכות ולהצלחה: מלוחה בת בתיה ויצחק בן בתיה ומשפחתם היוי
- זכות ולהצלחה: זכות ולהצלחה
- זכות ולהצלחה: זכות ולהצלחה
- זכות ולהצלחה: זכות ולהצלחה

- דמי דרון פירוב
- משפחת פירוב
- אליון וסיון פחינה
- בן ופיית מתיס
- אביגיל בת מל
- יהודה ותוגית מושיב
- עמוס ורחל פורת
- רחל דגן
- שרון ומרים מירית סאטי
- צמח חומרי
- שמה משה בת מזל
- מור ואדיר שמריהו
- אורן ומיכל סבן
- עמי שירה בת מאיה
- סיגלית מינון בת מלכה

עזרת

אוצר סיפורים ומאמרים מערות והשבוע: יהדות

דובב שפתי ישנים

והאזור הספרדי, להקדים ולהוציא לאור את ספרי אבותיהם הקדושים.

ומעשה ביהודי במרוקו שלא נפקד בבנים, ובצר לו הלך לרבה הראשי של מרוקו, הגאון הגדול רבי אהרון מונסוניגו זיע"א, שיברכהו בפרי בטן. אמר לו רבי אהרון: "גדולים צדיקים במיתתן יותר מבחייהם". לך למכון להוצאת כתבי יד ותתמוך בהם שיוציאו כתבי יד של אחד מרבותינו חכמי מרוקו, ובוודאי בזכות אותו צדיק שהוצאת את ספרו לאור תראה ניסים ונפלאות וישועות גדולות". וכך היה (מפי בעל המעשה).

רבה של סיאוטא, מרן ה"דברי יוסף", רבינו יוסף ניסים בן אדהאן זיע"א, לימד אותנו עד כמה יש למסור נפש להוציא לאור את כתבי אבותינו הקדושים. אף שכתבי קודשו היו רבים, קודם שהוציא את ספריו מסר נפשו וכוחותיו לאסוף תרומות ולהדפיס את ספר זקנו "שופריה דיוסף" בדפוס המשובח באלכסנדריה בשנת תרנ"ז, ובסופו הדפיס את חידושיו על התורה וקראם בשם "דברי יוסף". כך עשו גדולי רבני מרוקו

איש ער העדה

הגאון הצדיק רבי יצחק בן אדיבא זצ"ל רבה הראשי של סיאוטא במשך יובל שנים

ולקלוט יהודים רבים שבאו מטיטוואן ומשאר ערי מרוקו הספרדית, עד שהצליחו להקים קהילה מגובשת ומשגשגת שהייתה מבוססת על המסורת והמנהגים של יהדות טיטוואן. רבני סיאוטא וחכמיה באותה תקופה היו הגאונים רבי יעקב טולדאנו, רבי אליהו בן טאטא ורבי אברהם בן ג'ו, שתרמו מחייהם כדי לתמוך בצמיחה הרוחנית והגשמית של יהדות סיאוטא. המרא דאתרא רבי יצחק בן אדיבא היה הדמות הראשית דווקא בתקופה קשה זו, והוא הקדיש את רוב זמנו ללמד את תלמידיו העיר, לטפל בענייני הכשרות ולהשקיף שלום בין חברי הקהילה.

הורתו ולידתו של רבי יצחק היו בעיר קוואטרו טוכס זלקאלא במחוז ריף שבמרוקו הספרדית, אזור שהיה בית היוצר לרבנים, צדיקים ועובדי ה' באמת, דוגמת המקובל האלוקי רבינו אהרון שוקרון בעל "כפי אהרון" ועוד.

רבינו גדל במשפחה צנועה של שמונה אחים ואחיות, והוא היה הגדול מבין הבנים. הוריו הצדיקים היו רבי יעקב בן אדיבא ומרת מסעודה (למשפחת בן חיון). עוד בהיותו קטן עבר לעיר התורה טיטוואן והתגורר אצל דודתו, בבחינת "הווי גולה למקום תורה", שם המשיך לעלות במעלות התורה ובהתמדתה בישיבות הקדושות. כבר בגיל צעיר מאוד התפעלו ממנו חכמי טיטוואן ומינוהו לרב בישיבת "גדיל תורה", ובתפקידו העמיד תלמידים רבים במקצועות התורה - הלכה, משנה, שפת הקודש, תפילות וחזנות. צורת הלימוד שלו, מאהבת תורה אמיתית, חדרה והשפיעה רבות על תלמידיו.

נשיא קהילת סיאוטא כיום, סניור ר' יוסף בן טולילה כלפון הי"ו, הספידו: "הוא היה איתנו כאשר נולדנו, הוא לימד

אותנו את המילים הראשונות בלשון הקודש, את ההפטרה הראשונה, הוא הכין אותנו לבר המצווה, הוא חיתן אותנו, הוא היה כאשר נולדו בנינו ובנותינו. כמעט ואין קהילות בעולם שהייתה להן זכות שרב כמו רבי יצחק ליווה אותן במשך כמה דורות, בשלום, בצניעות, באהבה ובדרך ארץ, במשך יותר מחמישים שנה! היו לי הזכות הגדולה והכבוד הגדול להיות תלמיד של רבי יצחק בן אדיבא במשך הרבה מאוד שנים, מאז שהייתי ילד קטן.

"לפני כמה שבועות קראנו את פרשת יתרו, ובה עשרת הדיברות. עד עכשיו לא שמעתי אף בעל קורא שמשוגל 'להשתיק' קהל שלם על ידי הרגש והשכינה שרבי יצחק היה נותן לרגע הזה. ברגע הזה כל יהודי בקהילה היה מרגיש כאילו הוא קצת במעמד הר סיני ויכול להקשיב בכוונה ובהתרגשות רבה לעשרת הדיברות הקדושים!

"דמותו הצנועה, השקטה והאצילית הייתה משתנה בתפילותיו כשהיה עובר לפני התיבה לסוג של מלאך שיש לו קשר ישיר עם ה' יתברך. היינו מרגישים שתפילותיו היו מגיעות ישר מהשמיים, כאילו ה' שלח אותו במיוחד לסיאוטא כדי לגרום לכל הקהל להיות מרוכז בקב"ה ברגעים אלה, בבחינת 'וטהר ליבנו לעובדך באמת'. בזכות תפילות מרוממות אלו, שיצאו מלב טהור, עשורות צעירים וילדים הם כיום אברכים ושומרי תורה ומצוות!"

רבינו נפטר בנר רביעי של חנוכה, כ"ח בכסלו ה'תשפ"ב, והשאיר אחריו דורות של בנים, צאצאים ותלמידים ההולכים בדרך התורה הקדושה על פי מסורת אבותינו. זכותו תגן עלינו, אמן.

זמירות לשבת

לא תחסר כל בו ואכלת ושבעת, וברכת את יי וא-י להיך. אשר אהבת, כי פרךב מכל העמים: יום זה וכו'.

השמים מספרים כבודו, וגם הארץ מלאה חסדו. ראו כי כל אלה עשתה ידו, כי הוא הצור פעלו תמים: יום זה וכו'.

יום זה מקבד מכל ימים, כי בו שבת צור עולמים:

ששת ימים תעשה מלאכתך, ויום השביעי לא-להיך. שבת לא תעשה בו מלאכה, כי כל עשה ששת ימים: יום זה וכו'.

ראשון הוא למקראי קדש, יום שבתון יום שבת קדש. על כל כי לא איש בנינו קדש, על שתי ימים ובעניו תמימים: יום זה וכו'.

אכל משמנים שנתה ממתקים, כי א-י ותן לכל בו דבקים. קבד לרביש לחם חקים, בשר ודגים וכל מטעמים: יום זה וכו'.

יום שבתון אין לשבת, זכרו בריח הניחה. יונה מצאה בו מגות, ושם יגוהו ויגיעי כח: היום נכבד לבני אמינים, וזכרים לשמרו אבות וינים. תקוק בשני לחות אבנים, מלב אונים ואמיין כח: יונה וכו'. זכאו כלם בברית יחד, נעשה ונשמע אמרו כאחד. ופתחו עניו וי אחר, ברוך הנותן לעשה כח: יונה וכו'. דבר בקדש א-י בחר המר, יום השביעי זכור ושמור. וכל קפדיו יחד לגמר, תקוק מתנים ואמין כח: יונה וכו'. העם אשר נע מצאן תעה, זכר לפקדו בקרית ושבועה. לכל ועבר במ מקרה רעה, כאשר נשבע על כי נח: יונה וכו'.

Row of contact information boxes for various services.

Decorative footer with icons and additional text.

”למשפחתם לבית אבתם”

שושלת משפחת בן אדהאן

של סיאוטא עד יומו האחרון. בנו, רבי ברוך אברהם בן אדהאן זיע”א, המשיך את מורשת אביו הקדוש בסיאוטא והשאיר אחריו את בניו הרבנים החשובים, הגה”צ רבי יוסף ניסים בן אדהאן שליט”א - מרבני קהילת יוצאי טיטוואן וסיאוטא, בעל ה”מעשה ניסים” ו”עשרת הדיברות”, והגאון רבי משה בן אדהאן שליט”א - רבה של מדריד (ספרד) כיום.

זיע”א, שעלה עם אביו מטיטוואן לארץ ישראל וכיהן פאר כדיון ומורה צדק בצפת. בארץ ישראל נולד לו בנו מרן רבי יוסף ניסים בן אדהאן זיע”א, בעל ה”דברי יוסף” ו”מעשה בראשית”, שלאחר שמילא כרסו בש”ס ופוסקים הלך לשיבת הרשב”י במירון ולמד שם את רזי הקבלה, משם נשלח כשד”ר למרוקו הספרדית, וגאוני טיטוואן שהכירו את אבותיו הכריחוהו לכהן כרבה

בין המשפחות המיוחסות הייתה משפחת בן אדהאן, ראשי תיבות: ”אני דוד המלך אשר נמשחתי”, והם מיוחסים לדוד המלך עליו השלום. אבי המשפחה, מרן רבי יוסף בן אדהאן זיע”א, בעל ה”שופריה דיוסף”, ”פורת יוסף”, ”גאולת יוסף” ועוד רבים, היה ידוע כגאון עצום ומקובל אלוקי בעיר טיטוואן. בנו וממשיך דרכו הוא הגאון החסיד רבינו אברהם בן אדהאן

הגאון הצדיק
רבי יוסף ניסים בן אדהאן זיע”א
ראב”ד סיאוטא

חומרת הדיבור בבית הכנסת

”זמה גם בבית הכנסת ובשעת תפילה, אשר צר לי מאוד מראות הרעה הגדולה הזאת בעם ה’, מרבים העם לדבר דברים בטלים וליצנות בתוך התפילה ובשעת קריאת ספר תורה וכו’, ולא נודע אם מערת פריצים הייתה הבית הזה חס ושלום או בית מלך מלכי המלכים הקב”ה.

”זכמה פעמים הייתי חפץ להגיד לכם את דבר החכמים ז”ל, אשר תסמר שערת בשר אנוש מראות גודל עונש המדבר בבית הכנסת, אלא באשר ידעתי בנפשי מיעוט ערכי עליי, על כן שמרתי לפי מחסום. ועתה, אשר כבר נמשכו הדברים בזה, אומר אני בקיצור מה שכתוב בוודר הקדוש פרשת תרומה: דמאן דאשתעי בבי כנישתא – לית ליה חולקא בא-להא דישראל (מי שמדבר בבית הכנסת – אין לו חלק באלוקי ישראל).

”ומי שמע כזאת ולא תסמר שערת בשרו כי על שעה מועטת ובלי שום הנאה לא יהיה לו חלק חס ושלום באלוקי ישראל. והלא אם יאמר אדם לחבירו שאכל ביום הכיפורים או שאכל חמץ בפסח וכיוצא, כמה יצטער ויריב עימו וכו’, וזה על כרת אחד. ואיך לא יצטער יותר ויותר על אשר לא יהיה לו חלק באלוקי ישראל חס ושלום?”

(דברי יוסף דרוש א)

פנינים

”ויתרצו בנינים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את ה’” (כה. כב)
אפשר לבאר לעניות דעתי על פי מה שאמרו חז”ל, שכשהייתה עוברת ליד בתי מדרשות היה יעקב מפרכס לצאת, וכשהייתה עוברת ליד פתחי עבודת אלילים היה עשוי מפרכס. והנה, רבקה לא ידעה שיש שני בנים בבטנה, וחשבה שהוא אחד, וכשראתה שכשהיא עוברת ליד בתי מדרשות הוא מפרכס לצאת, חשבה שהדבר מורה שיש שתי רשיות חס וחלילה. לכן אמרה: ”אם כן למה זה אנכי” – למה במתן תורה פתח הקב”ה באומר: ”אנכי ה’ אלקיך”, להורות שהוא אחד, וכעת זה יורה ההיפך חס וחלילה. ועל כן ”ותלך לדרש את ה’” – הלכה לבית מדרש של שם ועבר. וה’, הבוחן לבבות, ידע מה כיוונה בשאלה הזאת, ולכן השיב לה: לא כאשר תחשבי, שאין בבטנך כי אם בן אחד, אלא ”שני גיים בבטנך ושני לאמים ממעיך: פרדו” – זה רץ לצדקו וזה רץ לרשעו.

(הגאון רבי יוסף ניסים בן אדהאן זיע”א, ראב”ד סיאוטא, ספר ”דברי יוסף”)

דברי שיר

פיוט קדוש זה מופיע בשירת הבקשות של יהדות מרוקו בפרשת נח. מנהגו לשורר פיוט זה במעמד החופה לכבוד חתן וכלה, ויש שמלווים בפיוט זה את החתן והכלה לחופה. וכן משוררים אותו בפתחת ההיכל של חג השבועות אחר קריאת הכתובה ובהקפות של שמחת תורה.

שומנת בשדה

שוכנת בשדה עם אחלי כושן
עמדי לראש כרמל צפי לתר בשן
לכן אשר נחמס בלה שאי עינך
וראי ערוגתך כי נמלאה שושן
מה לך ופה עין כי תעזוב צני
לרעות כגן וקשן תחת עצי רישן
הבת רדה לכן תאכל מגדים שם
ובחיק יפת עין תשכב וגם תישן

זמירות לשבת

ישמח חתני בקהל אמוני, ושא ברכה מאת ה':
ש-די ומלא תאות לבו מגן וצנה יתיה סביבו,
ויאר אותו וישר נתיבו לגמור ולשמור דרכו ה':
ישמח חתני בקהל אמוני, ושא ברכה מאת ה':
לראשו וצנה ברכות עצומות ויסע ככל עת כנהר
שלומו, בא ובה בנה נושא אלומוות ובה ויראה
ישועת ה':
ישמח חתני בקהל אמוני, ושא ברכה מאת ה':

אגדלך א-לתי כל נשמה,
ואודך ברב פחד ואימה:
בעמדי תוך קהלך צור לרום,
לך אכרע ואבוק ראש וקומה:
רקיעי רום הלא נטה במבטא,
והארץ יסדה על בלימה:
היובל איש תקור את סוד ויצור,
ומי הוא זה ככל קדמה וימה:
מרום הוא עלי כל פה ולשון,
אשר הפליא ועשה כל בחכמה:
ויתגדל בגוי קדוש ועליון,
ויתקדש שמה רבא בעלמא:

צור משלו אכלנו, ברכו אמוני, שבענו והותרנו כדבר ה':
הן את עולמו, רוענו אבינו, אכלנו מלחמו, ומינו שתינו.
על כן נודה לשמו, ונהללו כפינו, אמרנו וענינו, אין
קדוש בני: צור משלו וכו':
בשיר וקול תודה, נברך לא-לתינו, על ארץ הקדה
טובה שהנחיל לאבותינו. מוזן וצידה השביעי לנפשנו,
חסדו נבר עלינו, ואמת ה': צור משלו וכו':
רחם בתקדך על עמך צורנו, על ציון משכן כבודך, וכול
בית תפארתנו. וכן דוד עבדך ובה ונאלנו, רוח אפינו
משרית ה': צור משלו וכו':
וכנה המקדש, עיר ציון המלא, וישם נשיר שיר תדש,
וכרננה נעלה, תרחמן הנקדש ותברך ותעלה, על כוס
יין מלא, ככרבת ה': צור משלו וכו':

<p>לעילוי נשמת אסתר חראד בת עזיזה ע"ה נלבית יח ניסן תשפ"ב תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יעקב בן אסתר ז"ל דוד בן מרדכי ז"ל בתיה בת שארית ז"ל בתיה בת דבורה ז"ל תנצב"ה</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>לעילוי נשמת אריה סלאי ז"ל בן טודן הי"ד נלבית יח תמוז התשע"ח תנצב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת יהודה כהן בן שמחה ז"ל נלבית יח תשרי התשפ"ג תנצב"ה</p>
--	---	--	---	--

אחלה יעמוד על הברכה:

אביו בן מרדכי	יוסף יצחק רישון בן אריות	אלעד יעקב זשארי בן זחבה	גלית איילה מיכאלי	אוסנת בת סעידה	מיטל יהודה בת שושנה	שירה בת לאה תיה	נועה בת ציפורה אסתייק	שרונה אוהיון בת גירה	יוכל בן בלהה משפחת נותיתו	בוריס בן תנה	גד בן גבריאלה	יצחק בן רחל
---------------	--------------------------	-------------------------	-------------------	----------------	---------------------	-----------------	-----------------------	----------------------	---------------------------	--------------	---------------	-------------

חקב"ח יבדק אותם ואת משפחתם ויפלא כל משאלות ליבם לטובת ולברכה, בכל מכל כל, וכו' לעושר ואושר וכל טוב סלה, מתוך בריאות איתנה ומחורא מצליח.

איצרות של חינוך

לקט עצות והנהגות מגדולי ישראל בענייני חינוך הילדים

הגאון הגדול רבי אורי זוהר זצ"ל
מגדולי המחזירים בתשובה (המשך)

שבירה – חיבור

ומה זה מחייב שבירת המקום בשבירת הלוחות, ובזה הוא קובע את ההנהגה של העברת התורה מדור לדור בעם ישראל לדורותיו. אין דור בכל דורות עם ישראל, שהפער בינו לבין הדור הבא אחריו אפילו מתחיל להיות דומה לפער שבין הלוחות הראשונים לשניים, ואף על פי כן רק בדרגת הלוחות השניים יכול עם ישראל לעמוד.

כ א מ ר ,
אי אפשר את לתפוס שיעור הפער שבין הלוחות הראשונים לשניים, אבל ללוחות השניים יש יתרון מכריע - אליהם יכול עם ישראל, בעגל, להתחבר. והיתרון הזה מכריע את הכף, אם כן, כל הנהגת הבריאה יורדת לדרגת הלוחות השניים. ולכן, ככל שהשבירה היא נוראה, אי אפשר להתחמק מהתפקיד של העברת התורה מדור לדור כך שהדור הבא יוכל לקבל את מה שאנחנו מעבירים אליו.

הראשונים, סיכום הדברים הנוגע לעניינינו הוא שירידת הבנים היא לא "מקרה אומלל" שקרה לנו, אלא היא ירידת הדורות המתוכננת על ידי ה' יתברך מששת ימי בראשית, תכלית הטוב שאין למעלה ממנו. לכן זה צריך לשנות מכול וכול את יחסנו לתופעה. התיקון שלנו אנו, למען תיקון הבנים, זהו התפקיד שלנו לכתחילה, ולא "מקרה לא מוצלח" חס וחלילה.

(אבות על בנים)

הדני עזיזה אלמדת שלישי

פרקי הכוונה והדרכה מעשית בחינוך הילדים

הכבוד להלכה ולמעשה (המשך)

תקציר:

עיקר הקשר עם ילדינו הוא בצורת התייחסותנו לשאלותיהם. גם בשיחה חשובה עם חבר, זכור כי המצווה שלך היא להתייחס לבן שלך. שים לב: האם הילד מפריע לך לדבר עם החבר או החבר מפריע לך בקיום מצות חינוך? כשאתה אומר לחבר להמתין כי בנך רוצה לשאול שאלה, הילד רואה ומבין שמתייחסים אליו.

אם השאלה מסובכת, יש לומר: "שאלה טובה. אעניין בדבר". **ותזכור לעיין ולהשיב!** כך הוא יבין שאבא באמת מתעניין בספקותיו. אם הילד מבין את מקטנותו - הרווחת רווח גדול, משום שהילד פגמים בתודעתו ששאלות שואלים את אבא, והוא ימשיך לשאול אותך. גם בהמשך החיים הדבר יועיל לו, כפי ששיבח החזון איש זצ"ל את המבקש דעת תורה אף על ספק קטן. וכשהזמן דוחק, אל תתעלם, אלא תסביר לו שאותה רוצה לשמוע אותו, ובהמשך תוכלו לדבר ברצוע.

יש מציאות אחת היוצאת מן הכלל הזה: **כאשר ההורים מדברים ביניהם, הילד אינו אמור להפריע להם.** אם הוא מגיע ושואל שאלות, אומרים לו: "כעת אבא ואמא מדברים". יתרה מזו, יש להרגיל את הילדים שכאשר ההורים מדברים ביניהם הם אמורים להתרחק, משום מצות כיבוד הורים שבה הם חייבים. ושוב נדגיש, שגם כאן **חייב להיות יחס לילד**, כגון "אבא ואמא מדברים כעת, תבוא מאוחר יותר". אף פעם לא להתעלם.

אסור להיות ציניים כלפי הילדים

ציניות היא סוג של דיבור שלא ברור ממנו בכלל אם כוונת המדבר לצחוק עליך או שהוא מדבר ברצינות... "אתה כזה גאון", והילד מנסה להבין: "האם אני אכן גאון או כזה טיפש, ורק קוראים לזה בשם גאון?" הוא מתנמנם, ואתה אומר לו: "הו, כמה שאתה ערני!". הוא מברך מהר, ואתה אומר: "הו, איזו ברכה, פשוט... ממש ברכה של צדיק יסוד עולם". הוא שוכח את לימודו, ואתה אומר: "איזה זיכרון יש לך".

דיבור ציני הוא ודאי לא חינוכי. זו לא הדרכה. אדרבה, זו עבירה חמורה. זו היא ליצנות. לצחוק על השני, לשחוט אותו בלא ברכה, וגם לצפות שיצחק מהבדיחה. **זה פוגע בילד ומרחיק ביניכם.** כאשר צוחקים על טעויות של ילד, זה מוריד מכבודו. זוהי שפה שאסור לה להתקיים, לא בבית ולא מחוצה לו.

ישנם ילדים שמאחרים בלימוד ההגייה הנכונה של המילים, ויוצאות להם מילים מצחיקות מאוד. כשהם בני שנתיים זה מתוק מאוד ומשעשע, אבל כשהם בני חמש-שש זה משונה. זה לא יהיה נכון אם חס ושלום נצחק על האופן שבו הם הוגים את האותיות. זה לא יפעל מאומה לשיפור ההגייה, **זה לזלזול ותו לא.** בביתי אני משתדל מאוד לא לתקן שגיאות כתיב של הילדים, וברוך ה' כל הילדים כותבים ללא שגיאות. אולי לקח מעט יותר זמן, אך לבסוף כולם כותבים ללא שגיאות. לא מחקים את צורת הלבוש של הילד, ולא את תנועות הגוף שלו.

(המשך בשבוע הבא בעו"ה)

זמירות לשבת

ישמח משה, במתנת חלקו, ומה נתת לו כתר בראשו נתת לו: ישמח משה, במתנת חלקו, ומה קראת לו, עקב נאמן קראת לו, קראת לו: ישמח משה, במתנת חלקו, ומה הוריד בידו, שני לוחות הפברית הוריד בידו, הוריד בידו:

עיני צופיה לך חונן, בקול נעים שיר ארנן. עיר קדשך כתר בונן, י-ה צורי שוכן עליה. לעושה שמים - עיני צופיה, לרוקע הארץ - עיני צופיה: עיני צופיה לך אהוב, הבטחתני כי שוב תשוב. על יד נביאך בן בתוב, קים נבואות ושעיה: לעושה שמים וכי: עיני צופיה לך אבי, אורך צורי ככל רבי. ש-די אתה צור משגבי, בנה קרית ופהפיה: לעושה שמים וכי:

גואל יבוא רב עלייך, גואל יבוא עם אליה, יבוא גואל יבוא: דמעה במשחה היום נוזלת, ונפשי לך מיתלת. בראות דגלי מרים, לבן ותבלת. יבוא יגון עם הגואל: גואל יבוא וכי: י-ה א-ל רם שלח גואלנו, כימי קדם בניסן נגאלו. כי שערי דמעה לא נגעלו, במתרה שלח גואל יבוא: גואל יבוא וכי: והשב לנו עיר תפארתך, תורת ותאיר עלינו שמשך. ואו נגיל ונשיר, בברית קדשך יבוא יגון עם הגואל: גואל יבוא וכי:

<p>לעילוי נשמת נתן שלום בן סאלם ד"ל גלב"ע כ"ט אדר ב' ה'תשפ"ב התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מאיר ויתון בן רחל ד"ל גלב"ע ד' תמוז ה'תשמ"ד התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת דווח (שרשנה) ויתון בן דינה ד"ל גלב"ע ד' תמוז ה'תשע"ה התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת דוד אלהפני הכהן ד"ל מן הלח ע"ה גלב"ע ב' סיון ה'תשע"ז התנב"ה</p>	<p>לעילוי נשמת מרים אוסקר בת ציפורה ד"ל גלב"ע כ"ד אלול ה'תשע"ח התנב"ה</p>
---	---	--	--	---

ואלה יעמדו על הברכה:

- אופיר סתרילי בן מרים
- מאיר בן יוני וטורי בן בינה
- מאור בן שלוש בן דינה
- סיגל מיארה בת דינה
- ישראל ניימון בן וואסינה
- חיים ביטון בן חילנה בן וואסינה
- צורי מכלוק בן יפה
- אלברט אברתם בן אנה
- גיא בן שושנה
- איב בן טובה
- ר' אשרי ותוראל חזיון ובני ביתם
- מיכאל ומוראל חזיון ובני ביתם
- ישראל חיימוב ובני ביתם
- משכן שידור

המנהל הכללי
הרב ד"ר אהרן שטיינברג

מדריך מעשי לחינוך ילדים

ישן מדתן ילדים
אלעזר דנין

פיסע בשבילי הזונדן

והאר פנינו

בלב כל הורה מקננת השאלה: איך יוכל להפוך לאדם כזה שהילדים יקבלו את דבריו, שיזכרו אותו במשך שנים בערגה, וכן... איך יוכל להפוך להיות הורה אהוב, הורה שהילדים שמחים כשהוא מגיע, מתגעגעים אליו ומקבלים כוחות מהקשר איתו. יש אנשים שזוכים לכך. אם יעקבו אחרי אנשים אלו יראו שיש להם הנהגה פשוטה שעוצמתה גדולה מאוד - **הארת פנים!** הם פשוט מאירים פנים לכל אחד. הם מקרינים אור ואהבה לכולם וזוכים להועיל ולהנעים לסביבה שלהם. ולא להתבלבל, הם אנשים רגילים שמתמודדים, חווים אכזבות ותסכולים, הם נפגעים וגם להם קשה. אבל מה שמייחד אותם זה שהם אינם נושאים איתם את הפגיעה ואת התסכול לכל מקום ואינם מראים אותם לעין כול. **הם משאירים את המתחולל בלב פנימה, ועל פניהם עומים מסכה שמחה ומאירת פנים.** הם יודעים, כנראה, כי נוהג משובח זה של אמונה, שמחה והארת פנים לא יגדיל את הסבל שלהם; להיפך. ממש כמו שאנשים הנוהגים להסתובב בקביעות עם 'פרצוף תשעה באב' לא יפתרו בכך את בעיותיהם. אנשים אלו בסך הכול משתדלים להאיר לסביבה ולא להעמיס את כאבם על כולם.

גם בחינוך הילדים, השל"ה הקדוש אומר שכל הורה הרוצה לחנך את הילדים שלו לעשות טוב ישגי זאת רק בדרכי נועם, במאור פנים, מתוך שמחה ותחושות טובות. לא ייתכן להעביר מסרים שההורים רוצים שהילדים יפנימו אותם בדרך שאינה חיובית, בלחץ, בכעס או בכוחניות. אולי חינוך ל"סור מרע" כן יכול להיעשות לעיתים בתקיפות (ובכעס הפנים בלבד), אבל חינוך ל"עשה טוב" מוכרח שיהיה בדרך טובה, נעימה ומוארת.

ונחתום כסיפור: נולדתי הצעיר במשפחה ברוכה של עשרה ילדים. אבי ז"ל עבד קשה לפרנסתו, ואת רובנו הצליח לחתן בכבוד. לכל אחיי הוא נתן דירה, אבל אצלי זה היה אחרת. תקופה קצרה אחרי החתונה נפל אבי למשכב, וחזן לא ארוך לאחר מכן נפטר. בחלוקת הירושה היה לי ברור שאני אקבל את הדירה של אבא, שהרי כל אחיי קיבלו דירות בחיי ואילו אני לא, אולם חלק מהאחים חשבו אחרת. עשרה אחים ועשר דעות. חלקם נוטים לכיוון שלי, וחלקם לכיוון הנגדי. ראיתי שבאופן כללי הדעת נוטה להסכים לחלוקה שווה של הדירה בין כולם. אח אחד גם הגדיל לעשות, ומיד העמיד את הדירה להשכרה. תוך תקופה קצרה כבר גר שם מישוה, ואני נותרתי בדירה שכורה ללא כל עזרה בענייני פרנסה. פניתי לרב ושאלתי אם ביכולתי לתבוע את הדירה על פי דין תורה. הרב אמר שיתכן כי אוכל לחלץ את הדירה ולקבלה לרשותי בדין תורה, אולם הוא מיעיץ לי עצה ששווה זהב: **לוותר.** "האחדות והשלום יקרים הרבה יותר מדירה", אמר הרב. **"תניח לדירה, תוותר לאחים, ותראה שלא תפסיד מזה".** היה לי קשה לקבל את הדברים, אולם בסופו של דבר נהגתי כעצת הרב. המשפחה גדלה, ואני התקשיתי ביותר להביא פרנסה הביתה. בכל פעם שעברתי ליד בית הוריי לשעבר, היה מראהו דוקר את ליבי במחשבה שכל אחיי מסודרים להם בבתיהם, ורק אני צריך לעמול ולהתייגע כדי להביא הביתה כסף ולשלם על שכירות דירתי. עם הזמן למדתי מקצוע והתחלתי לפרסם כי אני מעניק שירות מסוים לכל המעוניין בכך. בתחילה היה ביקוש קטן, ואני התנייתי על הכביש בתחבורה ציבורית, אפילו רכב לא היה לי. עם הזמן הפך הקילוח הדקיק של הפקחות לזרם, והזרם הפך לשיטפון. אנשים נזקקו לשירות שלי, ואני הוצרתי להכניס עובדים נוספים תחת אחריותי. מנתנית שירות קלה הפך העסק הקטן לעסק גדול ומצליח המעסיק סניפים ועובדים רבים. מרווחים שנספרו במאות שקלים הגעתי לסכומים של מיליונים. הקב"ה שלח הצלחה במעשה ידי באופן שלא הייתי יכול בכלל לחלום עליו, וברוך ה' קניתי דירה משלי וגם הרבה יותר מזה.

לאחרונה נזקק אחד מהאחים שלי לניתוח של השתלת כבד. הטיפול הזה עלה לו חצי מיליון שקל, וברוך ה' יכולתי לשלם את כל הסכום. האח הזה לא עמד אז לצדי בענייני הירושה, אבל אני החלטתי שמגיע לו שאעזור לו, שהרי בזכות הוויתור הגעתי למה שהגעתי, ובוודאי גם הנתינה הזאת לא תיגרע ממני. ברוך ה', מאז התרומה לאחי אני רואה בעסקים יציאתא דשמיא גדולה עוד יותר.

רבים הם האנשים שהיו יכולים לוותר ולסלוח בקלות, אך גאווותם מושכת אותם למקומות אפלים והם הופכים לעקשנים. אם ישכילו להבין שהכול נשלח מבורא עולם, שבכל פגיעה, נזק והפסד שהם סופגים מהאחר נמצאת ידו של הבורא, יהיה להם קל יותר לוותר ולסלוח. **אם וותרו ויסלחו יראו במוחש את השגחתו של בורא עולם, ואיך הוויתור שלהם היה לעזרתם.**

ממתקים - טוב או רע? (המשך)

כמה סוכריות לשבוע?

אין מינון כמה לתת, זה דבר שתלוי בצורך האישי. צריך לתת לילדים את הצ'ופרים שלהם, אבל לא צריך להגזים, כי עם הזמן זה נהפך למצרך, כמו כוס מים. זה כבר לא מרשים את הילד. ילד צריך לדעת שסוכרייה מקבלים כשמגיע.

יש דברים התלויים בהרגשה של אבא ואמא, במצב הבית, הפרנסה והילדים. **ילד קצת נחיתי, ילד שנחשל בלימודים, צריכים לעודד אותו יותר.** זה תלוי בגורמים מקומיים וסביבתיים, כך שאי אפשר להגדיר דברים ברורים. מה שברור הוא שצריכים להשתדל להמעיט בנושא הזה, וכל הממעט הרי זה משובח.

לא רוצה לאכול?

אין מה לריב עם ילד על אוכל. לא רוצה לאכול? אל תאכל! אבל תזכור, ארוחת ערב בשבע. הבעיה היא שהילד בא בין הארוחות: "אמא, אני רעב!" והתשובה צריכה להיות: "הארוחה הבאה בשבע." "אבל אני רעב..." - "נו, מותר לך להיות רעב..." אף ילד לא מתלחח בין ארוחה לארוחה. והגרוע מכול הוא, שבין הארוחה שלא אכל לארוחה הבאה, הילד הזה מקבל במבה, סוכרייה, ופל ותפוח, והוא מתרגל שהוא יכול לא לאכול ולקבל מה שבא לו. וזאת טעות. **ילד שאכל ארוחה מסודרת יכול לקבל משהו גם בין הארוחות, ילד שלא אכל בשעת הארוחה - לא יקבל דבר בין הארוחות.** "אבל אני רעב!" - "מותר לך להיות רעב. כשאתה מחליט לא לאכול, אתה לוקח את הסיכון שתייה רעב."

הילדים מנצלים את האפשרות לקבל בין הארוחות. הם אומרים: לא יקרה כלום אם אדלג על ארוחה. אקח לי תפוח, בננה, מה שאני אוהב, ואדלג על הארוחה. גם אם אני מחלק ממתקים, ילד שלא אכל לא מקבל. "זה לא עונש. אתה חייב ללמוד שמי שלא אוכל נהיה רעב, וכשאתה לא אוכל, אתה לוקח את הסיכון שתייה רעב. זה אמצעי למידה, לא עונש", אני מדגיש לו, "אינני מעניש אותך כי לא עשית שום עוול, אבל פרס לא מגיע לך. אז בבקשה, הארוחה הבאה בשבע." ובארוחה הבאה הוא יאכל כמו ילד טוב, וזה ילמד אותו לפעמים הבאות.

(המשך בשבוע הבא בעז"ה)

זמירות לשבת

אשורר שירח לקבוד התורה, מפן יקרה ובה יקרה:
נתנה לנו על יד רועננו משה רבנו,
בתור כל נברא: אשורר שירה וכו';

נאמן שמו בחר בעמו, להיות לו לשמו,
אמה נבחרה: אשורר שירה וכו';

אשרי הנבר על יצרו גובר, מישרים דובר,
עוסק בתורה: אשורר שירה וכו';

רבה נעימה תורה המימה,
פתי מחכימה עין מאירה: אשורר שירה וכו';

זהו א-לי וגואלי, לבי אלו יחשק,
אתה צורי ומושיעי, אתה א-ל נאמן.
אתה צורי, י-ה א-ל קוני, כך עם הנבחר,
אתה תומך גורלי, בכל עת ובכל זמן,
איך תעבני לנפשי, מול אויב האכזרי,
טובה עשה למעני, א-לי אבי וגואלי.

זהו א-לי וגואלי, לבי, לבי, אלו יחשק:
זהו א-לי וכו';

כך נא א-ל, את ישראל, שמור והגן עליה,
כך את כל חיליה, פסג ארמנותיה,
איך לא תרתם עליה, מול עומרים לבבותיה,
טובה עשה וכו';
זהו א-לי וכו';

כן אדם לקח תרנגול על הדמים,
ולא תראג על תימים.
כי הדמים אינם עוזרים,
ותימים אינם חוזרים.
דרך אחר התורה והמצוות,
אשר הם לעד קיימים:

כן אדם אל תראג לישעבר כי הוא
אין, ולעיתיד כי הוא עדין.
קוה אל ה' כי הוא הממציא לך
יש מאין, והישועת ה' כתרך עין:

אנחנו יעמדו על הברית:

לעילוי נשמת אדחה שאשכ נהניס ומשחח מלמד ד"ר נלב"ע כ"ה תשרי התשפ"ג תנצב"ה	לעילוי נשמת יהודה דנין בן חיים ז"ל נלב"ע כ"א סיון התשמ"ד תנצב"ה	לעילוי נשמת שלום ציון כהן בן שרה ז"ל נלב"ע י"א טבת התשע"ט תנצב"ה	לעילוי נשמת עמנואל חיים יוסטוב בן אסתר ז"ל נלב"ע ט"ו סבת התשפ"ב תנצב"ה מירושלם	לעילוי נשמת דינה (רבי) בת שרינה ז"ל נלב"ע ט"ז אדר ב' התשפ"ב תנצב"ה
---	---	--	--	--

מיכאל יונתוב	ישראל בינה	הרב טעם בן בלה מיסק	ארם אפר אבנולם וסגולה קהני	עזראל בן מרים	לאה מנשה בת איריס (מרים)	ששון וסלמה ציפורה וילדים אשר ואלין שלי	מיכל בת שרה ברכה	משפחת ביבי	אוריאל ורחל ובני ביתם	קוסייב	מוריה בת ארנה ועמית	יוני בן יעל ועל בת עירית	שלמה בן שמחה אסולין	יהודה וסגולה יונתוב וילדים	חנה בת שרה
--------------	------------	---------------------	----------------------------	---------------	--------------------------	--	------------------	------------	-----------------------	--------	---------------------	--------------------------	---------------------	----------------------------	------------

הקב"ח יברך אותם ואת משפחתם וימלא כל משאלות ליבם לטובה ולברכה, בכל מכל כל, יוכל לנשור ואושר וכל טוב טעם, מתוך בריאות איתנה ונחמא מעליא.

חכמות נשים בגדולה ביתה

עבודת הדתנות וקרות מחייה של גדולי ישראל תשים צדקה

למותר לציין שעל כל אחד לדעת דרגתו ומקומו. להחזיק במה שמהמים לדרגתו ולתנאי את מה שעדיין אינו מתאים למעמדו. אין ללמוד מהסיפורים שום פסק הלכה.

הרבנית הצדקנית מרת שיינא חיה אלישיב ע"ה - אשת חבר למרן פוסק הדור רבי יוסף שלום אלישיב זצ"ל (המשך)

כבוד הבריות בכל המצבים

בימי מחלתה האחרונים דאגה כל העת לא להכביד על האחות בבית החולים או על האחיות ששהו בביתה בלילותיה האחרונים. ביקשה לכבדן במאכל ובמשקה והכירה להן טובה על כל פעולה קטנה או גדולה שעשו למענה. אחיות ותיקות התבטאו שלא נתקלו מעודן ביחס דומה בכזה מצב. שהרי הייתה מדוכאת בייסורים באותם ימים. כי אכן, זו הייתה תמצית חייה: **לכבד את הבריות!**

"פיה פתחה בחכמה"

חן מיוחד הוצק באופן שבו היטיבה עם הזולת. מעולם לא נתנה להרגיש שמקבלים ממנה. בפיקחותה ובחוכמתה הרבה השכילה להפוך את היוצרות ולתת לשני הרגשה שהוא עושה עימה חסד.

כמו כן, לימדה פיה להרבות בשבחים. אהבה לשבח כלה בפני חמותה ואישה בפני בעלה, כדי להרבות אהבה ואחוה, שלום ורעות. תמיד ידעה מתי לחשות ואיך ומתי לדבר, בבחינת "המילה הנכונה" - והשתיקה הנכונה - "במקום הנכון".

סיפורה אחת המחנכות של בת זקוניה: באסיפת ההורים נכנסה הרבנית אלישיב בתורה, כאחת האימהות, שוחחה עם

"ותשתק ליום אחרון" כפי שכל חייה חושלו בכור הברזל של אש התורה, כן היה גם אחרון ימיה. גם על ערש דווי, בתוך סדן הייסורים, היו דבריה אופייניים לגודל אישיותה. היא אכן שחקה ליום אחרון, ומתוך צלילות הדעת מנוחת הנפש התבטאה ואמרה כי הנה, ה"חתינה" מתקרבת... והרי שנינו במסכת מועד קטן: "קצף על עולמו וחמס ממנו נפשות, ושמה בהם ככלה חדשה, ורוכב ערבות שש ושמה בבוא אליו נפש נקי וצדיק".

(גדולה שימושה)

הרה"צ יגאל סקן שלישי

אשת היל

יש בורא לעולם

נקודת אור קטנה שיכולה לשנות אצל כל אחד מאיתנו הרבה בחיים. אם נכניס את זה למודע שלנו, שום דבר לא יעצור אותנו מלעשות את הדבר הנכון.

בגיל עשר לא ידעתי בצורה מוחלטת שיש בורא לעולם, שהתורה היא מוחלטת, שהציווי של בורא עולם הוא מוחלט. לא ידעתי מה אנחנו עושים כאשר אנו מניחים תפילין בבוקר ולכבוד מי אנו עושים זאת. לא הבנתי מדוע צריך ללכת להתפלל בבוקר, מדוע איני יכול להמשיך לישון, מדוע איני יכול לעשות מה שאני רוצה. לא ידעתי שיש בורא לעולם. עד שהגיע אותו שלב בחיים שלי, שהאיר בי נקודה קטנה... הבנתי שהחיים שלי אינם שלי בכלל - יש מישהו שמחיה אותי, יש מישהו שמסתכל עלי, יש מישהו שמחליט על כל דבר אם יהיה לי או לא יהיה לי, יש מישהו שקובע את כל מהלך החיים שלי. החיים שלי הם לא בידיים שלי בכלל.

את מי אנחנו עובדים?

כבר מילדותי למדתי בשיבות. למדתי תורה מגיל קטן מאוד. היו לי רבנים טובים שלימדו אותי חומש, משנה, גמרא והלכה, אבל אף אחד לא בא ואמר לי: "יגאל, תדע שיש בורא לעולם. אם יש לך שאלות, אענה עליהן בשמחה". כך אני מצפה היום מכל רב שיגיד לתלמידיו.

אחים יקרים!

כל מה שתעשו בחיים שלכם, תבינו שאינכם עושים בשביל אף אחד, לא בגלל משפחה, לא בגלל חברה וכו', אלא רק בשביל מישהו אחד, יחיד ומיוחד - מלך מלכי המלכים, שברא את העולם המדהים הזה ומחיה אתכם כל שנייה ושנייה!

כל אחד ואחד מאיתנו, כאשר יאמרו לו: "תראה לי שיש בורא לעולם! אני רוצה לקום מחר בבוקר לבית הכנסת כשאני יודע במאת האחוזים שאני גם בשביל בורא עולם. איני רוצה ספקות, אני רוצה לדעת בוודאות" - כל אחד צריך לדעת להוכיח שיש בורא לעולם ותורת ישראל היא ממנו יתברך.

ברגע שתדעו את זה מעבר לכל ספק, ותדעו שהתורה שבורא עולם כתב ומסר לנו בפני למעלה משלושה מיליון אנשים במעמד הר סיני היא תורת אמת מוחלטת, תורה עילאית שאף אדם בעולם אינו יכול להוסיף בה מעצמו אפילו אות אחת, חוכמה אדירה שנכתבה באצבע אלוקים; אם תבינו שהדבר הזה נכתב אליכם ממי שאמר והיה העולם, יהיה לכם קל ונעים לעבוד אותו ולהבין למה אתם עושים כל דבר בחיים. אין כלום בעולם! יש רק אחד שבשבילו אתם עובדים - מלך מלכי המלכים הקב"ה.

(המשך בשבוע הבא א"ה)

זמירות לשבת

לא תפירו רב טוביו. לא נהגו בו חמרא: קרן הודם בכסף. ירד כי תל תקאף. איש רגלו לא יאסף. לבר מההוא אקרא: אמיין יושב אהלים. פרו קדש הלוים. כנטיעים מגדלים. שקבר זקן הורה: הן הן גבורותיו. רבי נפלאותיו. שמענו מקריותיו. אין די לכתב ולקמרה:

ענתו ותמתו. קדשתו יראתו. אף כי אהרי מותו. הודיע עז וגבורה: טרם יום נסיעתו. צנה קהל עדתו. ברמנהור קבורתו. לא ישנו אמירת: רצה גבר תברו. להוליכו לעירו. שמם התקדשו. וקרדו גשמי אורה: תדל ו-ה מהושיע. כי רב גשם הופיע. לא יכלו להשיע. ארון ברית התורה: זעם ה' את אויביו. כבואם אל סביביו.

אשר מהלל ניבי. לא-ג גדול ונורא. לכתבו הקדוש רבי. יעקב אביהוציא: נקי טהור כפים. כבעל כנפים. קדשוהו שמים. רגנן ככל אקרא: ישר תלך קתמו. כמעשיו במקומו. כנרת בן יומא. זו היא דרך ישראל: יעקב תם אהלים. יושב וכל פה בולם. מים עמקים ידלים. כי אם לבינת תקרא: בתקמת תקבלה. גבר לשם ותהלה. תרחיב העמיק שאלה. אבר יעקב נורא: נפת ודבש בפיהו. זה א-לי ואנחנו. איש א-לחים קדוש הוא. ונגה לו כאורה:

- להצלת עירו ויערה חדר היו חילודים ידונתו, עלמה, נעה ואדל היו
- להצלת זיו לוי בן אסתר ומשפחתו היו והרפואת אסתר לוי בת ביה כלומה שחר
- להצלת פנחס אברהם ואבישג אולאי ומשפחת היו
- להצלת איתמר בן אלעזר היו אבינועם בן אלעזר היו ברחונית ובגשמיות
- לרפואת שושנה בת יוסף, ויחיאל בן יוסף היו וליוונת הען והחללת מייכל בת יחיאל היו

ואלה יעמדו על הברית:

חידה: שלום ארוש שלישי

סוף תשפ"א - כ"ג חזיר

אכילה

- המרבה לאכול מרבה לישון, בגשמיות וברוחניות.
- על ידי ריבוי אכילה אדם מאבד את האמונה.
- את עיקר החיות מקבלים מהתפילה. אוכלים כי כך גזרה חוכמתו יתברך, שצריכים לאכול, וזה בשביל הבחירה, שתאמין שה' נותן חיים ולא האוכל.
- אדם צריך להרגיל את עצמו לא לאכול סמוך לשינה.
- תאוות האכילה נובעת מעצבות ודיכאון פנימי, שהאדם מחפש שמחה ומוצא אותה באוכל. האוכל מרגיע אותו.

(המשך בשבוע הבא א"ה)

חידה: שמואל אלוש שלישי

פרק שירה

שירת התפוח

תפוח אומר: "כתפוח בעצי היער כן דודי בין הפנים בצלח המדתי וישבתי ופריי מתוק לחכי" (שיר השירים ב, ג) פריחת התפוח מתחילה בחודש ניסן ונגמרת לאחר חמישים יום, בחודש סיוון. לכן דימו אותו חז"ל במדרש (שיר השירים רבה ב, ב) למתן תורה, שהקב"ה הוציא את ישראל ממצרים בניסן, ולאחר חמישים יום נתן להם את התורה (פרק בשיר). ובספר "העיקרים" (מאמר שלישי) הביא דברי רבותינו (שמות רבה ז, א), שלכך נמשל הקב"ה לתפוח, לומר לך שאף על פי שאין אדם נהנה מצילו של עץ התפוח, לפי שאין לו צל גדול כשאר האילנות, מכל

מקום מפני שהפרי מתוק וערב יחפוץ בו מאוד האדם ויסתופף בצילו. כך אף על פי שייסורים באים על האדם העובד את ה' והוא אינו מצליח בעולם הזה, בהיותו "ישב בְּסֶטֶר עֲלֵיוֹן" ו"בְּצֶל שְׁדֵי יִתְלוֹן" - בצילו של הקב"ה ובאהבתו - ראוי לו שישמור ויגן עליו, ויזכה לשכר הגדול העתיד לבוא.

עוד מצאנו במדרש: "מה התפוח הזה הכול בורחים ממנו בשעת השרב, לפי שאין לו צל, כך ברחו אומות העולם מלשבת בצל הקב"ה ביום מתן תורה. יכול אף ישראל כן? תלמוד לומר: 'בְּצֶלֹו חֲמֻדָּתִי וְיִשְׁבְּתִי'."

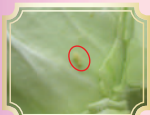
כשרות המזון

שלישית: חלבון חזיר שלישי

מל"ג תשפ"א חזיר שלישי

כרוב לבן/אדום

זחל חילוץ על כרוב

זחל פרודניה, חבוי כולו תחת עלי כרוב אדום

זחל פלוסיה על כרוב לבן עם סימני חדירה

זחלי עש גב היהלום על עלה חיצוני של כרוב

עלי הכרוב נגועים מאוד בחרקים, ובעיקר בתריפסים (לעיתים תדירות נמצאים בכרוב חרקים בודדים בלבד, אומנם הם נמצאים כמעט בכל ראש כרוב המשווק ללא השגחה). כמו כן, הכרוב נגוע בחרקים נוספים כגון כנימות עלה הכרוב, בזחלים שונים ולפעמים אף באקריות.

במשך החודש הראשון לגידול הכרוב, עליו עדיין פתוחים והחרקים נמצאים בכל המקומות. לאחר סגירת ראש הכרוב אין חדירה נוספת פנימה (להוציא זחלים גדולים המותירים סימני חדירה), אולם החרקים שהיו שם נשארים. הקיפולים הרבים של הכרוב (בפרט בכרוב האדום, המרובה בקפלים) מהווים מקום מסתור נוח לחרקים, ובעיקר לתריפס. הגם שאין רחישת התריפס ניכרת ובולטת לעין, מכל מקום סימני מציצת התריפס על העלים ניכרים ובולטים לכל מבין בתחום.

אופן הבדיקה והשימוש:

יש להתבונן על הכרוב. אם הוא מוצק ועליו מהודקים, קל יותר לנקותו. כרוב שעליו פתוחים ונראים בו סימני נבירה ומציצה רבים, יש להימנע מהשימוש בו.

מסירים (זורקים) את העלים הראשונים של הכרוב (שתי שכבות ראשונות). את יתר העלים מפרידים מהקלח עד שכל העלים מופרדים. (ניתן גם לחתוך לרבעים, ולאחר מכן להפריד את העלים). משרים בכל פעם כמות קטנה במים עם חומר השריה למשך כחמש דקות (יש להקפיד לא להשרות באופן שהעלים דבוקים, וקל וחומר לא רבעים שלמים, שאז אין תועלת בהשריה). לאחר ההשריה שוטפים היטב בזרם מים חזק משני צידי העלה, כולל בקיפולים. (יש להבטיח כי זרם המים יגיע לכל פינה וקפל, ולכן מן הראוי לשפשף את כל העלים בספוג רך יחד עם חומר הניקוי, דבר שיבטיח את הסרת החרקים, ולאחר מכן לטוף בזרם מים חזק). עושים בדיקה מדגמית של כמה עלים - בכרוב לבן כנגד מקור אור, ובכרוב אדום תחת מקור אור - לראות שהניקוי אכן הועיל ולא נותרו חרקים.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

כרוב אדום

כרוב לבן

זמירות לשבת

אשיר שירה וזמרה. לכבוד ראש השנה. רבי יוד אביחיצריא: נאה לו לשבת. בשיר ולקמנצת. אשה רית ניהוח: ורד לעומקי דתא. הוא ואחיו בתליתא. גלו כל מסתרתא: דרש כל הנספרות. ראשונות אחרונות. תלה לו מאבות: והוציא את מפעלם. לישראל הנחלים. ישמחו בגורלם: דבריו הנעמרים. מנהב ומפנינים. גם הפו לא יערבם: חי עולם נטע בו. חקמתו בתוך כרבו. אשיר מי שאהבו: זכותו תגן עלינו. בביאת משיחנו. קרב קין פדותנו: קבין ישראל עמך. ויאכלו בלחמו. כל בני רחומיך:

אשירה נא, לכבוד קרנא, הוא התנא, רבי יעקב

נפשו כצדקה, דבקה וחשקה, רז לו גלה, לשם ולתהלה, שם לו לחקת, רבי יעקב: מאר נעלה, אשירה נא... רבי יעקב. אלו רב מורה, אבי יהומים, וגם אביונים, תרב הארי, תנא וקרי, רבי יעקב: אשירה נא... חונן עניים, רבי יעקב. חכם ומצון, הוא רב ורין, חכם ורין, הוא רב ורין, בקיא בקל ענין, רבי יעקב: אשירה נא... צדיק וענו, כל ימי שניו, שכינה לפניו, רבי יעקב. יומם ולילה, עושה פעלה, יומם ולילה, עושה פעלה, רשום בגסיים, בעל מעשים, וכן קרושים, רבי יעקב. אשירה נא...

לעילוי נשמת ראונו תנ"ג ב מחבובה ע"ה נלב"ע י"א ניסן התשפ"א תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקוב דליה בת מיונה ע"ה נלב"ע י"ח שבט התשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת יעקב לוי (טריק) בן חזנה ד"ל נלב"ע י"ד שבט התשע"ד תנצב"ה

לעילוי נשמת אריה צדוק בן שרה ויעיש ד"ל נלב"ע כ"ה תמוז התשע"ה תנצב"ה

להצלת נירה צדוק ומשפחתה הי"ד

ואלה יעמדו על הברכה:

גדולי ישראל בביתם

עבודת התורה והקדושה של גדולי ישראל בביתם

הגאון הצדיק רבי מרדכי עייש שליט"א
ראש כולל "הכניעות התורה" בצפת (המשך)

הארט פנים בבית (המשך)

תקציר:
בני הזוג חייבים להאיר פנים אחד כלפי השני, ובזאת מראים את אהבתם והערכתם ומהדקים את הקשר ביניהם. וצריכה האישה להקפיד בזה מאוד, שכאשר הבעל חוזר מעבודתו או מלימודו, תחייך אליו ותאיר לו פנים. ומה טוב ומה נעים אם מידי פעם יביא הבעל מתנה, ואפילו דבר פשוט, ומיד בניסותו לבית ייתנו לה.

וייתן לה בהארט פנים ובשמחה
דווקא, אבל אם נותן לה בסבר פנים חמוצות ועצובות לא הועיל בזה דבר. הנתינה משפיעה טובה ושמחה על המקבל רק כאשר הנותן עושה זאת בסבר פנים יפות ובהארט פנים, ואפילו המתנה איננה יקרה, אבל כאשר נותנה בשמחה ובהארט פנים, **מגדיל הוא את ערכה** בעיני המקבל. ולכן, כאשר הוא נותן מתנה לאישה, גם אם זה דבר פשוט, ישתדל לתת בסבר פנים יפות ובהארט פנים. והנה, ישנה חשיבות מיוחדת להעניק יחס טוב ולקרב את הלבבות, ולעיתים קרובות לקנות דבר מיוחד בעבור האישה, ולא לחכות עד ליום הולדתה...

גדולה בבית, פעמים שנוחלים אכזבה קשה, שהאיש טורח לקנות דבר יקר וכדומה ומצפה ליחס חם ולבבי מהאישה, ולאחר שהיא מקבלת את המתנה פעמים שמחמיצה לו פנים ופעמים שמתקוטטת עימו, והוא אינו מבין פשר הדבר, עד שהוא מצטער ומתחרט שטרח בעבורה. וזה נובע מחוסר הארת פנים מצידו כלפיה ומחוסר התייחסות, כי עיקר הנתינה אינה תלויה באיכות ובחשיבות של ערך המתנה, כי אם בדרך שהוא נותן. אם הוא נותן בהארט פנים ובשמחה, בחום ובכבוד - היא פועלת להשפיע עליה לטובה, אבל אם נותנה בקרירות ובלא יחס - טוב יותר אם לא היה מביא לה דבר!

כמו כן, פעמים רבות משתדל הוא לעזור בענייני הבית, ובמקום לשמוע ממנה את ה"תודה רבה" ו"תזכה למצוות", שומע הוא את היפך, וזאת לפי שאינו עושה זאת בשמחה אלא בעצלות, ומראה קושי רב בכל מה שהוא עושה. ואילו היה עושה זאת בזריזות ובהארט פנים היה לזה ערך רב, והיה מעורר אצלה את הרצון להודות לו ולהעריך את מעשיו.

(ביחד שלום)

הבית היהודי

הד"ר שמחה כהן שליט"א

בחירת בן זוג באמצעות הצורך (המשך)

הצגת הצורך בצורה הנכונה

כבר כתבנו, שהצורך החשוב לאדם עשוי להיות פעוט ביחס לדברים רבים שמספקים לו ואף מתאמצים לשם כך. אף על פי כן, בני זוג רבים נכשלים בכך ואינם נותנים לזולתם את הצרכים החשובים לו. בחלק מן המקרים הדבר נובע מכך שבן הזוג אינו יודע כלל מה הוא הצורך החשוב של שותפו לנישואין. במקרים רבים האדם עצמו אינו יודע מה הוא הצורך החשוב לו, ולכן הוא אינו מציג אותו כלל בפניו בן זוגו. לעיתים ההימנעות מלתת לבן הזוג את הצרכים שלו נובעת ממעצורים של **המתבקש לתת** - אל הבקשה נראית פעוטה, ילדותית ולעיתים משפילה; או אופן צורת הבקשה לא היה נכון.

פעמים רבות הבקשה אינה נעשית בצורה מרככת, המקילה לתת, אלא **בדרישה חזקה ובביקורת נוקבת** על אי מילוי הצרכים, ודבר זה מקשה להעניק. צורת הפנייה הכושלת מצויה דיה, אולם היא בולטת דווקא בצרכים החזקים של בן הזוג והנדרשים לו ביותר. זאת מכמה סיבות: קיימת אפשרות שמכיוון שהדבר דרוש ביותר לאדם הוא אינו מבקש אותו כלל, אלא בטוח שהדבר מגיע לו גם ללא בקשה, ובוודאי אינו מכיר טובה אם מעניקים לו; או שהוא דורש אותו ומעיר בביקורת אם אינו מקבלו, והוא חוזר פעמים רבות על ביקורתו בנוגע לדרישה זו יותר מאשר בדרישות אחרות. אצל בן זוגו הצורך הזה פעוט ערך, והוא מופתע מהדרישה הנוקבת ומה'עניין' הגדול ששותפו לנישואין עושה מזה. התביעה הנשנית למלא את רצונו מפתחת אצל הנתבע תחושה שהדורש הינו אדם קטנוני הזקוק להיבטי התנהגות שיוכיחו לו שבן זוגו מוכן לקבל את תכתיביו. תחושה זו, בצירוף הדרישה החוזרת והביקורת הנוקבת, מקשה עליו לספק לבן זוגו את ציפיותו, ואף אם מפעם לפעם הוא עומד בדרישתו אין התנהגות זו מתמידה, משום שבן הזוג המתבקש למלא את הדרישה חש כנגדה **התנגדות פנימית**.

במאמר "לתת ולקחת" שפורסם בספרנו "הבית היהודי" חלק ראשון, הקדשנו פרק שלם לדיון בנושא של "צריך" לעומת "רוצה", ובו קבענו שכשאדם מבקש משהו הוא אינו "רוצה" אלא "צריך". גם אם הוא מבטא את בקשתו בסגנון של "רוצה", הרי אם נתבונן קמעה נבחין שהוא רוצה את מה שהוא חש כצורך. כלומר, **כל רצון מבטא צורך**. אם נתייחס כך לבקשותיו של הזולת, יקל עלינו לספק את מבוקשו. לעומת זאת, אם נתייחס למבקש כאל רוצה, יקשה עלינו להעניק לו את צרכיו, כיוון שבמקרה זה רצונו מתנגש עם האישיות שלנו ומעורר התנגדות לתת.

פרק
הדרשה והתנעות
מגדולי ישראל
לבניית חי נישואין
מאשרים

דחייה
כדומה לצורך המקשר, שהוא ייחודי לכל אדם ואדם, אפשר למצוא פעולות שלגבי בן הזוג הזה מהוות גורם דוחה ביותר, בעוד שלגבי אחרים לא היו הדברים דוחים אלא מעט או כלל לא. ישנם אנשים שהדבר שירחיק אותם לחלוטין מבן זוגם הוא התנהגותו הכעסנית, ויש שהדחייה תיווצר מהבעה שאינה מסבירה פנים. יש אנשים שמפריע להם דיבורו הרם של בן הזוג, ויש ששונאים את צחוקו המתגלגל. כלומר, אף על פי שהיבטים חיוביים רבים מצויים בבן הזוג, ייתכן שלכן **להשתדל להימנע מהתנהגות המפריעה מאוד לזולת**. עם זאת, מי שהתנהגותו שותפו לנישואין מפריעה לו צריך לזכור שהדרישה מבן הזוג לשנות עשויה להישמע כשידור שאין מרוצים ממנו וכדרישה לשנות את אישיותו, ולא כבקשה לשנות היבט קטן ומצומצם בלבד.

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

זמירות לשבת

ארוננו בר יוחאי:
ראה פניו מאירים, בשבתו עם חברים, עת גלה סוד נסתרים, ארוננו בר יוחאי:
שלוש רב על משקבו, מה טוב תלמיך וטובו, דובר אמת בלבבו, ארוננו בר יוחאי:
תורתו מן לנו, היא מאירת עינינו, הוא ימליך טוב עלינו, ארוננו בר יוחאי:

עשה שבעים תקונים, יקרים מפנינים, כם תקן העליונים, ארוננו בר יוחאי:
פתח פיהו בחכמה, הוציא אור תעלומה, תקן ותרי חמה, ארוננו בר יוחאי:
צדיק יסוד עולם, גלה מדרש העולם, וכול לפסוד העולם, ארוננו בר יוחאי:
קולו זמר עריצים, והכבדת את הקוצים, והציל העליונים, ארוננו בר יוחאי:

ושם נברא מעין לו, וחרוב למאכלו, מה טוב תלמיך וחבלי, ארוננו בר יוחאי:
זכר צדיק לברכה, דין ריכא ובר ריכא, זכר ורבים זכה, ארוננו בר יוחאי:
חדש כמה תלכות, תן במשנה ערוכות, זה המרגיז ממלכות, ארוננו בר יוחאי:
מהר את עיר מבריה, עשה אותה נקיה, תודו לו מן שמאי, ארוננו בר יוחאי:
ידע כל הנסתרות, קבריו עושים פרות, כפל כמה נורות, ארוננו בר יוחאי:
כל ימיו אשר תהי, אית הקשת לא נקיה, כי הוא אית ארוננו בר יוחאי:

ואמרקם מה לחי רבי שמעון בר יוחאי: איש א-להים קדוש הוא, אשרי עין ראתהו, לב תבם ישפיל פיהו, ארוננו בר יוחאי:
פרוך הוא מפי עליון, קדוש הוא מתריזן, מאור גליל העליון, ארוננו בר יוחאי:
גבור ואיש מלמה, בדת תורה המיסה, מלא מדע ותבונה, ארוננו בר יוחאי:
דרש כל תעלומות, בעו ותעצומות, עליה מעלות רמות, ארוננו בר יוחאי:
החכם בתוך מערה, מפני הגזירה, שם למו סתרי תורה, ארוננו בר יוחאי:

- לעילוי נשמת שלום צרפתי בן ויקטוריה ז"ל נלב"ע כ"א טבת ה'תשנ"ח תנצ"ה
- לעילוי נשמת גרמאו מולאו ז"ל בן זורקיש הי"ד נלב"ע כ" שבט ה'תשס"ב תנצ"ה
- לעילוי נשמת עדה זמיר בת איזה ז"ל נלב"ע ט"ו ניסן ה'תשס"ב תנצ"ה
- לעילוי נשמת חנה נזיר בת ניסים ז"ל נלב"ע ט"ו אדר ה'תשע"ה תנצ"ה
- לעילוי נשמת מנחם ישעיהו תעניו ז"ל בן שמאל רפאל הי"ד נלב"ע י"ט סבול ה'תשע"ג תנצ"ה

- מרים
- יוסף מדהלה
- מנשה
- עובדיה בן רחל
- משה בן מסעודה
- רחל בת חנה
- בדרת בת דוד אהרון
- אגם אבינין
- בת נועה
- משה גיבור
- בן פני
- אברהם סרן
- בן רחל
- אליהו
- מזרחי בן חנה
- מאיר פדלון
- בן שרינה
- שושנה
- (אובב) קדוש
- בת מסעודה
- שרה זמרה
- בת שלום
- לאה אריה
- בת שמעה
- שלמה בן יוסף עדואן

הדור: יעקב ישראל לונאי שלישי

אל יהיו גירושין קלים בעיניך

הרבה אנשים חושבים שהפתרון הטוב ביותר למחלוקת ולסיודור השלום הוא גירושין, ובעיני ההמון ועמי הארץ הדבר נראה קל. הדמיון עובד: אקח אישה אחרת, נאה, מנומסת ועשירה, ואחיה מעתה חיים מאושרים.

הגמרא אומרת (גיטין צ. סנהדרין כב.): אמר רבי אליעזר, **כל המגרש אשתו ראשונה, אפילו מזבח מוריד עליו דמעות**, שנאמר: "וְזָאת שְׁנֵית תַּעֲשֶׂה פְסוֹת דְּמָעָה אֶת מִזְבַּח ה' בְּכִי וְאִנְקָה מֵאֵין [עוד] פְּנוֹת אֶל הַמִּנְחָה וְלִקְחַת רָצוֹן מֵיִדְכֶם. וְאִמְרַתֶּם עַל מָה? עַל כִּי ה' הֵעִיד בֵּינְךָ וּבֵין אִשְׁתְּ נְעוּרֶיךָ אֲשֶׁר אָתָּה בְּנִדְתָּהּ בְּהָ וְהִיא חִבְרַתְךָ וְאִשְׁתְּ בְּרִיתְךָ" (מלאכי ב, יג-ד).

ובספר "נשמת חיים" מביא בשם רבו **רבי שאול נחמיאס** זצ"ל פירוש נפלא: לכאורה לא מובן מדוע המזבח מוריד דמעות על שמגרש את אשתו הראשונה. אלא שהמזבח, בראותו אדם המגרש את אשתו הראשונה על שהקדיחה תבשילו או שמצא אישה אחרת נאה הימנה, מתערער לכבות על דבר זה, שלא היה צריך להביא אותה ליד גירושין, שהרי על המזבח מקריבים קורבן, ופעמים שאדם מביא לקורבן שה דל ורזה בשעה שיש בעדרו זכר מובחר וטוב הראוי יותר, ובכל זאת **המזבח מתעלם מזה וסובל את זה, ואיך האדם לא יסבול מאשתו אם הקדיחה תבשילו או מצא אחרת נאה הימנה לגרשה?! לכן הוא בוכה עליו, על הטעות שלו, וגם על עצמו - שמעליבים אותו ואינו יכול להתנגד.** עד כאן.

ולצערנו, הרבה זוגות תמימים הולכים לכל מיני אנשי דלא מעלי, חסרי אחריות וחומדי בצע, המרשים לעצמם לפסוק לזוגות אם להתגרש או לא, או קודם שנישאו אומרים להם שאינם מתאימים ועליהם להיפרד. אוי להם ואוי לנפשם! לעולם לא יכופר להם עוון שכזה, להפריד בין איש לאשתו! עוון זה שנוי ומקציף ביותר את מידת הדין על עושהו. ובפרט שראינו הרבה זוגות שרבו מריבות ומחלוקות גדולות ולבסוף התיישרו כל הדברים במשך הזמן, כי **לפעמים לוקח זמן עד שמגיעים להבנה ולהשתוות בין בני הזוג והשלווה והשלום שוכנים ביניהם**, ורואים לבסוף נחת מכל בניהם ובנותיהם, אף שהימים הראשונים לא היו טובים כל כך.

וכמסופר על הגאון **רבי עזרא עטיה** זצ"ל (ראש ישיבת "פורת יוסף"), שהיה מרבה תמיד להשכין שלום בית בין איש לאשתו. פעם אחת באו אליו בני זוג שהייתה ביניהם מריבה, וכל אחד מהם טען במשך שעות ארוכות שהשני אינו מבין, אינו מעריך, אינו קשוב... וכיוצא. שאל אותם הרב: "כמה שנים אתם נשואים?" נקבו במספר השנים. אמר להם הרב: **"לאחר ארבעים שנות נישואין תבינו זה את זה טוב יותר..."** והם הלכו לביתם... ("המורה" עמוד רעז, הובא בספר "אבותינו סיפור לנו" [הגדה] עמוד 171).

הדור: אברהם גינזברג שלישי

מתוך הספר 'עמודיה שבעה'

חשובות רבים (המשך)

אדם אינו יכול לומר שהוא נשאר בישרות שלו כמו שהוא היה לפני החתונה, ושלא יצפו ממנו ליותר מכך. לא זו הדרך. **לא מספיק שאתה אדם ישר לעצמך, אתה צריך להבין עם מי אתה נמצא.**

אדם שמתעלם מהסביבה, למי הוא דומה? למי שיאמר שהוא נוהג בכביש לעצמו, כמו שהוא מבין לפי הישרות שלו. ואם חלילה תהיה תאונה, הוא יאשים את האחרים. **הוא יבוא לבית החולים חבו ומוכה ויטען שהוא נהג בישרות...** אתה צריך לדעת שאתה לא לבד בכביש. רק אם תלמד היטב את כל החוקים והמשפטים, מה עושים באור ירוק ומה עושים באור אדום וכל שאר הכללים, רק כך תוכל לנהוג. אם אתה רוצה לנהוג רק לפי השכל שלך, לפי הישרות שלך - בכבוד גדול, אך

זוגות עם רגש: מייסד לשרי שלישי

להימנע מבעס בכל מצב - לקדש את שם ה' (המשך)

יוסי ורינה בנו את ביתם, ובמשך שנים אחדות חיו את חייהם באושר. כמו לכל זוג בראשית דרכו, גם להם היו עליות ומורדות. לא כל הציפיות והתקוות ההדדיות התגשמו, אבל הם למדו לוותר ולהתפשר. לא בכל יום קיבלה רינה את פניו בחיוך כשחזר מהעבודה, אך יוסי ידע שאשתו היא בשר ודם ויש לה התמודדויות משלה. באחת הפעמים היה לו יום עמוס אתגרים בעבודה, והוא

(המשך בשבוע הבא בע"ה)

זמירות לשבת

בר יוחאי, נאורת בגבורה, ובמלחמת אש רת השערה, ותרב הוצאת מתערה, שלפת נגר צורריך:

בר יוחאי, למקום אבני שיש, הגעת לפני אריה ליש, גם גלת כותרת על עיש, תשורי ומי ישרוך:

בר יוחאי, בקדש תקדשים, קו ירוק מחדש חדשים, שבע שבתות סוד המשים, קשרת קשרי ש"ן קשרוך:

בר יוחאי, יו"ד חכמה קדומה, השקפת לבבונה פנימה, ל"ב נתיבות ראשית תרומה, את כרוב ממשח זיו, אורך:

בר יוחאי, אור מפלא רוח מעלה, וראת מלחבת כי רב לה, תעלומה ואין קורא לה, נאמת עין לא תשורך:

בר יוחאי, אשרי יולדתך, אשרי העם הם לומריך, ואשרי העומדים על סורך, לבושי השן תמך ואורך:

בר יוחאי, נמשחת אשרך, שמן ששון מחברך:

בר יוחאי, שמן משהת קדש, נמשחת מפתת הקדש, נשאת ציין נור הקדש, חבוש על ראשך פארך:

בר יוחאי, מושב טוב ישבת, יום נסת, יום אשר ברתה, כמערת צורים שעמרת, שם קנית הורך ותורך:

בר יוחאי, עצי שמים עומדים, למורי יו הם לומדים, אור מפלא אור תיקוד הם יוקדים, תלא תמה יורך מורך:

בר יוחאי, ולשרה תפוחים, עלית ללוקט בו מרקותם, סוד תורה כעצים ופרחים, נעשה אדם נאמר בעבורך:

לפיאת אלכרש חניאל סמסון הי"ו קי יוכבד ד"ל	להחללת יחודה ושנית נעים ומשפחתם הי"ו	להחללת לפינסה טובה ולהפיאת משפחת יוסף הי"ו ומשפחת שושן הי"ו	לעילוי נשמת שמעון וזרחוקר בן אליזבט ז"ל ציפורה וזרחוקר בת אסתר ז"ל תנצב"ה
--	--------------------------------------	---	---

תנור גבאי	אבישי יפת	מורן	עמרם בן נחל	יוסף	ג'ק תנון	משה סרור	רבקה בת	עוריה בן	יוקטור יוסף	פינה	מיכאל	אברהם	אנולה קדוש	אריה צדוק
בת איז'ה דוד	בן חסן סאלם	בת איריס איינהורן	נחל	חטשואל בן סעדה	קטוריה בן לויזה	בן מליה	לאה ואברהם	סעדה	בן קלמנטין	פיטוסי בת טובה	בן תנה	קדוש בן שולה	בן שרה ויעיש	בן שרה ויעיש

סיפור לשבת

תודה רבה לה'

לפני תקופה קצרה התוודעתי לחוק התודה של הרב שלום ארוש שליט"א. הרב חידש בשם גדולי עולם, שעל כל צרה שלא תבוא, יש להודות לה' על הצרה ולחפש את הטוב שבתוכה. וזה אף במקום להתפלל שתתבטל! ובזכות קבלת הייסורים באהבה ובתודה, הצרה מתבטלת מאלה.

מטבע הדברים, בהתחלה קשה להבין את השיטה. איך אפשר להגיד תודה על קשיי פרנסה, בריאות לקויה חלילה או חוסר בילדים? עבודת התודה היא עבודה מסיבית, מאתגרת ומחייבת. עבודה יומית הפוקחת את עינינו להכרת הטוב כלפי מתנות שמיים, ולא להתכלות רק על החסר... ממילא, אדם הופך להיות עניו יותר, ואינו חושב שהכול מגיע לו. הוא מוקיר תודה, מעריך ורואה את הטוב שבכל תחום בחייו.

והנה, לאחרונה אני שומעת על עוד ועוד אנשים שזכו לביטול גזירות ולשפע של ישועות על ידי הודאה לה' על החוסר הפרטי שלהם. שמעתי על אנשים שכתבו במחברת כל יום חמש תודות לפחות על דברים שאירעו להם במהלך יומם, וזכו לישועות עצומות. והדוגמה המרגשת שזכיתי לשמוע מחברתי, שזכתה לחבוק בת לאחר שבע שנים שבהן התפללו היא ובעלה לזכות לפרי בטן. ברגע שהתחילו להתמיד לומר תודה על כך שלא זכו לילדים, כמה דקות ביום באופן קבוע, ולראות את הטוב בניסיון הקשה - בחסדי שמיים זכו להיפקד וללדת את בתם.

ובכן, כבר כמה שנים אנו חווים מצב כלכלי לא פשוט עקב סגירת עסק. לאחר שזכינו ברוך ה' לצאת מהלחצים ולהגיע לפשיטת רגל, פתחנו חשבון חדש ויצאנו לדרך חדשה, מוגנת מנושים אומנם, אך מצד שני - מלווה בבזיונות, הגבלות קשיים ומושגים שלא הכרנו עד כה. במסע שלנו, בחסדי שמיים, כל שקל נחוץ לנו למחייתנו היום יומית, כל הכנסה מתקבלת בברכה, שכן ברוך ה' זכינו ושבעה ילדים רכים סביב לשולחננו, ומיותר לציין שההוצאות רבות. רבות מאוד.

והנה, זמן מה לפני החגים ביקשתי מה' יתברך שנוכה

לישועה, שירחיב לנו בהכנסה נאה לקראת החגים. מידי חודש אנו מתקשים לכסות את כל ההוצאות, המרובות לקראת המועדים הקדושים והיקרים לנו. עוברים ימים ספורים, ואני מקבלת מכתב מרשות המיסים על כך שנכנסו לחשבוננו 4,300 ש"ח - מענק עבודה מלפני שנתיים... לא האמנתי, ישועה משמיים. לא היה קץ לשמחתנו! זה קרה בתזמון מושלם. ומלפני שנתיים? אין ספק שיד ה' עשתה זאת. לא היה גבול לאושרנו ולהודאה שבפינו.

המתנו לראות את הכסף בחשבון, ומשחלפו הימים ולא ראינו שום סימן - בדקתי שוב במכתב וחשכו עיני! הכסף נכנס לחשבון הבנק המעוקל מלפני שנתיים. הרמתי טלפון לרשות המיסים והסברתי מה קרה, ונאמר לי שאין להם דרך לעזור לי. עלי לפנות לבנק המדובר, ולפי החוק הם אמורים להיענות לבקשתי ולשחרר את התשלום...

ליבי פעם בחזקה. לא יכולתי לחשוב על הביזיון הגדול - לגשת לבנק שבו אני מעוקלת, חייבת, מושפלת, ולבקש בדחילו ורחימו שישחררו את הכסף המגיע לי על פי חוק. לא אשת מדון אנוכי,

שעצתי על אנשים שכתבו במחברת כל יום חמש תודות להם בצהלך יועם, וזכו לישועות עצומות...

אך חששתי, מה יקרה אם אקבל תשובה שלילית? מי כמוני יודע כמה הסכום הזה משמעותי עבורנו לביגוד, קניות, חליפות לילדים, ואולי כיסוי הוצאות של חשמל ומים...

בצר לנו הרמנו לבנק טלפון אחד, שני, שלישי, ומשראינו שדבר אינו מתקדם והחג מתקרב, החלטנו לגשת פיזית. לא אשכח את ההשפלה שחוויו שם, את המבטים של הפקידה, את טון הדיבור. כפרת עוונות מלש. הרגשנו כעבריינים לכל דבר - באנו לבקש כסף מבנק שבו יש לנו חשבון מעוקל, אוי לנו. בכל אופן, מהפגישה הזו יצאנו ללא תוצאות. לדבריהם הכסף עבר לקופת הכנסה. הוצאה לפועל, במילים עדינות. כמה מילים עם עורך הדין הסבירו לנו שהכסף הלך כלייל... לא כסף ולא נעליים. לא

חליפה ולא עניבה. אומר לכם את האמת, התלבטתי. מצד אחד, ברשות המיסים נאמר לי שהכסף שלי, והוא מגיע לי על פי חוק! מכתב או שניים מעורך דין עשויים לעזור. מצד שני, לאחרונה התחזקתי באמונה בה' יתברך. הוא שנתן, והוא שלקח. חוק התודה נכנס לליבי ואמר לי: תזרקי על ה' והוא יושיע. כולם בובות על חוטים. רק תודי לה' על הניסיון.

עברו כמה ימים שבהם הרגשתי עצובה וכבויה. ניסיתי להבין למה ה' העמיד אותי במצב כזה, הראה לי ישועה ולאחר מכן לקח אותה. זה לא יכול להיות. בעלי ניסה לחזק אותי שזה ניסיון, ולא יכולתי להאמין בזה. הייתי מותשת נפשית ולא הצלחתי להתעלות מעל ההרגשה הזו.

והנה, בחמישי בערב אני עומדת במטבח ושומעת שיעור של הרב אייל עמרמי, והרב מדבר בדיוק על מצב דומה לשלי - על אדם שהיה בחובות, בניסיון של אמונה, והרב אמר לו לבטוח בה', כי ה' משגיח על ישראל בהשגחה פרטית ומדוייקת! הלב שלי פשוט החסיר פעימה. עמדתי שם מהופנטת, נותנת למילים לזלוג פנימה מילה אחר מילה. מצאתי את עצמי עם חיוך נעק על הפנים. סגרתי את השיעור, וכח אדיר פרץ מתוכי. אמרתי: ה', תודה! מרגע זה אני מרפה! אני מאמינה שכל מה שאתה עושה, הכול לטובתי בהשגחה פרטית ומדוייקת, כי אין רע יורד מהשמיים!"

הרגשתי שאני מאמינה בכל מילה, האבן ירדה מליבי והרגשתי שחרור עצום... השלכתי על ה' באמת. הכסף הזה לא שלי. זהו. הוספתי וביקשתי סליחה שדנתי את ה' לכף חובה ואמרתי: "אם תרצה, אבא, אני מאמינה שתיתן לי כפול ומכופל. אין מעצור לה' מלהושיע". בלילה הזה ישנתי טוב כל כך... הרגשה של אמונה וביטחון חדרה לליבי, והרגשתי חיבוק נעק מאבא.

בבוקר אני פוקחת עיניים לקול צלצול הטלפון. בעלי על הקו, מרוגש. "יש 8,000 ש"ח בחשבון, אני לא יודע ממי..." אני קופצת, המומה. באמת? איך? מתי? משחזרת את המילים שאמרתי רק אתמול בערב... רק אתמול עמדתי והצהרתי אמונים כלפיך, בורא עולם.

התרגשות עצומה פרצה לליבי. התרגשות של ישועה שלימה, אמיתית, מחבקת, מחייכת. ישועת ה' כהרף עין! ה' חיכה. שבוע, ועוד שבוע, חודשיים שלמים. חיכה לתודה. חיכה לאמונה. חיכה לראות מתי אבין שכלום לא שלי וכלום לא מובן מאליו, ורק הוא מוריש ומעשיר, מחליט ומושיע, עונה ומרחם. ומאיר פניו. חודשיים של תפילות ובקשות, דמעות ותחנונים. ותודה אחת! שפתחה שערי שמיים.

(א"ח)

זמירות לשבת

זכארת בה נצמדים. שניהם יחד דורים. הם ווי העמודים. ישר יהוה פנימו: יסוד קרבי תיא. כאן נמצא וקאן תיה. משם יוצאה תושיה. אמרתיו כי נעמו: רבי יוסי לו זכות. הוא זכה אל המלכות. כל-תשע הם מלכות. שם כבוד ממקומו: אשריהו לבר יוחאי. שהוא עד עת בוא משיחו. קום הוא נפש כל-חי. הפות יאכלו בלחמו: חוקו עדה כלולתה. תרבו שמחה וגילתה. ביום זה יום הלוליא. דורים לכו לחמו:

קו תסד קנה. רבי יהודה תנה. והעולם בו כנה. עושה שלום במרומו: בנה הוא ראש קרשה. רק לא בא אל שלשה. אך נקבד מן השישה. היתה משרה על שכמו: איש גבור בסוד תורה. רבי יצחק הארי. מדרתו היא גבורה. צפידות בקבש טעמו: בפיהו אמת נכתם. רבי יוסי בר יעקב תם. עין תתיים בו נחתם. היא תפארת עמו: ישר רבי חזקיהו. כנצה נפשו תיה. גם הוד בו כלול נהיה. המשל ופחד עמו: תברו רבי יוסא. הוד ותרד בו נמצא. מדה טובה בה ישא. לראש סבת שלומי:

אשיר לכבוד תברים. ובראשם מלכם ארים. בר יוחאי עוקר תרים. ודורש טוב לעמו: נחתם בכתר תורה. כלולים בו עשרה: ראו נא בעשרה. שעפרה לו אמו: כביר בנו אחריו. רבי אלעזר אשריו. נכנס בא בתרדיו. של המלך שלמה: יקור עם זכות אבות. השנו מעלות רבות. נגלו לו ל"ב נתיבות. בהם רבים יתכמו: ידיד בעו התאור. רב רבי אבא תור. הוא ורבי אלעזר. אחוים ב"ה שמו: עלה לעיר גבורים. בה המשים שערים. משם יוצאים נהרים. ויהתלכו למו:

- לעילוי משמת: עמוס גניש בן לאודח ז"ל מתניתוה מלכה בן סטריא ז"ל תנצב"ה
- לרפואת והצלת: הלנה (ליל) ראובן הי"ו בת אסתר ז"ל ומשפחתה הי"ו
- לרפואת והצלת: יעקב רבי בן פלודה הי"ו עמנואל רחל בת דונה הי"ו
- לרפואת: שמעון ודינה אלטרכילי ומשפחתם הי"ו
- לחגולות: מוול ועודד ניסים ומשפחתם הי"ו והצלת משפחת הלל הי"ו

- לעילוי משמת: שלמה אלון בן ימיני
- ניסים קדוש בן תמר
- שלמה (מומי) בן יקוט
- יוסף בן סאלם עדוואן
- פיו ברכה בן אסתר
- רפאל בן סעדה
- יצחק לוי
- אהרון וייסיב
- שמעון אוזולאי בן דונה
- רינה דדון בת נזיל
- נירסאן מנדלה בן דוד
- יוסף כנוס בן ליה
- יהודה בזאוי יהודה בן חנה
- אסתר אבותיאר בת רותמה
- מאיר בן שבת בן חנה

אחרונה

הגאון הגדול
רבי נתן מאיר זאבטפויגעל זצ"ל

קרוכות נמצא בקופת הישיבה סכום כסף השווה למחירה של כיכר לחם אחת... אך הלימוד לא נפסק בלייקוד גם במצב של חוסר לחם. הלא כך היא דרכה של תורה! מלבד תפקידו בישיבת לייקוד, תמך רבי נתן בייסוד ישיבות וכוללים רבים ברחבי אמריקה, והרבה מן התורה שנפוצה ברחבי היבשת נזקפת לזכותו. עם כל זאת, כל ימיו היה ענוותן גדול.

על בן תורה אמיתי - אין שום שליטה...

רבי נתן מאיר אמר פעם: "שמעתי מרבי אהרון קוטלר זצ"ל שיש לו קבלה מהחפץ חיים, שהמלחמה האחרונה תהיה אתחלתא דגאולה, וכן תורה אמיתי המובדל ומונתק מן הגוים - אין עליו שום שליטה!" וכעין זה אמר המשגיח שיש לו קבלה, איש מפי איש, **מרבי יהושע לייב דיסקין** - השרף מבריסק זצ"ל: "במלחמה האחרונה קודם ביאת המשיח, כל הערליכער יידען ייצלו". ומה הפירוש "ערליכער יידען"? זה מי שמובדל מן העמים! וביאר שם שלא מדובר על אחד מל"ו צדיקים, אלא כל מי שמובדל מחוקות העמים ואין לו שייכות לתרבות ולאופנת הלבוש שלהם, לעיתונים, למוזיקה, לספרים שלהם וכדומה, והוא מנותק מהם - **עליו אומר הקב"ה: "אתה שלי!"** הוא נמצא ברשות אחרת, ואין שום שליטה עליו.

צריך רק לעשות ועוזע אחד בשביל בורא העולם...

שלוש שנים מלאו לבנו של אחד מבני ביתו של רבי נתן מאיר. אביו הביא אותו אל המשגיח כדי לכבדו לגזוז את פאותיו, כמנהג החלאקה. המשגיח גזז את שערו של הילד, ואף נימק כי יש למנהג זה קצת מקור מהגמרא בסנהדרין - שחתכו את שערות סנחריב... כשסיים, פנה אליו האב: "ילמדנו רבינו, איך לקיים מצות חינוך?" "עכשיו אתה מתחיל לדבר לענייני", נענה המשגיח. הוא שקע בהרהורים, ואז אמר בהתרגשות: "**ראשית חקמה יראת ה'.**" הוא הניף את ידיו מעלה וזעק בהתלהבות: "**מדארף נאר טאן איין טרייסל פאר בורא עולם!**" (צריך רק לעשות זעזע אחד בשביל בורא העולם). הוא הפציר בילד הקטן בן השלוש שיעשה כמוהו, ירים את ידיו ויאמר אחריו. הילד עשה כמוהו. המשגיח שמח שמחה גדולה ואמר לילד: "עכשיו אתה בחור טוב". הילד הלך וגדל, וכששאלו אותו מה הוא זוכר מהחלאקה, הוא הניף את ידיו וחזר ואמר: "מדארף נאר טאן איין טרייסל פאר בורא עולם".

מהו חסד אמיתי...

רגיל היה רבי נתן מאיר לספר מעשה נורא שאירע בלומדו בישיבת קלם: באחד מלילות ימי אלול, גם מרן **הסבא מקלם** זצ"ל על משכבו, והנה בחלומו הוא רואה **שרבינו יונה** מגיע לעיר, וכרוז מרכזי כי בשעה פלוגית יישא דרשה בבית הכנסת המרכזי. ואכן, רואה הסבא בחלומו כיצד באים כל יהודי העיירה לבית הכנסת, ובהם היה גם הסבא, כמובן.

ברם, בהגיעו לשער בית הכנסת, עצר אותו השומר ושאלו לשמו. משענה הסבא את שמו, **סירב השומר להכניסו**. הסבא הפציר בו רבות, והעלה אף את זיכרון אבותיו ואת זכות הרבצת התורה באלפי תלמידיו - אך לשווא. השומר בשלו. משראה הסבא כך, נצנץ במוחו רעיון והוא פנה לשומר ואמר: "**דע לך שבני הוא רבי נחום וועלוול.**" נראה היה כי רק את זאת ציפה השומר לשמוע, והוא הכניסו מיד.

כאן הקיץ הסבא משנתו, והנה חלום. נרגש ונסער כולו קרא מיד לבנו, לשאול אותו זכות נפלה בחלקו אשר רק בעטיה נענה שומר הפתח והסכים להכניסו לדרשת רבינו יונה. משראה רבי נחום כך, הואיל לספר לאביו את המעשה הבא: מזה תקופה ארוכה הולך היה ולרגליו זוג נעליים קרועות ובלויות, אשר רב בהן העיירה על העומד. פעם אחת נדמנן אצל סנדלר העיירה וראה אצלו **זוג נעליים חזקות ומשובחות כאשר חשקה נפשו**, מוצעות למכירה. אך מה יעשה ואין בידו פרוטה? בו ביום החל לחסוך כסף, וכשעלה בידו הסכום הראוי - שם פעמיו אל הסנדלר ורכש את אותן הנעליים.

הנה, בלילה סוער ומושלג במיוחד, שומע רבי נחום דפיקות על דלת ביתו. עני המחזר על הפתחים היה זה, אשר גם בגדים ראויים לכסות בהם עצמו בקור הנורא לא היו לו. הכניסו רבי נחום לביתו, כיבדו כראוי, נתן לו אף מתת יד הנונה ורצה לשלחו לשלום. אלא שעם יציאתו, העיף רבי נחום מבט לכיוון רגליו של ההלך, ונדהם לראות כי חשופות הן לגמרי, וכך הולך העני בשלג וקור **ברגליים יחפות...** לשאלתו, השיב העני כי בהיעדר אמצעים אינו יכול להרשות לעצמו רכישת נעליים מתאימות.

לא היסס רבי נחום, לקח את נעליו החדשות שבהן השקיע את מיטב כספו ומסרן לעני במתנה גמורה. "כנראה", סיים רבי נחום, "זכות זו היא שעמדה לך אבי להכניסך לשיחתו של רבינו יונה". מעשה חסד כזה, הנעשה בלב שלם ובלא חשבונות צדדיים, בלא שיחשב האדם את טובתו האישית; מעשה שכזה מראה על אהבה לבורא העולם ולבניו, ובכוחו לפתוח שערי שמיים.

ביום ב' בכסלו ה'תשנ"ט נלקח רבי נתן מאיר לגנזי מרומים ונטמן בחלקת הרבנים החדשה שבהר המנוחות בירושלים. תנצב"ה.

תולדותיו

הרב נתן מאיר וכטפוגל (וואכטפויגעל) היה משגיח נודע בישיבת לייקוד. הרב נולד בט' באדר א' ה'תר"ע בעיירה קוהל שבמחוז קרטינגה אשר בליטא **לרבי משה יום טוב**, רב העיירה, מתלמידיו של **הסבא מסלבודקה**. אימו הייתה בתו של הרב **משה נתן שפיץ**, שאף הוא היה רבה של העיירה.

כאשר היגרו הוריו בשנת ה'תר"פ לקנדה, לשם קבלת משרת רבנות במונטריאול, נשאר רבי נתן מאיר בקוהל כדי להשלים את לימודיו. בגיל חמש עשרה הצטרף להוריו בקנדה ולמד בישיבתו של **רבי יצחק אלחנן בני יורק**. כאשר נוספו לימודי חול לתוכנית הלימודים הישיבה, נמנה רבי נתן מאיר עם המתנגדים מקרב בני הישיבה למהלך, ודחק בחבריו ללכת ללמוד כמוהו בישיבות אירופה. הוא עצמו נסע והתקבל ללימודים בישיבת מיר בפולין, ולמד בה קרוב לשבע שנים.

לאחר מכן הוסמך לרבנות, וכעבור זמן חזר לארצות הברית, שם פגש את הרב **אלחנן וסרמן** והתייעץ איתו לגבי חששותיו מהחיים באמריקה הנשמית. לפי עצתו, הוא שב לאירופה ולמד במשך שלוש שנים ב"תלמוד תורה" שבקלם, שם התעלה מאוד. הוא המשיך ללמוד בישיבה גם לאחר פרוץ מלחמת העולם השנייה, ונשאר שם כמעט עד לסוף המר של התלמוד תורה ורבינו, אף שהיה יכול לברוח. לאחר פרוץ המלחמה נישא לבתו של הרב **ישראל זלמן שלומוביץ**, בוגרת הסמינר של שרה שניר בקרקוב. בקיץ ה'ת"ש הצליחו רבי נתן מאיר וכלתו להיחלץ מאירופה באמצעות ויזה אמריקאית שהשיגו.

משגיח מן החלונות

לקראת הקיץ של שנת ה'תש"ב הוקם הכולל הראשון באמריקה בידי קבוצת אברכים, בהם הרב נתן מאיר. לאחר תקופת מה, העמידו בראשות הכולל את הרב **אהרון קוטלר**. הוא הועבר לעיירה לייקוד אשר בניו גרזי, והרב נתן מאיר הועמד לכהן כמשגיח. בכל תקופה זו התייחס אל הרב קוטלר כאל רבו וכיבדו מאוד. **בכהונתו כמשגיח המשיך למעלה מיוכל שנים, עד לפטירתו.** הוא עיצב את הדמות המוסרית של הישיבה ושל תלמידיה ושלה קבוצות תלמידים ליישובים בארצות הברית ובעולם כולו, להקים קהילות תורניות עם ישיבות וכוללים. מוסר כי לעיתים

זמירות לשבת

אבינו מלכנו, פתח שערי שמים להפלתנו: אין בן דוד בא אלא בדיעת הדעת, אבל אין מסיחין דעת מהמשיח: איש את רעהו יעורו ולאחיו יאמר חזק: בואת אני בושת:

א-ל ההודאות ארון השלום, מקדש השבת ומקדש שביעי, ומניח בקדושה לעם מרשני ענג, זכר למעשה בראשית: אם אמרתי משה רגלי חסדך ה' ויסענני, רב שרעפי בקרבך תהימוך ישעשעו נפשי: אם תתנה עלי מחנה לא יורא לבי, אם תקום עלי מלחמה בואת אני בושת:

כאהל הנפתח בקרי מעלה:

מראה כהן: **אמר רבי עקיבא, אשריכם וישראל, לפני מי אתם מסתירין, ומי מסתיר אתכם, איביכם שבשמים. ואומר, מקוה ישראל ה', מה מקוה מסתיר את הטמאים, אף הקדוש ברוך הוא מסתיר את ישראל:** **אמת מה נהדר תיה כהן גדול, בצאתו מבית קדשי הקדשים בשלום בלי פגע:** **על אבינו שבשמים:**

אין אשר תמיד עיני ה' א-ל יחדך בה, מראשית השנה ועד אחרית שנה: **אנא מלך המלכים צוה למלאכך מלאכי השרת משרתי עלינו, שיפקדוני ברחמים ויכרכוני כבואם לביתי ביום קדשנו. כי הרקתי נרותי והנעתי מנתי והחלפתי שמלותי לכבוד יום השבת:**

לעילוי נשמת יקותיאל בן חיים יקודה ז"ל ראוובן בן סאלם גמליאל ז"ל (נמיל) ז"ל תנצב"ה

לעילוי נשמת שמוחה בת אברהם עודד הלוי גמליאל ז"ל נלב"ע י"ז אייר ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת ינאי בנימין מועלם בן רחמה ז"ל נלב"ע י"ב אייר א' ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת צפיר מגדיש בן עליה ז"ל נלב"ע י"ד ניסן ה'תשע"ח תנצב"ה

לעילוי נשמת: משה לוי, חנה אסיא, אביאלה שושן, דוד בן משה, בועז חיים, מזל דמארי, שרון בת דליה, זווה בת יפת, מיכאל בן דליה, מרים בת שארי, אורי בן שמחה שרעבי, נתן נדב בן שמעה, אתי נתנני בת פולט, יורם בן סולטנה

ביאור מזמורי תהילים

מתוך 'ביאורי משה' - תהילים
לעילוי נשמת רבי משה שלום בן מרדכי מאיר קארפ זצ"ל

פרק כד

הקדמה: דוד משבח את בורא העולם ומנהיגו, שמשגיח על ברואיו ודואג לכל מחסורם. רק ישרי דרך, עובדי ה' באמת, ראויים לקרבת ה' ולחסות בצלו. בעת שיבנה בית המקדש, בימי שלמה בנו, יתעלה כבוד בית המקדש, כשארון הקדש ובו תורת ה' יכנס לשכון בבית קדש הקדשים.

שבח למלך הכבוד

הלקרא דרשי ה' באמת, **מבקשי פניו יעקב סלה** והם רוצים לעבד את אלוקי יעקב באמת ובתמים לעולם, והם הראויים להקרא זרעו של יעקב: (א) **כשבא שלמה המלך להכניס את ארון ה' לבית קדש הקדשים, דבקו השערים זה בזה ולא נפתחו.** אמר שלמה עשרים וארבע תחנות ולא נענה, ולא נפתחו השערים, עד שאמר: "אל תשב פני משיחך, זכרה חסדי דוד עבדך", מיד נפתחו השערים. באותה שעה שנפתחו השערים בזכות דוד, נהפכו פני כל שונאי דוד כשולי קדרה, וידעו כל העם וכל ישראל שמחל ה' לדוד על עוון בת שבע. **שאו שערים ראשיכם** בדרך משל אמר - תדקפו השערים כי כבוד גדול יהיה לכם, **והנשאו פתחי עולכם** ותתגאו פתחי קדש הקדשים, שמקום קדשתכם יהיה קבוע לעולם, ולא כמו במשכן ששכון במקומות שונים. וזאת משום **שיבוא מלך הכבוד** שארון הקדש ובו תורת ה' יעבר דרככם לשכון בבית קדש הקדשים: (ב) **אם השערים, כביכול, ישאלו: מי זה מלך הכבוד שיבוא בשערינו? אשיב להם: "עוזו וגבור ה' החזק והגבור, המושל בעולם ומנהיגו. "י גבור מלחמה** שארון הקדש יוצא עם ישראל למלחמה באויביהם, ובזכותו מנצחים: (ג) **וחזור שנית, לומר שפך יהיה גם בבית המקדש שיבנה לעתיד לבוא, שיקראו לשערי המקדש: "שאו שערים ראשיכם** והדקפו השערים וכבוד גדול יהיה לכם, **ושאו פתחי עולכם** והתגאו פתחי קדש הקדשים שמקום קדשתכם יהיה לעולם, וזאת משום **שיבוא מלך הכבוד** שארון הקדש ובו תורת ה' יעבר דרככם לשכון בבית קדש הקדשים: (ד) **אם השערים, כביכול, ישאלו: מי הוא זה מלך הכבוד שיבוא בשערינו? אשיב להם: "צב-אות ה' המושל בכל העולם, בעליונים ובתחתונים הוא מלך הכבוד סלה** הוא המלך שכלם יכבדו אותו לעולם. ולא אמר שמנצח במלחמות, כי פתחו חרבותם לאתים - לעתיד לבוא הארץ תשקט ממלחמה:

(א) **לדוד מזמור** דוד אמר מזמור זה, שיאמרוהו הלויים בבית המקדש בעת שיכניסו את ארון ה' לקדש הקדשים, וידע היכן יהיה קדש הקדשים, כי הקריב בהר המוריה קרבן לה', וה' נראה אליו. **לוי הארץ ומלוואה** כל ארץ ישראל וכל מה שבתוכה - ה' יצרם והם שיכים לה'. **תבל וישבי בה** ה' יצר את כל ארצות העולם ואת כל יושביהם, ודאג להם שיהיה להם כל צרכם: (ב) **כי הוא על ימים יסדה** מסביב לארצות תבל יצר ה' ימים ואוקיינוסים, שמהם עולים ענני הגשם להשקות את ארצות תבל, **ועל נהרות יכוננה** ונתן בתוך הארצות נהרות להשקות בהם אדם, חי וצומח: (ג) **אף שה' דאג לכל צרכי בני האדם בארץ ישראל ובשאר ארצות תבל, לא כלם ראויים להתקרב אל ה'. מי יעלה בהר** מי ראוי לעלות להר הבית, הר המוריה, ולעבד את ה'? **ומי יקום במקום קדשו** ומי ראוי לעבד את ה' בבית המקדש, שהם המקומות הקרובים ביותר לה'? (ד) **רק אלו: נקי כפים** שידיו לא לקחו לא ממון ולא חפץ של זולתו, והוא נקי מאבק גזלה ורביית, **ובר לבב** שאמונתו בה' מחלטת, ואין בלבו כל נטיה למינות ולאפיקורסות, **אשר לא נשא לשוא נפשי** שלא נשבע בשם ה' בלי לקים שבועתו, **ולא נשבע למרמה** ולא נשבע שבועה לרמות את זולתו. אלו הם שה' חפץ בקרבתם: (ה) **ועוד ה' יתן לו: ישא ברכה מאת ה'** קבל ברכה מה', שהברכה תשרה במעשה ידיו, **ויצדקה מא-להי ישעו ה'** יעשה עמו צדקה, ויושיעו מכל פגע ומקל צרה: (ו) **אלו שהם נקיי כפים, ברי לבב, לא נושאים שם ה' לשוא ואינם נשבעים למרמה - זה דור דרשיו** הם הראויים

זמירות לשבת

וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כי אתה יצרתו ויאמר כל אשר נשמה באפו ה' אליו ישראל מלך: מלך מלך - ה' אלמי ישראל מלך: מלך מלך מלך - ומלכותו בכל משלה: וידעו כי אתה שמך ה' לבדך עשיון על כל הארץ:

והריקתי לכם ברכה עד בלי די: וזכנו לקבל שבתות מתוך רוב שמחה ומתוך עשר וכבוד ומתוך מעוט עונות: ושחר לבנו לעבודך באמת: ולירושלים עירך ברתמים תשוב, ותשכן בתוכה כאשר דברת. ובנה אותה בקרוב בימינו בנין עולם. וכסא דוד עבדך מתרה לתוכה תבין:

ואני נתתי לך שכם אחד על אחד אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי: וכאו האברים בארץ אשר והנדרים בארץ מצרים, והשתתוו לה' בהר הקדש בירושלים: ותיה קעין שתול על פלגי מים אשר פרו וימן בעתו ועלה לא יבול, וכל אשר יעשה יצליח:

דוד מלך ישראל חי וקיים: הנה אנכי שלח לכם את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא. והשיב לב אבות על בנים ולב בנים על אבותם: הנה מה טוב ומה נעים שבת אחים גם יחד: ואני ברב חסדך אבוא ביתך אשתתוה אל תיכל קדשך ביראתך, מה טוב אהלך יעקב משבנתך ישראל:

אשר ברא ששון ושמחה תמן וכלה. גילה רנה רינה ותרוה אהבה ואחתה ושלוש ורעות: אתה תקום תרחם ציון כי עת להננה כי בא מועד: כיום ההוא ישרה השיר הזה בארץ יהודה, עיר עז לנו ושועה ישית חומות והל': ברוך אתה ה' א-להינו מלך העולם, שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה:

<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות נחוראי וליאור בני שולח הי"ו שולח בת גולייט הי"ו משה בן דוד הי"ו</p>	<p>להקדשות שלום ואירים אפל הי"ו ולרפאת סגולה ואבשלום קולני הי"ו</p>	<p>להקדשות פנחס ואוראל כהן הי"ו והלויים אילאי ואליה הי"ו</p>
--	--	--	---	--

לעילוי נשמת:

מיכל בת תבצל טנא	הדסה לוי	ישראל גואטה בן אסתר	ציון בן לאה	אברהם בן יהודית	סימי בת תמו	זרה בת חנמה	ציון באסה בן דיווי	אמיר קינן בן שולמית	יוסף פתימה בן תנה	שרינה ברנני בת רוזה	דוד דודן בן עיישה	שלמה בניסטי בן רחל	הרב בנימין טיטה בן שרה	אברהם פורת בן רחל
------------------	----------	---------------------	-------------	-----------------	-------------	-------------	--------------------	---------------------	-------------------	---------------------	-------------------	--------------------	------------------------	-------------------

יואב יוצא בשליחות ה' לנסר את עם ישראל

יתחרט ביתים. משם המשיך יואב צפונה אל שבט דן (כפי שלמדנו בספר יהושע, נחלתו של שבט דן היתה באזור "גוש דן" של היום, אך בניסוף לך הם כבשו נתלה בצפון הארץ, במקורות נהר הירדן). יואב חשב שמפניו שהיה בהם חטא עבודה זרה (פסל מיקה), אולי תקפגע בהם מידת הדין תחלה, וכן הוא לא יצטרך להשלים את משימתו.

אך יואב ראה שאף אחד אינו מעכב אותו, והוא נאלץ להמשיך במשימתו לנסר את כלל ישראל. הוא המשיך אל צידון, ומשם דרומה דרך הערים שהיו יושבים בהם החיו והנעניו אל שבט יהודה, עד שהגיע לבאר שבע.

יואב "משך את הזמן" והתעכב בספירה תשעה חדשים ועשרים יום עד שקוזז אל דוד לירושלים.

יואב נהל שני ספרים - האחד של המספר הפללי והשני של פרטי האנשים. גם כאשר חזר יואב והגיע אל דוד, הוא נסה עדין להתחמק מלמסר לדוד את מספר בני ישראל לפרטי פרטים, ותחלה מסר לו רק את המנון הפללי. אך זה לא ספק את דוד והוא בקש את המספר המפורט של כל בני ישראל.

ישנה סתירה בין המספר הסופי הנתון בסקוקים בפרקנו לבין המספר הנתון בדברי הימים.

בפרקנו מופיע שמספר בני ישראל היה "שמונה מאות אלף איש חיל שלף הרב, ואיש יהודה חמש מאות אלף איש", ואלו בדברי הימים כתוב "אלף אלפים ומאה אלף איש שלף הרב, ויהודה ארבע מאות ושבעים אלף איש שלף הרב".

כמה פרושים נאמרו בענין, ונזכיר בסעיף דשמיא שנים מהם:

א) יואב לא מנה את שבט לוי, מפני שהתורה לא מנתה את שבט לוי בתוך מנין בני ישראל, ולכן סבר יואב שהוא יכול להמנע גם הוא מלספר אותם, ואף את שבט בנימין לא ספר יואב, מפני שגם כן הם התמטעו בעקבות מעשה פלגש בגבעה. לכן המנון בפרקנו הוא ללא שבטים אלה, והמנון בדברי הימים כולל גם את שני השבטים הללו.

ב) רש"י הקווש במאר על פי המדה שנתרשת בה התורה "שני כתובים המכתישים זה את זה, עד שיבוא הכתוב השלישי ויקריע ביניהם". כאשר יש סתירה בין המנון

בפרקנו לבין המנון בדברי הימים, יש להכריע על פי פסוק שלישי, גם הוא ראשי תיבות: "ובני ישראל למספרם ראשי האבות ושירי האלפים והמאות ולטריהם... עשרים וארבעה אלף", כלומר, עשרים וארבעה אלף מכל שבט לא נכללו במנון המופיע

בספרנו, וכן נשיא ישראל, ועורא הסופר כלל אותם בדברי הימים.

האם דוד הבין את משמעות מעשה המנון? ומה היו תוצאותיו? זאת נדע בעזרת ה' בפעם הבאה.

למדנו שהיה עדין חרון אף על עם ישראל, פנארה בעקבות מרד אבשלום ומרד שבע בן בכרי או בעקבות חטא נסתר שהיה בידם. כשראה זאת היצר הרע הסית את דוד לנסר את עם ישראל שלא כפי שהתורה מורה לנו. עמדנו בסעיף דשמיא גם על באור ההבדלים בין הלשונות: ספר, פקד, מנה ונשא.

נקדים ונאמר שאנחנו עוסקים בפסוקים אלו בחיל ורעדה, וחלילה לנו להסתכל על הדברים במבט שטחי ו"לשפט" את מעשי דוד המלך. דוד היה משיח ה' ורגל רביעית מפרכה, ואין לנו שום השגה כלל מי היה דוד המלך עליו השלום ומה היו שקוליו. אך תורה היא, ועלינו ללמד ביראת כבוד ובהתבטלות עצומה, ויהי רצון שנוזק ליראת שמים ושלא תצא תקלה תחת ידיו חלילה.

דוד המלך הטיל את המשימה למנות את ישראל על יואב שר צבאו ואמר לו: "שוט נא בכל שבטי ישראל מידן ועד באר שבע ופקדו את העם וידעתי את מספר העם". המלים "שוט נא" מרמזות שהיה זה מעשה שטן, כפי שמצאנו בספר איוב שהקב"ה שאל את השטן מאין הוא בא, והשטן ענה לו: "משוט בארץ ומהתהלך בה".

נוסף ונבחינו בלשונות המנון כפי שלמדנו: דוד צוה את יואב "ופקדו את העם", כלומר לדעת את מספרם הפללי, אבל דוד לא הסתפק בזה אלא צוה את יואב גם "וידעתי את מספר העם", כלומר לנסר את העם אחד אחד ולכתב את שמותיהם בספר. התורה מורה לנו למנות את ישראל רק באמצעות מחצית השקל, שיש בכל הצדקה לכפר על נפשות בני ישראל, ואלו דוד עשה זאת ללא מחצית השקל.

נוסף על כך, "אין הברכה שורה בדרך המנון, אלא בדרך הסמוי מן העין", ולכן פאשר מונים את ישראל מגיל עשרים ומעלה, ומספרם של הפחותים מגיל עשרים אינו ידוע, נתן לומר שהמספר הכללי איננו מלא ויש מקום לברכה לחול. אך דוד רצה לדעת את מספר כל בני ישראל, גם של אלה שגילם היה מתחת לגיל עשרים, ובכך לא השאיר דוד מקום לברכה לחול.

יואב, שהיה גדול בתורה, נסה להניא את דוד מלמנות את ישראל, והשיב לו שאין זה מן הראוי לעשות כך, כדי שלא יהיה בהם נגף חלילה, כפי שמופיע בפרשת כי תשא. יואב הוסיף שגם אין צורך למנותם, כי כלם עבדי, ובמדת הצדק יתצבו כלם למלחמה כיון שדוד הוא מלכם.

יש המבארים שיואב סבר שדוד רצה לדעת את מנינם של ישראל מחמת רביום, ולכן אמר לדוד שאין צורך בזה, וברך את ישראל שהקב"ה יכיל את מספרם מאה פעמים (כפי ש' שנים, ושוב פי שנים, וקר מאה פעמים - שזה מספר עצום ור) עוד בחי' דוד.

אך טענתו של יואב לא התקבלה על ידי דוד, והוא צוה עליו שילך בכל זאת וינסר את בני ישראל. יואב ציית לצויו דוד ויצא לדרך. בתחלה עבר יואב את הירדן והתחיל לנסר את בני גד, ומדוע? יואב חשב שאולי בני גד, שהיו חזקים ונקיים, יתנגדו לנסר את דוד, וכן הוא יוכל בכל זאת להמנע מלנסר את בני ישראל. משבני גד לא התנגדו, המשיך יואב אל עיר חדשה שנקראת תחתים. לא היו שם הרבה תושבים, ויואב חשב שאולי דוד

גם אני רוצה להיות: פוסק הדור יוסף שילה בטשוורלי בית ספר ד'רסונוס, אשדוד

ריני כיבוד אב ואם שאלה: איך צריך לקיים מצות כיבוד הורים?

תשובה: אדם חייב לכבד את אביו ואת אימו במחשבה, בדיבור ובמעשה. במחשבה - עליו להחשיב אותם בליבו כאילו הם נכבדי הארץ, גם אם אינם נחשבים לחשובים בעיני הבריות. בדיבור - עליו לדבר עליהם כאנשים חשובים ולכבד אותם בדיבורו. ובמעשה - עליו לשרתם, כגון לכסותם, להשקותם ולהאכילם או לפחות לדאוג שישרתו אותם, וגם צריך לדאוג להם לבגדים ראויים.

ואיפה הגבול? אף אם אחד ההורים זורק לים שקית של זהובים של הבן, צריך הבן לשתוק, אבל מותר לו לתבוע מההורה את כספו. כמו כן, אם הוריו מבקשים ממנו את ארנקו אבל הוא יודע שהם ישחיתו את הכסף שיש בו, מותר לו לסרב לתת להם את ארנקו.

שבת שלום!

הצטרפות למדור זה פנו למייל: V0732224999@gmail.com

זמירות לשבת

ונשגב ה' לבדו ביום ההוא. ויהי יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר: ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולמדה את בני ישראל. תורה הקדושה, התחננו בכקשה, פני הצור נערין בקדשה: ופרונו ה' יטבנו וכאוי ציון ברנה:

וקונו ה' יחליפו כח יעלו אבר כנשרים, ירוצו ולא ייגעו ילכו ולא ייעפו: ותן בנו יצר טוב, לעבדך באמת וכיראה ובהבה: זכרנו נא ותזקנו נא אך הפעם הזה חג-אדרים, ואנאקמה נקם אחת משתי עיני מפל'שתיים:

תזק חזק ונתחזק, עד ביאת גואל: חק וזמן נתן להם שלא רשנו את הפקידים, פועל אמת שפעלתו אמת, ולצבנת אמר שתתחדש: יבנה המקדש, עיר ציון תמלא, ושם נשיר שיר חדש, וברננת נעלה: ויהי ויהי, כולם קדושה לך ישלשו:

יודו לה' חסדו ונפלאותיו לבני אדם. כי השביע נפש שקקת, ונפש רעבה מלא טוב: יערב נא שירי עליך, כי נפשי תערג אליך: וירושלים אורו של עולם... ומי הוא אורה של וירושלים? הקדוש ברוך הוא: ויש עירך א-לתיך, כמשיח חתן על כלה: ישמחו השמים ותגל הארץ, וירעם הים ומלאו:

ישראל כטח בה, עזרם ומגנם הוא: כי את כל הארץ אשר אתה ראה לך אתננת ולתעבד עד עולם. לך אתן כל מיני תבואתה הטובה ותן ברכה על פני האדמה: כי אתה הוא מלך מלכי המלכים, מלכותו נצח, נראותו שיהו, ספרו עזו, פארוהו צבאיו, קדשוהו, רוממותו, רון שיר ושבת, הוקף תהלה תפארתו:

להצלת מור בן דוד ובני ביתו היו:

לעילוי נשמת הרבנית ברכה המימי בת יחיא ז"ל נלב"ע כ"ו אב ה'תשס"ח תנצב"ה

לעילוי נשמת ייטב יום טוב בן מלכה ז"ל נלב"ע ה' אלול ה'תשע"ח תנצב"ה

לעילוי נשמת הרף חוזה בת עישה ז"ל נלב"ע כ"ג אייר תנצב"ה

לעילוי נשמת חמר בוארון בת מולי ז"ל נלב"ע כ"ו תשרי ה'תשס"ב תנצב"ה

צבית בת אשה בן ישי חיים דבורה פייבי בת יוסף אסרף שלמה בן שאול בן רוביט רועיבת רבי ישראל אביבה אהרון בת חיים אברהם הרן אביה וקנין ציון בן מאיר משה זילכה יוקטור חיים אילנה דב בן סגן בן אינוס אברהם מינה

רחו' ה' תגיחם בגן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרהמים והחליות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.נ.צ.ב.ש.

הידר אני לומר

ספורי חז"ל

חוני המעגל

על פי תענית כג.

אמר רבי יוחנן: כל ימיו של אותו צדיק היה מצטער על מקרא זה: "שיר המעלות בשבוע ה' את שיבת ציון היינו בחלמים".

אמר: מי אכא דגנים שבועין שנין בחלמא?
 וימא חד הוה אור באורחא,
 חנויה דהוה גברא דהוה נטע חרובא.
 אמר ליה: האי עד כמה שנין טעין?
 אמר ליה: עד שבועין שנין.
 אמר ליה: פשיטא דך דחיות שבועין שנין?
 אמר ליה האי גברא: אנה, עלקא בחרובא אשבחתיה. כי היכי דשתלי לי אבתי, אנה נמי אישתירי לבראי.

ותיב קא בריך ריפתא.
 אהא ליה שנתא, וניים.
 אהררא ליה משונתא.
 איבסי מעינא ונים שבועין שנין.
 כי קם, חנויה דהוה גברא,
 דהוה קא מלקם מינייהו.
 אמר ליה: אתה הוא דשתתיתיה?
 אמר ליה: בר בריה אנה.
 אמר (ליה): שמוע מינה דנימי שבועין שנין.
 הוא דחמריה, דאתיירדא ליה רמבי רמבי אור לביתיה.
 אמר ליה: בריה דחוני המעגל מי קיים?
 אמרו ליה: בריה ליתא, בר בריה אתא.
 אמר ליה: אנה חוני המעגל!
 לא חימננהו.
 אור לבית המדרש,
 שמעינהו דרבין דקאמרי: נהירן לן הא שמעתא כפשני חוני המעגל.
 דכי הוי עיר לבית מדרשא, כל קושיא דהוה ליהו לרבין הוה מפרך ליה.
 אמר ליה: אנה ניהו.
 לא חימננהו, ולא עבדי ליה יקרא ברמבשי ליה.
 חלש דעתיה, בשי רחמי ומית.
 אמר רבא:
 הינו דאמרי אינשי: "או תברותא או מיתותא".

חוני המעגל היה מחכמי ישראל בזמן בית המקדש השני, בדור השלישי של תקופת הזוגות, ולאחר נס חנכה. בימיו הנהיג את ישראל שמעון בן שטח. ציינו סמוך לחזור הגלילית.

אמר רבי יוחנן: כל ימיו של אותו צדיק [חוני המעגל] היה מצטער על פרוש מקרא זה: האמור לענין שיבת ישראל לארצם לאחר גלות בבל, שנמשכה שבועים שנה, שנאמר: "שיר המעלות בשבוע ה' את שיבת ציון היינו בחלמים" (תהילים קכז, א). כלומר, כאשר עם ישראל חזר מהגלות לאחר שבועים שנה, יהיה נראה בעיניהם כאלו כל הצרות שהיו להם בגלות היו רק חלום, הרי שהפסוק מדמה את שבועים שנות גלות בבל לחלום ארוך. אמר - התפלל חוני המעגל: מי איכא דגנים שבועין שנין בחלמא? - וכי שיר שאתם יישן שבועים שנה בראץ אהד?

מה היתה שאלתו של חוני המעגל?

הצער של חוני על שאינו מבין דבר זה אינו צער על חסר דיע אישי שלו, אלא זו שאלה כללית הנוגעת לעקר הנהגתו של הקב"ה באותה תקופה ולעתידי לבוא, ולהבנת הפתוב בתורה בקשר לגאולה, חזון כל הנביאים, שהיא עקר מעקרי התורה והאמונה.

מלשון הפסוק מובן שכאשר עם ישראל ישבו לציון, בקשי יזכרו את הצער והסבל שעברו במהלך הגלות, משום שהדבר יראה להם פחלום ולא כדבר שהיה באמת.

שאל חוני: כיצד יתכן הדבר, להשוות שבועים שנה לחלום? הלא שבועים שנה הן שנותיו המלאות של האדם, ובתקופה זו הוא מלמד שלשה דורות! כיצד ניתן להגדיר זאת כ"פחלום יעוה"?

נראה לחשוב: האם יתכן שיעברו שבועים שנה על אדם ללא שיחירתו בדכורו, באישיותו ובנפשו רשמים טובים או עצובים?

אם דבר כזה לא יתכן, הרי שהגלות אינה יכולה להיות 'חלום', אלא היא

ממשית, וממילא בשבת ציון יחזרו לכאן יהודים אחרים מאלה שיצאו מפאן לפני שבועים שנה.

כיצד יכול כל זה להיות חלום?

שאלה זו, רבים שואלים אותה מחדדים שונים. עם ישראל מבקש לדעת תשובה עליה. לכן הסכימו מהשמים לענות לחוני על שאלתו. ורואים אנו שספור זה השתבץ בתלמוד, כדי שגם אנו נזכה להבין ענין זה.

וימא חד הוה אור באורחא - יום אחד הלך חוני המעגל בדרך, חנויה דהוה גברא דהוה נטע חרובא - ראה אדם שהיה נוטע עץ חרובים.

אמר ליה [לו] - חוני המעגל לאותו אדם: האי - עץ זה, עד כמה שנין טעין - כמה שנים עוברות עד שהוא נושא פרות בפעם הראשונה?

אמר ליה - השיב אותו אדם לחוני המעגל: עד שבועין שנין - רק לאחר שבועים שנה הוא טוען פרות לראשונה.

אמר ליה - חוני המעגל: וכי פשיטא דך דחיות שבועין שנין - האם ברור לך שתחיה שבועים שנה, שמחמת כן אתה טורח לנטע עץ זה?

אמר ליה - השיב האיש: אנה, עלקא בחרובא אשבחתיה - אני מצאתי את העולם עם עצי חרוב.

כי היכי דשתלי לי אבתי - וכשם שאבותי שתלו בשבילי, אף שידעו שלא יהנו מהפרות בחייהם, אנה נמי אישתירי לבראי - כך גם אני שותל עץ זה בשביל בני, אף שאני יודע שהפרות לא יגדלו בחיי.

לאחר שיחתו עם אותו אדם, ותיב קא בריך ריפתא - ישב לטעוד את לבו בפת.

אתה ליה שנתא - באה

עליו שנה, וניים - וישן. בינתים, אהררא ליה משונתא - עלתה והקיפה אותו שן של סלע, וכך איבסי מעינא - התפסה מעיני העולם ולא

זמירות לשבת

<p>סיון טוב ומול טוב ותא לנו ולכל ישראל: עוה אבתי, עי עם ישראל תי: עו ותדר לבושה ותשתק יום אחרון: ענבי הנפן בענבי הנפן, דבר נאה ומתקבל: עצו ענת ונפר, דברו דבר ולא יקום, כי עמנו א-י: פתחו שערים ויבא נוי צדיק שמר אגמים:</p>	<p>כל מי שעסקים בצרכי צבור באמונה. הקדוש ברוך הוא ושלם שגרים: כלם אהובים, כלם ברויים, כלם גבורים, כלם קדושים: כי מעיון תצא תורה ודבר ח' מירושלים: לבנימין אמר דודי ח' וישן לבשת עליו: מי יתן לי אבר בינה אעופה ואשכנה: מענת גדולה להיות בשמחה תמיד:</p>
--	--

<p>לעילוי נשמת אליעזר כהן בן מונבאר (שרה) ע"ה מלבי"ג השרי התשס"ב תנצ"ח</p>	<p>להפאת רחל גיבלי הי"ד בת ימימה ז"ל אסתי ירון הי"ד בת חנה ז"ל תנצ"ח</p>	<p>לעילוי נשמת ישראל גיבלי בן יצחק ז"ל שאול ירון בן פסח ז"ל תנצ"ח</p>	<p>להצלת שפר, ורדנה, נעמה, אביתר, טנגאל, אוריין וירונד למשמחת חלף הי"ד</p>
---	---	--	---

לעילוי נשמת:

יחזק חיים	שרה נוי	יוסף חנוני	אחובה בת	אפיק שחר	חיה בן	יוסף בן	רוני בן	יעקב בן	מקסים	אודליה בת	נתן בן	אולנה ועזרה	רחל חיה בת	פנתס	סווייה בת
ברוך בן	בני	יוסף חנוני	יונה	בן מירה	יוסף שילון	חיה שילון	חיה שילון	קמלה	ביטון	שרה כהן	בתלה כהן	אולנה ועזרה	רחל חיה בת	אברהם בן	נאורה שלום

רוח ח' תנחום בגן עדן חס וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.ב.ב.ה.

גמרא לבר!

בארעיות

אוצר מילים

עוסקים בה, מאירה וברורה לנו כאלו למדנה מפי חוני המעגל, דבי הוי עייר לבית המדרש, כף שפאשר היה חוני נכנס לבית המדרש, כף קושיא דהו רבנן - שהיתה להם לחכמים, הנה מפרק דהו - היה חוני המעגל מושב ומבאר להם את הסגיה עד שהיתה מוכנת וברורה.

יכלו לראותו, וניים שבועין שנין - וישן שבועים שנה.

פי קם - פאשר התעורר חוני המעגל משנתו לאחר שבועים שנה, שוב הויה ליהווא נברא - ראה אדם, דהו קא מלקט מיניו - שהיה מלקט חרובים מאותו העץ.

אמר ליה - שאל אותו חוני המעגל: אתה הוא דשתלתיה? - האם אתה הוא ששתלת עץ זה?

אמר ליה - השיב אותו אדם לחוני המעגל: בר בריתא - אני בן בנו של האיש ששתל את העץ.

אמר ליה - חוני המעגל: אם כן, שמע מינה - הרי דניימי שבועין שנין - שישנתי שבועים שנה.

מוסיפה הגמרא דבר נוסף שארע בינתים: הווא דחמריה - ראה חוני המעגל את אתונו, שלקח עמו לדרך, דאתי לירא ליה רמבי רמבי - שגולדו לה ולדי ולדו.

אזל לביתיה - הלך חוני המעגל לביתו, וכשהגיע לביתו, אמר ליה - שאל את אנשי ביתו: בריתא דחוני המעגל מי קיים? - האם בנו של חוני המעגל עדין חי?

אמרו ליה - השיבו אנשי הפית לחוני המעגל: בריתא ליה - בנו כבר נפטר, אבל בר בריתא איהא - בן בנו עדין חי.

אמר ליה - לבני הפית: אנה [אני הוא] חוני המעגל!

אך בני הפית לא הימנעו - לא האמינו לדבריו, משום שלא הכירוהו.

אזל [הלך] - חוני המעגל לבית המדרש, שמעיהו רבנן דקאמרי - ושמע את החכמים ואמרים - ושמע את החכמים ואמרים זה לזה בשעת המודם: נהירן דן הא שמעתיא בבשני חוני המעגל - שמועה זו שאנו

אמר ליה - אמר חוני לחכמים: אנה גיהו - אני הוא חוני המעגל.

אולם לא הימנעו - לא האמינו החכמים לדבריו, ומחמת כן, לא עבד ליה וקרא בדמבשי ליה - לא כבדוהו כפי שהיה ראוי לכבודו. מה גם שלאחר שבועים שנה כבר היו חכמים אחרים.

חלש דעתיה - הצטער חוני המעגל על שאין הדור צריך לו וממילא נסתמו ממנו מעינות החכמה, כפי רחמי - בקש רחמים מהקב"ה שיקח את נשמתו (אף שעדין לא הגיע זמנו, משום שאותו שבועים שנה שישן ביה לא הצטרפו למנון שנותיו), ואכן התקבלה תפלתו ומית - ונפטר.

אמר רבא: הינו דאמרי אינשי - זה מה שבני אדם רגילים לומר: "או חברותא או מיתותא". כלומר, אדם צריך שיהיו לו חברים שגוהגים בו כבוד, ואם אין חברים נוהגים בו כבוד, נוהג לו יותר ממות מלחיות חיים כאלו, פאשר מרגיש שאינו מביא תועלת לעולם.

פיצד נודע הספור?

לאחר שנפטר חוני המעגל, ספר אליהו הנביא לחכמים את כל המעשה הזה לפני קבורתו, כדי שילוו אותו למנוחתו בכבוד הראוי לו. ומה שלא ספר להם כל זה בזמן שהיה חי הוא משום שבה היה רצונו לתפרך שתהיה פטירתו באותו זמן, באופן שהוא עצמו יתפלל על כך (כן יהודיע ד"ה רדס).

- ניים - ישן
- הנה אוזל - הלך לביתו
- היה הולך - ליהא - אינו, נפטר
- בדרך - איתא - ישנו, חי
- חזויה ליהווא - ראה הימנעו
- נברא - ראה
- אדם - לא האמינו
- דחיות - לו
- שתתקיה - שתתקיה
- אשכחתייה - אשכחתייה
- מצאתי - מצאתי
- אבותי - אבותי
- נמי - גם
- יתוב - ישוב
- רפתא - לקח
- אתהרא ליה - אתהרא ליה
- הקיפה - הקיפה
- אותו - אותו
- משוניתא - משוניתא
- שן סלע - שן סלע
- איכמי - איכמי
- התקפה - התקפה

הרה"ג דודו עיניר
דואת את מורד

הרה"ג דודו פלג זצ"ל
דבה של ירוחם

הרה"ג יחושע שרביאנו זצ"ל
מקובל, דב שבנות בקעה

הרה"ג אורי ברוך זצ"ל
מגדולי חכמי אתונת

הרה"ג יצחק שרביאנו זצ"ל
מחכמי בבל

הרה"ג משה חי שראבני זצ"ל
מרבני שושנים לוד

הרה"ג דבי משה קליטס זצ"ל
רב העיר טבריה

קול ברמה נשמע: נחי בני תמרוזים רחלי, מבכה על-בניה, מאנה לחנתם על-בניה, כי אינו. בה אמר ה', מנעי קולך מבני ועיניך, מרמעה: כי יש שבר לפעלתך נאם ה', ושבו מארין אויב, ויש תקוה לאתרתך, נאם ה', ושבו בנים, לנבואם: תפלה, לעני כי נעמך, ולפני ה' ישפך שירו. ה', שמעה תפילתי, וישועתי אליך תבוא. אל תסתר פניך, ממני ביום צר לך.

ישמך א-להים באפריים וכבנשה. וברכך ה' וישמך, וראו הו פניו אליך וישם לך שמו: א-להים צ-באות שוב נא הכס משמים ויראה ופקד נפן זאת, וכנה אשר נמעה ימיך ועל בן אמצנתא דך: המלאך הנאל אתי מלך רע בדרך את הנערים. וקרא כהם שמי ושמם אברהם ויצחק. וידעו דרב בקרב הארין:

ועתה כתבו לכם את השירה הזאת, ולמדה את בני ישראל. תורה תקדושה, התחננו בבקשה: פני הצור נערין בקרשה: צמאה לך נפשי, כמה לך בשרי, בארין ציה ועפר כליו מים. כן בקדש תויתך, לראות עקד ובכודך: שוורה:

זמירות לשבת

לעילוי נשמת חיים יוסף משה בן יעקב ורבקה ז"ל נלב"ע י"ט כסליו ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת עליזה חרדיה בת מרים ז"ל נלב"ע כ"ג שבט ה'תשפ"ב תנצב"ה

לעילוי נשמת רובנה גרוסמנץ בת עליקה אלנה ז"ל נלב"ע י"ג אב ה'תשע"ג תנצב"ה

לעילוי נשמת רונן לוברסקי ה"ר בן אלנה הי"ד נלב"ע י"ב סיון ה'תשע"ה תנצב"ה

לעילוי נשמת הרב אביחי אברהם ז"ל בן יפה הי"ד נלב"ע כ"א אדר ב' ה'תשפ"ב תנצב"ה

- שאלו בן עיניה ואליהו
- תומר חיד
- ניסים אוהיון בן מרדכי וזוהר
- ניסים אסתר בת תה
- ניסן בן מרים
- יוסף ושרה בן שרה
- רבקה ושירי בת אסתר
- יוסף בן יחיאל בגדלן
- יעקב בן קנה
- שרה שריתה וינחם בת יעריה
- דוד בוסקילה בן איטו
- עמרם קדוש בן שבא
- גברי אהרון בן קלה
- שלמה מרחבי בן יוסף
- סמחה משה

משניות מבארות

מסכת שבת

מתוך משניות שבת בהוצאת מכון 'אבוקה'
האיורים מאת אבישי חן הי"ד

מסכת שבת
פרק י"ג | משנה ב'

העושה שני בתי גירין בגירין, בקרום, בנפה, בכברה ובסל, חיב. והתופר שתי תפירות, והקורע על מנת לתפר שתי תפירות:

העושה שני בתי גירין בגירין. מהציור שלפנינו ניתן ללמוד כיצד הייתה נעשית מלאכת האריגה בזמנים קדומים, וכפי שיבואר להלן בקצרה. כידוע, כל בד (אריג) עשוי מחוטי אורך ומחוטי רוחב. חוטי האורך הם חוטי השתי, ואילו חוטי הרוחב הם חוטי הערב. כלי האריגה מכונה **נול**, והוא בנוי מכמה חלקים: 1. כובד עליון. 2. כובד תחתון. 3. גירין. 4. בתי גירין. 5. בוכיאה. 6. קירוס.

את חוטי השתי הנמשכים מהכובד העליון לכובד התחתון היו משחילים בבתי הגירין לסירוגין - החוט הראשון בבית ניר שבניר הראשון, והחוט השני בכל בית ניר שבניר השני, וכך כל החוטים, אחד למעלה ואחד למטה. בבוכיאר היה מגולגל חוט הערב, שאותו היו מעבידים בחלל שנוצר בין החוטים שלמעלה לחוטים שלמטה. את חוט הערב, היו הופכים את מיקום הגירים והחוטים עימם מלמעלה למטה באמצעות הדושות, ושוב בחלל שנוצר היו מעבירים את חוט הערב, וכך הייתה פעולה זו חוזרת על עצמה עד שנארג אריג שלם. הקירוס עשוי כעין מסרק, וכל חוטי השתי עברו דרכו. תפקידו היה להצמיד את חוטי הערב לחלק האריג שכבר נארג, כדי שיהיו צפופים וארוגים היטב. במשנתנו מבוואר, שהמעביר חוטי שתי דרך הטבעות הקבועות במכונת האריגה, הרי זה עושה שני בתי גירין בגירין. יש מפרשים שהחיוב הוא כאשר מכניס שני חוטים של שתי אפילו בטבעת אחת שהיא חור הניר, ויש מפרשים שהחיוב הוא כאשר מכניס שני חוטים, כל חוט לחור ניר אחר (רמב"ם בפי"ח לעיל פ"ז משנה ב, וראה עוד בתוס' ר"ד שבת עב, ב ד"ה העושה).

הקדמה: משנה זו מפרטת את שיעור החיוב במלאכת העושה שני בתי גירין, תופר וקורע.

העושה שני בתי גירין - שמעביר חוטי שתי דרך הטבעות הקבועות. (ויש מפרשים, שעושה בתי הגירין עצמם, כלומר הלולאות שבהן מועברים חוטי השתי).

בגירין - שהעבירם בין חוטי הניר ובתוך חור שבניר ובין שני המסרק, וזוהי הכנתם לאריגת יריעה של צמר או של פשתן. בקרום - או שהכין חוטי השתי לצורך עשיית יריעה מסיב של דקל. בנפה, בכברה ובסל - או שהכין השתי לאריגת נפה, כברה או סל. חיב. ותופר? והתופר לפחות שתי תפירות, והקורע על מנת לתפר שני תפירות - וכן הקורע בגד על מנת לתקנו בשתי תפירות, חיב.

הד"ר יהודי עיניך
יזאת את מורדך

הד"ר אברהם תלמודי
אמינוף וציר רבה של
הקהילה החרדית בירושלים

הד"ר אליהו בקשי דודון
זצ"ל הראשון לציון

הד"ר אפרים פושל
הביוגרף זצ"ל ראש ישיבת
באנאן

הד"ר יוסף בושן זצ"ל
מחכמי פרוקו

הד"ר יהוא בשארי זצ"ל
מחכמי תומן

הד"ר סאטי חבון זצ"ל
מפל פרוכת המסך

הד"ר שלום דובצ'וב זצ"ל
הארמור מליובאוויטש

זמירות לשבת

שמע בני מוסר אבך, ואל תטוש תורת אבך, תתנהג תמיד לדבר כל דברך בנחת, לכל אדם ובכל עת, וקח תנצל מן הכעס, שהיא מדה רעה להתיאיר בני אדם: וכאשר תנצל מן הכעס, תעלה על לבך מדת הענוה, שהיא מדה טובה מכל המדות הטובות למען תצליח בכל דברך ותזקח לעולם הבא:

והיא שמעך לאבותינו ולנו, שלא אחד בלבד עמד עלינו לבכותנו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבכותנו, והקרוש ברוך הוא מצילנו מידם: ה' לא נבה לבי ולא רמו עיני ולא הלכת בנדידות ובנפלאות ממני: אם לא שויתי ודוממתי נפשי כגמל עלי אמו כגמל עלי נפשי:

שבחי ירושלים, את-ה', הללי א-לתוך ציון, כי-הוק, בריחי שערך, ברוך בנך בקרבך: וזכני לעדל פנים ובני כנים תקמים ונבונים. אוהבי אמת. ורע קרש בה' דבקים. ומאירים את העולם בתורה ובמעשים טובים ובכל מלאכת עבודת הבורא: עלי אמו כגמל עלי נפשי:

אדרבה, תן בלבנו שנראה כל אחר מעלת תבירנו ולא חסרונם, ושנברר כל אחד את חברו בדרך הישר והרצוי לפניה, ואל יעלה בלבנו שום שנאה מאחד על חברו תלילה... ותחזק אותנו אלקיך כאשר גלוי ודוע לפניה שיהא הכל נחת רוח אלקיך... אמן בן ימי רצון: התנערי מעפר קומי, לבשי בגדי תפארתך עמי, על ידן פן ישי בית הללחמי, קרבה אל נפשי נאליה. פאי בשלום עטרת בעלתה, גם בשמחה ובצחוקה, תוך אמוני עם סגולה, בואי כלח בואי כלח:

אנא בכת, גדולת מינך, תתיר צרותי: קבל רצת, עמך. שובנו, שתרנו נורא: נא גבור, דורשי ותודך, כבבת שמרם: קרם שתרם, רחמי צדקתך, תמיד גמלים: תסין קדוש, קרב טובך, נחל עתתך: חדוד נאה, לעמך פנה, זוכרי קדשתך: שועתנו קבל, ושמע צעקתנו, יודע תעלומות:

להצליח מיקי מוקים בן שושנה עזרא ובני ביתו הי"ד

לעילוי נשמת דליה בת מארי יהיא בסיס ז"ל נלב"ע י"א תמוז ה'תשע"ח תעב"ה יחסי בני רבי וראם שטייב וחסידים

לעילוי נשמת צדוק בן סאלם ערוקובי ז"ל נלב"ע ג' שבט ה'תשע"ג תעב"ה יחסי בני רבי וראם שטייב וחסידים

לעילוי נשמת דוד בן יוסף מרחבי ז"ל נלב"ע ג' שבט ה'תשע"ג תעב"ה יחסי בני רבי וראם שטייב וחסידים

לרפואת מרים בת הורדה מרחבי הי"ד ודק"ש ע"י רבי וראם שטייב וחסידים הי"ד

לעילוי נשמת: ר' יוסף גבאי בן מטעודה, חור בן סלטנ, כדר תמוס בן כריה, רחל בת ג'זיליה, מרדכי פיטוסי בן אסתר, ז'וליה פיטוסי בת רחנה, יוסף בן רחנה, דולי שושנה בת תנה, ברכה בת יפה, טלס בת טאוס, משעוד פרוספר אבסיס בן טעה, קורן מגדיש בן שרה, משה ערוסי בן יהודה, איתן אדמוני בן חיים זעניני הי"ד, שאול בן זענינה

רוח ה' תנחם בגן ערן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והחליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

שמיטה הלשוני לצאן קדושים

מענין...
אני מכיר אותן...

אתה יודע מה כתוב בעיתון על פלוני
שאני מכיר? הנה, תראה...

איזו הגאחה פדטיט!
בוא תקרא איזו מה געפונט לי כאן בפרד "נאור
למזנק" - 'אפילו קול געצא בעיר על אדם געטעה
מעטה לא גגון, אסור להאמין! והאמת, גאסור געם
לקרוא את הדברים...

מה אתה אומר! אפילו
ידעה בעיתון, געפרדעמט
זכולם יודעים - אסור לקבל
ולהאמין בקי?
מה אתה אומר...

רבר הלבה:

קבלת לשון הרע הידועה ברבים

אם יצא קול בעיר כי אדם עשה מעשה לא הגון, אסור להאמין בדבר. המאמין לשמועה שירצאה בגנות הוולת - אף שהיא כבר ידועה ברבים - עובר על קבלת לשון הרע.

זמירות לשבת

מי האיש החפץ תיים אהב ימים לראות טוב: נצר לשונך מרע ושפתוך מרבר מרמה: סור מרע ועשה טוב בקש שלום ורחמים: אמ אשכחך ירושלים, השבח ימיני, תדבק לשוני להבי אם לא אכריכי, אם לא אעלה את ירושלים על ראש שמחתתי:

רבנו של עולם, ותן חלקנו בתורתך, וננו כרי שתשרה שביתך עלינו. מלא משאלות לבי לשובה, והפק רצוני ותן שאליתי:

אני מאמין באמונת שלמה כביאת המשיח, ואף על פי שיתחמתה, עם כל זה אהבה לו בקל יום שבוא:

ואנחנו כל נדע מה נעשה, כי עליך ענינו: ובר המידך ה' ותסדרך, כי מעולם הפה: טוב להודות לה', ולומר לשמך עליון. להגיד בבוקר תהלה, ואמונתך בלילות:

אנה ה' כי אני עבדך, אני עבדך בן אסוקה, פתחת למספרי: אלו תהא לי בת, תייתי וצא לשוק, תייתי מברז ואומר: "שבת תיים לוי":

אחינו כל בית ישראל, הננוים כצרה ובשבה. העומים בין כים ובין כבישה. הפקום ורמם עליהם ויוצאם מנצרה לרונה. ומאפלה לאורה. ומשעבוד לנאולה. השתא כנעלא ובוסן קריב: בה אמר ה', וברתי לך חסד נעורך, אהבת כלילתיך, לכתך אחרי במרבר, בארין לא ורועה:

ועתה כנים שירו למך בתפארת מפורא, ואשרי עבריו המשמעים בקול שבת:

תהא השעה תהא שעת רחמים ועת רצון מלפניך:

גם כי אלך בגיא צלמות לא אירא רע כי אתה עמדי: בלבכי משכן אבנה לתור כבודו, ובמשכן מוכה אשים לקרני תורו. ולני תמיד אקח לי את אש העקדה, ולקרכן אקריב לו את נפשי תהידיה:

שפכי כמים לבך, נחם פני ה': כשהנשמה מאירה, גם שמום עט ערפל מפיקום אור נעים:

אליך ה' אקרא, ואל ה', ותהנן. שמע ה' ותנני, ה', ורח עור לי: נשבעתי ואקימה לשמר, משפטי צדקך:

להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999

להפאת והצלתה הרב שלמה בן שמחה הי"ד

להפאת והצלתה שמחה בת זוהרה הי"ד

להפאת והצלתה אליהו בן משה טוב הי"ד

להפאת והצלתה משה בן איריס הי"ד

לעילוי נשמת:

מלכה בסט בת אסתר שמואל פריסקי בן אליהו מבר מתייתה אפרורה זנדקר זעני בת אסתר ודן לוי אסתר שרתי בן אלוני שרתי סערה חוה בת רחל מרים בת שבע מרים בת יוסף סעיד בן דורה עמוס אדדי בן רחל יוסף אדדי בן רחל שרה זוהרה סעיד בת יחיא מרים אדדי בת טוביה ציון עוזי בן ציון ניר לבונטין בן אורנה איתי בן שלום

רוח ה' תנחם בגן ערו חם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והחליחות. וכן יחי רצון ונאמר אמן. ת.ג.ב.ב.ה.

ה'יון משפחה

עם הגאון רבי יצחק זלברשטיין שליט"א

קָנָם כְּפֹל

"וְהִיטִי בְעֵינָיו כְּמַתְעַתֵּעַ וְהִבְאִיתִי עָלָי קִלְלָה" (בראשית כז, יב). **אָמַר רַבִּי אֶלְעָזָר: כָּל הַמְחַלְיָף בְּדַבְרוֹ כְּאִלּוּ עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה, כְּתִיב הֵכֵא: "וְהִיטִי בְעֵינָיו כְּמַתְעַתֵּעַ", וְכִתִּיב הֵתֵם (דְּמִיָּה י, טו): "הִבֵּל הֵמָּה מַעֲשֵׂה תַעֲתָעִים"** (סנהדרין צב).

פחד בלב הגנב ולא יבוא לגנוב את עדרו, מכל מקום, היות שהודיע לגנב את מקום המצאו של העדר וגרה אותו להגיע למקום - דינו כְּדִין רוֹעֵה שֶׁהוֹבִיל אֶת בְּהֵמוֹתָיו לְמִקוֹם הַיָּה וְלִיסְטִים, וּמִשְׁפָּךְ יֵשׁ לְחִיבּוֹ בְּתַשְׁלוּמֵי הַגָּנְבָה. אולם, כותב ה"קצות החשן" (סי' שג סק"ב),

600 דולר, על שהעזת פנים להתל בי...
עֵתָה בֹּא שְׂמַעוֹן וְשׂוֹאֵל: לְאַחַר שֶׁכָּל כּוֹנְנֵי הַיָּתֵה לְטוֹבָה, לְהַצִּיל אֶת חֲבָרֵי מִקְּנֵס, וְלֹא הָעִלִּיתִי עַל דַּעֲתִי שֶׁהַשְּׁטֵר יַעֲשֶׂה סִבּוּב וְיִשׁוּב מִהָרַךְ כֶּף - הָאֵם מִטָּל עָלַי לְגִשְׁתִּי אֶל רַאֲבֹן וְלִשְׁלֵם לוֹ אֶת תּוֹסַפֵּת הַקְּנֵס שֶׁסָּפַג מִחֻמָּתִי?

הַמַּעֲשֵׂה שֶׁלְּפָנָיו הִתְרַחַשׁ בְּאַחַת הַמְּדִינּוֹת בְּחוּל: רַאֲבֹן הִחָנֵה אֶת רַכְבּוֹ בְּמִקוֹם שְׂאֵסוֹר לַחֲנוּת בּוֹ וְהִלֵּף לְעֵנְיָיו. בְּמִקוֹם עֵבֶר רַכְבּ מִשְׁטָרָה, שׁוֹטֵר יֵצֵא מִמֶּנּוּ וְעֵמֵד לְרִשׁוֹם לְרַאֲבֹן דו"ח **על סך 300 דולר**. שְׂמַעוֹן, יָדִידוֹ הַטוֹב שֶׁל רַאֲבֹן, יֵשֵׁב עַל סַפְסָל מִמּוֹל וְקָרָא עֲלוֹן תּוֹרְנִי. כִּשֶׁהֲבִיחַ בְּמִתְרַחֵשׁ, הַחֲלִיט שֶׁעָלְיוֹ לְהַצִּיל אֶת יָדִידוֹ מִהַקְּנֵס. מִהַ עֲשֶׂה? הוּא הַחֲלִיט לְהַעֲמִיד פָּנִים **כְּבַעַל הַרְכָּב** וְרַץ לְעֵבֶר הַשְּׁטֵר, תוֹף שֶׁהוּא מְנַפֵּף בְּיָדוֹ בְּמַפְתָּחוֹת הַרְכָּב (שֶׁל עֲצָמוֹ) וְאָמַר: **"אָנָּה, אֵל תִּרְשׁוּם רְפוּרְט, אָנִי מִיָּד יוֹצֵא..."**

שְׂדֻקָא שׁוּמַר שְׂכַר חֵיב בְּכָף, פִּי מִטָּל עָלָיו לְדַקְדַּק הֵיטֵב בְּשִׂמְרָתוֹ, אָבֵל שׁוּמַר חָנָם שֶׁהֵיָה כּוֹנְנֵתוֹ לְטוֹבָה, כְּדִי לְהַפְחִיד אֶת הַלִּיסְטִים, פְּטוּר. לְאֹרֹךְ דְּבָרָיו, הֵיָה מִקוֹם לְדוֹן גַּם בְּשִׂאֲלֵתָנוּ לְפִטוּר אֶת שְׂמַעוֹן (מִכָּל שֶׁכֵּן. שְׁהָרִי אֵינוֹ נֶחְשָׁב לְשׁוּמַר עַל רַכְבּוֹ שֶׁל רַאֲבֹן כָּלל), וְהֵגַם שִׂיתְכֵן שֶׁהֵיָה לוֹ לְהַעֲלוֹת עַל דַּעֲתוֹ אֶפְשָׁרוֹת שֶׁהַשְּׁטֵר יֵשׁוּב לְכֹאֵן, מִכָּל מִקוֹם הֵיָה שֶׁכּוֹנְנֵתוֹ הֵיָה לְטוֹבָה, לְכַאוֹרָה יֵשׁ לְפִטְרוֹ.

תְּשׁוּבָה:
מִסְפָּר בְּמִסְכַּת בְּבֵא מְצִיעָא (צ"ג): מַעֲשֵׂה בְרוּעִיהָ צֵאָן (הַשְּׂמִיר עַל בְּהֵמוֹתָיו שֶׁל בַּעַל הַבַּיִת) שֶׁפָּגַשׁ בְּגִנְבּוֹ, וְכִדִּי לְהִשְׁמֵר מִמֶּנּוּ הַחֲלִיט לְהַפְחִידוֹ: **"גִּנְבָּא סָרְיָא (גִּנְבַּ מִסְרָח)!** אָנוּ יוֹשְׁבִים בְּמִקוֹם פְּלוּנִי, יֵשׁ עִמָּנוּ רוּעִים גְּבוּרִים, כְּלָבִים מְסַכְּנִים וְקַלְעֵי אֲבָנִים. אִם תַּעַז לְבֹא לְגֹזֵל אוֹתָנוּ - נַהְרוּג אוֹתָךְ!..." וְיִמָּה קָרָה לְבִסּוּף? הַגָּנֵב אֶכֶן הִגִּיעַ, הִכָּה אֶת הַרוּעֵה וְגִנְבַת אֶת כָּל הַבְּהֵמוֹת.

הַשְּׁטֵר הַחֲלִיט לְוֹתֵר עַל הַקְּנֵס וְאָמַר לְשְׂמַעוֹן בְּנִימָה תְּקִיפָה: **"תַּפְּנֵה אֶת רַכְבְּךָ לְאַלְתֵּר, וְלִהְבֵּא תִזְהַר מֵאֵד לֹא לְהַחֲנוֹת אֶת רַכְבְּךָ בְּמִקוֹמוֹת אֲסוּרִים!"** שְׂמַעוֹן עָשֶׂה עֲצָמוֹ כְּעוֹמֵד לְפִתּוֹחַ אֶת דַּלַּת הַרְכָּב, וְהַשְּׁטֵר הַמְּשִׁיף בְּנִסְיָעָה. לְאַחַר שֶׁנִּשְׁעַלְמָם מִן הָעֵין, חָזַר שְׂמַעוֹן לְסַפְסָל וְהַמְּשִׁיף בְּקִרְיָאת הָעֲלוֹן...

אָמְנָם, יֵשׁ לְדַחּוֹת: הַמְּקַרָּה שֶׁלּוֹנוֹ אֵינוֹ עוֹסֵק בְּחֵיב מְמוּנֵי רְגִיל, כְּגוֹן נֶזֶק שְׁנִגְרָם לְבַעַל הַרְכָּב, אֵלֹא בְּקֵנֵס מִצַּד הַרְשׁוּיּוֹת, וְכָלל נְדוֹן שֶׁל קְנֵס יֵשׁ לְבִדּוּק עַל מִי הוּא הוֹשֵׁת, מִי הוּא הָאֲחָרָאֵי לְקֵנֵס. וְכֹאֵן, יְדָאֵי שֶׁתּוֹסַפֵּת 300 הַדּוּלָרִים לֹא הוֹשֵׁתָה עַל בַּעַל הַרְכָּב (כִּי עֲבַרְתוּ אֵינָה מְחַבֵּת קְנֵס כַּה גְּבוּרָה), אֵלֹא הַקְּנֵס הַטָּל עַל שְׂמַעוֹן בְּלִבָּד, מַחֲמַת רְמָאוֹתוֹ, וְלָכֵן עָלְיוֹ לְשַׁלְמוֹ!

לְסַכּוּם: שְׂמַעוֹן צָרִיךְ לְשַׁלֵּם לְרַאֲבֹן בַּעַל הַרְכָּב אֶת תּוֹסַפֵּת הַקְּנֵס.

נִשְׂאֵלֵת הַשְּׂאֵלָה: הָאֵם הַרוּעֵה חֵיב כַּעַת בְּדַמֵּי הַבְּהֵמוֹת שְׁנִגְבּוּ? מְשִׁיבָה עַל כֶּף הַגְּמָרָא: הֵגַם שְׂכּוֹנְתוֹ שֶׁל הַרוּעֵה הֵיָה לְטוֹבָה, כְּדִי שִׁיפַל

לֹא חוֹלְפוֹת דַּקּוֹת סְפוּרוֹת, וּפְתֹאֹם מְבָחִין שְׂמַעוֹן בְּרַכְבּ מִשְׁטָרָה שֶׁמִּתְקַרֵּב... הַרְכָּב נַעֲצֵר בְּסִמּוּף לְרַכְבּוֹ שֶׁל רַאֲבֹן, וּמִי יוֹצֵא מִמֶּנּוּ? מִיָּדֵעֵנו הַשְּׁטֵר...!
הוּא פָּנָה אֶל שְׂמַעוֹן בְּזַעַם: **"הַבְּטַחְתָּ לְפָנֹת אֶת הַרְכָּב, וְכִרְבַּב חֲצַפְתָּךְ חֲזַרְתָּ לְשִׁבְתָּ עַל הַסַּפְסָל?!"** ... עַכְשָׁיו לֹא אֶקְנֹס אוֹתָךְ ב־300 דּוּלָר בְּלִבָּד, אֵלֹא תִקְבַּל קְנֵס כְּפֹל עַל סָךְ

- ה'ה'י' ד'ה'ו' ע'י'ב'ר' ד'ז'ו'ת' א'ת' מ'ו'ר'י'ת' (ה'ה'י' ד'ה'ו' ע'י'ב'ר' ד'ז'ו'ת' א'ת' מ'ו'ר'י'ת' י'ר'ו'ש'ל'י' ב'ר'ו'ר' א'ח'א'ת'ו'ן)
- ה'ה'י' ע'ו'ר'י'ה' ב'ט'ו'ס' ז'ב'ו'י' ר'ב'נ'ו' ש'ל' ר'א'ש' ה'ט'ו'ן ו'מ'ח'ב'ר' ש'ו'ת' 'ב'ית' ה'מ'ח'ב'ר'
- ה'ה'י' י'ח'ו'ד'ה' ש'ט'ר'י'ת' ז'ב'ו'י' מ'ח'כ'מ'ו' מ'רו'קו' ו'ר'ב'נ'ו' ש'ל' פ'פ'ו'ל'ה'
- ה'ה'י' ח'ו'י'ם' (ו'י'ד'א'ל') א'ל'י'א'ש'ו'ל'י' ז'ב'ו'י' מ'ח'כ'מ'ו' ג'רו'ז'ה'
- ה'ה'י' א'ח'ר'ו'ן' ב'ו'ת'ר'א'ש'ו'ל'י' ז'ב'ו'י' מ'ח'כ'מ'ו' ג'רו'ז'ה'
- ה'ה'י' נ'סִי'ם' ק'ר'ו'י'ן' ז'ב'ו'י' נ'א'כ'ר'י' ז'ב'ו'י' ק'ר'ו'י'ן' ו'ר'ב'נ'ו' ש'ל' א'ש'
- ה'ה'י' י'פ'ק'ב' ד'ב'ר'א'ש'ו'ל'י' ז'ב'ו'י' מ'ח'כ'מ'ו' ג'רו'ז'ה'

זמירות לשבת

זכרו תורת משה במצות שבת גרוסה, תרונה ליום השביעי ככלה בין רעותיה משבועה, סחורים וירשוה וקדשוה במאמר כל אשר עשה, וכל א-להים ביום השביעי מלאכתו אשר עשה:
יום קדוש הוא מבואו ועד צאתו, כל ידע יעקב וקברוהו בדבר המלך ודתו, ננית בו ולשמות בתענוג אכול ושתו, כל ערת ישראל ועשו אותו:
משך חסדך לידעך א-ל קנא ונוקם, נוקרי ליום השביעי וזכור ושמוך להקם, שמתם בבנין שלום באור פניך תבדוקם, ורצון מדין ביתך ונהל עניןך תשקם:
עזור לשוכותם בשביעי בהריש ובקציר עולמים, פוסעים בו פסיעה קטנה, סוערים בו לברך שלש פעמים, צדקתם תצדיר באור שבועת הימים,

כל מקדש שביעי קראוי לו, כל שומר שבת קרת מחללו, שקרו הרבה מאד על פי פעלו, איש על מתנתו ואיש על דגלו:
אוהבי ה' המחכים בבנין אריאל, ביום השבת שישו ושמחו כמקבלי מתן נחליאל, גם שאוי יריכם קודש ואמרו לא-ל, ברוך ה' אשר נתן מנוחה לעמו ישראל:
דורשי ה' זרע אברהם אוהבי, המאחרים לצאת מן השבת וממתרים לבא, ושמוחים לשמרו ולערב ערובו, זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו:

- לזיווג הטון: אפרת שמחה בת רות ה'י' שירה הביבה בת רות ה'י'
- לזיווג הבן: דוד בן אביבית אביגיל ה'י' מיכל בת אביבית אביגיל ה'י'
- לזיווג הבן: שני בת דבורה ה'י' יעל בת אורלי ה'י'
- לזיווג הבן: שרה בת אורלי ה'י' מיכל בת אורלי ה'י'
- לזיווג הבן: אהרן שושן נתן לפנות למערכת 073-222-4-999

לעילוי נשמת:

- זכרה בן יחיא זוהרה יעיש
- רפאל מנסיין בן זוהרה
- שלמה דהן בן סעדה
- עיקב עמר בן מרשל
- יונה קפלן בן שרה קיליה
- ראובן חלאב
- עזרי חנוכה ז"ל בן הלן
- רחל בת מסעודה
- חיים בן ורדה למשפחת און
- שולמית צלהי סלימה בת צלוח אדורשינה בת יהודית אידית
- שפראו בן אדנקוש זלקה
- שמעון בר מרי וקנין
- יוסף בן איתן כהן יח"ד

רוח ה' תניחם בגן עדן הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הדומים והחלוחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ת.

הדון עיניך
ויצאת את מורדיך

הרה"ק שלמה קוריה זצ"ל
מנהל תחנת תעבורה האחרון רב
העיר בני ברק

הרה"ק
שרץ מיטון זצ"ל
רבה של גילת ואזור מרחביים

הרה"ק
משה פילוסוף זצ"ל
רבה של שכונת המזרחיים

הרה"ק
סעדיה אריב יצ"ל
ראש מלל יגיל תורה אשדוד

הרה"ק
פנחס הכהן רבין זצ"ל
אב"ד ת"א ורבה של תורה
המובייל

הרה"ק
שלמה חיים זצ"ל
מנהל תחנת

הרה"ק
שמעון חכם זצ"ל
מנהל תחנת המובייל

מציאו 10 תפקידים!

זמירות לשבת

רחם, נא ה' א- להיני על ישראל עפקה, ועל ירושלים עירך, ועל ציון משכן כבודך, ועל מלכות בית דוד משיחך, ועל הכרת הטריל והקרדוש:
כאיל תערג על אפיקי מים, כן נפשי תערג, אלהיך א- לדתם. צמאה נפשי, לא- לדתם לא- ל דת, מתי אבוא, ואראה, פני א- לדתם:

המול על מעשיך, ותשכח במעשיך, ויאמרו לך חוסדיך, בצדקך עמוסיך. הקדש אדון, על כל מעשיך, כי מקדישיך, בקרושתך קדשת. נאה? קדוש, פאר מקדושים:
אין עריך לך ה' א- להיני בעולם הזה, ואין וזלתך מכלני, ליתי העולם הבא. אפס בלתיך גאלני לימות המשיח. ואין רומת לך מושיענו לתהיית המתים:

י-ה אבסף נעם שבת המתאמת ומתאחדת בסגולתך. משך נעם וראתך לעם מבקשי רצונך. קדשם בקדשת השבת המתאחדת בתורתך. פתח להם נעם ורצון לפתוח שערי רצונך: היה הוה שומר שומרי ומצפים שבת קדשך. כאיל תערג על אפיקי מים כן נפשמ תערג לקבל נעם שבת המתאחדת בשם קדשך. הצל מאתרי לפרש מן השבת בלתי תהיה סגור מהם. ששה ימים המקבלים קדשה משבת קדשך. ושהר רבם באמת ובאמונה לעבדך:

ויהיו רחמך מתגלגלים על עם קדשך. להשקות צמאי הסדך מנהר היוצא מעדן. לעשר את ישראל בתפארת המפארים אותך (יום שבת) על ידי שבת קדשך. כל ששה ימים להנחילים נחלת יעקב בתורך:

השבת נעם הנשמות, והשביעי ענג הרוחות. ועדן הנפשות. להתענג באהבתך וראתך. שבת קדש נפשי תולת אהבתך. שבת קדש נפשות ישראל בצל כנפיך החסיון. ורנן מרשן בישתך:

<p>להצלתת טל בן ברכת ה"ו רינה בת אסתר ה"ו</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להפאת הצלתת אסתר ה"ו בת פניה ד"ל ולעיני יעקב בן שרה ד"ל</p>	<p>ליוונ הגון הושע אברהם ישראל בן רבקה ה"ו טובה בת רבקה ה"ו</p>
---	--	--	--	---

<p>לעילוי נשמות:</p> <p>יולת בוג' עידה חג'ג' אסתר רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>	<p>יחנה בת יחיא לרני נחנה רבי בת רחל ואהרן</p>
--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

רוח ה' תנחם בגן עדן חס וכל בני ישראל החשובים עינם בכלל הרהמים והתליחות. וכן יחי רצון ונאמך אמן. ת.ג.ב.ב.ה.

מצאו את הפריטים!

דג, קולב, יונה, מעטפה, עציץ, עפרון, מספרים, גזר, אפרסק, סכת בטחון, אטב כביסה.

רוצים להיות צדיקי השבוע? צבעו את הציור ושלחו אלינו!

הרה"צ
עובדיה הראיה צבי
חבר בית הדין הגדול בעל סניף
ישיבת עבודי ומדורו והספרייה

הרה"צ
משה תורג'מן צבי
רא"ל 'משפחה' שבמחנה
(דבר של הנאבא סאהל)

הרה"צ
מרדכי אליהו צבי
חראש"ל, מקובל, חכם
חראשי לישראל

הרה"צ
לוי יצחק הלוי
חורבני צ"ל הארבעה
מבטחוני וחבר מועצת הדין
התורה

הרה"צ
ישעיהו אשר וליג מרובות
צ"ל - מדורו והספרייה

הרה"צ
יוסף צבי דושינסקי
צ"ל ראב"ד הפדה החרדים
ברושלים

הרה"צ
אברהם אהרן
צ"ל השילוי מאוקראינה
ומהדריקים והסתרים

שירי רימן

ישקף אליקים ממשון קדשו וך, כל שונאי עמו כהרף עין:
הנה זו קם ונצב על אנה, ישקם לבוס רעה, אבל לא חן:
וימחרו כם מלאכי משהות לתך, אותם כהצי ית, ובכלי חן:
סודי ראי ציון כהמת בקך, עת כאשר יתיה לבער קון:
פליטי קרא יום אשליפה תרבי ואך, כם כל יפה כראה והמדת עין:

אם ננעלו דלתי נדיבים,
דלתי כרום לא ננעלו:
א-ל חי מרוקם על
קרובים, בלם ברוחו ועלו:
כי הם אלי כסאו קרובים,
יודו שמו ויהללו:
היות שהם רצוא ושבים,
מיום בריאה נכללו:
בלל ואופן רועשים,
מודים שמו ומקדשים,
מזו כבודו לומשים:

ובשש נפלים סביבים,
עפים בעת והנללו:
יענו בקול שרים ערבים,
יחד באותות נדלו:
שמרו וחדתי לדתי, ופי
לעפי ישמחה:
קשרי בלבי אהבתו,
בשמו לברו ובסתה:
מתן זכרת רעותה, אור
לשרידים ויחתה:
וימלאה מרות נעמים
גשמו ברכת יליו:

אשאל אלקי ויאלה שבויים, יאסף ורויים:
בזכות מכנה אב המון לעוים, וכוזו לחיים:
עת יקראו בשמו והו ענוים, כי הם רצויים:
בזכות אשר גלה לנתרים, הוליד נקיים:
ארבע דגלים הלכו נאולים, הנו באלים:
אל המסרה אותם מיד בוויים, והיו קנויים:
אתה אשר תביט אלי עניים, שומר פתאים:
נעלה לארצנו בשיר וזמרה, וברון וחדרה:
בזכות אשר נקרא שמה נבירה, יספה ושרה:
וכנה אשר שמע בקול נבירה, נעקר כפרה:
ובלל בני יעקב שהם דוים, בלם דהויים:

לרשימת ולהצעות
גד אשר בן פולט הי"ו
אוריית בת זוהרה פילה הי"ו

לרשימת
מנאאל בן דוגית הי"ו
אביה בת סיגלית הי"ו

לרשימת
מסעודה אורלי הי"ו
בת מוזל ד"ל

להקדשות
ניתן לפנות למערכת
073-222-4-999

לרשימת והצעות
פולט בת הביכה הי"ו
לורט בת הביכה הי"ו

לעילוי נשמת:

- ליאורה אלישע
- ע"ה בת אסתר הי"ו
- תמר בת אסתר ברושטיץ
- הרב בניו יונכד בת זיה פניוילוב
- ביטן בן פלילה
- הרב מנולי אלני בן אורה חגג
- החב מנולי בת רחל הי"ו
- צדף אפרים אלנה בן אסתר אלנה
- אילנה בת וורדה
- חמנאי בן רחל
- גבראל אברחמי בן סיני
- אריה בוסה בן סעדה וחיים הי"ו
- חיים יעקב בן יואל מאיר סין שלום
- יעקב בן מסעודה סבן

ממתק לשבת

שמואל קאופמן
גני תקווה

לשון הטוב או לשון הרע

לוי עבדו לשון של פרה. שאל רבן גמליאל: "כשביקשתי מאכל משובח הבאת לי לשון, וכשביקשתי מאכל גרוע שוב הבאת לשון?"! מכאן נלמד שהלשון יכולה להיות הטובה ביותר, אם האדם משתמש בה לתפילה, ללימוד תורה וכו', אך הלשון יכולה להיות גם הגרועה ביותר, אם האדם משתמש בה לדיבורי לשון הרע או לדיבורים לא טובים אחרים... יהי רצון שזנכה להשתמש בלשוננו כראוי.

מסופר על רבן גמליאל, שהיה לו עבד כנעני חכם ונבון. יום אחד ביקש רבן גמליאל מעבדו: "צא נא אל השוק וקנה לי מאכל משובח". הלך העבד לשוק, קנה דבר מאכל והביא אל אדונו. ראה רבן גמליאל שעבדו הביא לו לשון של פרה ואמר: "יפה בחרת, אכן לשון היא מאכל משובח". ושוב ביקש רבן גמליאל מעבדו שיצא אל השוק ויקנה לו מאכל גרוע. יצא העבד אל השוק, וכשחזר ראה רבן גמליאל ששוב הביא

שבר שלום!

להצטרפות למדר זה פנו למייל: 0732224999@gmail.com

תורתך שעשועי

רוצים להשתתף בהגרלה החדשית?

שלחו פתרונות לאחד משעשועוני הילדים והקנסו להגרלה. בין הפותרים יוגרלו ספרים מספרי הרב אברהם אוחיון או ספרי קומיקס מהוצאת 'גולד' והוצאת 'קומיקס' ועוד.

לתשומת לבכם! פקס או מייל שיעי לא פונים קומיקס וברורים, לא יפנס להגרלה.

פתרונות יש לשלח אל:
פקס: 077-444-8-666
או למייל: a0732224999@gmail.com

הזוכה בהגרלת החודש האחרון מיכל אלמישעלי (בני ברק)

צדיקי השבוע

- משה זילברג (תפרח)
- ינון יצחק (אשדוד)
- אסף מודעי (ראש העין)
- הודיה כהן (כת שמש)
- הדר רחל דבוש (הריש)
- אריאל ויאיר סרוסי (חצור הגלילית)
- נדב ינאי, יוסף והלל חדר (חצור הגלילית)
- אליה, יונתן ואיתמר דוידוביץ (הריש)
- שמואל יאיר, יעקב אלחנן, רחלי ויעל עזריזה מור (רחובות)
- יצחק אשכנזי (עלי)
- שילת, ארל, נהוראי והודיה כהן (נו ינעה)
- אליהו, הודיה, אסתר ודניאל גורמטוב (רמלה)
- נועה, מיכל ושמואל חגיבי (אחינסנד)
- שרה, יסמין, מרים ונוריא שרם (הולון)

מחבואים!

חפשו את ששת ילדי משפחת 'משפחן שילה' בכל עמודי פנות הילדים!

שירי חינוך

קרה והפתיח משוש לעיריך, עיר נאמנה, את, למלךך ושרך:
יום אפרה ופעת רבת צבאיך, לך כלחה נפשי לשכן הצרך:
ומי ותניי נא אעף כמו יונים, אשך אבניך, אחון עפרך:
לא שקמה נפשי, מיום נדוד רעיך, מיום גלות בנים, מבית מטרך:
נראה בשמחהך, כימי שנות עולם, עת בוא ושוועך, לבנות צרך:
אפילו תחנתי לפני ארון עולם, וקם שעריך, לבנה רביריך:
או תשמחי לעד וקמח תשבי, יריב שלום בנך, מכל עברך:

סעי יונה ושמועני, בכנור נגני.
ופנחו זמיר רני, בשר התבונני.
ויטחרי ואל תפני, לדרך שושני:
קחי צידה ונסעה, ונתערך ונשכעה.
ונשאתה מענות דעה,
ונשריה עלי נבל, וזמר תעני:
עמודי סתרי יונה, והתקני כלי.
ונקמם לתוך גנה, בהמר תעלי:
ונאתחן בסנסניו, ופריו תאכלי:
ויטחרי עדי ערדי, שני תורים עלי לתך.
ונראה גם כליי יפך,
תני נזקך עלי אפק. ועלי תתני:

אדון הכל מותה כל נשמה, וצו חסדו לבת נדיב חכמה:
לבושה משגן תאר יקרו, ומשפעת עלי כל האדמה:
שאון גלי גבול ימים תעורר, ועם הודה בצלו נעלמה:
בחן בעלה שבמינו תנחל, ומעלתה מהדרת ורמה:
וזמירות מבנה ארין שמענם, נקיים הם בלי עון ואשמה:
ושרים הולכים המיד בישר, נקיים הם בלי עון ואשמה:
שמועתם לטוב כלם ברורים, ולחם נבספה נפשי בתימה:
צרי גלעד שלח לנו ידירי, בציון נישמה גבר ועלמה:

שמע הא-י ענני בתפלה, בעת אקרא בשיר דוד תהלה:
לפניך אני נחשב כאין, ותוש קסני קדמני תהלה:
מאר חדר לבכי גם תהלה, בגלותי אני אמה שפלה:
הלא בכי"ן אשר שירו משלים, ילוד חזק"ק אני קל מנמלה:

לרפאת ההצלת הרב שלום ארוש הי"ו בן ימנה ז"ל	לרפאת ההצלת הרב דב איסר הכהן קוק הי"ו בן שושנה ז"ל	לרפאת ההצלת הרב אליעזר ברלני הי"ו בן עטיא ז"ל	לרפאת הרב שלום ארוש הי"ו בן ימנה ז"ל	לרפאת הרב שלמה יוסף מחפז הי"ו בן הממה יונה ז"ל

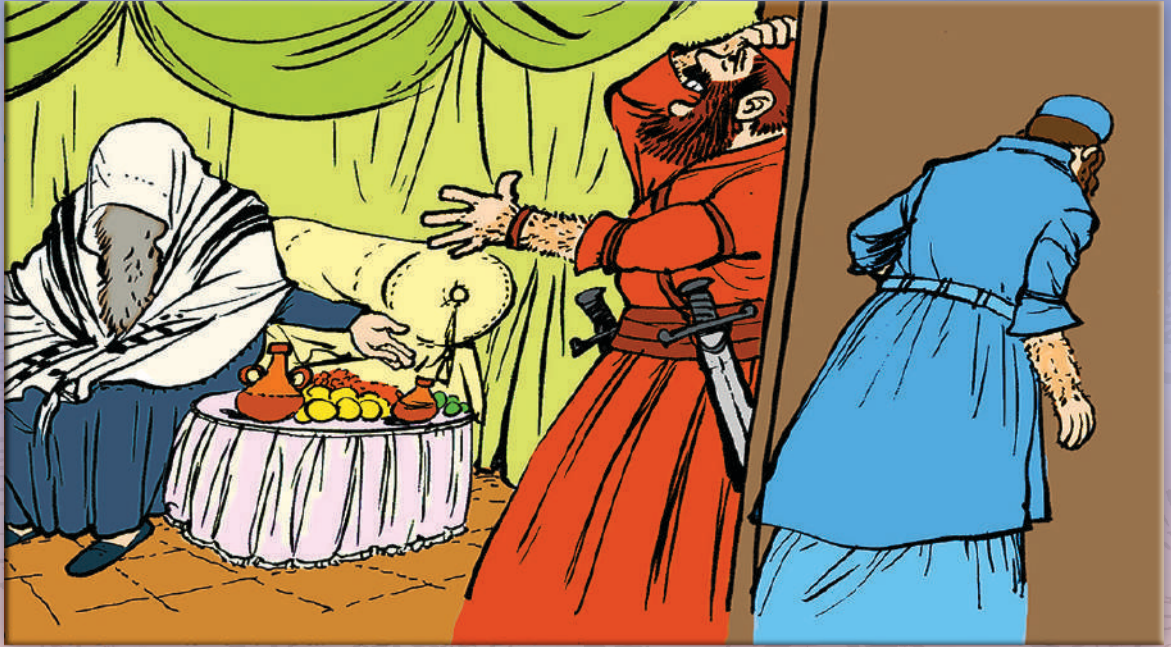
לעילוי נשמת:

- אלי עזרי בן רחל
- ידיה בתן ששנה תאם
- לילי דבורה בת נעומה
- שמעון ירח בן עישה (עלזיה)
- רבי דניאל בן רבקה לשפפת בן ישי
- ביתא בת צונה יוסיאן הי"
- הודיה בת ישראלית גילה הי"
- ברכה מור יוסף בת מרסל
- ארתם ארמונד מויאל בן ימנה ודוד
- ענו נצח בן יוסף בן ג'ולה גיסיס קדושים
- שלמה בן טובה אמבר בוס בן גיסיס
- גבריאלי דוד ותמר אבזישוילי
- יוהש בן ארוש
- דב יצחק גלאס בן אהרון

רוח ה' תנחם בגן ערך הם וכל בני ישראל השוכבים עימם בכלל הרחמים והחליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

טְבוּעַת עֵין

רק חמש רצועות מתאימות לתמונה הגדולה - מצאו אותן!

10 9 8 7 6 5 4 3 2 1

שירי רינן

לְפִלַח הַרְמוֹן, אֲדָמָה רַקְתָּךְ, כְּגַבֵּה הָאֲרָמוֹן, גְּבוּהָה קוֹמְתָךְ. וּמַר עִם קַנְמוֹן, וַיִּחַוֶּן מִבֵּיתְךָ, צְבִיבָה עֵינֶיךָ, לְלִבִּי אֶסְרוּ:
לְעֵינֵי הַיּוֹנִים, אֲדָמָה עֵינֶיךָ, כְּמוֹ חוֹט הַשָּׁנִים, דְּמוֹת שִׁפְתוֹתֶיךָ. לְיָפִיָּה עִם עֵנִים, וּבִוְרָךְ צִוִּיתִי, לְכִבִּי וּלְכַבֵּה, בְּאֶהְבָּה נִקְשְׁרוּ: דְּכַרָּה שִׁמְעַתִּי, וּקוֹלָהּ הָעֵרֶב, עָדִי עִפְרָה שְׁחֵתִי, וּבְלִבִּי אִישׁ צוֹרֵב. וּכְמֹת נְדָמָתִי, וְהִנֵּה קוֹל עֵרֶב, וְדִידֵי הַתְּאֵפֶק, וְרַחֲמֵי נִכְמָרוּ: לְכַנְה כְּסֵתֶר, מֵאִירָה כַּחֲמָה, מִדְּלִגַּת מִוֶּהַר, אֲלֵי גְבֻעָה רַמָּה. אֲנִי אֲרַבָּה מִתֵּר, תִּנְנוּ לִי הַעֲלָמָה, לְכִבִּי עִם רוּחִי, בְּיָדָהּ נִחְבְּרוּ: תְּכַבְּעִלֵת שְׂרוּן, וְשׁוֹשְׁנֵת עֵמֶק, נְמוֹת הַגְּרוּן, וְעֲלֵי תִתְחַמֵּק. וְתִבְיֵא הַתְּרוּן, לְלִבִּי הַנְּמֵק, רַמִּיָּה הַבִּיאוּ, לְמַכְתֵּי זֵרוּ:

ובכן שמך יגדל, כקרב עמך, המשלשים תמיד, קדושתך.
 דר הכרובים, נא שעה, שיה אנוש, קורא ומתנחן, לומר, קדשך:
 הנה לך מול, זכרך, יאות שבת, ומתללים אני, לתפארתך:
 אָנָּה, אָנָּה, אָנָּה ה' הוֹשִׁיעָה נָא אָנָּה, אָנָּה, אָנָּה ה' הַצִּלִּיתָהּ נָא

אודה לך א-ל חי, ואניד גדלך, נורא ונשגב, אין ערוך אליך.
 נפשות ברואך, הצובים אצלך, מולם יהודון ויברכו, לשמך:
 יושב ברומ עולם, א-ל א-ל א-ל אמת בלתיך, ובלעריך.
 דובר צדקות אתך, וכל מפעליך, משתתווים נגד, הרומ, רגליך:

הדו עינך
 יואת את מורד

הד"ג
 יעקב חיים זצ"ל
 בנו של רבנו יוסף חיים
 הכב"איש חי'

הד"ג
 יצחק אביהצור זצ"ל
 הבאבא האקו, רביה
 הראשי של רמלה וליה

הד"ג
 יששכר מאיר זצ"ל
 ר"י הנגב (ענתה)

הד"ג
 מרדכי שרעבי זצ"ל
 מהבני חסד, ראש המוסדות
 ר"י עד שלום ב-ם

הד"ג
 משה יהודי זצ"ל
 רב ופרנס הקהילה
 והיהודית בתימן

הד"ג
 שלמה גרמון זצ"ל
 האוסר'ד מזווהעלי

הד"ג
 שלמה וולבה זצ"ל
 בעל' עלי שור' ממולד בעל
 המוסד

לרפואת והצלחת הד"ר חיים אילוז הי"ד בן מויל טוב ה"ל

לרפואת והצלחת הד"ר חיים אילוז הי"ד בן מויל טוב ה"ל

לרפואת והצלחת הד"ר חיים אילוז הי"ד בן מויל טוב ה"ל

לרפואת והצלחת הד"ר חיים אילוז הי"ד בן מויל טוב ה"ל

לעילוי נשמת:

יונה ויונת בת טלימאן

עוד יעיש סאלם בן אייל בת ריימונד אסתר בנישן

שלמה בן יחיא קוראני

אליה בן גוהר צפניה

אליה בן בלור תנימוב

נעמה יהודה בת יחיא

מנחם דקלו בן גירה הי"ד

לאה זורגר בת ינטי

מש בן מאיר יצחק

עדה ברבר בת רחל ויעקב

עזרא אריה בן חנמה

שמואל חדאי בן סלימאן (שלמה)

שלום חיים בן חיים חסן

ד"ר רות סייילס בת רות שמחה

המלך שלומאי

מתוך סדרת ספרי
"המלך שלומאי"
מאת מ. ספרא
ברוצאת "יפה נוח"

הפניסה חסומה!!!

ללא ילדים. יש מקרים בהם אין דרך חזרה. צריך פשוט להתחיל שוב!

האם נכחה, אז אין ברירה...

זו אינה פניסה, ילדים... זו יציאה... הפניסה נמצאת שם!!!

אין שום דרך לחזור???

כן... גם זה משהו...

זו ממש לא היתה החלטה הנכונה להתעלם מהיציאה של עומר הנגן...

אם פצליחו, ילדים...

זה אולי לא יהיה קל, אבל אתם פצליחו... תמיד אפשר לפלס דרך!!!

נו, טוב... לפחות אנחנו יודעים קצת לאיפה אנחנו לא צריכים ללכת...

כן... אבל עכשיו אני מאבד בעקר מהשאלה, איך נצליח לפלס דרך בחזרה אל הפניסה הזו...

הי!!! איפה אביעור???

באמת מוזר... נו, טוב... בודאי הוא תלך להסתובב קצת בסביבה, עד שאנחנו נצליח לעבר את הנגן...

אם כן, הבה נמרח להקפס בכד שילא יצטרך להקפסו זמן רב!

אם לא יצליח, אף אחד לא יצליח להקפסו זמן רב!

אם לא יצליח, אף אחד לא יצליח להקפסו זמן רב!

אבל למה???

אם לא יצליח, אף אחד לא יצליח להקפסו זמן רב!

הדווי עיניך ידוע את מורדך

הרה"ג רבי דוד ברוך זצ"ל רבה של העיר שדרות

הרה"ג יחזקאל צורא יחזקאל וז"ל

הרה"ג נסים טובלס זצ"ל מחבתי תונס

הרה"ג יוסף חיים צון זצ"ל

הרה"ג ישראל טמן רומניס זצ"ל האדמו"ר מקושטנא קרית גת

הרה"ג שלמה זמן זצ"ל

הרה"ג דוד זמן זצ"ל קדיש העיר אורא מחבתי תונס מקובל אהוד

שירי רימו

אתם בחצי היר, ובכלי זון:
סורי ראי ציון נחמתי ננה,
עת כאשר יהיה לבשר קון:
פליט קרא יום אישלת הרבי ואך,
בם כל יפה מראה והמדת עין:
ישקף אלקום ממעון קדשו וך,
כל שונאי עמו בתרף עין:
הנה ין קם ונצב על אנך,
ישקם לבום רעל, אבל לא זון:
ומהרה בם מלאכי משוחות להך,

אשאל אלקי ונאלה שבויים, ראסף דוריים:
בזכות מקנה אב המון לטויים, וזכו לחריים:
עת יקראו בשמו וזו ענויים, כי הם רצויים:
בזכות אשר נלה לנחיים, הוליד נקיים:
ארכע דגלים הלכו נאליים, תנו באליים:
אל המסרה אותם ביד בוויים, יהיו קנויים:
אתה אשר תביס אלי עניים, שומרי פתאים:
נעלה לארבענו בשר וחכרה, וברון וחדרה:
בזכות אשר נקרא שמה נבירה, וסבה ושרה:
ובנה אשר שמע בקול נבירה, נעקד כפרה:
ובכל בני יעקב שרה דויים, בלם דתויים:

אם נגעלו דלתי נריבים, דלתי מרום לא נגעלו:
א-ל חי מרוכם על כרובים, בלם ברהו ועלו:
כי הם אלי כסאו קרובים, יהו שמו ויהלו:
היות שרה רצוא ושבים, מיום בריאה נכללו:
לגל ואופן רועשים, מודים שמו ומקדשים, מווי
קבורו לובשים:
ובשש נפנים סביבים, עפים בעת ותגללו:
יענו בקול שררים ערבים, יחד בארותות נדלו:
שמרי יחדיהו לחרו, וזו לטפי ושמהו:
קשרי בלבי אהבתו, בשמו לבדו ובשמהו:
מתן נברת רעיתו, אור לשרידים ורחות:
וימלאה בורות ננכים נשמי ברכה ודו:

<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>	<p>להקדשות ניתן לפנות למערכת 073-222-4-999</p>
--	--	--	--	--

לעילוי נשמת:

מרים אדרי בת רחל	ניסים בן חנה בגדדי	פאינה שפירא בת טביה	שלמה בן רחמה גולקופי	מנשה בן עזריה שעבי	סוזן אדרי בת מרים	חננאל בן אורלי שם	אלונה בן עזריה ליות שלי	יוסף בן יואילה גויסט	לאיזה עליזה בת קלרה לוי	תיאודור בן חוה אוה קלסקי	חזל בת תנה קבסה	שאול פראג בן הלן חביבה	יעקב בן מסעודה בן עטר	דניאל בן מנחם טסה
------------------	--------------------	---------------------	----------------------	--------------------	-------------------	-------------------	-------------------------	----------------------	-------------------------	--------------------------	-----------------	------------------------	-----------------------	-------------------

רוח ה' תניחם בגן עדן הם וכל בני ישראל החשובים עימם בכלל הרוחמים והסליחות. וכן יהי רצון ונאמר אמן. ת.ג.צ.ב.ה.

תקציר: שומר הגן אומר לשני הילדים שכדאי להם לצאת להוראות למרות שהם לא מבינים אותן. הילדים מחליטים לא לצאת ולפעל למי ראות עיניהם. הילדים שמחים להגיע לבלת היציאה מהגן. שומר הגן אומר להם שהם עוזבים את הגן ולא עוזבים את הגן. מבינים שטעו.

הנה תמצית הסיפור

- הרה"ג דוד מרדכי זצ"ל רבה של ירוחם
- הרה"ג דוד מרדכי זצ"ל רבה של ירוחם
- הרה"ג חיים שרביאנו זצ"ל מחברת מקובל, רב שכונת בקעה
- הרה"ג אורי ברוך זצ"ל מגדולי חכמי אתיופיה
- הרה"ג יצחק שרביאנו זצ"ל מחכמי בבל
- הרה"ג מנחם פרידו זצ"ל מחכמי מרוקו
- הרה"ג משה חי שרביאנו זצ"ל מדברי שושנים לדרך
- הרה"ג רבי משה קליינר זצ"ל רב העיר טבריה

שירי ריבון

אילת חן בגלות חסמכני, ובלילה בתוך חיקה מלוני: ליבוס יונה אני תמיד מוונן, ונתערב חסד יונה ביניני: שתו דודים לעומתי ושכרו, והעירו לשכל רעיוני: בתיכיל פת מליכים חבבונדי, ושולחנה מוונן להמוני: זמן הפריד לכל רעים ודודים, אבל דודי באהבה וזכרני: וקשר חן וחסד על גברתי, כמעגל חן וחסד ומשכני: מפרשו בענן עבי שחקים, לרעיתי והיא הפיק רצוני: שעריה המשים הם כבועים, וכות לאה כבינה חסדני: העורר אהבת רחל לבנים, כסוד מכות עשירית העלני: א-להים חיש לעמך ישועה, בעת רצון הנחמה את גרוני: שליחי לב רוב שלום הסובב, בני איש הם טעילת אב המוני:	תתרו עלי שילחן וכוס דודי קרא, זמן שרידינו וכל הנסגלים: מבוס ישועות אשמחה ואומר, אוציא לכל סודי ואשיב שואלים: שלום כנהר לעדתי ונתתה, זמן וגם בחור וכל העוללים: בדואי מושלים:	בנעים וזמרות מגודו אתעוררה, ואני ורעיתי ברנה צוללים: בינו עדת קרש בשרה הברת, חתן ותכלה בהפה נבללים: זה יום שמחות לאמה וקרה, כי היא ודודה חן וחסד גומלים:	אהבת הרסה על לבבי נקשרה, ואני בתוך גולה פעמי צוללים: לו יש רשות לי אעלה אתהברת, תוך שערי ציון אשר הם נהלים: שחרית וערבית פת נדיבים אברה, לבי ורעיוני בחשק נבללים:
--	---	--	---

- להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999
- להקדשות ניתן לפנות למשרכת 073-222-4-999

- לעילוי נשמת:
- שמעון אילנה
  - חנה בת סולטנה
  - שלום בן סעיד עורקבי
  - אריה בן גור מרתום
  - טוני אהרון בת צלח ומרים
  - טובה בת יחודה לאון ולאה
  - יצחק לוי בן מנחה חרש
  - כבורה בת ריקוצ'יה חרש
  - שמעון בן דוד שרעבי תמאני
  - ציפורה אברהם בת חמבוש
  - סולטנה פורסל בת רחל
  - מרים בת מרים שרעבי
  - יחיא זכריה בן חסן ישועה ראובן שרעבי
  - ג'י בן פרימה פנחס בן חסן ישועה ראובן שרעבי
  - דמו בקיה בן בוטנה

אבות וזאת

פרשת
תולדות
מספר הכתובים: 105

אבות ובנים יקרים ונכבדים!
אם יש לכם הערות או הארות, או הוספות חשובות שתוכלנה להביא תועלת לרבים, אנא הודיעו לנו עליהם, ואם ירצה ה' נתקן הדבר בפעם הבאה, וחכות הרבים תעמד לכם. הבהרה: הצוירים נועדו להמחשת הדברים ואין להסיק מהם שף נראו אבותינו, או קר ממש היה הענין.

שבת שלום לכל הילדים!

הקדמה: פרשתנו פותחת בתולדותיו של יצחק אבינו והקורות אותם. תחלה נלמד על לידתם של יעקב ועשו וההבדלים ביניהם, אחר כך מספרת התורה על מכירת הבכורה של עשו ליעקב תמורת נזיד עדשים (פרק כה).

אחר כך חוזרת התורה אל יצחק ומספרת על צויו ה' אליו שלא ירד למצרים, המעבר לגר והתלאות שקרו לו שם, על עושרו, על שלוחו מגר ועל מריבת הבארות. לאחר כל זאת עזב יצחק את האזור ועבר לבאר שבע, שם כרת עמו אביתו ברית (פרק כו).

כאן חוזרת התורה שוב אל בניו של יצחק, ומספרת תחלה על נשותיו של עשו שגרמו צער ליצחק ורבקה (סוף פרק כו).

אחר כך על רצונו של יצחק לגרף את עשו, ורצונו של רבקה שהברכות יהיו ליעקב, והפעלות שנקטה עבור זה. נלמד על ביאתו של יעקב אל יצחק והברכות הרבות שקבל ממנו, וכן על ביאתו של עשו ליצחק, בכינו והברכות שנתן לו יצחק. ולבסוף על שנאתו של עשו ליעקב וגריחתו של יעקב לחרן (פרק כז).

בסוף הפרשה מספרת התורה על נשואיו של עשו לבתו של ישמעאל (פרק כח).

פרק כה

תולדת יצחק בן אברהם

פרשתנו פותחת בפסוק "ואלה תולדות יצחק בן אברהם, אברהם הוליד את יצחק".

מדוע מדגישה התורה שיצחק בנו של אברהם?
התורה מדגישה לנו שיצחק נולד מאברהם, כלומר, לאחר שהקב"ה הוסיף לאברהם את האות ה' בשמו, שאמר לו הקב"ה "אברהם אינו מוליד אבל אברהם מוליד, שרי לא תלד אבל שרה תלד". על ידי ששינה את שמו השתנה מזלם.

וגם מפני שליצני אותו הדור היו אומרים שיצחק נולד מאביתו ולא מאברהם, לכן הקב"ה עשה שפניו של יצחק יהיו ממש דומות לאברהם, וזאת תהיה העדות שיצחק הוא בנו של אברהם.

יצחק ורבקה מתפללים לבנים

באיזה גיל היו יצחק ורבקה כשהתחתנו?
התורה מדגישה שיצחק היה "בן ארבעים שנה" כשהוא התחתן עם רבקה. ואלו רבקה היתה אז בת 3.

הרחבה: כשאברהם חזר מעצרת יצחק בשר לו הקב"ה שרבקה נולדה, והיא תהיה בת זוגו של יצחק. באותו זמן היה יצחק בן 37 שנה, (כיון שאז נפטרה שרה, והיא היתה בת 127, וכשילדה את יצחק היא היתה בת 90). אברהם חכה שרבקה תגדל ותהיה בת שלוש כדי שיצחק יוכל להתחתן איתה. כך היא דעת רש"י, אך בתוספות (בכמות סא) הובאה דעה נוספת, שרבקה היתה אז בת 14.

התורה מזכירה לנו שרבקה היתה "בת בתואל הארמי מפדן ארם, אחות לבן הארמי", ששניהם היו רשעים, והם גם גרו במקום של אנשים רשעים, ולמרות שרבקה גדלה אצלם היא שמרה על צדקותה.

יצחק חכה לרבקה עשר שנים, עד שתגיע לגיל 13 שנה, שבגיל זה אשה ראויה להוליד, ולאחר מכן המתין עוד עשר שנים ועדין לא נולדו לו ילדים. יצחק הבין שרבקה עקרה (עקרה היא אשה שאינה יכולה להוליד ילדים). ולכן הרבו יצחק ורבקה להתפלל ולבקש רחמים מו' שיתן להם בנים.

הרחבה: יצחק לא רצה לקחת שפחה, כמו אברהם שנשא את הגר שפחת שרה, מפני שהוא התקדש מאוד בעקדה ונהנה ועולה תמימה, ואין ראוי לו לשאת שפחה.

כיצד התפללו יצחק ורבקה?
יצחק ורבקה נעמדו כל אחד בזוית אחרת בבית והתפללו.

איזו תפלה התקבלה יותר ומדוע?
הקב"ה קבל קודם את תפלת יצחק שהיה צדיק בן צדיק, לעומת רבקה שהיתה צדקת בת רשע.

רבקה התברכה במריון אבל היא הרגישה משהו מושג ומזוה ב'תינוק' שבבטנה; כשעברה רבקה ליד הישיבה של שם ועבר הרגישה שהתינוק רוצה לצאת וללמוד תורה (היה זה יעקב), ומנגד גם כשעברה ליד פתחי עבודה זרה, הרגישה שהתינוק רוצה לצאת ולעבד עבודה זרה (היה זה עשו).

אל מי הלכה רבקה כדי לברר את הענין?
רבקה היתה מדאגת מאוד והלכה לשאל את שם (בנו של נח) לפשר הענין. שם אמר לה ברוח הקדש שאין זה תינוק אחד אלא שנים. עוד הוא אמר לה שמושניהם יצאו שתי מלכיות שלא תהיינה שוות, אלא כשאחד יעלה השני ירד, ולבסוף הצעיר שבהם יהיה למעלה.

לידת יעקב ועשו

עברו מספר חדשים והנה רבקה ילדה תאומים. הרחבה: בפסוק כתוב "והנה תומם בבטנה" - התורה השמיטה את הא' ולא כתבה "תאומים", ללמדנו שהם לא שנים כתאומים, אלא אחד צדיק ואחד רשע.

מי היה הראשון שנולד?
הראשון שנולד היה "אדמוני" (עורו ושערו היו בצבע אדום), "כלו כאדרת שער" - מלא שער כאדם גדול, ועל שם שהיה "עשוי", גמור ומשלם בגופו כאדם גדול "ויקראו שמו עשו".

עוד לפני שהם נולדו, רבו התאומים מי יצא ראשון ויהיה בכור, וכשיצא עשו אחז אחיו התאום בעקבו כדי לעקבו מלצאת, ולכן "ויקרא שמו יעקב".

הרחבה: אצל עשו נאמר "ויקראו שמו עשו" - לשון רבים ואצל יעקב נאמר "ויקרא שמו יעקב" - לשון יחיד, מכך למדו חז"ל שהקב"ה הוא שקרא ליעקב את שמו.

בן כמה היה יצחק בלדת יעקב ועשו?
יצחק היה בן ששים שנה כשנולדו יעקב ועשו. בהתחלה לא נפר טיבם של הילדים, אף כשגדלו והגיעו לגיל שלוש עשרה, היה אפשר לראות איך לאט לאט עשו בוחר להיות "איש ידע ציד, איש שדה", כלומר מסתובב בשדה וצד חיות להנאתו, כאדם בטלן, וכן היה צד את אביו בפיו והיה מעמיד פנים כאלו שהוא צדיק; ולעומת זאת יעקב היה "איש תם ישב אהלים" - שפיו

ולבו שוים והיה אוהב לשבת וללמוד תורה.
 יצחק אהב את עשו מכיון שעשו היה מאכיל אותו מצידו, וכך היה עסוק במצוות כבוד אב. יצחק אהב את עשו גם מפני שחשב שהוא אדם צדיק ומדקדק במצוות, ואלו רבקה שיצעה מיהו עשו באמת, אהבה את יעקב.

הרחבה: אמנם יצחק ורבקה אהבו את שני הבנים, ולא היו חס וחלילה שונאים את אחד מהם, אלא התורה צינה את האהבה היתרה שהיתה לכל אחד על אחד הבנים, כל אחד וסבתו.

מדוע יצחק חשב שעשו צדיק?

עשו היה שואל את אביו שאלות של אדם שמדקדק במצוות, למשל: **פיצד מעשרים את המלח ואת התבן?** משאלות אלו חשב יצחק שעשו הוא אדם צדיק שמדקדק במצוות, כיון שתבן ומלח אינם חביבים במעשרות כלל, אף עשו שאל מה הוא צריך לעשות כדי לחיבם במעשרות בכל זאת!?

הבכורה עוברת ליעקב

באיזה גיל נפטר אברהם ומדוע?

אברהם אבינו נפטר בגיל 175 שנה. למרות שאברהם היה אמור לחיות 180 שנה, הקדים הקב"ה את מיתתו כדי שלא יראה את נכדו עשו יוצא לתרבות רעה. באותו היום שמות אברהם התחיל עשו לנהג את רשותו בגלוי, עד כדי שעבר חמש עברות חמורות ביום אחד.

היכן היה עשו בזמן הלוותו של אברהם?

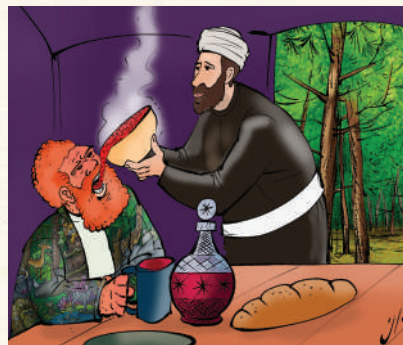
במדבר (רמב"ם, יב) מספר שכשקלם הלכו להלויה הגדולה של אברהם אבינו, עשו נכדו, אפלו לא שמע על כך. הוא היה עסוק בציד חיות בשדה. תוך כדי ציד לפתע הוא רואה את נמרוד הרשע. לנמרוד היה בגד מיוחד - כתנת מיוחדת שנעשתה על ידי הקב"ה לאדם הראשון בשעה שגרש מגן עדן, על הכתנת הזו היו מצירות כל מיני חיות. כשנמרוד היה יוצא עם הכתנת לשדה היו החיות רואות אותו ומתקרבות אליו, וכך הוא היה צד אותן בקלות.

עשו רצה מאוד את הכתנת של נמרוד ולכן הוא נלחם אתו עד שהרגו ולקח ממנו את הכתנת. לאחר המאמץ בהריגת נמרוד, התעייף עשו וחזר לביתו מתש ורעב מאוד. באותו זמן, הכין יעקב לאביו, שהתאבל על מות אברהם, נזיד עדשים, שזהו מאכל של אבלים. (לצורך סעודת ההבראה לאבלים).

הרחבה: מדוע זוקא עדשים? כי העדשים עגלות ודומות לגלגל, סימן לגלגל החיים החוזר ומסתובב בעולם.

עשו פנה ליעקב ואמר לו "הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי", כלומה, אני אפתח את הפה ואתה תשפך (תלעיט) את הנזיד לתוך הפה שלי. התורה מספרת לנו שבגלל זה נקרא שמו של עשו גם "אדם".

מה רצה יעקב בתמורה?

יעקב אבינו הסכים בתנאי שעשו ימכר לו את הבכורה תמורת נזיד העדשים.

למה רצה יעקב את הבכורה?

יעקב אבינו הכיר את רשעות אחיו הבכור וידע שהבכורות אמורים לעבד בבית המקדש. חשב יעקב שאין זה ראוי שאדם רשע קעשו יעבד בבית המקדש.

שאל עשו את יעקב: מה מהותה של עבודת הבכורות?

השיב לו יעקב: ישנם הרבה אזהרות וצווים על מי שעובד שם; למשל, מי שעובד קשהו שכור חייב מיתה.

אמר עשו: "הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה", - מי צריך את הבכורה אם על ידה תגרים לי מיתה.

עשו הסכים מיד לעסקה, ויעקב השיב אתו על מכירת הבכורה, ואף עשה עמו שטר מכירה, ובתמורה קבל עשו לחם ותבשיל עדשים.

הרחבה: לדעת החתם סופר יעקב לא שפך לתוך פיו את התבשיל אלא הניח לפניו.

עשו אכל את הלחם והתבשיל בלא נטילת ידים ובלי לברך על האכל, שתה

גם את היין בלא ברכה, קם בלי ברכת המזון והלך בלי לנשק את המזונה, ולבסוף "ויבז עשו את הבכרה". התורה מעידה עליו שלא רק משום רעבונו הוא מכר את הבכורה, אלא הוא ממש בז לעבודת הבורא בבלבו.

פיצד אנו רואים שעשו בזה את הבכורה?

לאחר שאכל ושבע ונתנשבה דעתו, היה עליו להרהר: אולי בכל זאת נחפזתי יותר מדי והסקמתי למכור דבר קיים תמורת הנאה עוברת של סעודה אחת, אף מיד קשהו סים לאכול נאמר "ויאכל וישת ויקם וילך". עשו הלך לדרכו מבלי להתחרט על מה שעשה.

פרק כו

רעב בארץ ישראל

התורה ממשיכה ומספרת לנו על רעב גדול שהיה בארץ ישראל. יצחק רצה ללכת למצרים, כמו שעשה אברהם אביו כאשר היה רעב.

מה עצר את יצחק מללכת למצרים?

בדרכו הוא הגיע לעיר גרה. שם נגלה אליו הקב"ה ואמר לו שלא ירד למצרים מכיון שהוא עולה תמימה משעה שנעקד על גבי המזבח, ולכן הוא צריך להשאר רק בתוך גבולות ארץ ישראל.

הקב"ה צוה את יצחק לקבץ את מקומו בגרה וגם הבטיח לו את הברכות שהבטחו לאברהם.

מה ברח הקב"ה את אברהם?

- א. שיצרה את זרעו ככוכבי השמים.
- ב. שייתן לזרעו את כל הארצות האלו.
- ג. בניו יקבשו אותם מיד הגויים.
- ד. שייתברכו בזרעו כל העמים שבעולם.
- ה. כלומה הגויים יברכו את עצמם להיות כמו זרעו של יצחק.

בזכות מי יקבל יצחק את כל הברכות האלו?

בזכות אברהם! בשכר שאברהם שמע בקול ה' ועמד בעשרת הניסיונות שנסה

רועי גרר הגיעו והחלו לריב עם רועי יצחק ואמרו שהמרים שיכים להם. הם טענו שהבאר נחפרה בתחום המרעה שלהם, ולכן זה שיגר להם.

לאותה הבאר קרא יצחק "עשק", מפני שרועי גרר התעסקו ורבו עמו עליה.

חפרו עבדי יצחק באר נוספת, וגם אז באו רועי גרר ורבו עליה. יצחק קרא לאותה באר "שטנה", מלשון שטנה - עוינות, מפני שהבין שכל הטענות של רועי גרר אינן נובעות מכך שהם באמת חושבים שהמרים שלהם, אלא מפני שהם שונאים אותו.

יצחק עבר למקום אחר, קרוב יותר לבאר שבע, ושם חפר באר אחרת ומצא מים. הפעם לא רבו רועי גרר עם עבדיו על הבאר, ויקרא שמה רחבות, ויאמר כי עתה רחביבי ה' לנו ופרינו בארץ.

לאחר תקופה עזב יצחק גם את המקום הזה ועלה לבאר שבע. הרשעים מסביו שיצחק חשש שהפלשתים, ששונאים אותו, יאספו עליו ויפגעו בו.

הקב"ה נגלה אליו ואמר לו שלא יפחד כי ה' אתו, וגם הבטיח לו שיברך אותו וישמר עליו בזכות אברהם. יצחק בנה מזבוח והודה לקב"ה. גם שם חפרו עבדי יצחק באר.

האם גם בבאר הזו מצאו מים? עוד מעט נדע...

אבימלך ויצחק פודתים ברית

איזו ברית חפר אבימלך כשגרש את יצחק?
בפרשת ויג'א (כא, לא) למדנו שאבימלך כרת ברית עם אברהם שלא להזיק זה לזה לאורך שלושה דורות. קעת, כשגרשו הפלשתים את יצחק לאחר שרבו אתו על הבארות שחפר אברהם, הם חפרו את הברית.

לאחר תקופה הגיעו לפתע אל יצחק לבאר שבע אבימלך ופיקל שר הצבא שלו יחד עם עוד כמה מאוהביו. כשיצחק ראה אותם הוא שאל מי "מדוע באתם אלי, ואתם שנאתם אתי ותשלחני מאתכם?"

לדגמה, אם יבול השדה היה צריך להיות עשירה טון, הקב"ה ברח כל כך את יצחק והשדה הניבה אלף טון! - פי מאה.

הרחבה: ומדוע אמדו את השדה? יצחק אמד את השדה לפני שהיא הצמיחה מפני שרצה להקדים ולהוציא מעשרותיו לתתם לעניים.

כך הלך יצחק והתעשר והיו לו הרבה צאן ובקה ועבדים ושפחות ונכסים רבים.

הרחבה: יצחק היה עשיר מפלג ומצלח כל כך עד שהיו הבריות אומרות שעדיף להתעסק בזבל פרודותיו של יצחק שיש בו ברכה, ולא בכסף וזהבו של אבימלך.

יצחק עוזב את גרר

הפלשתים, שקנאו בהצלחתו הרבה של יצחק, פחדו להזיק לו בגלל הצווי של אבימלך ולכן הם הציקו לו.

התורה מספרת שבזמן שאברהם אבינו היה בגרר חפרו עבדיו בארות. הפלשתים, בקנאתם, סתמו את כל הבארות בתרוץ שהן יכולות לשמש את אויביהם.

עשרו של יצחק היה גדול יותר מעשרו של אבימלך ואבימלך חשש שדבר זה יגרם לחסר יציבות בממלכה, שהרי זו בושה שיש אדם שהוא עשיר יותר מהמלך ולכן בקש מיצחק שיעזב את המקום. הוא גם רמז לו שהעשר שלו בא כבזכות על חשבון אנשי המקום.

מה עשה יצחק לפני שעזב את גרר?

לפני שיצחק עזב את גרר הוא חפר את הבארות שחפרו בימי אברהם אביו והפלשתים סתמו אותם, וקרא לבארות באותם שמות שקרא להן אברהם אביו, להוכיח שהם שיכים לו. אחרי שיצחק חפרם לא סתמו אותם הפלשתים שוב.

הרחבה: חז"ל מסבירים שעד עכשו יצחק לא חפר את הבארות, מפני שהיה גר עמם ולא רצה לעשות דבר שלא ברצונם. אבל קעת לפני שעזב את העיר חפר שוב את הבארות וקרא להם בשמות שקרא להן אביו כדי שידע לכל שהן ורשת אביו ולא של אחרים.

אחר כך יצא יצחק מהעיר וחנה במרחק ממנה - בעמק שנקרא "נחל גרר".

הבארות שחפר יצחק

בעת שהותם בנחל גרר חפשו עבדי יצחק מקורות מים, הם חפרו ומצאו "באר מים חיים" שנובעים תמיד.

אותו, ושמר את "משמרתו, מצותי, חקותי ותורתיו".

1. "משמרתיו" - הגזרות להרחקה מאזרחות התורה, כלומר דברים שלא נאסרו מהתורה, אלא חכמים עשו בהם גדר כדי שלא יעבור על התורה. וזה נקרא 'משמרת' - ששומר על האדם.
2. "מצותי" - מצוות שמצד עצמם ראוי לקימן, אפילו אם התורה לא היתה מצוה עליהם, כמו גזל ושפיכות דמים.
3. "חקותי" - מצוות שאנחנו לא מבינים את טעמם, כמו אכילת חזיר ולבישת שעטנז.
4. "ותורתיו" - שני חלקי התורה: א. תורה שבכתב. ב. תורה שבעל פה, שהיא הלכה למשה מסיני.

יצחק גר בגרר

ממה חשש יצחק כשהגיע לגרר?

כשיצחק הגיע לגרר הוא פחד שאנשי המקום יתרגו אותו כדי שייכלו לקחת את רבקה ביון שהיא היתה טובת מראה. לכן, הוא נהג כאברהם אביו ואמר שרבקה היא אחותו. הפעם נזהר אבימלך מלך גרר, ואף על פי שיצחק אמר על רבקה שהיא אחותו - הוא לא לקחה לביתו.

אחרי תקופה מסוימת יצחק הרגיש רגוע יותר כי ראה שלא עשו לרבקה כלום. אבל אבימלך עקב אחריו וראה שיצחק ורבקה מתנהגים כזוג נשוי ולא כזוג זרים ואחות.

אבימלך קרא ליצחק ואמר לו "אף הנה אשתך הוא ואיך אמרת אחתי הוא?" בגלל דבריו כמעט נכשלת לקחת אותה! אבל יצחק ענה לו שהוא פחד שיתרגו אותו. באותו היום הזהיר אבימלך את כל עמו שמי שיזיק ליצחק ולרבקה יומת.

יצחק מצליח מאוד ומתעשר

יצחק אכן הצליח והתעשר בדיוק כפי שהקב"ה ברכו. בזמן הרעב הוא זרע בקרקע שהיא קשה לגדול, כך שהיא לא היתה אמונה להצמיח תבואה רבה, ואף על פי כן היה יבול השדה פי מאה ממה שאמדו כמה השדה היתה צפויה לתת.

הנפש תשרה
עליו רוח הקדש.

עשו הרשע הלך כמזונות אביו, אף כונתו היתה
שאם לא ימצא ציד בשדה - יגזל ממשישהו ויביא
לאביו.

התכנית של רבקה

רבקה שמעה את צווי יצחק וידעה שמי שאמור
לקבל את הברכה הוא יעקב, מפיון שפר נאמר
לה בנבואה עוד בעת שהיו התאומים בבטנה:
"ורב יעבד צעיר", אבל בגלל שידעה שיצחק
אוהב את עשו וירצה לברך דווקא אותו, הכינה
רבקה תחבולה כדי שיעקב יקבל את הברכה.

רבקה קראה ליעקב וספרה לו את מה שהיא
שמעה, ואמרה לו "ועתה בני שמע בקלי לאשר
אני מצוה אתך". היא הסבירה לו שבקיום דבריה
יש כבוד הורים וגם בנבואה, ולכן עליו להקשיב
לה גם אם הדברים נראים בעיניו לא נכונים.

היא צוהה אותו להביא שני גדיי עזים מהצאן
ששניו לה, כדי שהיא תכין מהם ליצחק את
המטעמים האהובים עליו, ואחר כך הוא (יעקב)
יגיש את האכל ליצחק, כדי שיצחק יברך אותו
ולא את עשו.

הרחבה: רבקה בקשה שני גדיים כיון שאותו היום היה ערב
פסח, גדי אחד לקרבן פסח ומהגדי השני היא עשתה את
המטעמים.

יעקב היה איש תם, ולא היה רגיל לרמות, אפלו
שאמו אמרה דברים אמתיים ונכונים, בכל זאת
פחד ושאל "הן עשו אחי איש שער ואנכי איש
חלקי, אולי ימשיני אבי והייתי בעיניו כמתעתע,
והבאתי עלי קללה ולא ברכה".

ענתה לו רבקה אל תדאג "עלי קללתך בני,
אך שמע בקלי ולך קח לי" את הגדיים
מהצאן כדי שאוכל להכין מהר את
המטעמים לפני שעשו יחזר.

הרחבה: אונקלוס כתב שרבקה אמרה ליעקב: "נאמר
לי בנבואה שלא נבואו עליך קללות". ורס"ג פרש
שהיא התכננה לומר לו שאם תבוא עליו
קללה, היא תדאג להסיר אותה.

יעקב עשה כמזונות אמו והביא
לה את הגדיים. ורבקה מהרה
לבשל את המטעמים כמו
שיצחק אוהב. אחר כך
לקחה את בגדי החמודות
של עשו שהיו אצלה
בבית, והלבישה
אותם על יעקב.

נשים אלו היו עובדות עבודה זרה והסבו
צער רב ליצחק ולרבקה.

פרק בו

יצחק מענין לברך את עשו

"ויהי כי יקו יצחק ותכהין עיניו מראת" (שאינו
רואת).

מדוע כהו עיניו של יצחק?

רש"י מביא שלושה הסברים מדוע כהו
עיניו:

- נשות עשו היו מעשנות ומקטירות
לעבודת אלילים. עשן זה פגע בעיניו והוא
נהיה עור.
- כשעמד אברהם את יצחק על המזבח
נפתחו שערי השמים ומלאכי השרת ככו וירדו
דמעותיהם ונפלו על עיניו וכהו עיניו.
- ה' עשה שיחלשו עיניו כדי שיעקב יטל את
הברכות.

הרחבה: במדרש (רבה סה, יא) מובא שאדם שהגיע לתקופת
השנים שאבותיו נפטרו - ידאג חמש שנים לפניו והחיש
לאחריהו, מפני שהוא קרוב אליהם בטבעו ומסתבר שהיו
שנות חייו שוות להם.

שרה אמו של יצחק נפטרה כשהיתה בת 127 שנים, וכעת
יצחק היה בן 123 שנים, לכן אמר יצחק שאינו יודע מתי
ימות, כי לא ידע אם ימות קרוב לזמנה של אמו שנפטרה
בגיל 127 שנה, או קרוב לזמן אביו שנפטר בגיל 175 שנה.

ומהיכן אנו יודעים שיצחק באותו הזמן היה בן 123?

בתחלת הפרשה (כח, כ) נאמר "ויצחק בן ששים שנה בלדת
אתם", ובסוף הפרשה (כה, ט) עושה רש"י הקדוש חשבון
ומוכיח שיעקב אבינו היה בן 63 כשברכו יצחק. אם כן יוצא
שבזמן הברכות היה יצחק בגיל 123.

יצחק אמר לעשו שהלילה יהיה לילה קדוש -
ליל פסח, ובלילה הזה נפתחים שערי הברכה,
והברכות מתקבלות בשמים. לכן הוא מבקש
ממנו שישיחיו יפה את סכין השחיטה (שלא
יאכילהו חס ושלום ובלה אם הסכין תהיה פגומה), יקח את
חרבו וקשתו ויצוד לו חיה טהורה מההפקר (ולא
מן הגזל) וישחט אותה יפה.

לאחר מכן "ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי
והביאה לי ואכלה בעבור תברכך נפשי".

רבנו בחיי מסביר שכונת יצחק לא היתה לשם
תענוג, אלא כדי שנפשו תתענג ותשמח. כיון
שעל ידי התחזקות כחות הגוף יתעוררו כחות
הנפש, ומתוך שמחת

אבימלך ופיקל ענו ליצחק שהם רואים כיצד
הקב"ה מצליח בידו כמו שהצליח את אביו, ולכן
הם רוצים לחדש את הברית שעשו עם אברהם
אביו, שתהיה גם בינם לבין יצחק - שהוא לא
יעשה להם רעה כמו שהם לא עשו לו רעה
ושלחו אותו בשלום מאתם.

יצחק שמע את דבריהם והכין לכבודם סעודה,
אבל לא מיהר לכרות אתם את הברית. למחרת
בבקר נשבעו יצחק ואבימלך זה לזה שלא
ילחמו ביניהם, אחר כך שלח יצחק את אבימלך
וחבורתו בשלום.

עוד באותו היום באו עבדי יצחק ואמרו לו שהם
מצאו מים בבאר שחפרו קדם לכן.

כיצד קרא יצחק לבאר זו?

יצחק קרא לבאר הזו "שבעה" על שם הברית
שהם כרתו ונשבעו עליה. לכן קרא יצחק גם
לעיר "באר שבע" כמו אברהם אבינו שקרא כך
לעיה, על שם השבעה שנשבעו הוא ואבימלך.

הרחבה: הספורנו כתב טעם נוסף, מפיון שזו הבאר השביעית
שיצחק חפר - שלוש בארות ראשונות שסתמו הפלשתים,
ועוד שלוש בארות אחרות - עשק, שטנה ורחובות, וזוהי
אם כן הבאר השביעית.

נשותיו של עשו

כשהגיע עשו לגיל ארבעים הוא חשב לעצמו
שמפיון שיצחק אביו התחתן בגיל ארבעים ראוי
שגם הוא יתחתן בגיל זה, למרות שהוא כבר היה
נשוי פעם אחת.

עשו לקח שתי נשים נוספות מבנות חת בנו של
כנען, את יהודית בת בארי ואת בשמת בת אילן.

הרחבה: בפרשת וישלח (ב, ב-ג) נשים אלו נקראות בשמות
אחרות, "בשמת" נקראת בשם "עדה" - וקאן היא נקראת
בשם "בשמת", מפני שהיתה מקטינה בשמים לעבודה זרה.
ו"יהודית" נקראת בשם "אהליבמה" - וקאן היא נקראת
בשם "יהודית", עשו כנה את שמה כך להראות כאלו היא
כופרת בעבודה זרה, כדי להטעות את יצחק אביו.

מה הם בגדי החמודות?

היו אלו בגדים יפים ומינדים של עשו שהיו שמורים אצל רבקה בבית.

בגדי החמודות הם הבגדים שעשו הקדמונים. את הבגדים האלו לבש אדם הראשון. הם עברו בדישה עד לנמרוז, ועשו, שהרג את נמרוז, לקחם ממנו.

באותו זמן הפקיד אותם עשו אצל רבקה אמו כדי שהיא תשמור עליהם, מפני שהשד בנשיו שיגנבו לו אותם.

הרחבה: במדרש (רבה טו, טז) מובא שהיו אלה בגדי מלכות שבהם היה עשו מתבלש כאשר היה בא לשמש את אביו ולכבדו. ומזה רואים שעשו היה מכבד את אביו בכל כוחו.

בגלל שיעקב חשש שיעקב ימוש אותו ויראה שהוא חלק, לקחה רבקה את עורות שני הגדיים וכסתה בהם את ידי יעקב ואת צוארו, כדי שיהיה שעיר.

אחר כך הביאה רבקה ליעקב את הלחם והמטעמים ושלחה אותו אל יעקב אביו.

הרחבה: מפניו שלמפרשים האומרים שהיה זה בליל פסח, הלחם המוקד פה הכונה למצות.

יעקב נכנס אל יצחק

יעקב נכנס ביראה אל יצחק אביו וקרא "אבי". יצחק, שלא היה יכול לראות, שאל אותו "מי אתה בני?" ויעקב ענה "אנכי (המביא לה) עשו (הוא) בכרף (ובגלל שצוית את בכורך והבכורה עברה אלי) עשיתי כאשר דברת אלי, קום נא שבה ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך".

הרחבה: למרות שהתר ליעקב לשקר כדי לקבל את הברכות, כי כך נאמר לרבקה בנבואה שהוא ראוי לברכה יותר מאחיו, מעט יעקב בדבור שאינו אמת ולכן אמר: "אנכי" - הוא יעקב, ו"עשו" הוא בכורך.

יצחק התפלל ושאל "מה זה מהרת למצא בני?" ויעקב ענה לו "פי הקרה ה' אלקיך לפני".

מדוע חשד יצחק שהעומד לפניו איננו עשו?

יצחק לא היה רגיל לשמוע את עשו מדבר בצורה מכבדת ומנומסת ומזכיר את שם ה' בדבורו. ולכן חשד שהעומד מולו איננו עשו, ועל כן בקש ממנו לבוא אליו כדי שיוכל למשש אותו ולדעת שהוא אכן עשו.

יעקב נבהל מאוד ומרב פחד לא היה יכול ללכת. אמר המדרש שהקב"ה שלח שני מלאכים שהחזיקו ביעקב אחד בימינו ואחד בשמאלו וקר בא לפני יצחק אביו.

יצחק הרגיש את ידי של יעקב, שהיו שעירות כמו של עשו (בגלל עורות הגדיים שרבקה שמה עליו), ואמר "הקל קול יעקב והידיים ידי עשו".

יצחק עדין פקפק שפוא אין זה עשו והוסיף לשאל "האמת זה בני עשו?" ויעקב ענה "אני".

הרחבה: גם הפעם יעקב לא שקר - הוא לא אמר "אני עשו" אלא אמר "אני", כלומר אני הוא שאתה ראוי לכרך אותו.

יצחק בקש מיעקב להביא לו אכל, ויעקב נתן לו את המטעמים וגם הוסיף והביא לו יין לשתות.

הרחבה: מהיכן הגיע היין? המלאך מיכאל הביא לו יין המשמר מששת ימי בראשית כי יין מעורר לשמחה ובשעת הברכה צריך להיות בשמחה.

למפרשים שאומרים שהיה זה בליל פסח, היין שהובא הוא כדי לקיים מצות ארבע כוסות יין בליל פסח.

לאחר שיעקב סים לאכול הוא קרא לבנו שיגש אליו וינשקו.

יעקב התקרב ונשק את יצחק, במקום שיעקב יריח ריח רע מעורות העזים, הוא הריח ריח גן עדן, שנקנס עם יעקב; וגם מבגדי החמודות שהיו שזכים בעבר לאדם הראשון שהיה בגן עדן. ואתו הריח היה של שדה תפוחים.

יצחק מברך את יעקב

מהי הברכה שברך יצחק את יעקב?

יצחק ברך את יעקב "ויתן לה הא-להים מטל השמים ומשמני הארץ ורב דגן ותיירש. יעבדוך עמים וישתחוו לה לאמים, הוה גביר לאחיד וישתחוו לה בני אמה ארריה ארוו ומברכיה ברוד".

יצחק ברך את יעקב בעשר ברכות שהן כנגד עשרת הדברות:

- א. שהפרות שבארצו יהיו מתוקים ויתרבו מהטל שיורד מהשמים.
- ב. שארצו תגדל פרות שמנים.
- ג. שיהיה לו הרבה דגן.
- ד. שיהיה לו הרבה יין.
- ה. שיעבדו אותו אמונת.
- ו. שישתחוו לו לאמים (של בני שמעאל וקטורה).
- ז. שיהיה אדון לאחיו (והם יהיו עבדיו).
- ח. שישתחוו לו הצאצאים של אמו (בני עשו).
- ט. שכל מי שיקלל אותו יהיה מקלל.
- י. שכל מי שיברך אותו יהיה מברך.

עשו מגיע ליצחק

מדוע עשו התעכב כל כך הרבה זמן?

אומר המדרש שהקב"ה עכב אותו בכונה, כדי שיעקב יספיק להתברך במוה שמגיע לו. כאשר עשו יצא לדרכו לצוד ציד לאביו, הוא אכן הצליח לצוד צבי וקשר אותו שלא יברח, אבל כשהלך לצוד עוד חיה בא מלאך ושהר את הצבי. כך היה שלוש פעמים. גם כשתפס עוף וכלא אותו המלאך שהרר אותו וקר הלאה...

עד שהתיאש והחליט לעשות מעשה נורא! הוא תפס כלב, הרגו, וממנו הכין מטעמים לאביו יצחק.

בדיק כאשר יצא יעקב מהדלת - הגיע עשו מהצד השני של הדלת (הדלת הייתה בעלת ציר אמצעי - זה יצא וזה בא), וכך עשו לא ראה את יעקב יוצא.

הרחבה: במדרש (תנחומא תולדות יא) כתוב שיעקב ראה את עשו מגיע אצל עשו לא ראה את יעקב. כי מי שנמצא באור לא רואה את מי שבחשוך, אבל מי שבחשוך רואה את מי שבאור. עשו שבא מבחוץ (והיה באור) לא ראה את יעקב שהיה בבית (מקום סגור - חשוך יותר), אבל יעקב ראה אותו ולכן הסתתר סמוך לדלת, ומיד כשעשו נכנס יצא יעקב.

עשו פנה לאביו בחסר נימוס ואמר "יקם אבי ויאכל מצידי בנו בעבור תברכני נפשך" (לעמת יעקב שאמר "קום נא").

יצחק שאל "מי אתה?" ועשו ענה לו "אני בנו בכרך עשו".

"ויתרד יצחק חרדה - תמימה) גדולה עד מאוד", ומיד שאל "מי אפוא - אם כן) הוא הצד ציד ויבא לי ואכל מכל - כל טעם שבקשתי לטעם טעמתי בו) בטרם תבוא ואברכהו?"

הרחבה: במדרש (רבה טו, טז, ב) כתוב שפיד כשעשו נכנס ראה יצחק גהינם פתוחה מתחתיו, ואז הוא הבין שאין תוכו כבוד. יצחק לא בטל את ברכתו של יעקב מפניו שהרגיש שהברכה חלה עליו, וזכר את ריחו

ציור וצורה בפרשה

לפניכם ציורים שונים המרמזים על פסוקים או נושאים מהפרשה, כל שורת ציורים מרמזת על ענין שונה. שימו לב! לכל שורה יש דרך פתרון שונה.

1

2

3

ע: אָבִי

ז: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ

י: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ

על מי נאמר?

1. "ויאכל וישת ויקם וילך".
2. "קום נא שבה ואכלה מצירי".
3. "יעבדוך עמים וישתחוו לך לאמים".
4. "ויעקבני זה פעמים".

י: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ
ז: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ
ע: אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ אֵלֶּיךָ

א-ת ב-ש מהפרשה

א	ב	ג	ד	ה	ו	ז	ח	ט	י
כ	ל	מ	נ	ס	ע	פ	צ	ק	ר

א-ת ב-ש הוא כתב צפן יהודי עתיק, המכנה כך משום שבו האותיות מתחלפות א' מחלפת ב-ת, ב' מחלפת ג-ש, וכן הלאה עד כ-ל.

לפניכם פסוק מהפרשה הכתוב בצפן א-ת ב-ש, התדעו מהו הפסוק?

"רפג שתגה צעתא פתצמצז זיל פתשגלל למ כל פכעגזל תאט תא לכ צתגהא צתכ פצדיאמ תא צכשזצ תכג טכשזאמ כתשגציי תשמל".

לודתי - הבנתי - ידעתי!

שאלות בקיאות על הפרשה.

פרק כ"ה

1. מדוע מדגישה התורה שיצחק בנו של אברהם?
2. בן כמה היה יצחק כשהתחתן?
3. בת כמה הייתה רבקה כשהתחתנה?
4. מי היה אביה של רבקה?
5. כמה שנים עברו ממותי שיצחק ורבקה התחתנו עד שנוולדו להם ילדים?
6. מדוע קבל הקב"ה את תפילת יצחק לפני תפילת רבקה?
7. בת כמה הייתה רבקה כשנוולדו לה יעקב ועשו?
8. מדוע קראו לבכור עשו?
9. בן כמה היה יצחק כשנוולדו לו יעקב ועשו?
10. מדוע יצחק חשב שעשו צדיק?
11. האם עשו השתתף בהלווייתו של אברהם אבינו?
12. מה עשה עשו כדי להשיג את הכתנת שלבש נמרוד?
13. מה הפרוש "הלעיטיני נא"?
14. מה בקש יעקב מעשו בתמורה לנייד העדשים?
15. מדוע עשו הסכים למכור את הבכורה?

פרק כ"ו

16. למה יצחק רצה לרדת לגור במצרים?
17. להיכן עבר יצחק אבינו לגור?
18. האם גם בביתו של יצחק היה רעב?
19. למה קנאו הפלשתים ביצחק?
20. להיכן עבר יצחק לגור אחרי שצוב את גרר?
21. מדוע קרא יצחק לבאר השלישית "רחובות"?

פרק כ"ח

22. להיכן עבר יצחק לגור אחרי נחל גרר?
23. איזו ברית הפך אבימלך כשגירש את יצחק?
24. על שם מה קרא יצחק לבאר השביעית "שבעה"?
25. באיזה גיל נשא עשו אשה ומדוע?
26. ממה נחלשה ראיתו של יצחק?
27. מדוע בקש יצחק מעשו שייעשה לו מטעמים?
28. למה רבקה רצתה שייעקב יקבל את הבכרות?
29. מה שמה רבקה על ידיו וצנארו של יעקב?
30. מהו הבגד שלבש יעקב כשנכנס אל יצחק לקבל את הבכרות?
31. מדוע הבגד של עשו היה אצל רבקה?
32. מה הפרוש "הקל קול יעקב והידים ידי עשו"?
33. מה נתן יעקב ליצחק לשתות?
34. איזה ריח הריח יצחק מיעקב?
35. מדוע עשו התעכב כל כך הרבה זמן?
36. איזה ריח הריח יצחק מעשו?
37. מה עשה עשו כששמע שייעקב לקח לו את הבכרות?
38. מה רצה עשו לעשות ליעקב?
39. מהיכן ידעה רבקה שעשו רוצה להרוג את יעקב?
40. מדוע שלח יצחק את יעקב לתרו?
41. מדוע נשא עשו את בתו של ישמעאל?

מורה שעמתי

אית לאות

בתפוצת זו צפונות מילים מהפרשה (הכתיב כמקור). כדי לאתרו התחילו לנוע בכל הכיוונים, מימין לשמאל ולהפך. מלמעלה למטה ולהפך ובאלכסון.

ו	צ	פ	א	ד	כ	ר	ת	כ	ב	ת
י	ק	ש	ת	ז	ח	י	ג	א	ו	א
א	כ	ד	נ	נ	ק	ב	נ	ש	א	מ
מ	י	ת	נ	ש	ע	ס	ל	צ	ו	ל
ר	נ	ד	י	ח	ל	ו	ת	ו	י	ה
י	ש	ת	ת	ק	כ	ד	ש	ק	ג	כ
ע	ל	נ	ז	י	ת	ז	ו	ג	ה	ה
ק	ד	ב	י	ה	ב	י	ר	א	ר	ש
ב	ו	ל	י	ס	צ	צ	פ	כ	ר	כ
ט	ל	ר	ע	ח	צ	ע	ש	ל	ר	מ
ח	א	נ	ב	ק	ש	ו	ש	ו	ב	ב
י	מ	נ	ב	נ	ת	ב	מ	י	ק	ח
ו	כ	א	י	א	ר	צ	א	ב	ע	ו
ב	ה	ו	ג	ר	נ	ש	נ	ר	מ	י
כ	ל	ג	א	י	ק	א	י	ר	ע	ר
י	ג	ב	ש	ד	ח	א	ע	ר	מ	ר
ט	ב	ק	ב	ד	ה	נ	ש	ט	א	ט
ז	ק	ה	נ	ת	ה	ק	ש	ז	י	י
פ	ה	א	ש	א	ב	א	ש	א	ה	ו
ט	א	נ	ה	ס	ב	נ	ב	נ	א	א
ס	ד	י	ו	מ	ד	ה	ג	ת	ג	ג
ז	ל	א	כ	ע	ב	כ	ל	א	ג	ז
ע	ה	ד	י	א	ת	א	ד	י	ר	ה
ג	ל	ח	א	ב	ל	ל	ח	ג	ה	ג
ז	כ	ה	א	ו	ט	ד	ה	כ	ז	ז
ב	ב	ה	ש	ב	ע	ב	ב	ב	ל	נ
ע	ט	ה	ש	ש	ד	ט	ט	ע	כ	ז
פ	ז	ד	ר	ס	ד	ט	ז	פ	פ	פ
ו	צ	י	כ	ג	י	כ	י	צ	ו	ו
ש	מ	ל	מ	ס	מ	ת	ש	ת	ו	ג
נ	ע	ד	כ	ד	א	ע	ש	נ	ט	ל
צ	ל	י	ה	ז	ה	ל	י	פ	ט	צ

מתחילים: ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק
מתקדמים: פרק כ"ה פסוקים ל"ג

הידוץ א'-ב' למתקדמים

התשובה לכל שאלה מסתיימת באות המופיעה בראש השורה.

- א** - יעקב בקש מיצחק: "קום שבה ואכלה מצידך בעבור תברכני נפשך".
- ב** - אמר בפרשתנו: "אנכי עשו בכרך עשיתי כאשר דברת אלי".
- ג** - עשו נסה לגרם לישמעאל את יצחק.
- ד** - עשו לקח ממנו את בגדו של אדם הראשון.
- ה** - עשו מכר ליעקב.
- ו** - שאל: "פיצד מעשרים את המלח ואת התבן".
- ז** - לאחר מקירת הבכורה, נאמר: "עשו את הבכרה".
- ח** - נאמר על נשותיו של עשו: "ותהייך ליעקב ולרבקה".
- ט** - כשהגיע יצחק לבאר שבע, נאמר: "ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה' שם אהלו".
- י** - חמיו של עשו.
- כ** - מלך פלשתים.
- ל** - חמיו של עשו.
- מ** - שם נוסף לעשו בפרשתנו.
- נ** - אחיה של רבקה.
- ס** - עשו פנה לאביו בחסר.
- ע** - בפרשתנו נאמר שיצחק עלה ל...
פ - רבקה אמרה ליעקב לברח "עד שוב אחיד ממך ושכח את אשר עשית לו".
- צ** - "ולאם מלאם ורב יעבד צעיר".
- ק** - באר שחפרו עבדי יצחק.
- ר** - שם נגלה הקב"ה ליצחק ואמר לו לא לרדת למצרים.
- ש** - משקה המופק מענבים המזכר בפרשתנו.
- ת** - כך קרא יצחק לבאר שלא רבו אתו עליה.

הידוץ א'-ב' למתחילים

התשובה לכל שאלה מתחילה באות המופיעה בראש השורה.

- א** - הקב"ה הקדים את מיתתו פדי שלא יראה את נקדו יוצא לתרבות רעה.
- ב** - הפלשתים סתמו אותם.
- ג** - ה' אמר לרבקה: "שני בבטןך".
- ד** - יצחק ברך את יעקב "מטל השמים ומשמני הארץ ורב ותירש".
- ה** - כך נקראת הסעודה הראשונה שאוכל האבל לאחר הקבורה.
- ו** - המלה הראשונה בפרשתנו.
- ז** - "ויהי פי יצחק ותקהו עיניו מראת".
- ח** - רבקה הביאה ליעקב ללבש את בגדי ה...
ט - רבקה בקשה מיעקב להביא לה: "גדי עזים".
- י** - אמר בפרשתנו: "מדוע באתם אלי ואתם שונאתם אתי ותשלחוני מאתכם".
- כ** - יצחק בקש מעשו: "ועתה שא נא תלך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד".
- ל** - מאכל שנתן יעקב לעשו.
- מ** - בתו של ישמעאל. אשת עשו.
- נ** - מאכל של אכלים בפרשתנו.
- ס** - נאמר על יעקב: "ואת כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירש".
- ע** - אמרו בפרשתנו: "מצאנו מים".
- פ** - שר צבא בפרשתנו.
- צ** - נאמר על עשו: "איש ידע".
- ק** - רבקה אמרה ליצחק: "בחי מפני בנות חת".
- ר** - בתו של בתואל.
- ש** - באר שחפרו עבדי יצחק ורועי גרר רבו אתם עליה.
- ת** - פרשת השבוע.

וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.

וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.
וְעָשָׂה יַעֲקֹב מִצְּבָא בְּפָרְשֵׁינוּ.

סיפורי צדיקים ואגדה תחילה לפני השינה

צדק
שבת

מה ששלך שלך

אשתו לא הבינה מדוע אומר קר, הרי היא בעצמה שמה את הגבינה בשבילו.

הסביר לה בעלה הצדיק שאם משמים היה נקבע שהגבינה היא שלו, העורבים לא היו לוקחים לו אותה, ואם הם לקחו, סימן שהיא לא שלו!

ולמד אותה בקר, שאין אדם נוגע במוכן לחברו ושכנראה הגבינה היתה שיקת לעורבים ולא לו, כי ה' יתברך נותן לכל אחד לפי מה שהוא מחליט לתת, ובגלל שה' יתברך עשה שהם יאכלו אותה פנראה שהיא היתה שיקת להם ולא לו.

עכשו אנחנו מבינים, שאם הקב"ה רוצה לתת לנו משהו, אף אחד לא יוכל לקחת לנו את זה ואם לקחו מאתנו משהו פנראה שהקב"ה החליט שאנחנו לא נקבל את זה וממילא זה לא שלנו..

וכך נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים!
א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

שבוע טוב ילדים אהובים!

כמה פעמים יצא לנו להגיד את המשפט: "זה לא הוגן, הוא לקח לי, היא שברה לי, הם עקפו אותי" ועוד ועוד..

דעו לכם שאדם שמאמין בה' לעולם לא אומר משפטים כאלו. יודעים למה? בואו ונלמד ביחד מהספור הבא:

פעם הגיע יהודי אחד לביתו בשעת ערב ואשתו היתה עצובה על כך שהכינה לבעלה גבינה על החלון כדי שיקח ויאכל, והעורבים גנבו את הגבינה שלו.

אמר היהודי: "זה לא יכול להיות!"

הסבירה לו האשה שבדאי היתה שם גבינה ובדאי שנעלמה משם על ידי העורבים,

שוב פעם אומר לה שלא יכול להיות ושזאת לא הגבינה שלו, והיא חזרת על דבריה והוא שוב אומר לה שאין זו הגבינה שלו.

ליום
ראשון

החסיד שהציל חולה

אמונת ברעב ובמכאובים".

חשב אבא תחנא: "מה אעשה? לשאת גם את האיש וגם את חבילתי אין בי כח. אם אניח את חבילתי ואביא את החולה הביתה, אולי יגנבו בינתיים את החבילה ולא אספיק לחזור לפני שבת הביתה, ואז - מה נאכל אני ומשפחתי? הלא אין לי כלום חוץ מחבילתי. ואם אביא את החבילה הביתה ואחזור לקחת את החולה, הוא יכול למות בינתיים חס ושלום!"

אך לאחר מחשבה החליט אבא תחנא: "קדם אקים את המצוה להביא את החולה הביתה, ולחבילתי אדאג אחר כך".

הניח החסיד את חבילתו, העמיס על כתפיו את האיש והלך לאט ובזהירות, כדי שלא להכאיב לו. ולאחר שהביא את החולה לביתו והשכיב אותו על מטו, מהר למקום ששם השאיר את החבילה ולשמחתו, החבילה היתה מנחת

לילה טוב ילדים יקרים וחרוצים!

לפעמים אנחנו נקלעים למצב שבו אנחנו צריכים לבחור בין שתי מצוות - האם לעזר לאחרים או לדאג לעצמנו?

בעיר אחת היה גר יהודי אהב ה' ומקים את מצוות התורה. אבא תחנא החסיד קרא לו. כל השבוע עבד מחוץ לעיר, ורק בערב בא לביתו והביא עמו חבילה מלאה במצרכים, אבל ודגים לכבוד שבת קדש. כפדה היתה החבילה, ובכל זאת הלך אבא תחנא בזהירות, כדי שלא יאחר חלילה ויגיע לעיר אחרי כניסת השבת.

כאשר התקרב לעירו. ראה באמצע הדרך לפני הכניסה לעיר שוכב אדם נאנח. התקרב אבא תחנא אליו לראות מה קרה לו, וראה שהאיש מקסה פצעים. מרב כאבים לא יכל היה ללכת ואפלו לא לזוז ממקומו.

התחנן האיש החולה אל אבא תחנא: "הצילני נא, רבי, עשה עמי צדקה והכניסני לעיר. איני יכול ללכת, כי חולה אני מאוד, ואם אשאיר כאן לבד,

סדר ההברלה

נמצא בכתיב הקודש של הרב הקדוש רבי לוי יצחק מברדישוב זצ"ל, תפלה להצלה לאומרה במצו"ש שלוש פעמים:

א-ל-הי אברהם א-ל-הי יצחק א-ל-הי יעקב שמר והצל את עמך ישראל אחיך מכל רע, למען שם התהלה, הנה שבת קדש תאחזק עובתי, והי רצון מלפניך, שיביא עלינו השבוע הבא לאמונה שלמה, לאמונת חכמים, לאהבת חברים, לדבקות הבורא ברוך הוא, להאמין בשלישה עשר עקרים שלך, ובגאולה קרובה

מחר אבא תחנא לביתו, התרחץ והתלבש לכבוד שבת והלך לבית הכנסת; אף הוא שמח על שהקדוש ברוך הוא היה בעזרו, ונתן לו להציל את החולה וגם לשמור על חבילתו מבלי לחלל את השבת. כְּאִשֶּׁר אָנוּ מֵתְאֲמָצִים לְכַבּוֹד הַקֶּבֶ"ה וּמוֹתְרִים עַל הַרְצוֹן הָאִישִׁי שְׁלָנוּ וְעוֹשִׂים אֶת רְצוֹן ה' הַקֶּבֶ"ה מְסִיעֵ לָנוּ לְקִים אֶת שְׁתֵּי הַמִּצְוֹת וְלַפְעָמַיִם זֶה אֶפְלוּ מֵעַל הַטֶּבַע. וגם אם לא תמיד אֲנַחְנוּ רואים את הנסים וההצלחות, אֲבָל נִזְכָּר תְּמִיד שְׁמִי שְׂמֵתָאֲמֵץ לְכַבּוֹד ה' אִף פֶּעַם לֹא מִפְּסִיד. כִּי זֹכָה הוּא לַעֲשׂוֹת נַחַת רוּחַ לְבוֹרָא יִתְבָּרַךְ! וְעַכְשָׁו בְּלָנוּ: יֵד יְמִין עַל הָעֵינַיִם וּבְיַחַד נִקְבַּל בְּשִׂמְחָה עַל מַלְכוּת שְׁמַיִם! א-ל מֶלֶךְ נְאֻמָּן, שְׁמַע יִשְׂרָאֵל...

במקומה. לקח אותה אבא תחנא ומהר לביתו, אֲבָל בֵּינְתַיִם עִבַר זְמַן רַב, וְכִאֲשֶׁר נִכְנַס לְעִיר כְּבֵר הָיָה קְרוֹב לְשִׁקִּיעַת הַשֶּׁמֶשׁ. כָּל אֲנָשֵׁי הָעִיר הִלְכוּ כְּבֵר לְבֵית הַכְּנֶסֶת לְבוֹשִׂים בְּגָדֵי שַׁבָּת וְסִדּוּרִים בְּיָדָם, וְאָבֵא תַחְנָא עוֹדְנָו בְּבִגְדֵי עֲבוּדָה, וְחִבְלִיהָ כְּבָדָה עַל כַּתְפָיו. הַתְּפִלָּאוּ הָאֲנָשִׁים מֵאֵד וְאָמְרוּ אִישׁ לְרֵעֵהוּ: "הֲזֵהוּ אָבֵא תַחְנָא הַחֲסִיד, שְׁכָל כֶּף נִזְהָר בְּמִצְוֹת?!!" וגם אבא תחנא עצמו דָּאָג מֵאֵד בְּלָבוּ וְחָשַׁב: "אוֹלֵי חִלְתִּי אֶת הַשַּׁבָּת, חִלְתִּיהָ?" רָאָה הַקְּדוֹשׁ בְּרוּךְ הוּא בְּצַעְרוֹ שֶׁל הָאִישׁ הַטוֹב וְהַחֲזִיר אֶת הַשֶּׁמֶשׁ שֶׁתָּאִיר שׁוֹב. עַכְשָׁו הַפִּירוֹ כָּלֵם שְׁעוֹד לֹא הִגִּיעָה שַׁבָּת.

תשובה שיכת לכלם!

כיום שני

רבי רפאל מבערשאד. שידוע היה כאיש אמת. תמיד תמיד הקפיד שלא לסטות מדרך האמת ומדברי אמת אפלו כחוט השערה.

קעת ישב רבי רפאל בקצה השלחן והאזין לדברי החסידים. ומשסימו, קם רבי רפאל ממקומו ואמר:

"אין ספק כי הרבי צריך לעשות תשובה!"
כך אמר, וחזר וישב.

שמע "הסבא" את הדברים ואורו עיניו.

הוא פנה אל שאר החסידים בגערה: "הן בגלל דברי הנחומים שלכם, יכלתי למות בלי לעשות תשובה!!" הסבא משפולי שמח על התוכחה כי זה גרם לו לתקן את מעשיו.

אז בפעם הבאה שמישהו מעיר לנו, נחשב. האם מה שהוא אומר לנו, זה נכון? אם כן, נתקן את מעשינו. ואם לא, אז מה אכפת לנו? פשוט נשתק ונמשיך הלאה בלי להעיר חזרה או לריב אתו. ואין העולם עומד אלא על מי שמתאפק ובולם פיו בשעת מריבה. וכך נזכה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו בלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ולדים צדיקים!

בדרך כלל אנחנו לא אוהבים כשמישהו בא ומראה לנו שטעינו. זה גורם לנו להעלב או לכעס. אֲבָל דַּעוּ לָכֵם שְׂגָדוּלֵי יִשְׂרָאֵל לְאַרְךָ הַדּוֹרוֹת אֲהַבּוּ אֶת הַמּוֹסֵר כִּי זֶה גֵרַם לָהֶם לְתַקֵּן אֶת מַעֲשֵׂיהֶם וְלַחְזוֹ בְּתַשׁוּבָה.

בואו ונשמע ספור על "הסבא משפולי".

"דומני שאחרתי היום להדליק את הנרות", סח "הסבא משפולי" לחסידים, שהסבו לשלחן השבת שלו, "והדבר גורם לי עגמת נפש".

שמעו החסידים את דברי הצדיק, ונסו להרגיע את רוחו הנסערת.

"בודאי לא יאנה לצדיק כל רע", אמר אחד.

"מן הסתם לא תקרה תקלה על ידי הצדיק", נסה אחר לשכך את צערו של "הסבא".

וכך הוסיפו החסידים לנחם את הצדיק, איש איש כמיטב הבנתו. כלם - פרט לצדיק

שמע ברכות

בסעודת חתן וכלה מברכים שבע ברכות לפני ברכת 'בורא פרי הגפן'. ומנהג ארץ ישראל לקחת שתי כוסות, אחת לברכת המזון ואחת לברכת חתנים, ואחר שסיים המברך ברהמ"ו, אינו מברך 'בורא פרי הגפן' אלא מתחיל השני לברך על הכוס שבידו 'שהכול ברא לכבודו' עד סוף שבע הברכות, ואחר כך מברך הראשון 'בורא פרי הגפן' ומכוון להוציא את השומעים, וטועמים.

ברוך אתה יי, ברוך אתה יי, ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, שוש תשיש ותגל עקרה שמח תשמח רעים ברוך אתה יי, א-להינו מלך העולם, אשר ברא ששון ושמחה, חתן וכלה, גילה א-להינו מלך א-להינו מלך אשר יצר את האדם בצלמו, בצלם בקבוץ בניה לתוכה במהרה אהובים כשמחך יצירך בגן רנה דיצה וחדונה, אהבה ואחווה, שלום ורעות, מהרה יי א-להינו ישמע בערי יהודה העולם, שהכל העולם, יוצר דמות תבניתו, והתקין לו ממנו בנין בשמחה. ברוך אתה יי, עזן מקדם. ברוך אתה יי, ובחוצות ירושלים, קול ששון וקול שמחה, קול חתן וקול כלה, קול מצהלות חתנים ברא לכבודו: האדם: עדיע עד. ברוך אתה יי, יוצר האדם: משמח ציון בבניה: משמח חתן וכלה: משמח חתן וכלה: ונערים ממשחה נגינתם, ברוך אתה יי, משמח חתן עם הכלה:

אם אתה מאמין, לא תזקוק...

לילה טוב ילדים חמודים!

לעתים אנו שומעים ספורי נפלאות על ישועות שזכו להם יהודים, אם על ידי ברכת צדיקים ויותר על ידי תפלה או קבלה טובה והתחזקות במצוות? מה צריך לצרף לכל פעולה והשתדלות שאנו עושים?

ושאל: "רבי! אולי זה יזיק לי?" אמר לו החפץ חיים: "אם כן שאתה חושש כל כך, צריך אתה לעשות את מה שהרופאים אמרו לך!"

והוסיף החפץ חיים לפרש דבריו: אם אתה מקבל את דברי חז"ל כפשוטם ומאמין בדבריהם באמונה מחלטת, אזי אין ספק שלא יגיע אליך כל הזק. אבל אם אתה מפקפק בלבך, הרי השבת לא תגן עליך, ואתה חייב לעשות את מה שהרופאים אמרו לך."

נזכר פי עקר קיום המצוות בעולם הזה תלוי בכח האמונה שבלבנו. זה מה שאמר הנביא "וצדיק באמונתו יחיה" (חבקוק ב, ז) אומר החפץ חיים כי בלי אמונה - אין חיים!

כפי שנשתדל לעשות את רצון ה' ונאמין בקדשת המצוות שמאירות בנו את אור ה' ומקרבות אותנו לה' יתברך כך נזכה באמת להתקרב ולהיות שמחים ומאשרים בזכותנו לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו בלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים! א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

מעשה ביהודי שהיה חולה במעיו וסבל מחמצות בקיבה.

הרופאים אמרו לו שאסור לו לאכול בשר שנשתהה אחרי הבשול. הגיע היהודי אל החפץ חיים ושאלתו בפיו, האם רשאי הוא לאכול חמין בשבת, שכן לפי דברי הרופאים הרי זה יכול להזיק לו.

השיב לו החפץ חיים: "כאשר אדם אוכל לכבוד שבת" הרי "שבת היא מלזעוק" פהוראת חז"ל, ולא יהיה לך שום נזק!" ואולם עדין לא נחה דעתו של האיש וחזר

גם מעט נחשב להרבה

לילה טוב ילדים נפלאים!

בדרך כלל אנו נוטים לחשב "מה אני כבר יכול לעשות? מה יועיל אם אגיד פרק תהלים? מי אני? פעם היו נשמות גבוהות, אבל היום אנחנו בקשי מצליחים לכוון בתפלה, אז מה זה שוה?"

מה אתם אומרים? בואו נראה מה אומר על כך רבנו עובדיה יוסף ז"ע"א בשם האר"י הקדוש ועוד צדיקים.

האדם בעולם הזה, הוא כמו סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמימה, כל אחד כפי כחו, וכל התפלות והתחנונים מגיעים לשמים. והסביר רבנו האר"י הקדוש כבר לפני כארבע מאות שנה, שבגלל שהקליפה גברה כל כך, המעט שנעשה בדורו נחשב

כהרבה מאד בדורות הראשונים. ובדורנו שלצערנו וילדאבון נפשנו הקלפה גוברת, כל אחד שעושה מעשים טובים לשם שמים, אפילו הם דברים מועטים - נחשבים להרבה, ובפרט מי שעושה חיל בתורתנו הקדושה, כל הדברים הללו עולים לריח ניחוח לפני הקב"ה.

והגאון החסיד רבי אליהו די וידאש זצ"ל בספר ראשית חכמה (שער האהבה, פרק ח) הביא משל על זה - למלכה שהיא בבית מלכותה ברום המעלה, ושרים ורוזנים משתחווים לפניו ביראת כבוד, לרב יקרת תפארתה וחו ערפה, ולא חסר לה דבר בבית המלך,

קדיארת שמע שעל המטרה

ילדים יקרים, בואו ונאמר תודה רבה לה' יתברך על כל הניסים והחסדים שעשה איתנו היום ובכל יום ויום: ממזמר לתודה הריעו לוי כל הארץ: עבדו את ה' בשמחה באו לפניו ברננה: דעו כי ה' הוא אלהים הוא עשנו וזו אנוהו עמו וצאן מרעותו: באו שערו בתודה חצרותי בתהלה הודו לו ברכו שמו: כי טוב ה' לעולם חסדו ועד דור ודור אמונתו:

לשם יחוד קדש ברוך הוא ושיכנתיה, בדחילו ורחימו, ורחימו ודחילו, ליחוד שם אותי ואותה בשם אותי וזאתה ביחודא שלים בשם כל ישראל, הריני מקבל עלי אלהותי ויתברך ואתה ואתה, והריני ירא מונו בגין איהווי רב ושלטי על כלא, וכלא קמיה כלא. והריני ממליכו על כל אבר ואבר וגיד וגיד מרמ"ח אברים ושס"ה גידים של גופי ונפשי, ורוחי ונשמותי מלכות גמורה ושלמה, והריני עבד לוי יתברך. והוא ברחמי זכני לעבדו בלבב שלם ונפש חפצה, אמן פן יהי רצוני:

את המילים המוקטנות אין לומר בשבתות וימים טובים רבנו של עולם הריני מוחל וסולח לכל מי שהקעים והקניט אותי או שחטא נגדני. בין בגופי בין בממוני בין בכבודי בין בכל אשר לי. בין באנס בין ברצון בין בשונג בין במזיד בין בדבור בין במעשה. בין בגלגול זה בין בגלגול אחר לכל בר ישראל ולא יענש שום

אדם בסבתו. והי רצון מלפני ה' אלהי ואלהי אבותי שלא אחטא עוד. ומה שחטאתי לפניך מחוק ברחמיך הרבים אבל לא על ידי יסורין וחולאים רעים: יהיו לרצון אמרי פי והגיון לבי לפניך, ה' צורי וגאלי:

ברוך אתה ה' אלהינו מלך העולם, המפיל חבלי שנה על עיני ותנומה על עפעפי ומאיר לאישון בת עין. יהי רצון מלפני ה' אלהי ואלהי אבותי, שתשיבני לשלום ותעמידני לחיים טובים ולשלום ותן חלקי בתורתך, ותרגילני לדבר מצוה ואל תרגילני לדבר עברה. ואל תביאני לידי חטא ולא לידי נסיון ולא לידי ביוון. וישלטי בי יצר הטוב ואל ישלטי בי יצר הרע, ותצילני מיצר הרע ומחולאים רעים ואל יבהילוני חלומות רעים והרהורים רעים ותהא מטיתי שלמה לפניך והאר עיני פן אישן המתות. ברוך אתה ה' המאיר לעולם כלו בכבודו:

שמע ישראל, ה' אלהינו, ה' אחד: (בלחש) ברוך, שם כבוד מלכותו, לעולם ועד:

ואהבת את ה' אלהיך בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאודך: והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום עלי לבבך: ושננתם לבניך ודברת בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וקשרתם לאות עליך: והיו לטעפת בין עיניך: וכתבתם על מצוזות ביתך ובשעריך:

והיה אם ישמעו תשמעו אלי מצוה אשר אנכי מצוה אתכם היום לאהבה את ה' אלהיכם ולעבדו בכל לבבכם ובכל נפשכם: ונתתי מטר ארצכם בעתו יורה ומקלויש ואספת דגנך ותירשך ויצהרך: ונתתי עשב בשדך לבהמתך ואכלת ושבעת: השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים אחרים והשתחיתם להם: והרה אהי' בכם ועצר את השמים ולא יהיה מטר והאדמה לא תתן את יבולה ואבדתם מהרה מעל הארץ הטבה אשר נתן לכם: ושמתם את דברי אלה עלי לבבכם ועל נפשכם וקשרתם אתם לאות עליכם והיו לטעפת בין עיניכם: ולפתתם אתם את בניכם לדבר בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך: וכתבתם על מצוזות ביתך ובשעריך: למען ירבו ימיכם וימי

ללמד ולקיים!

עטרה ליושנה, והמלך ירבה תפארתה, זכר תזכור חסדי האיש הנאמן אליה בצר לה, ויכבוד והדר תעטרהו" (תהלים ת, ו) לתהלה ולתפארת, ומנחל עדנייה תשקוהו בשבע שמחות.

והנמשל מובן מאלי - כי עתה בעוונותינו הרבים שכינתא בגלותא, ונמצאת כביכול בבית האסורים, וכמו שאמרו חז"ל על הפסוק: "והוא אסור באזיקים" (ירמיהו מ, א), עמנו בגלותנו, לכן בכל מאמץ קטן שאנו עושים ומשתדלים לעשות את רצון אבינו שבשמים, בכך אנו זוכים לעשות נחת רוח עצומה לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים!
א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

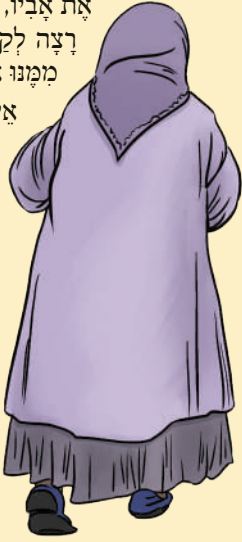
והנה לימים נפל עליה חשד מאת המלך, ויקצף עליה המלך מאד וחקתו בערה בו, ויצו לגרשה מעל פניו ולהעמידה למשפט, ויבואו עבדי המלך ויגרשוה מהפלטין אל בית האסורים, מקום אשר אסירי המלך אסורים שם, עד שתעמוד לפני כס המשפט - אם לשבט אם לחסד, וירדה מאגרא רמה לבירא עמיקתא, ונשארה ברעב ובצמא ובחסר כל, ונפשה לשאול הגיעה.

והנה אם פעת יבוא אדם פשוט מעבדיה הנאמנים לה, ויגיש לה דבר יום ביומו חלת לחם אחת ולפתו, ויציע לה מטה עם מזון ושמיכה, ויעודד אותה בדברי פיוס ונחמה, הרי שהמעט יחשב לו להרבה, כי כמעט והציל נפשה ממנות, ולאחר מכן פשיצא צדקה לאור, ותחזור

למחרת שב רבי סלמאן והודיע לרבי צדקה בשמחה: "בזכותך התחלתי לכבד את אמי פראוי, ואני מקפיד לקום בפניה פראוי".

"יפה" - אמר רבי צדקה - "מעתה נוכל להמשיך וללמוד יחד, כי עקר הלימוד הוא על מנת לקיים ולעשות את מה שלומדים!"

עשו הרשע לא למד על מנת לקיים ואף פאשר כבד את אביו, פונתו היתה לתועלת עצמו בלבד, כי רצה לקבל את ברכותיו של יצחק, ולרשת ממנו את כל נכסיו.

אין פלא שבשביל זה הוא מסגל להמתין בסבלנות ולומר משפט מגונה ומחריד מאד: "יקרבו ימי אבל אבי - ואהרנה את יעקב אחי" (בראשית כז, מא).

אנחנו זוכים ללמד את התורה הקדושה, נשתדל להזכיר לעצמנו בכל פעם לפני שאנחנו מתחילים ללמוד, שאנו לומדים כדי שנוכל לקיים את מצוות התורה. וכך נזכה להבטחת המשנה במסכת אבות (פרק ד, משנה ה) שהלומד על מנת לעשות, מספיקין בידו ללמוד וללמד לשמור ולעשות, ולמוד זה נחשב ללימוד תורה לשמה, והלומד תורה לשמה זוכה לדברים הרבה (אבות ו, א) ומהו הדבר הגדול ביותר שאפשר לזכות בו? שבמיחד בשבילו נשלחנו לעולם הזה; שנוצפה לעשות נחת רוח לבורא יתברך!

ועכשו כלנו: יד ימין על העינים וביחד נקבל בשמחה על מלכות שמים!
א-ל מלך נאמן, שמע ישראל...

לילה טוב ילדים חביבים!

בפרשת תולדות מספרים חז"ל עד כמה כבד עשו הרשע את אביו יצחק. בודאי תמהתם איך יתכן שאדם כה רשע, בעל מדות משחתות, יקיים מצוה כה גדולה ויכבד כף את אביו?!

כשעלה הצדיק רבי סלמאן מוצפי צ"ל לארץ ישראל, החליט לקבע את מגוריו בעיר הקדש ירושלים, שם פגש בידידו רבי צדקה חוצין צ"ל, ויחדו היו לומדים גמרא מדי יום ביומו.

באחד הימים כשהגיעו בגמרא לעניני מצוות כבוד הורים, פנה רבי צדקה ושאל את רבי סלמאן: "אמר נא לי, האם פשאמך עוברת לידך, אתה עומד בפניה כדי לכבד אותה?"

"בודאי שאני קם מפניה, אבל אני לא קם לגמרי, אלא אני רק מתרומם מעט לפניה לאות כבוד" - השיב לו רבי סלמאן.

כששמע רבי צדקה את תשובתו, מיד סגר את הגמרא ואמר בתוכחה גלויה: "היום לא נמשיך ללמד! לא יתכן שאנחנו לומדים את דברי חכמים ואיננו מקיימים אותם הלכה למעשה! מעתה תקפיד יותר במצוה זו, ותקום מלוא קומתך בפני אמוך כפי שלמדנו, ורק אז נוכל להמשיך ללמד יחד!"

קדיאת שמע שעל המטרה

טפלנו שקר ומרמה. ועצנו עצות רעות. פזבנו. כעסנו. לצנו. מרדנו. מרינו דברי. נאצנו. נאפנו. סררנו. עוינו. פשענו. פגמנו. צררנו. צערנו אב ואם. קשינו ערף. רשענו. שחתנו. תעבנו. תעינו ותעתענו. וסרנו ממצותיך וממשפטיך הטובים ולא שוה לנו. ואתה צדיק על כל הבא עלינו. כי אמת עשית. ואנחנו הרשענו:

ויש לקרוא את הנוסח המלא של "אנא בכח" כולו מידי לילה, ולאחר מכן לחזור על הפסוק של אותו יום 3 פעמים. שימו לב, יום ראשון בלילה נחשב כיום שני, יום שני בלילה נחשב כיום שלישי וכן הלאה.

יום ראשון (יש לקרוא במוציא) אָנָּה בַּכַּח, גְּדַלְתִּי יְמִינָה, תַּתִּיר צְרוּרָה. יום שני (לקרוא בראשון בלילה) קָבַל רֵנַת, עַמְּךָ. שִׁגְבֵנו, טַהֲרֵנו נוֹרָא. יום שלישי (לקרוא בשני בלילה) נָא גְבוּר, דּוֹרְשֵׁי יוֹחֲדֵךָ, קָבַבְתָּ שְׁמֵרָם. יום רביעי (לקרוא בשלישי בלילה) בְּרַכְסֵם טַהֲרֵם, רַחֲמֵי צְדָקָתְךָ, תְּמִיד גְּמַלְם. יום חמישי (לקרוא ברביעי בלילה) חֲסִין קְדוֹשׁ, בְּרַב טוֹבָה, נַחַל עֲדָתְךָ. יום שישי (לקרוא בחמישי בלילה) יְחִיד גְּאֹה, לַעֲמֹךָ פָּנֵה, זֹכְרֵי קֶדְשְׁתְּךָ. יום שבת (לקרוא בשישי בלילה) שְׁעוֹתֵנו קָבַל, וְשִׁמְעֵנו צַעֲקוֹתֵנו, יוֹדֵעַ תַּעֲלוּמוֹת. בְּלַחֲשׁ: בְּרוּךְ, שֶׁשׁ כְּבוֹד מַלְכוּתוֹ, לַעֲוֹלָם וָעֶד

אתה תקום תרחם ציון, כי עת להננה
כי בא מועד:
בידך אפקיד רוחי, פדיתה אותי !!
א-ל אמת:

ישא !! פניו אליך וישם לך שלום:

ישב בסתר עליון, בצל ש-די יתלונן: אמר לוי מחסי ומצודתי, א-להי אבטח בו: כי הוא יצילך מפח יקוש מדבר הוות: באברתו יסך לך ותחת כנפיו תחסה, צנה וסחרה אמותו: לא תירא מפחד לילה, מוחץ ועוף יומים: מדבר באפל לילה, מקטב ישוד צהרים: יפל מצדך אלך ורבה מימינה, אליך לא יגש: רק בעיניך תבטי, ושלמת רשעים תראה: כי אתה !! מוחסי:

בימים שלא אומרים תחנון - אין אומרים יודי

אנא !! א-להינו וא-להי אבותינו. תבא לפניך תפלתנו. ואל תתעלם מלפנו מתחנונו. שאין אנחנו עז פנים וקשה ערף לומר לפניך !! א-להינו וא-להי אבותינו צדיקים אנחנו ולא חטאנו. אבל חטאנו. עוינו. פשענו. ואתנו ואבותינו ואנשי ביתנו:

אשמנו. בגדנו. זלזנו. דברנו דפי ולשון הרע. העוינו. והרשענו. זדנו. חמסנו.

בנים על האדמה אשר נשבע !! לאבתים לתת להם כימי השמים עליהרץ:

ויאמר !! אלימשה לאמו: דבר אלי בני ישראל ואמרת אלהם ועשו להם ציצת על-כנפי בגדיהם לדרתם ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת: והיה לכם לציצת וראיתם אתו וזכרתם את-כל מצות !! ועשיתם אתם ולא תתורו אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר-אתם זנים אחריהם: למען תקרו ועשיתם את-כל מצותי והייתם קדשים לא-להיכם: אני !! א-להיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים להיות לכם לא-להים אני !! א-להיכם: (חזרו ואמרו) !! א-להיכם אמת.

יעלו חסידים כבוד, ויגנו על משכבותם: רוקמות א-ל בגרונם, ותרב פיפיות בידם:

הנה מטתו שלשלמה ששים גברים סביב לה, מגברי ישראל: כלם אחי חרב מלמדי מלחמה, איש חרבו על ירכו מפחד בלילות:

(ג פעמים)

יברך !! וישמרה: יאר !! פניו אליך ויחנה:

ברכת המזון

עם פירוש כוונת הל"ב

(נוסח עדות המזרח)

לפני מים אחרונים יאמר 'לשם יחוד' זה שהוא בלשון חכמים.
לשם יחוד קדשא בריך הוא ושכינתה, בדחילו ורחימו ורחימו ורחילו, ליתדא שם אות י"ד באות ה"א ואות ה"א ביחודא בשם כל-ישראל, הרי אנתו באים לקים מצות עשה דאורייתא לברך ברכת המזון, ככתוב בתורה: "ואכלת ושבעת וברכת את י-י א-להיך", לתקן שרש מצוה זו במקום עליו.
והי רצון מלפניך, יי א-להינו וא-לוי אבותינו, שתהיה חשובה ומקבלת לפניך ברכה ראשונה וברכה שניה וברכה שלישית אשר נברך עתה על המזון. ותתן לנו כח ויכלת ועזר וסיוע להעלות מיין זקנינו ולהמשיך ארבעת המזון ליש"ר אל ורחל [הגדולה], וגם תהיה חשובה ומקבלת ורצויה לפניך, ברכה רביעית אשר נברך עתה. ותתן לנו כח ויכלת ועזר וסיוע להעלות מיין זקנינו, ולהמשיך ארבעת המזון לעקב ורחל. ויעלה לפניך כאלו כנו בגלות המנוגת הראויות לכון בארבע ברכות אלו של המזון. והיי עם א-דני א-להינו עלינו. ומעשה ידנו נזונה עלינו. ומעשה ידנו נזונה:

הזן אותנו ואת העולם כולו

פוח את ידך ומשיבע לכל חי רצון

אריך חמדה טובה ורחבה

ועל הפל

על כל המצות הללו יי א-להינו אנתו מודים לך ומברכים את שמך, כאמור: ואכלת ושבעת, וברכת מים יין שבכוס ברכת המזון) את יי א-להיך, על הארץ הטבה ישראל המלאה בכל טוב אשר נתן לך לאכול ולשבע מנוחה: ברוך אתה יי א-להיך, על הארץ ועל המזון:

ג. בנני ירושלים-יכניס צער גדול בלבו על עם ישראל הנמצא בגלות המרה, ועל שבית המקדש עדין עומד בהר הבית. שהרי זו הסבה לכך שאין יום שאין בו קללה שאין יורד משמים השפע והברכה במקדש (יסוה"ט).

רחם יי א-להינו עלינו ועל ישראל עמך

בכך שתכוננו ותמאלנו, ועל ירושלים עירך שתבנה במהרה בימינו, ועל הר ציון משכן מקום שכית בבודך, ועל היכלך האולם וקודש הקודשים, ועל בית"מ שהוא מעונך, ועל דבירך קודש הקודשים, ועל הבית הגדול והקדוש, שנקרא שמך עליי שיבנה במהרה. אבינו! רענו ותנונו כמאמר האהוב, זוננו וזן אותנו, פרנסנו, כלכלנו כשאר ברכים, הרחינו תולנו ברחוק, הרנו לנו חלצנו מהרה מקל-צרותינו, ונא, אל תצריכנו שלא נזרק יי א-להינו, לידי קבלת מתנות וברכות של בשר ודם, ולא לידי הלואתם, אלא רק לידי המלאה בכל טוב והרחבה הריבה, העשירה שלא חסרה לעולם [הנפתוחה שתמיד מוכנה לתת, יהי רצון שלא נבוש בעולם הזה כשנדרש למתנות והלוואות של בני אדם, ולא נכלם לעולם הבא אם לא נפרע חובותינו, ומלכות בית דוד משיחך תחזיקנה למקומה במהרה בימינו שנתברך לראות בבתדושה:

ברצוה

והחליצנו והי רצון מלפניך שתורונו יי א-להינו במצותיך כמיום מצותך (בבבל), ובמצות יום השביעי, השבת הגדול החשוב והקדוש הזה כפרס, כי יום גדול וקדוש הוא מלפניך. נשבת בו מלאכה וננוח בו מנוחת מנוחה ונתענג בו במאכלים עריבים ובלימוד תורה ומצות חקי רצונך, ואל תהי צרה רבררע ונגון צער פנימי ביום מנוחתנו. והראנו תוכנו לראות בחמת ציון במהרה בימינו, כי אתה הוא בעל הנחמות. והגם למוות שאכלנו ושתינו, חרפן ביתך הגדול והקדוש לא שכןנו. אל תשפחנו לנצח לומר רב, ואל תזנחנו אל תתעלס ממצוננו לעד, כי א-ל מלך גדול וקדוש אתה ויבירך להושיענו:

טעה ולא אמר 'רצה והחליצנו' בשבת ברכת המזון של סעודה ראשונה ושנייה, אם נזכר אחר שאמר 'ברוך אתה ה' כדי לחתום 'בונה ירושלים', ואמר 'למנוי תוקיך' ויחזור לומר 'רצה והחליצנו', ובסעודה שלישית אינו חוזר.

בראש חודש, ביום טוב ובחול המועד אומרים כאן 'יעלה יובא', ואם שכח אינו חוזר, ויכול לאומרו בהרחמן, חוץ מליל א' של פסח וליל א' של סוכות שאם שכח והתחיל ברכת הטוב והמטיב, חוזר לראש ברכת המזון.

א-להינו

וא-להי אבותינו, יעלה ויורנו השמים ויבא ויגיע ויראה לפניך וירצה תכלת ברכון וישמע בקיע ויפקד ויזכר וזכרוננו וזכרון מעשי אבותינו, וזכרון ירושלים עירך תחרבה ומסובה, וזכרון משיח בן דוד עבדך, וזכרון כל-עמך בית ישראל ועלי (ומנוגת אלו) לפניך, לפליטה להצלה, לטובה, לחן, לחסד ולרחמים, לחיים טובים ולשלום, ביום:

בראש חודש: ראש [ה]חדש הזה,
בפסח: חג המצות הזה, ביום (ביום טוב: טוב) מקרא קדש הזה,
בסוכות: חג הסוכות הזה, ביום (ביום טוב: טוב) מקרא קדש הזה,
בשמיני עצרת: שמיני חג עצרת הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה,
בראש השנה: הזכרון הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה,
בשבועות: חג השבועות הזה, ביום טוב מקרא קדש הזה,

לרחם בו עלינו ולהושיענו. וזכרנו יי א-להינו בו ביום הזה לטובה, ופקדנו בו לברכה, והושיענו בו לחיים טובים, בדבר בבשורה של לשועה ורחמים. חוס וחנו ורחם עלינו והושיענו, כי אלך נשואות עינינו, כי אל מלך חנון ורחום אתה:

ועל הנסים ועל הפרך ועל הגבורות ועל התשועות ועל הנפלאות ועל הנחמות שעשית לאבותינו במים ההם בארץ הזו:

במי מותתה בן יוחנן כהן גדול חשמונאי ובניו לשעמדה מלכותו וכן הושיעה על עמך ישראל לשקטם תורתך ולהעבידם מן רצונך ואתה ברחמיך הרבים עמדת להם בעת צרתם רבת את ריבם דנת את דינם נקמת את נקמתם מסרת גוריים ביד חלשים וריבים ביד מעטים ומטאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וידיים ביד עוסקי תורתך לך עשית שם גדול וקדוש בעולמך ולעמך ישראל עשית תשועה גדולה ופרקו כמים הזה ואחר כך באו בניך לדביר ביתך ועשית את החילק וטהרת את מקדשך והדלקו נרות בחצרות קדשך וקבעו שמונת ימי חנכה אלו בתלל גמור ובהודאה, ועשית עמכם נסים ונפלאות וטדה לשמך הגדול סלה:

ונא אל תצריכנו ה' א-להינו לידי מתנות בשר ודם

ותבנה ירושלים עירך במהרה במינינו
ברוך אתה יי יהוה אלהינו **בונה ירושלים.** **(בלחש: אָמֵן)** אמת הדרור והלוואיי ותיקיים:

א אתה יי מקדש השבת וישראל וראשי חדשים: **א** אתה יי מקדש לומר "יבנה וירחא" בראש השנה, ונזכר כאן, או קודם שתגיעי בברכה לתיבת "לעדי", אומר: **א** אתה יי מקדש השבת. **א** אתה יי מקדש השבת וישראל וראשי חדשים: **א** אתה יי מקדש לומר "יבנה וירחא" בראש השנה, ונזכר כאן, או קודם שתגיעי בברכה לתיבת "לעדי", אומר: **א** אתה יי מקדש השבת. **א** אתה יי מקדש השבת וישראל וראשי חדשים: **א** אתה יי מקדש לומר "יבנה וירחא" בראש השנה, ונזכר כאן, או קודם שתגיעי בברכה לתיבת "לעדי", אומר: **א** אתה יי מקדש השבת.

הא-ל אבינו
מלנו אדירנו

כאמור:
ואכלת ושבעת וברכת את ה' א-להיך

רחם ה' א-להינו
עלינו ועל ישראל עמך ועל ירושלים עירך

ברית ותורה,
חיים ומזון

הרחמן הוא יברך את-בעל הבית הזה ובעל הסעודה הזאת, הוא ובניו ואשתו וכל אשר לו, בגנים ושיחיו, ובנכסים וקרובים לעיר, שנוכל לראות את צורכיהם, ואל יזדקק יקלע לפניו ולא נקסיו שונים מצלחים וקרובים לעיר, שנוכל לראות את צורכיהם, ואל יזדקק יקלע לפניו ולא לפניו שום דבר חטא והרהור עון, ויבוא בעולם הזה, בחוקקו למתנות בשר ודם, ולא יגלם לעולם וכבוד, מעתה ועד עולם. לא יבוא בעולם הזה, בחוקקו למתנות בשר ודם, ולא יגלם לעולם הקבא מחמת עוונות, אמן פן יהי רצון.

בסעות התו: הרחמן הוא יברך את החתן והפלה, בגנים זכרים של קימא, לעבודתו ויתברך: הרחמן הוא יברך את כל המסבין בשלחן הזה, ויתן לנו הקדוש ברוך הוא, כל משאלות לבנו לטובה.

בסעות מילה: הרחמן הוא יברך את בעל הבית הזה אבי הבן, הוא ואשתו היולדת, מעתה ועד עולם: הרחמן הוא יברך את הילד הנוולד, וכשם שזכחו הקדוש ברוך הוא למילה, כך יזכחו להנקה לתורה ולחפה, ולמצוות ולמעשים טובים, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

הרחמן הוא יברך את מעלת הסנדק והמהולל ושאר המשפדלים במצוה, הם וכל אשר להם, וכן יהי רצון ונאמר אמן.

הרחמן הוא יחינו וזכנו ויקרבנו לימות המשיח ולבנין בית המקדש ולחיי העולם הבא.

מגדיל (שבת, יום טוב, חול המועד וראש חודש אימור: מגדול) לעשות עוז ומבצר של ישועות עד עולם. כפירים רשו ורעבו בני אדם שזכחו רב כאריות נחרששו והינינו לרעה, ודרשי יי לעונות ואת מבקשיה לא יחסרו כל-טוב. נער הייתי גם-זקנתי, ולא-ראיתי צדיק יעזב, וזרעו מבקש-לחם: אלא כלי-היום חונן ומלוה נותן מתנות חינם ומלווה ללווה, ולכן וזרעו יביה לברכה: מה-שאכלנו יהיה לשבעה, ומה-ששתינו יהיה לרפואה, ומה שהותרנו יהיה לברכה, כדכתיב על-גם אליעזר: ויתן משרת אליעזר הלחיים לפניכם, ויתברך הלחם ויאכלו מאה התלמידים ויתרו כדבר יי: ברוכים אתם ליי, עשה שמים וארץ: ברוך הגבר אשר יבטח ביי, והיה עקבך יי מבטחו: יי עז לעמו יתן, יי יברך את עמו בשלום:

עשה שלום במרומוי בעולמות הוא ברחמיו יעשה ישיכון שלום: עלינו, ועל כלי-עמו ישראל, ואמרו אמן:

פוס ישועות אשא. ובשם יי אקרא: סברי מרן: ועונים: לחיים: **ברוך אתה יי** יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן: **כל דבר שצריך ניס, צריך לשלש מעלות** לזכרו: **הוא רב ורביעית, ומצוה לשלש רביעיות שלם.** ואם שנת רביעית יברך אתרוי ברכה מעין שלוש.

אם מברכים על הכוס אומרם:
 פוס ישועות אשא. ובשם יי אקרא: סברי מרן: ועונים: לחיים:

ברוך אתה יי יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן: **כל דבר שצריך ניס, צריך לשלש מעלות** לזכרו: **הוא רב ורביעית, ומצוה לשלש רביעיות שלם.** ואם שנת רביעית יברך אתרוי ברכה מעין שלוש.

ברכת מעין שלוש
ברוך אתה יי א-להינו מלך העולם,
אם אכל מזונות יאמר: **אם שנת יין יאמר:** **אם אכל פרות משבעת המינים יאמר:**
 על המחיה ועל הפלפלה | על הגפן ועל פרי הגפן | על העץ ועל פרי העץ
 ועל תנובת השדה, ועל ארץ המדה, טובה ורחבה, שרצית והחלת לאבותינו, לאכול מפריה, ולשבע מטובה. רחם יי א-להינו עלינו, ועל ישראל עמך, ועל ירושלים עירך, ועל הר ציון משכן כבודך, ועל מבחך ועל היכלך, ובנה ירושלים עיר הקדש, במהרה במינינו, והעלנו לתוכה, ושמחנו בבנינה, ויברך עליה בקדשה ובסתרה.

בשבת: ורצה	בפסח: בשבועות	בראש השנה: בסוכות	בשמיני עצרת:
ונקנתו לטובה ושמתנו ביום ושמחנו ביום ושמחנו ביום	הג המצות	הג השבועות	ביום חג
ביום השבת	ביום ראש	הג המצות	הג המצות
הה	הה	הה	הה

מי אתה טוב ומטיב לכל, ונודה לך [יי א-להינו] על הארץ ועל
אם אכל מזונות: **אם שנת יין:** **פירות שבעת המינים:**
 המחיה ועל הפלפלה. | פרי הגפן. | פירות. |
 של ארץ ישראל: | של ארץ ישראל: | של ארץ ישראל: |
 מחיה ועל הפלפלה. | פרי גפנה. | פרותיה.

ברוך אתה יי יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן: **כל דבר שצריך ניס, צריך לשלש מעלות** לזכרו: **הוא רב ורביעית, ומצוה לשלש רביעיות שלם.** ואם שנת רביעית יברך אתרוי ברכה מעין שלוש.

ברוך אתה יי יהוה אלהינו מלך העולם, בורא פרי הגפן: **כל דבר שצריך ניס, צריך לשלש מעלות** לזכרו: **הוא רב ורביעית, ומצוה לשלש רביעיות שלם.** ואם שנת רביעית יברך אתרוי ברכה מעין שלוש.

הטוב והמטיב-ברכת הטוב והמטיב נתקנה על הנס שנעשה להרוגי ביתר, שכאשר נתנו לקבורה אחרי זמן רב ראו שגופותיהם שלמות שלא הסרירו, ואף עוף השמים לא נגע בהם.

ברוך אתה יי יהוה אלהינו מלך העולם, לעד, הא-ל חוקי הטוב, אבינו, מלכנו, אדירנו, בוראנו, גואלנו, קדושונו, קדוש יעקב, קדושונו עם ישראל, רוענו מנתינו רועה ישראל, המלך הטוב והמטיב היעשה טובות לכל, שבכל-יום ויום הוא היטיב לנו ענבו, הוא מיטיב לנו בחוה, הוא ייטיב לנו בעתו, הוא גמלנו שילם לנו שבכנו בעבד, הוא גומלנו בחיות, הוא יגמלנו בעתו לעד חן נעים ומושב וקדש ורחמים ורוח ברכה בשפע והצללה ומכל יום ויום: **ועונים: אמן.**

הרחמן הוא ישתבח ויהיה משובח בשבתו. **על כסא כבודו.** הרחמן הוא ישתבח בשמים ובארץ. **הרחמן הוא ישתבח** בננו לדר דורים ביום שנבראו, **הרחמן הוא קרן ישיעה** לעמו ירים. **הרחמן הוא יתפאר** בנו לנצח נצחים. **הרחמן הוא יפרנסנו** בכבוד ולא בזבזי, **[בהתר ולא באסור],** בנחת ולא בצער. **הרחמן הוא יתן שלום** בינינו. **הרחמן הוא ישלח** ברכה רוחה והצללה בכל-מעשה ידינו. **הרחמן הוא יצליח** את דרכינו. **הרחמן הוא ישבר** על גלות מהרה מעל צוארנו. **הרחמן הוא יוליכנו** מהרה קוממיות בקומה וקופה לארצנו. **הרחמן הוא ירפאנו** רפואה שלמה [רפואת הנפש ורפואת הגוף]. **הרחמן הוא יפתח לנו** את ידו הרחבה. **הרחמן הוא יברך** כל אדם ואחד ממנו בשמו הגדול, כמו שנתברכו אבותינו אברהם יצחק ויעקב, בכל, מכל, כל, פן יברך אותנו יחד את מולנו ברכה שלמה מושלמה, וכן יהי רצון ונאמר אמן. **הרחמן הוא יברש** ישיכון ויט עלינו כ"י סכת שלומנו.

בשבת: הרחמן הוא ינחילנו עולם שלום ומונחה לחיי העולמים. **בראש-חודש:** הרחמן הוא יחדש עלינו את-החדש הזה לטובה ולברכה. **ביום טוב:** הרחמן הוא ינחילנו יום שלום טוב. **בראש השנה:** הרחמן הוא יחדש עלינו את-השנה הזאת לטובה ולברכה. **במועדים:** הרחמן הוא יגיענו למועדים אחרים הבאים לקראתנו לשלום. **בסוכות:** הרחמן הוא יזכנו לישב בסכת עורו של לוויתן. **הרחמן הוא ישפיע** עלינו שפע קדשה וטהרה משבעה אושפיון עלאי קדשיו, וכותם תהא מגן וצנה עלינו. **הרחמן הוא יקים** לנו את-סכת דוד הנופלת.

הרחמן הוא יטע ויקבע את תורתו ואהבתו בלבנו, ותהיה יראתו על פנינו לבלתי נחטא, ויהיו כל-מעשינו לשם שמים ולא לנפש חבוה.

הוא היטיב לנו
הוא מטיב לנו
והוא יטיב לנו...

ברכת האור: הרחמן הוא יברך את השלחן הזה שאכלנו עליו, ויסדר בו כל-מעדני עולם, ויהיה קשלחנו של אברהם אבינו (עליו השלום), כל רעב ממנו יאכל, וכל צמא ממנו ישתה, ואל יחסר ממנו כל טוב לעד ולעולמי עולמים.

המרחם על-כל-בריותיו, הוא יחוס ויהמול וירחם

יום ראשון - ג' כסליו

יפה
בת דודונה ז"ל

הוקדש ע"י אברהם שטרית הי"ו

יום שבת - ב' כסליו

אליהו סבג
בן רחל ז"ל

הוקדש ע"י נתן סבג הי"ו

יום שני - ד' כסליו

מנחם
בן אברהם ז"ל

יום ראשון - ג' כסליו

ידידיה דיין
בן אסתר ז"ל

הוקדש ע"י משפחת דיין הי"ו

יום שני - ד' כסליו

ד' אשר דאובן פרג'
חלימי בן לואיז ז"ל

הוקדש ע"י מאיר טויטו הי"ו

יום ראשון - ג' כסליו

ישראל (סטנלי) בנגלסדרוף
בן רחל ז"ל

הוקדש ע"י נירה צדוק הי"ו

יום שני - ד' כסליו

עמי יחב
בן יחיא ז"ל

יום ראשון - ג' כסליו

שרה
בת סעדה ז"ל

הוקדש ע"י משה שי הי"ו

יום שלישי - ה' כסליו

מימון שימולה
בן רגינה ז"ל

הוקדש ע"י תומר שימולה הי"ו

יום ראשון - ג' כסליו

ימנה אלגרבלו
בת פריחה ז"ל

הוקדש ע"י אוהד אלגרבלו הי"ו

יום שלישי - ה' כסליו

חיים יעקובי
בן משה ז"ל

הוקדש ע"י תמיר יעקובי הי"ו

יום ראשון - ג' כסליו

יאיר דהרי ז"ל
בן שלום ונחלה הי"ו

הוקדש ע"י שלום ונחלה דהרי הי"ו

משנה אותיות נשמה!

המעוניינים להצטרף לפרוייקט לימוד המשניות התודשי

מוזמנים ליצור קשר: **073-222-4-999**

למצטרפים תינתן אפשרות לפרסם הקדשה אחת לעילוי נשמת יקריהם וכך בשבת האזכרה ילמדו משניות גם לעילוי נשמת יקריהם.

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחה בפרנסה:
מרסל עמד
בת חנה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת להצלחת:
חרב גולן טויטו
בן שרה
ומשפחתו הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת
להצלחת ורפואת:
חרב חנוך חיים
בן שפרה הי"ו

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמות:
יניב משה
בן ראה לרואן ז"ר
נלב"ע
ה' תשרי ה'תשפ"ג

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
פנחס זליג
בן אברהם ז"ר

זכות המשניות
הנלמדות מידי חודש
מוקדשת לעילוי נשמת
הנפטרים.

להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

על נפש רוח וגשמה של הנפטרים בשם טוב מן העולם:

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
מאזר רזיאל
מגידוש ז"ר
בן גלית ג'מנה הי"ד

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
אושדי עזרא
מגידוש ז"ר
בן גלית ג'מנה הי"ד

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
אהוד עדני
בן סזניה ז"ר
נלב"ע
ט' תשרי ה'תשפ"ג

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
מינה לפסקר
בת חיה ז"ר
נלב"ע כ"ב תשרי

זכות הלימוד בגיליון
מוקדשת לעילוי נשמת:
ישראל חזכימה
בן זכריה זשדה
ז"ר

זכות לימוד התורה
בגיליון 'משכן שילה'
מוקדשת לעילוי נשמת
הנפטרים.
להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

יום חמישי - ז' כסליו
הרב אהרון יסייב ז"ל הי"ד
בן יוסף ומרגלית הי"ד
הוקדש ע"י נטלי יסייב פרומנס הי"ד

יום שלישי - ה' כסליו
מורסלה זשדי
בת בתון ז"ל

יום חמישי - ז' כסליו
יעקב סודר
בן ביסדא ז"ל
הוקדש ע"י משה שמואל הי"ד

יום רביעי - ו' כסליו
מיכאל קזגן
בן שינדל ז"ל
במלואת שנה לפטירתו
הוקדש ע"י ביתו יווה הי"ד

יום שישי - ח' כסליו
שלמה מרחבי
בן יוסף ז"ל
הוקדש ע"י מרחבי ספיר ומשפחתו הי"ד

יום רביעי - ו' כסליו
מניה קזגן
בת שינדל ז"ל

יום שישי - ח' כסליו
ישעיה יהב
בן פנחס ז"ל

יום רביעי - ו' כסליו
דפאל דנין
בן יהודה ז"ל
הוקדש ע"י אלי דנין הי"ד

להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

יום רביעי - ו' כסליו
דורון דינג ז"ל
בן תהל חנה זדוד הי"ד

להקדשות:
073-222-4-999
יש להתקשר חודשיים לפני האזכרה

יום חמישי - ז' כסליו
אליעזר חזמרי
בן גולי ז"ל

יום השנה לפטירת הוריהם או יקיריהם מתקרב?
זוהי חובתכם להחזיר להם טובה ונחת... פעם בשנה!!!

הקדישו את הגיליון לעילוי נשמתם

זכרו אותם שבשבת האזכרה ילמדו תורה לזכותם כ-90,000 משפחות מעמך ישראל
בגיליון 'משכן שילה' ובנוסף זכות הלימוד החדשי של המשניות
תעמוד להם לעילוי נשמתם!
תנצב"ה

פתח שערי שמיים

מקורות הלכות והנהגות לסידור התפילה

מאת הרה"ג פנחס רז שליט"א, מחבר הספר "פתח שערי שמיים" ו' חלקים

מוֹדָה (האישה אומרת: מוֹדָה) אֲנִי לְפָנֶיךָ מֶלֶךְ חַי וְקַיִם, עַל שֶׁהַחֲזַרְתָּ בִּי נִשְׁמָתִי בְּחַמְלָה בְּרַחֲמִים, וּמִזֶּה נִדְעַ עַי כִּי רַבָּה גְדוּלַּת אֲמוּנָתְךָ נֶאֱמָנוּתְךָ - לְהַחֲזִיר אֶת הַנִּשְׁמָה שֶׁאֲנַחְנוּ מִפְּקִידִים בִּידְךָ בְּלִילָה, וְלְהַחֲזִיר נִשְׁמוֹת בְּתַחִיַּת הַמֵּתִים:

קודם נטילה

אין צריך ליטול ידיים קודם אמירת השבח "מודה אני", כיוון שלא נזכר בשבח הזה לא שם ה' ולא כינוי, ועל כן יש לאומרו מיד בקימה אפילו קודם הנטילה.

הודאת האישה

גם האישה תאמר את השבח הזה, להודות לה' על שהחזיר נשמתה. ותאמר בלשון נקבה "מוֹדָה אֲנִי" (ב"קמ"ז).

"שהחזרת בי"

באמירת "שהחזרת בי" ייתן שבח לבורא שהחזיר לו את נשמתו אף שהאדם חטא בה ונתחייב לקב"ה בכמה חובות, והוא יתברך עושה עימו חסד ומשיב אותה אליו.

"בחמלה, רבה אמונתך"

צריך לתת רווח בין תיבת "בחמלה" לתיבות "רבה אמונתך", שתיבות אלו הן עניין בפני עצמו, להודיע שמכך שהקב"ה מחזיר לנו את נשמתנו בבוקר מתחזקת אצלנו האמונה בה' יתברך שהוא נאמן בדברו להחזיר לנו את הנשמה שהפקדנו אצלו בלילה, ועדות היא לכל באי עולם על קיום הבטחתו שהבטיחנו להחיות את המתים. וטענות היא ביד האומרים "בחמלה רבה" ומפרידים בין תיבת "רבה" לתיבת "אמונתך".

מקור אמירת "מודה אני"

הפה יהלל והלשון תפאר למלך מלכי המלכים הקב"ה מיד עם השכמת הבוקר, בשבח הנפלא של "מודה אני". ומקורו טהור בספר "סדר היום" לרבי משה בן מכיר (סדר "בהקיצו משנתו"), שכתב: ובקומו יאמר מיד "מודה אני לפניך מלך חי וקיים שהחזרת בי נשמתי בחמלה רבה אמונתך". והביאוהו האחרונים.

טעמי אמירת "מודה אני"

שני טעמים מצינו לאמירת שבח זה עם ההשכמה:

1. שיהא במקום ברכת "אלוקיי נשמה" שתיקנו חז"ל לברך את ה' יתברך מיד בהשכמת הבוקר, ולפי שאין אנחנו יכולים להיזהר בניקיון הידיים כמוהם, אין מברכים ברכת "אלוקיי נשמה" אלא לאחר הנטילה, ותחתיה אומרים את השבח "מודה אני" מיד בהשכמה.

2. שעל ידי אמירת השבח "מודה אני" בהשכמתו יזכור את ה' הניצל לעומתו, וידבק ליבו באהבתו ויקום בזריזות לעבודתו.

הדיבור הראשון

מה טוב ומה נעים לא לדבר שום דיבור חול בקומו, ותהיה ראשית דבריו של אדם בבוקר דברי שבח לה' באמירת "מודה אני" ושאר ברכות והודאות. ויש בזה גם גדר וסייג שלא להימשך בדברים בטלים עם בני הבית קודם התפילה.

ביאורים והתעוררות

"לפניך"

כשאומר "לפניך" ייתן דעתו לדבריו, שהוא לפני ה' ממש, ושהחזיר לו נשמתו כדי לעבודו. וכמו שכתב בספר עולת תמיד (פרק ב): "לפניך", שהרי ממש לפני אתה תמיד. והבן והיזהר.

עוד כתב שם: ולבבך יבין, שלא כדי לדבר איזה דברים בטלים במשך היום החזירו לך נשמתך, או שתוכל לכעוס על איזה דבר, או להימשך בתאוה ושטויות והבל, או לעשות שום דבר עבירה. ובהבנה זו תינצל בעזרת ה' יתברך מכל חטא וחיסרון.

"רבה אמונתך"

מובא במדרש רבה (וישלה, פרשה עח): כתיב "חֲדָשִׁים לְפָנֶיךָ רַבָּה אֲמוּנָתְךָ", אמר רבי שמעון בר אבא, על שאתה מחדשנו בכל בוקר ובוקר, אנו יודעים שאמונתך רבה להחיות לנו את המתים.

"מודה אני"

רבינו יונה כתב בספר היראה חז"ל לשוננו: בכל בוקר בהקיצו משנתו ידעו ויהיה נרתע ונחפר מאימת הבורא, בזוכרו חסדו אשר עשה לו ואמונתו אשר שמר לו כי החזיר לו נשמתו אשר הפקיד אצלו, ואז יברך בליבו הבורא אשר הגדיל לעשות עימו כי חידש והחליף כוחו, ובשומו הדברים האלה על ליבו תבער אהבת הבורא בליבו, ואז אל ישכב במיטתו כדרך העצל, אך במהירות חריזות יקום מיד.

ובספר חרדים (פרק ט אות ז) כתב: כשם שהחושק בחולי אהבתו לתשוקתו תידד שנתו מעיניו כנודע, כן האוהב הנאמן ליוצרנו יתברך יעור משנתו במתיקות זכרו, כדכתב החסיד בעל חובות הלבבות (שער עבודת האלוקים פ"ה): לא יישן כי אם על יצועי אהבתו, ולא יקיץ כי אם במתיקות זכרו.

